

Raiffeisen Bank Shqipëri

Raport Vjetor 2023

Përmbajtje

Raporti i Këshillit Drejtues	6
Mesazh nga Drejtori i Përgjithshëm	7
Misioni - Vizioni - Vlerat	8
Perspektivat dhe planet për vitin 2024	9
Organet Drejtuese të bankës	10
Raporti i Drejtorisë	12
Zhvillimet ekonomike	12
Rezultatet financiare	14
Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut	17
Raporti i segmenteve	18
Divizioni i produkteve korporatë	18
Retail banking – Bankingu për individë	20
Zhvillimi i segmenteve	20
Divizioni i bankikut ditor dhe biznesit me karta	21
Divizioni i kredisë për individë dhe bankikut digjital	23
Eksperienca e klientit	25
Kanalet e shpërndarjes	27
Thesari dhe bankingu i investimeve	28
Të ardhurat fikse	28
Tregu i parasë	28
Këmbimi valutor	28
Shitjet e thesarit	29
Përgjegjësia sociale e korporatës	30
Departamenti i Kapitalit Njerëzor, Kulturës dhe	
Organizimit (Burime Njerëzore) dhe trajnimet	32
Raporti i auditorit të pavarur	41
Raiffeisen Leasing Sh.a	124
Raiffeisen Invest Sh.a	126
Një vështrim mbi Raiffeisen Bank International	130
Rrjeti i Raiffeisen Bank Sh.a.	131
Adresa	132

Drejtoria

e Raiffeisen Bank Sh.a

Christian Canacaris

Drejtore i Përgjithshëm, Kryetar i Drejtorisë

Alexander Zsolnai

Zëvendësdyrejtur i Përgjithshëm,
Zëvendëskryetar i Drejtorisë

Elona Mullahi (Koçi)

Anëtare e Drejtorisë për Biznesin e Korporatave

Vilma Baçe

Anëtare e Drejtorisë për Biznesin Retail

Erion Serti

Anëtar i Drejtorisë për Teknologjinë e Informacionit
dhe Operacionet

Raporti i Këshillit Drejtues

Zonja dhe Zotërinj,

Ekonomia e Shqipërisë në vitin 2023 dëshmoi një qëndrueshmëri të jashtëzakonshme pavarësisht sfidave globale. E nxitur nga industria në lulëzim e turizmit, forcimi i vazhdueshëm i sektorit të ndërtimit dhe shpenzimet e qëndrueshme konsumatore, vendi përjetoj rritje ekonomike pozitive prej 3.4 përqind. Këta faktorë paraqesin një tablo të një ekonomie shqiptare të integruar gjithnjë e më shumë me tregjet botërore. Për më tepër, presionet nga inflacioni, një shqetësim për mjaft vende në rajon, kanë treguar shenja të zbutjes.

Raiffeisen Bank sh.a. pati një performancë të jashtëzakonshme, me një zgjerim thelbësor të aktiveve dhe depozitave, ndërkohë që aktiviteti ynë i huadhënies pati një rritje të shëndetshme, por pak më të moderuar. Mbi të gjitha, me krenari njoftojmë se me mbështetjen e të gjitha linjave të biznesit, fitimi ynë neto në vitin 2023 jo vetëm që i tejkaloi pritshmëritë, por edhe e tejkaloi mesataren e përgjithshme të tregut. Më e rëndësishmja, ne e arritëm këtë rritje të jashtëzakonshme duke ruajtur një pozicion solid likuiditeti dhe kapitali, duke siguruar qëndrueshmëri afatgjatë dhe aftësi për t'u shërbyer klientëve tanë në mënyrë efektive. Ajo që me të vërtetë na dallon, mbi të gjitha, është besimi i thellë dhe perceptimi pozitiv që kemi kultivuar me klientët tanë.

Në emër të Këshillit Drejtues, unë dëshiroj të shpreh kënaqësinë tonë për rezultatet dhe progresin e arritur. Ne kemi besim se duke i qëndruar besnikë vlerave tona thelbësore, Raiffeisen Bank sh.a. do të vijojë të qëndrojë në krye të sektorit financiar të Shqipërisë.

Gjatë vitit financiar 2023, anëtarët e Këshillit Drejtues zhvilluan 4 takime. Shkalla e përgjithshme e pjesëmarrjes në takimet e mbledhjeve të Këshillit Drejtues ishte 95 përqind.

Këshillit Drejtues ka monitoruar mbi baza të rregullta dhe në mënyrë gjithëpërfshirëse performancën e biznesit dhe zhvillimet e ecurisë së rrezikut në Raiffeisen Bank sh.a. Diskutime të rregullta janë zhvilluar me Këshillin Drejtues mbi mjaftueshmërinë e kapitalit dhe likuiditetit, si dhe mbi drejtimin e biznesit të bankës dhe strategjitë e rrezikut. Këshillit Drejtues gjithashtu është angazhuar me zhvillimet e mëtejshme brenda qeverisjes së korporatave dhe ka monitoruar në vijimësi zbatimin e politikave përkatëse. Gjatë aktiviteteve të tij monitoruese dhe këshilluese, Këshilli Drejtues mbajti kontakte të drejtpërdrejta me anëtarët përgjegjës të Drejtorisë, auditit dhe drejtuesit që janë përgjegjës për funksionet e kontrollit të brendshëm. Këshilli gjithashtu ka mbajtur një shkëmbim të vijueshëm të informacionit dhe pikëpamjeve me përfaqësuesit e autoriteteve mbikëqyrëse për çështje aktuale.

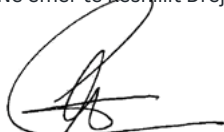
Për më tepër, Drejtoria i ka paraqitur Këshillit Drejtues raporte të rregullta dhe të hollësishme për çështje të rëndësishme në lidhje me performancën në fushat përkatëse të biznesit. Gjatë këtyre takimeve, Këshilli Drejtues ka patur kontakte të ngushta me Kryetarin dhe anëtarët e Drejtorisë. Drejtoria ka qenë në dispozicion për diskutimet dypalëshe ose shumëpalëshe me anëtarët e Këshillit Drejtues, sa herë u është kërkuar, dhe, sipas rastit, me përfshirjen e ekspertëve për çështjet që janë ngritur.

Puna e ndërmarrë së bashku me Anëtarët e Drejtorisë u bazua në një marrëdhënie besimi të ndërsjellë dhe u zhvillua në një frymë bashkëpunimi efikas dhe konstruktiv. Diskutimet kanë qenë të hapura dhe kritike, dhe Këshilli Drejtues i ka miratuar rezolutat duke marrë në konsideratë të gjitha aspektet. Në rastet kur anëtarët e Këshillit Drejtues kanë kërkuar informacion shtesë për të shqyrtuar më thellësisht çështje të caktuara, ai u është vënë në dispozicion pa vonesë dhe sipas kërkesave të tyre.

Këshilli Drejtues i ka përmbushur funksionet dhe detyrat në përputhje me Ligjin Shqiptar të Bankave, Statutin e bankës dhe sipas parashikimeve të Rregullores së Këshillit Drejtues. Gjatë mbledhjeve tremujore Këshilli Drejtues ka trajtuar çështje të rëndësishme në lidhje me bankën, duke u kushtuar vëmendje të veçantë në formën e temave me fokus të veçantë.

Dua të përfitoj nga kjo mundësi për të shprehur falënderimet e mia të singerta për Anëtarët e Drejtorisë dhe për të gjithë punonjësit e Raiffeisen Bank sh.a për punën e tyre të palodhur, si dhe klientët tanë për besimin e tyre të vazhdueshëm.

Në emër të Këshillit Drejtues,

Peter Lennkh,
Kryetar i Këshillit Drejtues

Mesazhi i Drejtorit të Përgjithshëm

Në vitin 2023, ne vijuem rrugëtimin tonë të fokusuar në rritjen e biznesit, në ofrimin e një përvojë të shkëlqyer për klientët, digjitalizimin e transformimin dhe sigurisht në kapitalin tonë njerëzor.

Raiffeisen Bank sh.a. ka shënuar një ecuri vjetore të shkëlqyer. Banka mbeti e mirëkapitalizuar dhe me një likuiditet të lartë. Në bazë të kontributit të të gjitha linjave të biznesit, fitimi neto pas tatimit (sipas Standardit SNRF) arriti në 6.48 miliardë lek (ose 59.5 milionë euro) në fund të vitit 2023. Ky është rezultati më i mirë që ka pasur ndonjëherë banka. Volumi i aseteve u rrit 17.8 përqind krahasuar me një vit më parë. Ndërsa, vëllimi i depozitave shënoi një rritje më të lehtë përfaqësisht 4 përqind krahasuar me një vit më parë. Raiffeisen Bank sh.a. mbetet banka më e madhe në treg për kreditë e dhëna për klientët individë me rreth 20.1 përqind të pjesës së tregut.

Në segmentin e bankikut për individë kemi arritur rezultate të jashtëzakonshme, të ndikuara edhe nga digjitalizimi i përshpejtuar. Në fund të vitit, vëllimi i kredisë konsumatore për individë arriti në vlerën e 627 milionë euro, duke e pozicionuar Bankën si lider në kreditimin për klientë individë. Raiffeisen Bank sh.a. prezantoi në treg me sukses iKes (Kredi Flash) për kreditë konsumatore për klientët e rinj individë, duke u bërë banka e parë në treg që ofron një aplikacion tërësisht online me vendimarrje automatische.

Në segmentin e sipërmarrjeve të vogla dhe mikro, ne zgjeruam bazën e klientëve të kualifikuar paraprakisht për të aplikuar online për overdraft të biznesit nëpërmjet vendimarrjes automatike. Volumi i kredive për segmentin u rrit me 21.2 përqind krahasuar me një vit më parë. Për më tepër, ne prezantuam RaiPos, zgjidhja e parë në treg e POS-ve digjitale për të rritur përdorimin e kartave në të njëjtën kohë, për tregtarët dhe klientët. Platforma jonë digjitale "Raiffeisen On" është përmirësuar vazhdimisht me veçori dhe funksionalitete të reja, duke përmirësuar më tej përvojën e klientit.

Segmenti i korporatave shënoi gjithashtu arritje mbresëlënëse. Volumi total i kredive arriti në 569 milionë euro në fund të vitit 2023, me një rritje prej 4.7 përqind krahasuar me një vit më parë. Vëllimet e reja të kreditimit përbëjnë 26 përqind të totalit të volumit të kredive. Një tjetër arritje e jashtëzakonshme është rezultati i arritur për kreditë e gjelbërta (ESG) në vlerën 39 milionë euro, që përbën 7 përqind të volumit total të portofolit të segmentit korporatë në fund të vitit. Një tjetër projekt madhor që Banka ka realizuar gjatë vitit 2023 është bashkëpunimi dhe mbështetja e Bursës Shqiptare të Energjisë, ALPEX. Nëpërmjet këtij bashkëpunimi, Raiffeisen Bank sh.a. u bë partneri i parë bankar në Shqipëri që ofron shërbime të shlyerjes dhe kleringut të transaksioneve për klientët e saj të angazhuar në tregun e energjisë.

Raiffeisen Bank sh.a. vazhdon të qëndrojë në pararojë të standardeve të tregut. Ne jemi banka e parë në tregun vendas që përm-bushi kërkesat e MREL-it, nëpërmjet marrëveshjeve afatgjata me partnerët tanë strategjikë BERZH dhe Fondin OPEC. Një strategji e përbashkët e realizuar midis shiteve të Thesarit dhe linjës së biznesit korporatë synoi të rrisë të ardhurat, vëllimet dhe të përmirësojë përvojën e klientit. Ne jemi të përkushtuar ndaj digjitalizimit dhe inovacionit, duke investuar në TI dhe platformat digjitale. Për më tepër, në këtë drejtim, ne jemi certifikuar me ISO 27001, duke dëshmuar përkushtimin tonë ndaj mbrojtjes dhe sigurisë së të dhënave.

Viti 2023 ishte i suksesshëm për dy filialet tona. Raiffeisen Leasing arriti fitimin më të lartë ndonjëherë në 0.9 milionë euro, kjo falë shumës së qirasë financiare e cila pati një arritje prej 140 përqind. Raiffeisen Leasing ka ruajtur një cilësi veçanërisht të mirë të portofolit, me një raport të kredive të këqija 1.51 përqind, më i ulët në 18 vitet e aktivitetit në vend.

Raiffeisen Invest mbylli një vit mjaft të suksesshëm, duke shënuar një rritje dyshifrore prej 21.1 përqind të aktiveve dhe 11.3 përqind të numrit të klientëve. Të gjitha fondet shënuan një ecuri mbresëlënëse neto, të kryesuar nga fondi Vizion në lek me 12.2 përqind. Raiffeisen Invest është shoqëria kryesore e administrimit të fondeve të investimit në tregun shqiptar, me 95 përqind të pjesës së tregut. Një zhvillim optimist ka ndodhur përsa i takon fondit të pensioneve, me hyrjen në fuqi të ligjit të ri "Për fondet e pensioneve private" të miratuar në shtator 2023, i cili ofron instrumente fiskale të përmirësuara për anëtarët e fondit të pensioneve që pritet t'i japë një shtysë rritjes së tregut.

Ne vazhdojmë me programin tonë të migrimit të infrastrukturës në Cloud. Ekipi ynë i teknologjisë së informacionit ka migruar me sukses 65 përqind të aplikacioneve tona përmes programit të kalimit në Cloud. Tani, të gjitha aplikacionet e reja janë tërësisht të vendosura në Cloud, duke arritur një vendosje 100 përqind. Kjo arritje përfaqëson një hap të rëndësishëm në strategjinë tonë të kalimit Cloud, duke siguruar që të gjitha proceset tona të jenë më praktike, të sigurta dhe të shkallëzueshme.

Gjatë viteve të fundit, ne kemi vazhduar transformimin e mënyrës sonë të të punuarit Agile, nga përvojat e përmirësuara të klientëve në prezantimin në treg të produkteve novatore. Praktikë agile tani janë shtrirë në më shumë se gjysmën e degëve tona dhe ne jemi të përkushtuar për ta vazhduar këtë rrugëtim, duke u siguruar që do të vijojmë të qëndrojmë në krye të industrisë bankare. Presim që viti 2024 të jetë një vit premtues. Raiffeisen Bank sh.a. ka një pozicion të fortë financiar. Pavarësisht pasigurive specifike që ndodhin në botë, banka jonë është pozicionuar mirë për shkak të situatës pozitive makroekonomike në Shqipëri, e nxitur nga rritja e turizmit dhe projekteve të infrastrukturës. Ne mbetemi të përkushtuar ndaj shtyllave tona strategjike, për t'iu përgjigjur sfidave, për të bërë investime të qëndrueshme dhe për të avancuar më tej në shërbimet dhe teknologjinë e digjitalizimit. Për më tepër, ne do të vazhdojmë t'i japim përparësi rritjes dhe zhvillimit personal të punonjësve tanë për të ruajtur standardet më të larta të shërbimit ndaj klientëve.

Në përmbllje, në emër të Anëtarëve të Drejtorisë të Raiffeisen Bank sh.a., dua të shpreh vlerësimin tim për të gjithë klientët tanë të çmuar dhe partnerët e biznesit për besimin dhe bashkëpunimin e tyre gjatë vitit 2023. Gjithashtu shpreh mirënjohjen time për punonjësit tanë të vendosur, për përgjegjshmërinë dhe pasionin e tyre për të qenë pjesë integrale e suksesit tonë. Ne jemi entuziastë për të vijuar rrugëtimin tonë drejt përmirësimit të vazhdueshëm dhe përmbushjes së sfidave të së ardhmes.

Christian CANACARIS

Drejtore i Përgjithshëm, Kryetar i Drejtorisë

Vizioni & Misioni

Vizioni ynë për vitin 2025

Të jemi grupi bankar më i rekomanduar për shërbimet financiare.

Misioni

Ne transformojmë inovacionin e vazhdueshëm në eksperiencë të shkëlqyer për klientët.

Bashkëpunim

Kur punojmë bashkë, komunikojmë bashkë, dëgjojmë dhe mbështesim njëri tjetrin përfitimet e përbashkëta janë shumë më të mëdha. Synimi ynë është të ndërtojmë vazhdimisht një mjedis mirëkuptimi, respekti dhe besimi reciprok.

Proaktivitet

Ne besojmë te vizioni ynë për të ardhmen. Nxsim ndryshimin, duke u përqendruar te mundësitë dhe jo pamundësitë. Shkëmbejmë pavendosmërinë me vendosmërinë. Veprojmë, nuk reagojmë.

Të mësuarit

Të mësuarit e vazhdueshëm do të thotë zhvillim personal. Mësojmë nga përvoja, edukimi dhe ndarja e njohurive me njëri-tjetrin.

Përgjegjshmëri

Kur çdonjëri nga ne mbart përgjegjësi për veprimet që ndërmerr ndryshimi rezultoi i madh. Individualisht dhe së bashku jemi përgjegjës për vendimet, rezultatet dhe pasojat e veprimeve tona.

Planet dhe Perspektiva për Vitin 2024

Për vitin 2024, Raiffeisen Bank Shqipëri është e gatshme të vijojë me zhvillimin e saj të vrullshëm dhe të mbështesë kontributin e saj në ekonominë e vendit. Misioni kryesor i Raiffeisen është angazhimi për të përmirësuar nevojat dhe mbështetja e klientëve në përpjekjet e tyre individuale dhe të biznesit. Gjithashtu, ne jemi të përkushtuar në prezantimin e teknologjive dhe njohurive më të fundit, duke kontribuar në përmirësimin e vazhdueshëm të standardeve në tregun financiar dhe bankar në Shqipëri.

Transformimi digjital përbën thelbin e operacioneve tona bankare, duke na renditur si nismëtarët e parë në inovacionin e vazhdueshëm, duke zgjeruar në këtë mënyrë kufijtë brenda tregut tonë për të rritur sa më shumë vlerën e ofruar për klientët tanë.

Ne jemi të përkushtuar të përmirësojmë platformat tona digjitale për të ruajtur statusin tonë udhëheqës si banka më inovative dhe më e përditësuar në vend. Kjo do të na mundësojë t'u ofrojmë klientëve tanë një përvojë bankare pa probleme dhe në kohë. Si pjesë e kësaj nisme, ne synojmë të pasurojmë platformën tonë digjitale "Raiffeisen ON" me veçori dhe funksionalitete të reja për të siguruar që ai të vazhdojë të jetë shërbimi më cilësor në bankungun digjital. Duke ditur rëndësinë e zgjidhjeve të personalizuar për përmbushjen e kërkesave të ndryshme të klientëve tanë, ne do të prezantojmë edhe aplikacione të tjera që do të përmbushin kërkesat dhe preferencat e tyre të veçanta.

Së bashku me përpjekjet tona për transformimin digjital, ne do të vazhdojmë të përkushtohemi në investimet strategjike për të modernizuar dhe përmirësuar rrjetin tonë të degëve, duke siguruar që degët tona fizike të përmbushin ofertat tona digjitale dhe t'u ofrojnë klientëve një përvojë të bankare të gjithanshme pa probleme.

Sigurimi i shërbimit unik ndaj klientit mbetet një prioritet në të gjitha segmentet tona të biznesit, duke pasqyruar angazhimin tonë për t'i dhënë përparësi nevojave dhe përmbushjes së kërkesave të çdo individi dhe biznesi të cilit i shërbejmë. Kjo është arsyeja pse ne investojmë në zhvillimin e një kulture të orientuar drejt klientit brenda Raiffeisen Bank Shqipëri, duke nxitur një mjedis ku çdo anëtar i ekipit ka mundësinë për avancuar më tej dhe përtej për të përmbushur pritshmëritë e klientëve.

Ne i kushtojmë një rëndësi shumë të madhe zhvillimit të aftësive të stafit të Raiffeisen Bank Shqipëri. Ne e vlerësojmë ekspertizën dhe kemi zhvilluar një mjedis pune që nxit bashkëpunimin, kreativitetin dhe një sipërmarrjen në të cilën mund të përparojnë idetë novatore. Krijimi i një kulture të mirë në korporatë ka të njëjtën rëndësi për ne, pasi promovon angazhimin dhe besnikërinë e punonjësve, nxit një ekuilibër të shëndetshëm ndërmjet punës dhe jetës dhe siguron përmbushjen e plotë të kërkesave të punonjësve tanë.

Së fundi, Raiffeisen Bank Shqipëri është duke punuar vazhdimisht për rritjen e fokusit të saj në zhvillimin e qëndrueshëm dhe bankungun e përgjegjshëm. Qëllimi ynë është të ofrojmë produkte dhe shërbime financiare të qëndrueshme në mënyrë që jo vetëm të përmbushin nevojat e klientëve tanë, por edhe t'i mbështesë dhe t'i udhëzojë ata në transformimin e tyre drejt një të ardhmeje më të qëndrueshme. Raiffeisen Bank Shqipëri do të "veprojë në një mënyrë të përgjegjshme shoqërore dhe të kontribuojë në mirëqenien afatgjatë të njerëzve dhe shoqërive në tregun tonë".

Drejtoria
Raiffeisen Bank Sh.a

Drejtor i Përgjithshëm,
Kryetar i Drejtorisë

Zëvendësdrejtor i
Përgjithshëm, Zëv-
endëskryetar i Drejtorisë

Anëtare e Drejtorisë për
Biznesin e Korporatave

Anëtar i Drejtorisë për
Biznesin Retail

Anëtar i Drejtorisë për
Teknologjinë e Informacionit
dhe Operacionet

Christian Canacaris

Alexander Zsolnai

Elona Mullahi (Koçi)

Vilma Baçe

Erion Serti

Organet drejtuese të bankës

Këshilli Drejtues

Këshilli Drejtues është përgjegjës për miratimin dhe kontrollin e zbatimit të politikave dhe strategjive të bankës, në lidhje me planin e biznesit, menaxhimin e rrezikut, buxhetin vjetor, përcaktimin e objektivave afatgjatë të bankës dhe monitorimin e realizimit të këtyre objektivave, monitorimin e efikasitetit të praktikave të drejtimit të bankës dhe kryerjen e ndryshimeve të nevojshme për përmirësimin e këtyre praktikave, etj.

Anëtarët e Këshillit Drejtues

Peter Lennkh	Kryetar
Heinz Wiedner	Zëvendëskryetar
Harald Kreuzmair	Anëtar
Thomas Matejka	Anëtar
Petro Merkulov	Anëtar

Komiteti i Kontrollit

Komiteti i Kontrollit kontrollon dhe mbikëqyr zbatimin e procedurave kontabël dhe të kontrollit të brendshëm të bankës, duke përfshirë edhe procedurat e vendosura nga Banka e Shqipërisë, shqyrton raportet e kontrollit të brendshëm dhe monitoron trajtimin e përfundimeve të dala nga këto raporte; bën vlerësimin e situatës financiare të bankës, bazuar në raportin e ekspertit kontabël të autorizuar, etj.

Anëtarët e Komitetit të Kontrollit

Heinz Wiedner	Kryetar
Ulf Leichsenring	Zëvendëskryetar
Johannes Kellner	Anëtar

Gjatë vitit 2023 Komiteti i Kontrollit zhvilloi katër mbledhje.

Komiteti i Rrezikut

Komiteti i Rrezikut këshillon Drejtorinë dhe Këshillin Drejtues në lidhje me strategjinë dhe oreksin e përgjithshëm aktual dhe të ardhshëm të rrezikut, si edhe ndihmon Drejtorinë dhe Këshillin Drejtues për të mbikëqyrur zbatimin e kësaj strategjie nga drejtuesit e lartë të bankës.

Anëtarët e komitetit të rrezikut

Thomas Matejka	Kryetar
Harald Kreuzmair	Zëvendëskryetar
Heinz Wiedner	Anëtar

Gjatë vitit 2023 Komiteti i Rrezikut zhvilloi dy mbledhje.

Drejtoria

Drejtoria organizon dhe drejton në mënyrë të vazhdueshme veprimtarinë e bankës; përcakton dhe delegon detyrat te personeli, si edhe mbikëqyr ushtrimin e përgjegjësi të deleguara, në përputhje me politikat dhe procedurat e miratuara; ndërmerr masat e nevojshme për të monitoruar dhe administruar të gjitha rreziqet ndaj të cilave është e ekspozuar banka, në përputhje me strategjitë e miratuara, si dhe siguron që proceset e administrimit të rrezikut të jenë në përputhshmëri të vazhdueshme me profilin e rrezikut të bankës dhe planin e biznesit të miratuar.

Anëtarët e Drejtorisë

Christian Canacaris	Kryetar/Drejtor i Përgjithshëm
Alexander Zsolnai	Zëvendëskryetar/Zv. Drejtor i Përgjithshëm
Elona Mullahi	Anëtare
Erion Serti	Anëtar
Vilma Baçe	Anëtare

Raporti i Drejtorisë

Zhvillimet ekonomike

Ekonomia e Shqipërisë shfaqti një qëndrueshmëri të dukshme gjatë vitit 2023, me një normë rritjeje prej 3.44 përqind sipas vlerësimeve paraprake zyrtare. Ky është një moderim i lehtë si rezultat i rritjes së madhe në vlerën prej 4.9 përqind që ndodhi në vitin 2022, por gjithsesi ishte një performancë pozitive në një ambient kompleks në nivel global. Komponenti kryesor i PBB-së, konsumi i familjeve u rrit mesatarisht me 3.0 përqind në vitin 2023, duke sjellë një rritje prej 2.1 përqind në PBB. Eksportet e mallrave dhe shërbimeve shfaqën një rritje të konsiderueshme, duke u rritur me 10.1 përqind nga viti në vit, gjë që vë në pah kryesisht performancën e shkëlqyer të turizmit.

Për më tepër, konsumi publik pati një rritje të konsiderueshme prej 9.2 përqind nga viti në vit, mbështetur nga investimet publike dhe pagat si dhe shpenzimet më të larta për zgjedhjet vendore, ndërsa gjenerimi i kapitalit bruto, një tregues kryesor i investimeve, u rrit ndjeshëm me vlerën 6.4 përqind nga viti në vit. Ky tregues pozitiv pasqyron besimin në perspektivat e ardhshme ekonomike të Shqipërisë, duke krijuar potencialisht një mjedis të favorshëm për investime dhe zhvillim të biznesit. Rritja e numrit të importeve, ndonëse modeste me 1.3 përqind nga viti në vit, duhet të monitorohet për të siguruar qëndrueshmërinë e bilancit tregtar. Gjatë vitit 2024, presim një rritje të qëndrueshme të nxitur kryesisht nga kërkesa e brendshme. Faktorët e jashtëm si tensionet gjeopolitike dhe luhatjet ekonomike globale do të vazhdojnë të jenë rreziqe potenciale. Për më tepër, adresimi i sfidave strukturore si boshllëqet në shtetin e së drejtës dhe ndikimi që ka emigracionit do të jenë vendimtare për rritjen e qëndrueshme afatgjatë, e cila në fund do të ndihmojë mjedisin e përgjithshëm të biznesit në Shqipëri.

Norma e inflacionit në Shqipëri pati një moderim të ndjeshëm në vitin 2023, duke shënuar një zbritje në 4.8 përqind nga në 6.7 përqind që ishte në 2022. Kjo rënie ndodhi kryesisht si rezultat i uljes së kostove të transportit. Megjithatë, pritshmëritë për rritje të pagave në sektorin publik dhe atë privat, së bashku me një treg pune sfidues, janë sfida të ardhshme për sa i përket inflacionit brenda vendit. Ne presim që inflacioni mesatar të jetë rreth 3.4 përqind gjatë vitit 2024. Banka e Shqipërisë është angazhuar në mënyrë proaktive në luftimin e inflacionit nëpërmjet një politike monetare më strikte. Në përgjigje të rritjeve fillestare, banka qendrore e rriti normën bazë dy herë gjatë vitit 2023, duke e mbyllur vitin me një normë bazë prej 3.25 përqind, me synimin të kthejë inflacionin në vlerën e synuar prej 3.0 përqind në gjashtëmujorin e dytë të vitit 2024. Megjithatë, ne presim që objektivi i synuar i inflacionit do të arrihet vetëm në vitin 2025.

Pavarësisht ndikimit zbutës të efektit bazë të lartë, ndikimi afatgjatë i një sezoni piku turistik është një element i pasigurt në lidhje me trajektoren e inflacionit. Jemi në pritje që Banka e Shqipërisë të vazhdojë rritjen e normave të interesit në vitin 2024. Tregu i punës në Shqipëri në vitin 2023 pati zhvillime pozitive. Shkalla e papunësisë ra në një mesatare prej 10.7 përqind, duke shfaqur përmirësim nga 11 përqind në vitin 2022. Për më tepër, shkalla e punësimit u rrit më ndjeshëm, mesatarisht 57.2 përqind në vitin 2023 krahasuar me 55.5 përqind në vitin 2022. Për më tepër, pagat e punonjësve u rritën, me një mesatare të pagës bruto mujore që arriti në 75,025 lekë në fund të vitit 2023, duke sjellë një rritje prej 13.7 përqind krahasuar me vitin 2022. Megjithatë, monitorimi i vazhdueshëm i papunësisë tek të rinjtë, mangësive të aftësive profesionale dhe emigracionit mbeten thelbësore për politikëbërësit që synojnë të forcojnë më tej tregun shqiptar të punës.

Sektori publik i Shqipërisë lulëzoi në vitin 2023. Rritja vjetore e të ardhurave arriti vlerën 12.3 përqind, duke tejkaluar rritjen e moderuar të shpenzimeve, të cilat mbetën të moderuara në vlerën 3.6 përqind. Kjo performancë e fuqishme e të ardhurave u përkthye në një deficit fiskal shumë më të ulët se sa ishte buxhetuar fillimisht. Në fund të vitit 2023, deficitin mbeti në vlerën 1.3 përqind të PBB-së, gjë që dëshmoi angazhimin solid të qeverisë për konsolidimin fiskal. Kufizimi fiskal i qeverisë, së bashku me vlerën më të lartë të lekut, uli ndjeshëm raportin e borxhit ndaj PBB-së nën vlerën 60 përqind për herë të parë në 10 vite, duke mbajtur një nivel të lartë të PBB-së prej 59.2 përqind. Kjo arritje u njoh në rang ndërkombëtar me një përmirësim të vlerësimit të borxhit sovran nga Standard & Poor's në muajin mars të vitit 2024.

Në vitin 2023, deficitin i llogarisë rrjedhëse të Shqipërisë ishte në një nivel të ulët si asnjëherë më parë. Deficitin i llogarisë rrjedhëse u tkurr me 82.1 përqind nga viti në vit në 2023, i nxitur nga rritja e të ardhurave nga turizmi (rritje me 71.9 përqind nga viti në vit). Ky bum turistik kompensoi rritjen e moderuar të deficitit tregtar të mallrave (6.3 përqind nga viti në vit), duke treguar rëndësinë në rritje të sektorit të turizmit për ekonominë e vendit. Kontribut pozitiv kanë dhënë edhe remitanat e emigrantëve të shqiptarëve që jetojnë jashtë vendit (6.9 përqind nga viti në vit), duke sjellë një suficit të lartë të ardhurave dytësore. Si rrjedhojë, deficitin i llogarisë rrjedhëse krahasuar me PBB-në u përmirësua ndjeshëm në një nivel jashtëzakonisht të ulët prej 0.9 përqind, krahasuar me 5.9 përqind të PBB-së që ishte në vitin 2022, duke krijuar një rrugë më të qëndrueshme për flukset tregtare dhe financiare të Shqipërisë. Me turizmin që parashikohet të mbetet një sektor i fortë në vitin 2024, bilanci i llogarisë rrjedhëse pritet të luhatet me rreth 2 përqind e PBB-së në periudhën afatmesme.

Spektori bankar shqiptar ka shfaqur zhvillim pozitiv në vitin 2023. Totali i aktiveve bankare arriti në vlerën 19.0 miliardë euro në fund të vitit, duke sjellë një rritje vjetore në vlerën 4.7 përqind. Kjo rritje është e moderuar për shkak të rritjes së vlerës së lekut ndaj euros (prej 9.1 përqind në 2023). Investimet në tituj ishin nxitësi kryesor i rritjes së aktiveve, duke kontribuar me vlerën prej 74 përqind të rritjes në vitin 2023. Rritja e kredisë ishte më e moderuar, duke arritur në vlerën 7.3 miliardë euro në fund të vitit me një rritje vjetore prej 3.7 përqind. Rreth 46 përqind e kredive janë në valutë të huaj (kryesisht euro), prandaj zhvlerësimi i euros ka ndikuar në rritjen e përgjithshme të moderuar të kredisë. Si kredia për individë, ashtu edhe për bizneset shënuan një rritje vjetore në vlerën 3.7 përqind.

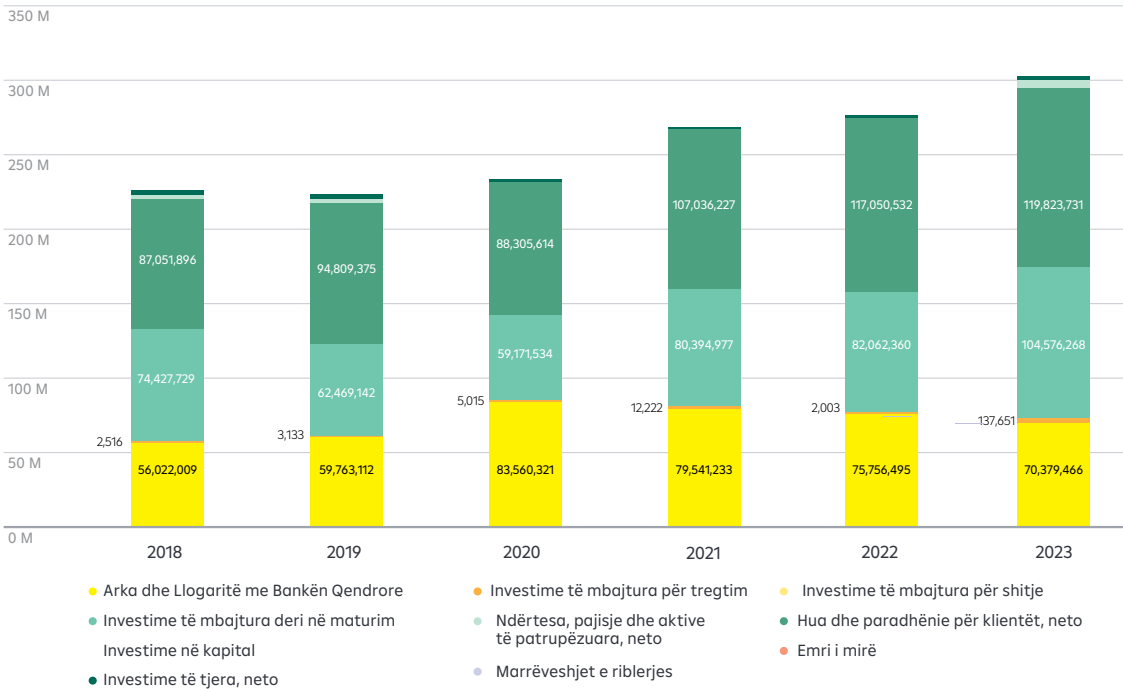
Interesant është fakti se vetëm kreditë në lekë kanë shfaqur rritje (9.6 përqind në vit), ndërsa kredia në valutë të huaj ka pësuar rënie me 2.4 përqind nga viti në vit për shkak të luhatjeve të monedhës dhe normave më të ulëta të interesit të kredisë në lekë krahasuar me kreditinë në euro. Depozitat arritën në 15.6 miliardë euro në fund të vitit 2023, me një rritje vjetore prej 5.4 përqind. Kjo rritje ka ndodhur edhe si rezultat i vlerës së lartë të lekut, pasi mbi 53 përqind e depozitave janë në valutë të huaj. Depozitat e bankut për individë (që përbëjnë 75.7 përqind të totalit) u rritën në vlerën 3.8 përqind në vit, ndërkohë që depozitat e biznesit patën një rritje më të shpejtë në vlerën 10.9 përqind nga viti në vit.

Spektori bankar pati një përmirësim pozitiv sa i takon nivelin e kredive të këqija, duke rënë nga 5.0 përqind në vitin 2022 me 4.6 përqind në fund të vitit 2023. Spektori bankar e mbylli vitin me një performancë të lartë financiare, duke shënuar një rritje të konsiderueshme në fitimet neto në vlerën 49.8 përqind krahasuar me vitin 2022.

Rezultatet financiare

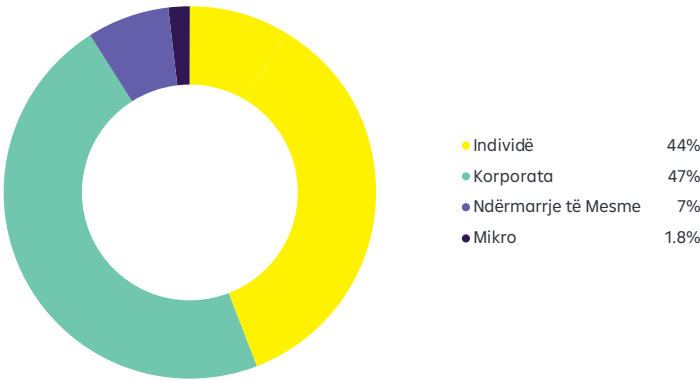
Totali i aktiveve në fund të vitit 2023 ishte 302,129 milionë Lekë (2022: 281,959 milionë Lekë). Në 2023 portofoli i kredihënies për klientet përfaqësonte 40 përqind (2022: 42 përqind) të totalit të aktiveve të bankës. Investimet në letra me vlerë përfaqësojnë rreth 35 përqind të totalit të aktiveve në 2023 (2022: 29 përqind). Ndërsa Arka dhe Llogaritë me bankat janë ulur me 7 përqind nga viti në vit.

Struktura e bilancit - Aktiv
(në '000 LEK)

Totali i huave dhe paradhënieve për klientët në fund të vitit 2023 ishte 128,817 milion Lekë (2022: 127,426 milion Lekë). Sektori i Korporatave përbën 47 përqind të totalit të portofolit të kredisë dhe zë vendin kryesor në këtë portofol me një tepërcë kredisë prej 60,387 milion Lekë (2022: 63,679 milion Lekë). Segmenti i Ndërmarrjeve të Vogla dhe te Mesme shënoi një rritje në portofolin e kredisë prej 1 përqind, me një tepërcë kredisë prej 11,414 milion Lekë (2022: 11,351 milion Lekë). Kredidhënia për segmentin e Individëve vijon të ketë peshë të rëndësishme në portofolin e kredisë me 44 përqind në fund të vitit 2023 dhe një tepërcë prej 57,016 milion Lekë (2022: 52,395 milion Lekë).

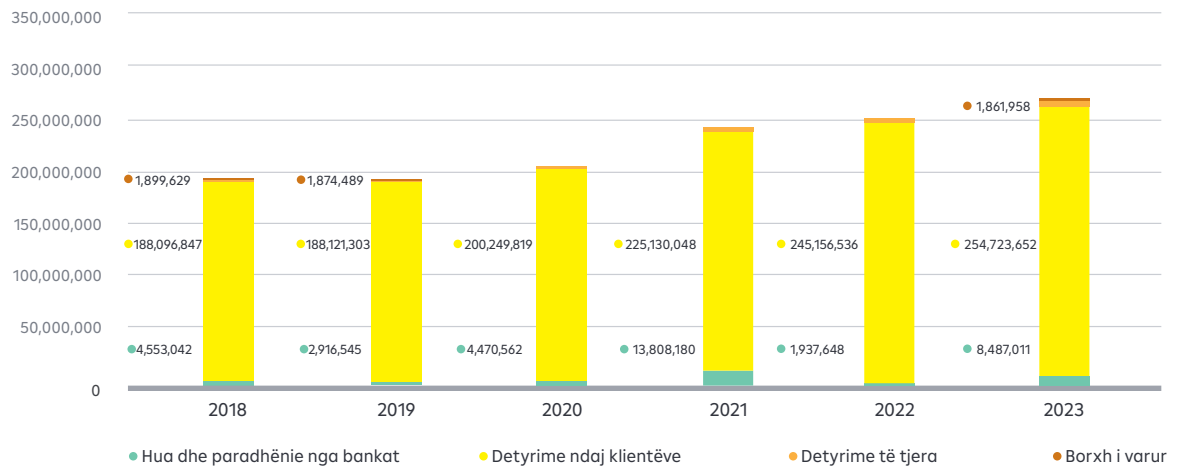
Struktura e hua dhe paradhënie për klientët
(në '000 LEK)

Totali i detyrimeve në fund të vitit 2023 ishte 270,374 milionë Lekë (2022: 251,730 milionë Lekë). Në 2023, depozitat e klientëve përbëjnë rreth 94 përqind (2022: 97 përqind) të totalit të detyrimeve të bankës dhe një burim të qëndrueshëm financimi

Struktura e bilancit - Pasiv

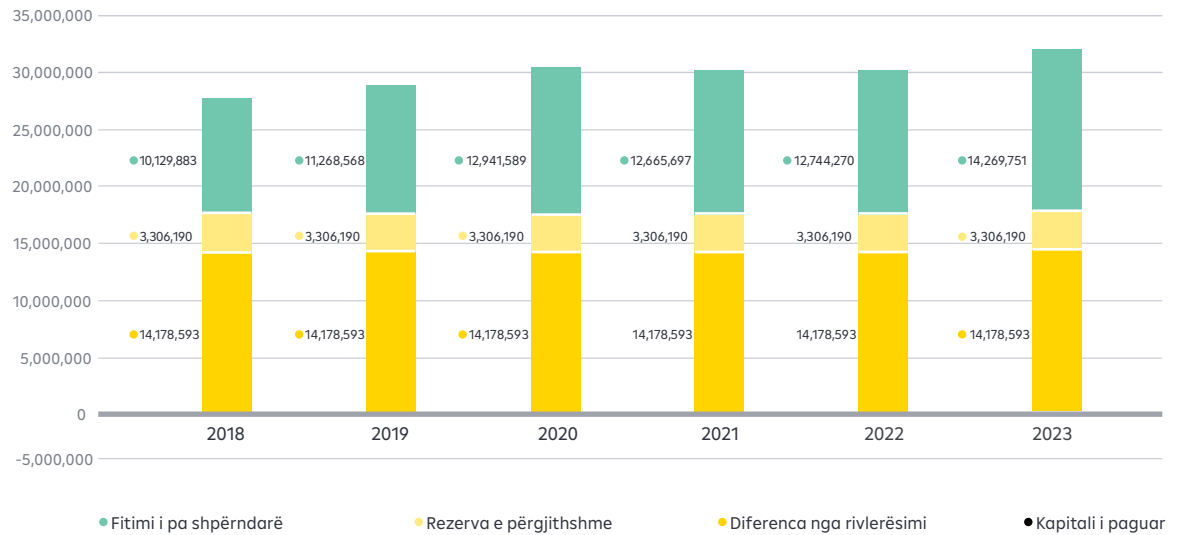
(në '000 LEK)

2023 shënoi një rritje prej 77 përqind të fitimit pas taksës në krahasim me 2022 në 6,555 milionë Lekë (2022: 3,702 milionë Lekë). Dividendi i deklaruar dhe i paguar në 2023 është 5,030 milionë Lekë (2022: 3,623 milionë Lekë). Grupi ka një profil të qëndrueshëm kapitali me një raport të mjaftueshmërisë së kapitalit prej 19.82 përqind, shumë më tepër se kërkesa minimale rregullatore prej 12 përqind.

Struktura e kapitalit aksioner

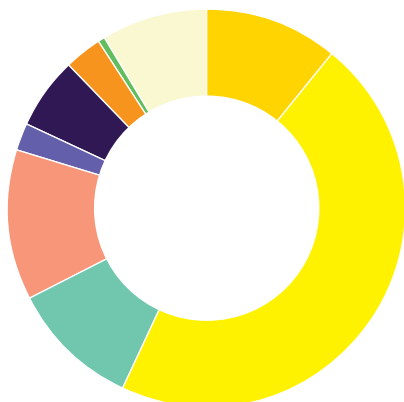
(në '000 LEK)

Shpenzimet të tjera administrative në total gjatë 2023 arritën në 2,187 milionë Lekë (2022: 2,064 milionë Lekë). Në vitin 2023 raporti kosto/të ardhura pësoi një rënie nga 50.35 përqind në 41.48 përqind.

Shpenzime operative 2023

(në '000 LEK)

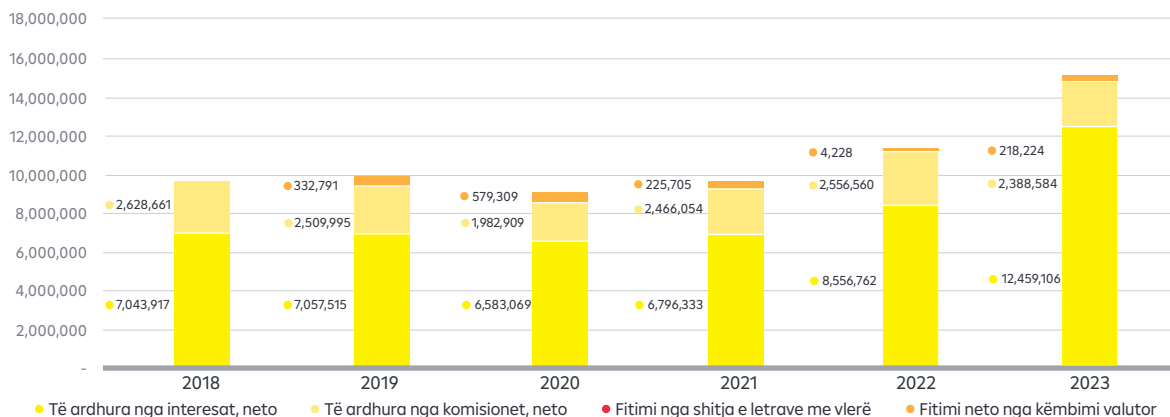

Shpenzime për zyrat	11%
Shpenzime për IT	46%
Shpenzime ligjore dhe konsulence	10%
Shpenzime marketingu dhe PR	12%
Shpenzime për makinat	2%
Shpenzime sigurie	6%
Shpenzime për trajnime dhe udhëtime	3%
Shpenzime për qiratë	1%
Shpenzime të ndryshme administrative dhe taksat	8%

Të ardhurat neto nga interesat të Grupit kanë pësuar një rritje prej 46 përqind dhe totali i bilancit të Bankës u rrit me (7.2 përqind) për shkak të tepricës së likuiditetit. Marzhi neto i interesit (llogaritur si raport i të ardhurës nga interesat mbi mesataren vjetore të totalit të aktiveve) u rrit nga 3.08 përqind në 2022 në 4.27 përqind në 2023.

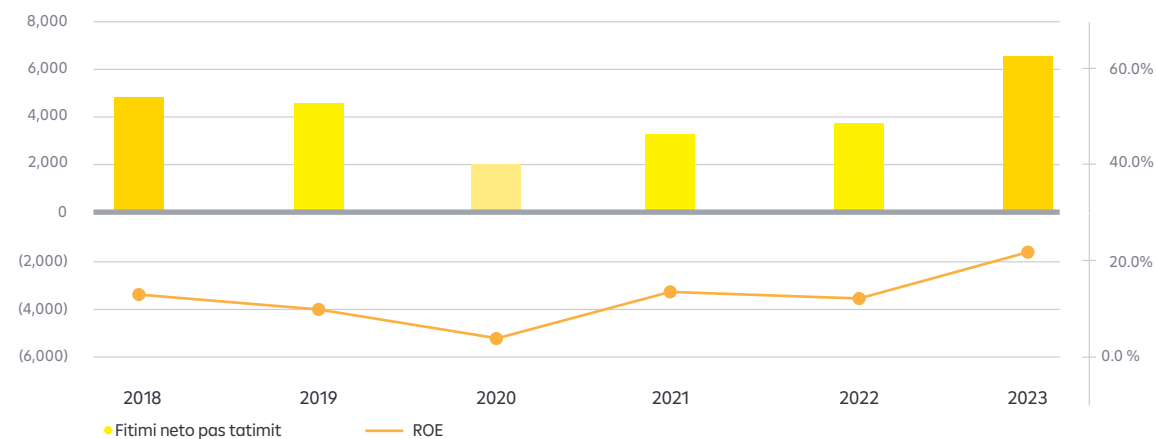
Të ardhura neto

(në '000 LEK)

Fitimi & ROE

(në '000,000 ALL)

Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut

Deklarata e Bankës për oreksin/tolerancën ndaj rrezikut të ndërmarrë, ka për qëllim t’i krijojë drejtuesve të bankës një mundësi menaxhimi dhe kontrolli për të gjithë nivelet e rrezikut që banka është e gatshme të pranojë në mënyrë që të arrijë objektivat e saj strategjike dhe financiare. Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut të Bankës ka një ndërlidhje me Procesin e Vlerësimit të Brendshëm të Mjaftueshmërisë së Kapitalit duke qenë se objektivi kryesor i saj është që të ndërlidhi objektivat strategjike dhe financiare me detyrimin për të përmbushur kërkesat rregullatore për mjaftueshmërinë e kapitalit në rast të skenarëve të rënduar ose në rastet e rreziqeve të caktuar dhe të sigurojë që kreditorët nuk do të mbartin humbje në raste të një rreziku ekstrem.

Banka Raiffeisen, në përputhje me kërkesat e Bankës së Shqipërisë mban një vlerë të caktuar të kapitalit për ta përdorur në rast të rreziqeve materiale. Për të ashtuquajturat rreziqet e “Shtylla I” (si p.sh. rreziku i kredisë, rreziku i tregut dhe rreziku operacional), vlerësimi sasior dhe procedurat e përcaktojnë: që shtesa në kapitalin rregullator të përfshijë edhe vlerat nga përlllogaritja e këtyre rreziqeve. Menaxhimi i rrezikut në Raiffeisen Bank Shqipëri duhet të sigurojë që kërkesat e rregullatorit për mjaftueshmërinë e kapitalit të jenë plotësuar. Raiffeisen Bank Shqipëri mban më shumë kapital se sa nevojitet nga kërkesa minimale e rregullatorit, si një shtesë të cilën mund ta përdorë në rast të një rreziku të caktuar, në mënyrë që të mos jenë të nevojshme ndërhyrje nga rregullatori dhe për pasojë banka të përballlet edhe me humbje reputacionale. Kjo është quajtur Kapaciteti i Rrezikut, e thënë ndryshe Kapitali Rregullator i cili është shuma e Kapitalit Bazë të nivelit të parë, Kapitalit Shtesë të nivelit të parë dhe Kapitali i nivelit të dytë. Niveli i kapitalit të mbajtur nga banka gjithashtu shërben edhe për rastet e rritjes së aktivitetit të biznesit në të ardhmen. Meqenëse Kapaciteti i Rrezikut bazohet kryesisht në pjesën e kapitalit mbi kërkesën minimale për kapital, nevojitet një përkufizim i kërkesës minimale për kapital për konceptin e Kapacitetit të Rrezikut.

Përgjithësisht, kërkesa minimale për kapital është kërkesa për kapital për “Shtyllën I” (rreziku i kredisë, rreziku i tregut dhe rreziku operacional). Në mënyrë që të kemi nivel optimal të kapitalit të mbajtur, kur përcaktohet niveli i Kapacitetit të Rrezikut, aksionerët duhet të bëhen me dije se përveç nivelit minimal të kërkesës për kapital, banka mund të përballlet me ngjarje të cilat mund të shkaktojnë rrezik të paparashikuar dhe /ose të pamatur. Këto rreziqe vlerësohen nën “Shtyllën II” të kërkesës për kapital të cilat konsistojnë në: rrezikun e përqendrimit të kredisë, rrezikun e mbetur, rreziqet që vijnë nga faktorë të ambientit të jashtëm (p.sh. stres test) dhe rreziqe të shprehura si rreziqe të tjera, të cilat janë vlerësuar nëpërmjet procesit vjetor të vlerësimit të profilit të rrezikut të bankës.

Duke qenë se luhatjet e mundshme në tregjet financiare dhe në situatën ekonomike dhe paparashikueshmëria e rreziqeve specifike të veçanta, niveli i tolerancës ndaj rrezikut duhet të vendoset në një nivel më të ulët se sa ai i tolerancës ndaj rrezikut, me një diferencë të tillë që të mund të shmangë thyerje të mundshme të nivelit Kapacitetit të Rrezikut të buxhetuar. Niveli i tolerancës ndaj rrezikut është përcaktuar të jetë sa 85 përqind e Kapacitetit të Rrezikut të buxhetuar. Toleranca ndaj rrezikut është përcaktuar të jetë në nivelin 95 përqind të Kapacitetit të Rrezikut të buxhetuar. Objektivat janë vendosur sipas Projekt Buxhetit dhe Planit Afatmesëm të bankës, duke përfshirë edhe rezervat e caktuara në mënyrë që të mbulojnë luhatjet e mundshme të kushteve të tregut.

Ekspozimet e ponderuara me rrezikun (në mijë EUR)	2024	2025	2026
Rreziku i Kredisë	1,134,437.73	1,217,081.00	1,263,551.70
Rreziku i Tregut	11,519.33	11,789.71	11,811.07
Rreziku Operacional	240,753.86	275,624.88	284,147.14

	dhjetor 2023
Raporti i Mjaftueshmërisë së Kapitalit Rregullator	19.82%
Raporti i Mjaftueshmërisë së Kapitalit në përputhje me metodologjinë vendase të ICAAP	17.99%

Raporti i segmenteve

Divizioni i produkteve korporatë

Segmenti korporatë

Në vitin 2023, Raiffeisen Bank Shqipëri vijoi me fokusin e saj strategjik në rritjen e shërbimeve bankare të korporatave si dhe nxitjen e rritjes së qëndrueshme brenda ekonomisë shqiptare. Totali i portofolit të Korporatës që nga muaji dhjetor 2023 përbëhet nga: 52 përqind overdraft-e, 31 përqind kreditë me afat, 11 përqind financimi i tregtisë, 6 përqind financimi i projekteve.

Viti 2023 shënoi një rritje prej 4.7 përqind krahasuar me një vit më parë në portofolin e kredisë dhe një rritje prej 5.2 përqind në bazën aktive të klientëve duke mbajtur një pozicion lider në nivel segmenti.

Duke u bazuar në parimin e fleksibilitetit, Raiffeisen Bank Shqipëri shënoi sukses në rritjen e efikasitetit të saj operacionale dhe përvojës së klientit. Tre vite pas miratimit ndërfunksional të kreditimit gjithëpërfshirës, ekipet lehtësuan garantimin e ofertave novatore me cilësi të lartë shërbimi, rezultuan pozitive për sa i përket vëllimeve të biznesit dhe cilësisë së portofolit. Monitorimi nga afër i klientëve kredimarrës kontribuoi në përmirësimin e cilësisë së portofolit, duke garantuar marrjen e masave të vazhdueshme për të adresuar shqetësimet e hershme.

Klientët e korporatës në Raiffeisen Bank sh.a. marrin shërbime në sektorët në vijim:

- Sektori i tregut i mesëm
- Sektori i korporatave të mëdha
- Sektori qendror dhe ai rajonal

Si rezultat i sinergjisë brenda Rrjetit të Grupit Raiffeisen, Raiffeisen Bank sh.a. shfrytëzoi avantazhin e saj konkurrues duke ju ofruar shërbim klientëve ndërkombëtarë me profesionalizëm dhe standarde bankare evropiane. Kjo qasje bashkëpunuese përforcon angazhimin e bankës për të ofruar shërbime dhe vlera të jashtëzakonshme përtej edhe kufijve. Raiffeisen Bank Shqipëri ka vijuar me përmirësimin e bashkëpunimit të saj të gjatë me subjektet e sektorit publik, duke ruajtur pozicionin e saj si partneri kryesor për institucionet e qeverisjes qendrore dhe vendore. Arritja e këtij viti ishte nënshkrimi i një marrëveshjeje dypalëshe me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për kreditë e buta për strehim për punonjësit e administratës publike. Kjo dëshmon angazhimin e bankës për të mbështetur subjektet shtetërore dhe për të zgjeruar mundësitë e shitjes së ndërlidhur për produkte dhe shërbime të ndryshme bankare.

Divizioni i produkteve të korporatës dhe bankingut digjital

Njësia e financimit të projekteve, ESG dhe financimit të produkteve Agro

Njësia e Financimit të Projekteve dëshmoi një përkushtim të fortë për të ofruar zgjidhje të specializuara financimi për projekte zhvillimi në shkallë të gjerë. Një histori e dukshme suksesi në vitin 2023 ishte Marrëveshja e Financimit të Agrobiznesit dhe Turizmit (AASF) e nënshkruar në mars 2019 midis Raiffeisen Bank Shqipëri, Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), dhe ndryshimi pasues i nënshkruar në shtator 2023, i referuar si Programi i Mbështetjes së Agrobiznesit Shqiptar dhe Turizmit Shqiptar (AATSF), i cili përfshinte edhe sektorin e turizmit.

Sipas AATSF, BERZH i dha Raiffeisen Bank Shqipëri një garanci të pafinancuar deri në vlerën 35 milionë euro. Kjo nismë synonte rritjen e disponueshmërisë së financimit për sektorët e agrobiznesit dhe turizmit, të cilët shpesh perceptohen si në rrezik të mbylljes së veprimtarisë së tyre dhe që nuk marrin burimet e nevojshme mbështetëse në vend. Duke e angazhuar Raiffeisen Bank Shqipëri në sektorë që cilët janë premtues në aspektin strategjik, si p.sh. turizmi dhe agrobiznesi, programi u përpoq të arrinte më shumë nën-huamarrës, duke përfshirë shoqëri që përndryshe mund të konsideroheshin shumë të rrezikshme për financimin tradicional. Kjo nismë është krijuar për të nxitur dhe mbështetur sektorët kryesorë të ekonomisë shqiptare me potencial të konsiderueshëm të pashfrytëzuar, duke përfshirë bujqësinë, agrobiznesin dhe turizmin.

Portofoli pati rritje të konsiderueshme në vitin 2023, duke pasqyruar përvojën dhe vizionin e bankës në industri të ndryshme. Për më tepër, suksesi i iniciativave të financimit të agrobiznesit, duke përfshirë planin e financimit të sektorit të agrobiznesit dhe turizmit, thekson përkushtimin për mbështetjen e sektorëve strategjikë të ekonomisë shqiptare me potencial të pashfrytëzuar.

Departamenti i menaxhimit të parasë cash dhe kanali digjital (Raiffeisen ON)

Gjatë vitit 2023, Departamenti i Menaxhimit të Parave Cash u përqendrua në digjitalizimin dhe rritjen e përvojës së klientit. Investimet në teknologji lehtësuan prezantimin e veçorive të reja dhe përmirësimet në proceset aktuale, duke e shndërruar Raiffeisen Bank Shqipëri në zgjedhjen e preferuar për shërbimet bankare celulare dhe të internetit ndërmjet bizneseve.

Raiffeisen Bank Shqipëri ka vazhduar përmirësimin e produktet e saj të menaxhimit të parave cash duke ofruar funksione të sigurta dhe të thjeshta në përdorim për klientët e biznesit. Shërbimet e shtuara online, duke përfshirë verifikimin me shumë faktorë dhe proceset e pa probleme të nënshkrimit të pagesave, theksojnë fokusin e bankës në modernizimin dhe inovacionin me në qendër klientin. Për më tepër, pjesëmarrja në Komunitetin SWIFT GPI rrit më tepër efikasitetin dhe besueshmërinë e pagesave ndërkufitare për korporatat.

Departamenti i financimit të tregtisë dhe produkteve të huadhënies digjitale

Gjatë vitit 2023, ne kemi ruajtur aksionet tona të tregut në Ekipin e Financave Tregtare për të mbështetur klientët e korporatave drejt tregtisë ndërkombëtare, kemi mbajtur aksionet e tregut dhe kemi ofruar përvojën dhe shërbimet e vlershme këshillimore.

Duke ruajtur aksionet e tij të tregut në Produktet e Financës Tregtare, ekipi ynë i përkushtuar ofroi mbështetje të madhe dhe shërbime këshillimore për klientët, veçanërisht në zbutjen e rreziqeve në tregtinë ndërkombëtare. Lëshimi i garancive bankare për tregtarët e energjisë dhe projektet e energjisë së rinovueshme thekson më tej angazhimin tonë për lehtësimin e tregtisë dhe mbështetjen e nismave të qëndrueshme.

Si përfundim, viti 2023 shënoi një vit të arritjeve të rëndësishme dhe zhvillimeve strategjike për bankën tonë në të gjithë sektorin e saj të bankingut për korporata. Angazhimi ynë ndaj fleksibilitetit, inovacionit, transformimit digjital dhe partneriteteve strategjike rrit gjasat për sukses të vazhdueshëm në ofrimin e vlerës për klientët dhe palët e interesit në vitet e ardhshme.

Retail banking

Bankingu për individë

Zhvillimi i segmenteve

Segmenti i klientëve individë

Në linjën e biznesit për Individë privatë, Raiffeisen Bank Shqipëri ofron paketa të ndryshme të llogarive rrjedhëse të krijuara për të gjitha nënsegmentet me qëllim përmbushjen e të gjitha nevojave të klientëve; kartat e debitit dhe kreditit, dhe zgjidhjet e kredisë nga kreditë personale deri te produktet hipotekare. Pavarësisht sfidave që hasëm një vit më parë, arritëm të lançonim me sukses modelin e ri të paketave "PI Mass", i cili prezanton një opsion të thjeshtë të vetëpërzgjedhjes së klientit dhe për herë të parë, ofron program besnikërie për klientët tanë. Nëpërmjet këtij modeli, klientët tashmë mund të zgjedhin çdo paketë me një çmim sipas zgjedhjes së tyre, pavarësisht nëse aktualisht janë ose jo depozitues të pagës. Për më tepër, për klientët që kërkojnë veçori të shërbimit "premium", ata mund të zgjedhin një paketë me çmim më të lartë me atributet më të mira të disponueshme, të gjitha ndërkohë të integruara në segmentin Mass. Klientëve do t'u ofrohet një bonus besnikërie për aktivitetin e tyre nëse kryejnë të paktën një transaksion në celularin e tyre RON dhe një transaksion POS/e-commerce, me synim rritjen e angazhimit të klientit.

Prezantuar gjithashtu paketën e re "Student", duke ofruar kufij më të lartë ditor për tërheqjet nga ATM dhe pagesat me POS/e-commerce si dhe mosaplikimin e tarifave për pagesat ndërkombëtare me kartë debiti. Modeli ynë i paketave "PI Mass" vijon të ofrojë një koncept të thjeshtë, praktik dhe novator, në përputhje me misionin dhe strategjinë e digjitalizimit të Bankës.

Gjatë vitit 2023 ne kemi ofruar gjithashtu verifikimin me email për klientët PI duke siguruar të dhëna të sakta të klientit, duke mundësuar komunikim efektiv për fushatat CRM, gjë që ka rezultuar në marrëdhënie më të mira me klientët dhe performancë të përmirësuar të fushatës.

Linja e biznesit Premium Banking ofron shërbime të cilësisë më të lartë me zyra të dedikuara dhe salla takimesh të disponueshme në shumicën e degëve. Premium Banking në Raiffeisen Bank Shqipëri vazhdon të ofrojë një paketë unike shërbimesh bankare për klientët e pasur. Gjatë vitit 2023, dy nivelet e Premium Banking, përkatësisht Classic, pra klientët që marrin shërbime të veçanta nga pozicionet e larta të degëve dhe Club, kanali më ekskluziv dhe më i avancuar i shërbimit, kanë përmirësuar në mënyrë të qëndrueshme cilësinë e shërbimeve dhe përfitimeve që u ofrohen klientëve të pasur.

Raiffeisen Albania është banka e parë në Shqipëri që ofron shërbim në distancë për klientët Premium përmes Premium Direct nëpërmjet platformës RaiConnect, duke përdorur një platformë të avancuar komunikimi dhe mbështetje për aktivitetet e përditshme të kategorisë më të mirë të klientëve. Qëllimi është të arrihen më shumë klientë dhe të nxitet përvoja e klientit duke ofruar produkte E2E.

Segmenti i sipërmarrjeve të vogla (SE)

Në vitin 2023 sektori i Sipërmarrjeve të Vogla pati një performancë të mirë. Volumi i kredisë pati një rritje prej 11 përqind krahasuar me vitin e kaluar falë punës së vazhdueshme të ekipit tonë të shitjes. Jo vetëm volumet e kredisë, por edhe përfitueshmëria dhe parametrat e tjerë tejkaluan vlerat e buxhetuara për këtë vit. Si rrjedhojë e rritjes së transaksioneve, këtë vit kemi pasur tejkalim të objektivave të buxhetit me 14 përqind për zërin e komisioneve jo me natyrë interesi. Gjithashtu, sektori i Sipërmarrjeve të Vogla për vitin 2023 mban pozicionin lider sipas sondazhit tonë të NPS-së.

Si pjesë e politikës bankare të përgjegjshme të Raiffeisen Bank International, u bë pjesë e strategjisë sonë dhe është një prioritet kyç për biznesin Retail. Përgjatë vitit 2023, ne patëm arritje të kënaqshme për sa i takon kredive ESG, kryesisht dhënë grave në biznes dhe atyre në rajone në zhvillim.

Strategjia jonë për vitin 2024 ka në fokus thjeshtimin e mëtejshëm të produkteve dhe shërbimeve dhe fillimin e punës përgatitore për kreditë e ofruara në mënyrë digjitale për klientët e Sipërmarrjeve të Vogla që do të na vijnë në ndihmë të arrijmë volumet e buxhetuara dhe të jemi më fleksibël për të përmbushur nevojat e klientëve me më pak përpjekje.

Segmenti i bizneseve Mikro

Në vitin 2023, sektori Mikro ka pasur shumë arritje pozitive. Volumi outstanding i kredive ka shënuar një rritje domethënëse prej 51 përqind krahasuar me vitin e kaluar. Kjo rritje pozitive si në volum ashtu edhe në përfitueshmëri ka ardhur si rezultat i procesit të vazhdueshëm të rivitalizimit së bashku me bashkëpunimin e ekipit të produkteve, shitjes dhe riskut për të përmirësuar ofertat ndaj klientëve mikro.

Gjatë vitit 2023, ne kemi vijuar në mënyrë intensive me përmirësimin e procesin e digjitalizimit të kredidhënies. Në dhjetor të vitit 2022, ne lançuam produktin e parë digjital Mikro Overdraft të pa-siguruar duke marrë vendin e parë në treg që ofron një aplikim digjital për kredi biznesi dhe miratim automatik. Disbursimet e kredive digjitale në vitin 2023 përbëjnë 15 përqind të totalit të disbursimeve për vitin në fjalë. Këto kredi digjitale u pritën mirë nga klientët tanë Mikro, falë fleksibilitetit dhe procesit të shpejtë të miratimit të tyre, duke lejuar që fondet të jenë të aksesueshme brenda pak minutash dhe të depozitohen në llogaritë e tyre brenda disa orësh.

Duke parë përpara për vitin 2024, strategjia jonë ka në fokus automatizimin dhe digjitalizimin e mëtejshëm të shërbimeve tona të kreditimit për të gjithë bazën e klientëve Mikro. Portofoli ynë karakterizohet nga një cilësi në rritje falë përkushtimit tonë të vazhdueshëm. Për më tepër, ne synojmë të prezantojmë produkte të reja, veçanërisht në sektorë të tillë si bujqësia, ku prezenca jonë është aktualisht e kufizuar.

Objektivi ynë është të angazhohemi me klientët tanë fizikisht dhe në mënyrë digjitale, duke iu përshtatur nevojave të tyre në zhvillim dhe aktivitete të biznesit. Përmirësimi i proceseve tona të brendshme për të rritur efikasitetin, asistencën e ofruar ndaj klientëve për të pasur një përvojë të lehtë, promovimi i praktikave të qëndrueshme dhe përkushtimi ynë për të qenë një institucion i përgjegjshëm shoqëror do të jenë fushat tona kryesore të fokusit për vitin 2024.

Ekipi ynë agile i bankingut ditor

Raiffeisen Bank Shqipëri mbetet e dedikuar drejt një transformimi të madh dhe të shpejtë, duke synuar të shndërrohet në një organizatë adaptive gati për brezat e ardhshëm të bankave. Kemi riorientuar ekipet tona të produkteve në skuadra dhe grupe të vetëorganizuara me kapacitete të larta, me anëtarë të strukturuar në formë T-je që kanë autonominë për të marrë vendime biznesi dhe për të shmanjur pengesat. Qëllimi është të shtojmë më shumë vlerë për klientin tonë duke përmirësuar produktet dhe shërbimet, duke eliminuar pikat e dobëta, duke zgjeruar gamën e ofertave digjitale gjithëpërfshirëse, e cila do të përkthehet në një përvojë të përmirësuar të klientit.

Gjatë vitit 2023 kemi bërë progres të konsiderueshëm drejt këtij objekti, pasi kemi disa Ekipet agile të përkushtuar ndaj produkteve të Bankingut Ditor dhe Kreditimit, të cilët kanë arritur tu japin zgjidhje pikave të dobëta të klientëve tanë, duke reduktuar kohën e përgjigjes dhe duke përmirësuar eksperiencën e klientëve nëpër pika të ndryshme kontakti.

Ky ekip, që prej themelimit të tij 4 vite më parë, ka arritur të përmirësojë proceset kryesore të përditshme bankare në bankingun për individë. Zbatimi i "Verifikimit të e-mail për klientët e rinj dhe ekzistues" ka ndikuar pozitivisht duke rritur masat e sigurisë dhe duke siguruar kanale të sakta komunikimi për të gjitha ndërveprimet bankare. Ky ekip synon të përmirësojë përvojën e klientit në proceset e degës, online ose HO, si dhe të sigurojë përpunueshmërinë me kuadrin rregullator evropian dhe vendas. Deri më tani, me ndryshimet e zbatuara, koha e përpunimit është përmirësuar ndjeshëm për disa procese të mëdha bankare ditore.

Divizioni i bankingut ditor dhe biznesit me karta

Depozitat

Në Raiffeisen Bank Shqipëri, kemi hasur një rritje të qëndrueshme të depozitave, të nxitur nga një gamë e larmishme produkteve dhe shërbimesh të përshtatura për të përmbushur nevojat e vazhdueshme të klientëve tanë.

Gjatë gjithë vitit, kemi hasur një rritje të ndjeshme të depozitave tona, të nxitura nga gama e produkteve që ofrojmë dhe besimi që klientët tanë kanë në shërbimin që ju ofrojmë. Jo vetëm që kemi zgjeruar bazën tonë të klientëve, por edhe kemi rritur angazhimin tonë duke ofruar rrugë të arritshme për kursime dhe investime. Falë angazhimit tonë në risi, arritëm të bëjmë prezantimin e produkteve dhe shërbimeve të reja financiare, duke forcuar më tej pozicionin tonë në treg dhe duke tërhequr më shumë depozita.

Qoftë nëpërmjet instrumenteve tradicionale të kursimit apo zgjidhjeve novatore digjitale, banka jonë mbetet e përkushtuar për të fuqizuar klientët që të arrijnë qëllimet e tyre financiare, duke nxitur një rritje të qëndrueshme të depozitave.

Biznesi me karta

Në vitin 2023, ne përmirësuam vazhdimisht portofolin tonë digjital RaiPay, duke prezantuar veçori dhe funksionalitete novatore. Aplikacioni, përveç tërheqjeve/pagesave në терминаlet POS dhe ATM të pajisura me funksionin pa kontakt, tashmë ofron edhe shumë shërbime të tjera, si verifikimin e PIN-it të kartës, detajet e kartës, bllokimin e kartave në kohë reale, kartat e besnikërisë, lidhjet me kartë, etj. Treguesi kryesor i suksesit për këtë platformë është rritja e përdorimit dhe e portofolave aktivë.

Gjithashtu, portofoli ynë i produkteve të gjelbra është zgjeruar për të përfshirë Kartat Ekologjike si karta miqësore ndaj mjedisit.

Në vitin 2023 pati rezultate në rritje për shitjet e kartave si dhe vëllimet e pagesave me karta. Rritja ka qenë solide me +13 përqind për kartat e kreditit dhe +46 përqind për kartat e debitit në vëllimin e pagesave me karta.

Rrjeti i POS

Raiffeisen Bank Shqipëri ka përforcuar praninë e saj në rrjetin POS në kategorinë e bizneseve të mëdha dhe të mesme. Rezultatet e vitit 2023 dëshmuar rritje me 26 përqind të numrit të terminaleve POS dhe +81 përqind në vëllim. Kjo rritje e volumit të pagesave vjen si pasojë e rrjetit të gjerë dhe prezencë së tregtarëve të rëndësishëm, shërbimit që bën diferencën dhe ndryshimit të mënyrës së përdorimit të POS-ve të klientëve në krahasim me transaksionet cash.

RaiPOS

Në fundin e vitit 2023, rrjetit të POS iu shtua Shërbimi RaiPOS duke bërë që Raiffeisen Bank Shqipëri të jetë banka e parë në vend që ofron këtë lloj shërbimi për tregtarët. Ky hap strategjik jo vetëm që përforcon rolin e bankës si novatore, por gjithashtu nënkupton një ndryshim transformues në gamën e pagesave. Falë teknologjisë RaiPOS, banka po rimodelon mënyrën se si tregtarët dhe konsumatorët kryejnë transaksionet e tyre, duke u ofruar palëve në fjalë një përvojë pagese më efikase, të sigurt dhe më të aksesueshme. Ky avancim ilustron përkushtimin e bankës për të nxitur inovacionin dhe për të përcaktuar standarde të reja në këtë industri.

RaiPOS është një shërbim novator që transformon pranimin e pagesave me karta vetëm nëpërmjet një telefoni Android. Pas instalimit të aplikacionit RaiPOS, telefoni i tregtarit kthehet në një terminal POS, i cili lejon pranimin e pagesave pa kontakt me kartat Visa dhe Mastercard apo me çdo portofol digjital.

Tregtia elektronike (E- Commerce)

Raiffeisen Bank Shqipëri ka përforcuar praninë e saj digjitale nëpërmjet zgjerimit të rrjetit të tregtisë elektronike gjatë vitit 2023. Shërbimi i tregtisë elektronike është rritur në kategorinë e bizneseve të mëdha dhe ndërkombëtare, me një pjesëmarrje në rritje për sa i përket shërbimeve të dhënies së makinave me qera, pasuritë e paluajtshme si dhe organizata jo-fitimprurëse. Rezultatet e vitit 2023 dëshmuar rritje me 70 përqind të volumeve në të gjithë rrjetin e tregtisë elektronike. Shërbimi i përkujdesur ofron një serë mundësish dhe alternativash pagesash nëpërmjet platformës PayerLink, aplikacionet e integruara brenda sistemit, të cilat lehtësojnë përdorimin nga tregtarët dhe rrisin performancën tonë të shërbimit ndaj klientit.

Rrjeti i ATM

Rrjeti i ATM-ve është një nga rrjetet më të mëdha të ATM-ve në vend. Një numër i madh i këtyre ATM-ve ofrojnë shërbimin e depozitimit. Rrjeti jonë është i përhapur në të gjithë vendin, duke pasur gjithmonë në fokus që të jemi sa më afër klientëve të bankës.

Në disa nga zonat me urbanizim të lartë ofrohen qendra Vetë-Shërbimi për të rritur shërbimin dhe ofruar mundësi më të gjera digjitale. ATM-të e bankës ofrojnë përveç transaksioneve "të tërheqjes së parave cash", edhe shërbime të tjera si vlera të shtuara për kartëmbajtësit tanë. Në ATM-të e Raiffesen Bank ofrohet mundësia për tërheqje nga kartëmbajtësit e huaj në monedhën Lekë. Po kështu, mund të bëhen tërheqje në monedhat Lekë dhe Euro, në një numër të konsiderueshëm ATM-sh që janë të shpërndara në të gjithë Shqipërinë. Në ATM ofrohet mundësia e depozitimit për kartëmbajtësit e bankës sonë.

Gjate vitit 2023 vëllimi i transaksioneve për tërheqje të parave nga ATM-të tona është rritur me 35 përqind dhe Depozitimi i parave cash në ATM është rritur me 33 përqind. Ne po punojmë për të ofruar ATM me shumë funksione, për të qenë më pranë dhe për të ofruar shërbim edhe më të specializuar për klientët tanë.

Divizioni i kredisë për individë dhe bankingu digjital

Kredi për individë

Raiffeisen Bank Shqipëri është e njohur si një nga bankat lider në tregun financiar shqiptar. Baza e gjerë e produkteve që ofron, kanalet e shumta digjitale si dhe standardet e larta në menaxhimin e riskut, e bëjnë Raiffeisen Bank Shqipëri bankën më të besueshme për klientët në procesin e kredithënies.

Është evident fakti që pas periudhës së vështirë që la pandemia Covid-19 si dhe rritjes së çmimeve që pasoi, gjatë vitit 2023, bankat në Shqipëri vijuan të financojnë sektorin privat, ku edhe me mbështetjen e qeverisë fokusi ishte rritja ekonomike duke synuar turizmin, agrokulturën dhe digjitalizimin. Konkretisht, rritja ekonomike për vitin 2023 ishte 3,5 përqind më e lartë se një vit më parë.

Duke konsideruar luhatjet e shumta që ka shënuar këmbimi valutor, veçanërisht për monedhën EUR si dhe uljen drastike që pësoi ky këmbim gjatë vitit 2023, synimi i Raiffeisen Bank Shqipëri është të ofrojë dhe mbështesë sa më shumë huadhënien në monedhën vendase. Kjo i mundëson bankës të mbajë një pozicion të fortë në treg dhe të sigurojë një bazë të qëndrueshme klientësh.

Gjatë vitit 2023, është rritur ndjeshëm numri i kredive personale për individë të shitura nëpërmjet kanaleve digjitale, duke ofruar kështu për klientët e saj pagamarrës dhe jopagamarrës kredi totalisht të filluara dhe përfunduara elektronikisht. Raiffeisen Bank Shqipëri e nisi vitin me 12,5 përqind të totalit të vëllimeve të reja të kryera në kanale digjitale (E2E) dhe e mbylli vitin me një rritje të konsiderueshme në 23,3 përqind të totalit për gjithë vitin 2023. Vlen të theksohet që kreditë e iniciuara nga kanalet digjitale përbejnë 33 përqind të vëllimeve totale të kredive personale për individë.

Raiffeisen Bank Shqipëri është duke investuar vazhdimisht në përmirësimin e proceseve të kredithënies për t'u ofruar klientëve të saj përvojën më të mirë në aplikimet e kredisë nëpërmjet kanaleve digjitale, pa qenë nevoja të paraqiten në degë. Lançimi i "Kredia Flash" si një kanal digjital, totalisht automatik, ndikoi pozitivisht në rritjen e bazës së klientëve të rinj me bankën. Kështu, viti 2023 u mbyll me 786 raste të disbursuara që u inicuan nga ky kanal. Qasja pozitive që "Kredia Flash" solli te klientët e rinj, bëri që banka të ofronte të njëjtin shërbim edhe për klientët e saj ekzistues. Në dhjetor 2023 u lançua "Kredia Flash" për klientët ekzistues të bankës.

Në fund të dhjetorit 2023, Raiffeisen Bank Shqipëri arriti të zotërojë një pjesë tregu prej 39,16 përqind për kreditë e reja të pasiguruara dhe 11,35 përqind për kreditë e siguruara. Fokusi i bankës mbetet përmirësimi i përvojës së klientit dhe përmbushja e nevojave të tyre. Për këtë, Raiffeisen Bank Shqipëri ka vazhduar të kërkojë mënyra të reja për të përmirësuar procesin e aplikimit për kredi dhe për t'u ofruar sa më shumë me klientët e saj. Kjo ka bërë që indeksi i klientëve promovues (NPS) për kreditë në Raiffeisen Bank Shqipëri të mbetet vazhdimisht i lartë, duke treguar se klientët kredimarrës vlerësojnë së tepërmi qasjen tonë të kreditimit.

Viti 2023 ka vijuar të jetë një vit sfidues për kreditë hipotekore. Çmimet e banesave kanë shënuar rritje në nivele të konsiderueshme. Norma bazë e interesit në monedhën vendase, Bono Thesari 12 mujore, pati një ulje krahasuar me një vit më parë duke stabilizuar normën totale të interesit të kredive, ku vlera e saj pati qëndrueshmëri gjatë vitit 2023. Raiffeisen Bank Shqipëri vijoi me kreditim kryesisht për blerje banese por edhe kredi konsumatore me hipotekë. Gjithashtu, një fokus të veçantë i është kushtuar aspektit social, duke vijuar programet për financimin me kredi sociale në bashkëpunim me disa bashki të vendit dhe Ministrinë e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit. Në fund të vitit 2023 u nënshkrua një marrëveshje e re për kredi për blerje banese, një program ky i zhvilluar në bashkëpunim me Ministrinë e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit dhe bankës Raiffeisen Bank Shqipëri dedikuar për administratën publike, ku grupi i synuar janë: mjekë, punonjës policie dhe ushtarakë. Gjatë 2023, ekipi i kredive të siguruara ka vijuar me përmirësime të vazhdueshme të produkteve, me synim rritjen e biznesit dhe për të qenë pranë nevojave të klientëve. Gjatë 2023, indeksi i NPS-së (Net Promoter Score) për kreditë e siguruara, e matur në baza mujore, ishte mesatarisht 90, ndërsa kënaqësia e klientëve shënoi nivelin 4,75.

Bankingu digjital

Raiffeisen Bank Shqipëri ka hartuar gjithmonë strategji ambicioze në digjitalizimin e produkteve dhe shërbimeve bankare për të përmirësuar përvojën e klientit, duke përdorur teknologjinë në mënyrë tejet novatore. Duke u fokusuar në ofrimin e një dimensionit të ri digjital, Banka ka bërë të mundur që klientët të kenë akses të lehtë dhe të përshtatshëm në shërbimet e tyre bankare, përmes një game të gjerë platformash dhe kanaleve.

Kjo ndërhyrje e hershme dhe e vendosur e Bankës për të digjitalizuar produktet dhe shërbimet e saj dëshmon vizionin dhe përkushtimin për të ecur me hapin e kohës dhe për të përmbushur nevojat e klientëve në një mjedis gjithnjë e më të digjitalizuar. Duke ofruar një gamë të gjerë të kanaleve digjitale për të kryer transaksione dhe për të përdorur shërbimet bankare, Banka ka shprehur gatishmërinë për të përshtatur përvojën e klientit me realitetin e ri digjital dhe për të bërë të mundur që ata të veprojnë me lehtësi dhe pa kufizime.

Në vitin 2023, kemi qenë të angazhuar në përmirësimin e vazhdueshëm të përvojës digjitale të klientëve tanë, duke ofruar një gamë të gjerë funksionalitetesh të reja në platformën Raiffeisen ON si:

- Transaksionet dhe Balanca e Kartës së Kreditit - janë të verifikueshme në kohë reale në platformën digjitale Raiffeisen ON.
- Platforma Raiffeisen ON kaloi në CLOUD - performancë e përmirësuar, fleksibilitet dhe aftësi të shtuara për të rritur inovacionin, ulje në kosto dhe lehtësi në krijimin e funksionaliteteve të reja.
- Dizajni i ri unik në faqen kryesore të aplikacionit - rimodelim total i pamjes për të sjellë një përvojë të re për të gjithë klientët tanë në aplikacion.
- Përmirësim në aplikimin për Kartë Debiti - aplikimi për Kartën e Debitit bëhet edhe më i thjeshtë Përmirësim në dizajn dhe thjeshtësi në procesin e aplikimit në Raiffeisen ON
- Nxjerrje llogarie nga RON Mobile - klientët mund të shohin dhe shkarkojnë nxjerrjen e llogarisë lehtësisht (statement) edhe nga brenda aplikacionit në celular në formatin PDF, njësoj si nga faqja e internetit Raiffeisen ON.
- Informacione mbi Ndikimin tuaj në Mjedis (Carbon Footprint) - përmes këtij funksionaliteti, do të ofrohet informacion duke përfshirë mundësinë për të monitoruar ndikimin e përdoruesit në mjedis.
- Dërgimi i një ankese drejt Bankës brenda RON mobile - platforma jonë e re në celular tashmë do të përmbajë një opsion të veçantë për të dërguar lehtësisht ankesa drejt bankës nga RON nga opsioni te Profili im.

Gjate vitit 2023, numri i klientëve që janë pjesë e platformës Raiffeisen ON arriti në 62 përqind të totalit të individëve aktiv. Është e rëndësishme të përmendet penetrimi i bankikut celular në 40 përqind e totalit të individëve aktiv. Për herë të parë, përqindja e kredive digjitale arriti 22 përqind në platformën dhe faqen e internetit Raiffeisen ON, që përfaqëson një tjetër histori suksesi.

Me rëndësi të përmendet është edhe numri i klientëve të rinj të përfituar në mënyrë digjitale, që shënoi 22 përqind të totalit të klientëve të rinj të Bankës.

Jemi të përkushtuar që në vitet në vijim të vazhdojmë të investojmë në transformimin digjital, i cili do të sjellë përparime të mëdha në përvojën e klientit dhe do të lejojë bankën të përmbushë nevojat e një spektri gjithnjë e më të gjerë të klientëve, duke përfshirë gjeneratat e reja që janë rritur me teknologjinë dhe janë të aftë të përfitojnë maksimumin nga shërbimet digjitale.

Sigurimi bankar

Në mbledhjen e datës 31 tetor 2016, Bordi i Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare licencoi Raiffeisen Bank si broker në produktet e sigurimit për klasat e sigurimit jetë dhe jojetë. Raiffeisen Bank Shqipëri ishte banka e parë në treg e licencuar si Broker. Aktiviteti i brokerimit në Raiffeisen Bank Shqipëri kryhet nëpërmjet stafit të brendshëm të licencuar si edhe nga broker privatë. Duke shfrytëzuar më tej rrjetin ekzistues të degëve dhe stafin e shitjeve, aktiviteti i brokerimit i kryer përmes kësaj licence ka kontribuar në uljen e rreziqeve për portofolin e kredive të siguruarra dhe të pasigurta dhe rritjen me 14 përqind të të ardhurave nga tarifat e segmentit për Individ privat gjatë vitit 2023.

Pagesat

Trajektorja e qëndrueshme e rritjes me më shumë se 2 përqind krahasuar me vitin e kaluar, e vërejtur në transaksionet e pagesave të lehtësuara falë platformës digjitale Raiffeisen ON gjatë gjithë vitit fiskal 2023, thekson efikasitetin e nismave strategjike të digjitalizimit dhe programeve të komunikimit me klientët të zbatuara nga vetë institucioni.

Ky trend pozitiv i qëndrueshëm është tregues i përpjekjeve të suksesshme të ndërmarra për të kultivuar një kulturë të bankingut digjital për klientët, duke nxitur kështu rritjen e përdorimit të shërbimeve të pagesave online. Rritja e vazhdueshme e transaksioneve digjitale shërben si një dëshmi për preferencat në zhvillim të klientëve, duke pohuar vlerësimin e tyre në rritje për paprekshmërinë dhe efektivitetin e kanaleve bankare digjitale. Ky lloj trendi nënvizon rolin kryesor të platformës digjitale Raiffeisen ON në trajtimin e nevojave dinamike të klientelës së saj. Për më tepër, zgjerimi i qëndrueshëm në transaksionet digjitale ka perspektiva premtuese si për klientët ashtu edhe për institucionin, duke u përkthyer potencialisht në eficiencë kostoje, efikasitet të rritur operacional dhe përvojë cilësore të klientit.

Eksperienca e klientit

Raiffeisen Bank Shqipëri po transformohet në një shoqëri me në qendër klientin, duke përmirësuar në mënyrë strategjike kulturën, proceset dhe metodologjitë e punës, për të vendosur klientin në qendër të vendimmarrjes dhe përmirësimeve.

Prandaj, një nga shtyllat kryesore ku jemi fokusuar është trajnimi i vazhdueshëm i punonjësve të bankës. Akademia jonë e Përvojës së Klientit ofron nivele të ndryshme trajnimi për punonjësit, duke filluar nga ata që janë në marrëdhënie të drejtpërdrejtë me klientin tek ata që punojnë në zyrat qendrore, ndërsa për ekipet që dizajnojnë produktet dhe shërbimet tona ofrohet trajnim më i avancuar si "Service Design". "Service Design" pajis ekipet me aftësitë e nevojshme për të përmirësuar dizajnin me në qendër klientin, që nënkupton se duhet t'i jepet përparësi të kuptuarit të nevojave, sjelljeve dhe perspektivave të klientëve gjatë gjithë procesit të dizajnit të produkteve dhe shërbimeve, me qëllimin përfundimtar për të krijuar përvoja pozitive.

Vënia në praktikë e kësaj do të thotë shumë studime dhe kërkime tregu, njohuri për klientët dhe bashkëpunim midis ekipeve për të kuptuar klientët tanë dhe dinamikën e tregut, për të krijuar produkte dhe shërbime që nuk janë vetëm funksionale, por edhe të kënaqshme.

Ne patëm disa projekte në vitin 2023 ku kërkimi i tregut luajti një rol vendimtar në të kuptuarit e perspektivës së klientëve tanë, dhe gjithmonë e më shpesh, produktet dhe shërbimet tona kryesore po krijohen së bashku me klientët tanë. Përkushtimi i vëmendjes ndaj klientit, na ndihmon të mbajmë në fokus nevojat dhe pritshmëritë e tyre.

Zëri i klientit gjithashtu luan një rol vendimtar në organizatën tonë. Fillon me mbledhjen e reagimeve dhe opinionit të klientëve nga burime të ndryshme (anketime, ankesa, telefonata klientësh etj.) dhe analizimin e mëtejshëm, gjetjen e shkaqeve dhe priorizimin e çështjeve më shqetësuese. Metodologjitë tona na mundësojnë të mbyllim ciklin e plotë nga marrja e opinionit në përmirësimin e tyre, duke u treguar klientëve se zëri i tyre vlen dhe është nxitësi ynë kryesor për t'u përmirësuar vazhdimisht.

Së fundmi, një dimension tjetër i rëndësishëm në përvojën e klientit është edhe krijimi dhe komunikimi i "Value Proposition" për produktet dhe shërbimet, çfarë vlere të shtuar u ofrojmë klientëve tanë dhe çfarë na bën ne unikë ne treg. Gjatë 2023 prioritetet tona kanë qenë krijimi i "Value Proposition" për bankingun ditor, bankën digjitale, dhe produktet e kredisë, që shkojnë përtej çmimit; dhe më e rëndësishmja, që përputhen dhe tejkalojnë pritshmërinë e klientëve.

Menaxhimi i marrëdhënies me klientin – CRM

Në vitin 2023, Raiffeisen Bank Shqipëri pësoi një transformim të dukshëm, duke prezantuar konceptin e Ofertave Kontekstuale, në kuadër të qasjes së Menaxhimit të Marrëdhënieve me Klientin (CRM). Ndërtimi i këtyre modeleve analitike sollën për klientët tanë një përvojë bankare më të personalizuar dhe me në qendër klientin. Ofertat kontekstuale, në thelb të saj, sillen rreth përdorimit të të dhënave të klientit për të përshtatur huanë / ofertat e tjera, duke analizuar ndërveprimet e klientëve, historinë financiare dhe preferencat, dhe duke ofruar zgjidhje në kohë dhe të personalizuar.

Një nga karakteristikat kryesore që shoqëron këtë transformim është procesi i automatizuar i krijimit të audiencës, duke përdorur zgjidhjet më të mira në treg, si Finshape. Ky sistem dinamik përdor nxitës si sjellja bankare dhe demografia, për të krijuar grupe të synuara dhe siguron që përpjekjet e CRM-së të mbeten relevante, të përgjegjshme dhe të adaptueshme ndaj dinamikës në zhvillim të audiencës.

Për më tepër, ne po hedhim një hap drejt përgjegjësisë mjedisore. Funksionaliteti i ri i gjurmës së karbonit në aplikacionin tonë celular synon të rrisë ndërgjegjësimin dhe të inkurajojë praktikën e qëndrueshme midis klientëve. Duke matur dhe analizuar ndikimin e gjurmës së karbonit të lidhur me ndërveprimet bankare, klientëve u ofrohen njohuri të personalizuar, së bashku me përmbajtje edukative për zgjedhje të qëndrueshme. Misioni ynë është i qartë: të transformojmë sjelljen e përdoruesve, të zvogëlojmë gjurmët e karbonit dhe të kontribuojmë në një komunitet bankar më të qëndrueshëm dhe të ndërgjegjshëm ndaj mjedisit.

Angazhimi i klientëve në epokën e sotme digjitale i vendos pajisjet celulare në krye të ndërveprimeve me klientët. Në bankën tonë, ne kemi ofruar dy pika të reja kontakti për të komunikuar me klientët përmes aplikacionit tonë celular: mesazhet brenda aplikacionit dhe njoftimet në posten hyrëse brenda aplikacionit. Ne duam të krijojmë mënyra të thjeshta dhe të përshtatshme për të krijuar lidhje me klientët tanë dhe qëllimi i vitit 2024 është të përmirësojmë aksesin, duke siguruar që klientët të mund të angazhohen lehtësisht me brandin tonë.

Qendra e kontaktit

Qendra e Kontaktit ka menaxhuar mbi 450,000 komunikime me klientët gjatë vitit 2023, duke ofruar mbështetje dhe këshilla në shitje për klientët tanë si dhe duke ofruar një shërbim të shpejtë dhe duke synuar të krijojë përvojën më të mirë të mundshme për klientët.

Qendra e Kontaktit e ka zhvilluar aktivitetin e saj në dy drejtime kryesore:

- Shqyrtimi i kërkesave të klientëve përmes thirrjeve hyrëse dhe kanaleve të tjera alternative si emaili, Chatbot, Evrotrust dhe platforma digjitale Raiffeisen ON.
- Zhvillimi i fushatave të telemarketing / informative / pyetësorë për produktet dhe shërbimet e bankës.

Qendra e Kontaktit ka ofruar shërbim 24/7, duke ofruar informacion dhe asistencë për produktet dhe shërbimet e bankës, ku mund të përmendim Kartat e Debitit dhe Kreditit, Raiffeisen ON, Kreditë, ATM, POS & Shërbimin E-commerce.

Kanalet e shitjes dhe shpërndarjes

Raiffeisen Bank sh.a. vazhdon të jetë një lider në treg me rrjetin më të madh prej 74 degësh në Shqipëri, të shpërndara në 43 qytete duke mbuluar pjesën më të madhe të vendit. Rrjeti i degëve përfshin 28 Zona Vetë-Shërbimi në degët kryesore të cilat janë të pajisura me ATM me funksion Depozitim/Tërheqje.

Raiffeisen Bank sh.a. ka 17 degë me këndin "Premium" në të gjithë vendin, ku një Menaxher i dedikuar i shërbimit Premium ofron këshillime dhe shërbime për klientët Premium në një hapësirë private të dedikuar vetëm për këtë grup klientësh. Shërbimi Premium Direkt nëpërmjet aplikacionit RaiConnect, ka vazhduar të zgjerohet si kanal i krijuar për komunikim shtesë, duke ofruar këshillime dhe shërbime në distancë për klientët Premium të bankës. Ky kanal komunikimi ka filluar të përdoret edhe për të kryer transaksione shitjesh pa praninë e klientit në degë, duke përdorur aplikacionin Evrotrust si një ofrues shërbimi i besuar për shërbime të kualifikuara (nënshkrimi elektronik, identifikimi në distancë).

Një nga objektivat kryesore të bankës vazhdon të jetë fokusi i ruajtjes së standardeve të larta në të gjithë degët e rrjetit, përmes investimeve të rregullta të cilat mundësojnë hapësira komode shërbimi dhe privatësi për të gjithë klientët. Banka Raiffeisen ka realizuar disa projekte zhvillimi gjatë vitit 2023, si dhe ka investuar në të gjithë rrjetin për të sjellë një përvojë të pakrahasueshme ndaj klientit. Vlen për t'u përmendur se përfundimi i projekteve të rikonstruksionit të plotë të 5 degëve dhe konvertimi i tyre sipas modelit të ri të standardit të degëve, bëri që viti të mbyllet me 24 degë të standardit të ri.

Rrjeti i ATM-ve në degë, vazhdoi zgjerimin me instalimin e ATM-ve me modulin Dual në 12 degë të tjera, duke ofruar transaksione Depozitim/Tërheqje në monedhën vendase si dhe në monedhën Euro.

Banka Raiffeisen vazhdon të performojë me sukses konceptin e degës digjitale (pa cash), duke ofruar një gamë të plotë të produkteve dhe shërbimeve bankare pa shërbimin cash brenda ambienteve të degës. Objektivi i stafit vazhdon të jetë edukimi digjital i klientëve si një nga fokuset kryesorë, duke i udhëzuar klientët të kryejnë transaksione përmes platformave digjitale dhe ATM-ve.

Koncepti i degëve hibride është zgjeruar dhe vënë në zbatim në më shumë degë, duke arritur në 24 përqind të numrit total të degëve. Dega hibride është një kombinim i degës standarde dhe asaj digjitale, me orar të reduktuar të shërbimit cash në degë dhe fokus të shtuar tek shitjet dhe edukimi digjital i klientëve.

Banka Raiffeisen vazhdon bashkëpunimin e suksesshëm me Postën Shqiptare për transaksionet e depozitimit cash. Aktualisht janë 31 zyra postare në të gjithë vendin të cilat ofrojnë shërbimin e depozitimit cash për klientët e Raiffeisen Bank Shqipëri.

Metodologjia e të punuarit Agile është zbatuar në 52 përqind e degëve dhe është një mënyrë inovatore e punës që ka në fokus zhvillimin e njerëzve dhe vetëorganizimin e ekipeve vetëorganizuese. Kjo mënyrë e të punuarit ka treguar rezultate të jashtëzakonshme për sa i përket produktivitetit, kënaqësisë së stafit dhe kënaqësisë së klientit. Zbatimi i Agile në degë i ka lejuar punonjësit të menaxhojnë punën e tyre dhe të bashkëpunojnë në mënyrë efektive, të men- dojnë në mënyrë kreative dhe të nxisin risitë në vendin e punës. Kjo qasje ka ndihmuar gjithashtu bizneset të rriten duke nxitur një mentalitet të përqendruar te klienti.

Trajnimi i stafit të degës ka qenë në fokus gjatë vitit 2023, bazuar në identifikimin e nevojave sipas Matricës së Aftë- sive si dhe në trajnimet për produkte apo veçori të reja të hedhura në treg. Paketa e Trajnimit Digjital është bërë për të rritur ndërgjegjësimin dhe referimin e produkteve digjitale.

Stafi i degës është shumë i kualifikuar, duke ofruar produkte të thjeshta dhe komplekse për klientët tanë, që përmbushin nevojat e tyre me një përvojë të pakrahasueshme të klientit. Fokusi kryesor i Njesisë së Shitjeve Direkte gjatë vitit 2023 ka qenë mbështetja e klientëve në aktivitetin e tyre të përditshëm duke përmbushur nevojat e tyre imedi- ate dhe duke ofruar një partneritet të fortë për të ardhmen e tyre.

Financimi i shpejtë i kombinuar me standarde jashtëzakonisht të larta shërbimi, ofrohet në 34 dyqane me pakicë dhe 4 pika të reja shitjeje (veçanërisht në fushat e mobilimit dhe shërbimit).

Për sa i përket avantazheve konkurruese, veçanërisht në përmbushjen e nevojave të klientëve, Banka Raiffeisen në mënyrë proaktive investon në zhvillimin e burimeve njerëzore. Agjentët tanë të shitjeve në ambientet e shitjes me pakicë dhe veçanërisht Forca e Shitjes Direkte janë një avantazh kryesor konkurrues në tërheqjen, mbajtjen dhe rritjen e shërbimeve për klientët bankarë dhe jo-bankarë. Asnjë bankë tjetër nuk ka një Forcë Shitëse të dedikuar që përmbush menjëherë kërkesat e klientëve, faktor që e vendos Raiffeisen në një pozicion udhëheqës.

Në bazë të marrëveshjes me Universitetet Shtetërore dhe Private, studentëve më të mirë (të Ekonomisë dhe Menax- himit) u jepet mundësia të punojnë si praktikantë në degët tona. Gjatë vitit 2023, morën pjesë 164 studentë në këtë program duke mbështetur degët në aktivitetet e përditshme, veçanërisht në produktet digjitale.

Thesari dhe bankingu i investimeve

Të ardhurat fikse

Gjatë vitit 2023 tregu i të Ardhurave Fikse pësoi disa zhvillime të dukshme. Yield-et e thesarit në tregun ndërkombëtar hasën një rritje gjatë gjithë vitit. Këtë vit, Raiffeisen Bank Shqipëri ka qenë një nga aktorët kryesorë në tregun e obligacioneve, duke kontribuar në zhvillimin e mëtejshëm të tregut dytësor në letrat e qeverisë Shqiptare, duke rritur vëllimet e tregtuara. Letrat 3 dhe 5 vjeçare janë obligacione referencë, ndërsa pjesëmarrja në këto ankande është ekskluzive për krijuesit e tregut.

Edhe pse ne nuk jemi ende pjesë e panelit, Raiffeisen Bank Shqipëri zotëron pjesë nga të gjitha letrat e tregtuara në këtë formë në portofolin tonë, ndërsa ne i tregtojmë ato në tregun dytësor në mënyrë që të pasurojmë dhe diversifikojmë, por edhe të kontribuojmë në zhvillimin e një tregu dytësor të konsoliduar mirë. Gjatë vitit 2023 ne u përkushtuam në mënyrë aktive në tregun dytësor dhe atë të shitjes me pakicë, duke gjeneruar fitime të larta dhe duke mbajtur pozicionin lider në këtë treg.

Tregu i parasë

Portofoli i tregut të parasë gjatë gjithë vitit 2023 ka qenë në nivele të larta dhe është menaxhuar siç duhet. Zgjerimi i maturiteteve ka qenë i tillë për të respektuar të gjitha kufizimet e vendosura duke siguruar dhe përbushur në çdo moment nevojat e bankave dhe klientëve të bankës për likuiditet në çdo monedhë.

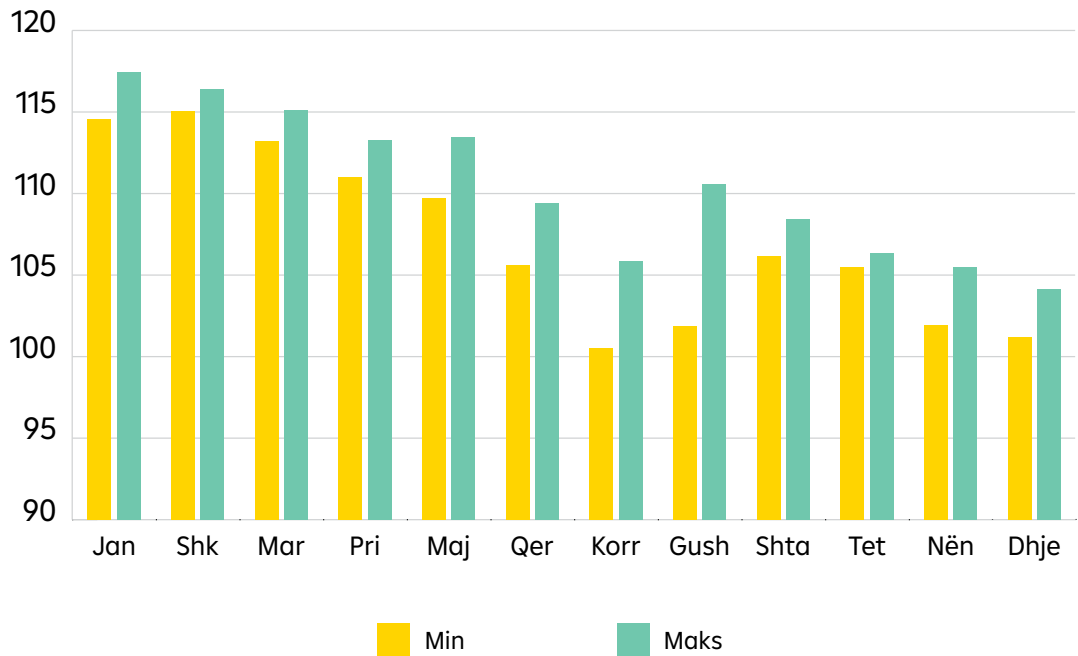
Kjo njësi ka kontribuar në administrimin afatshkurtër të likuiditetit duke rritur numrin e transaksioneve ndërbankare, në tregjet e brendshme dhe të huaja, duke zhvilluar më tej aktivitetin ndërbankar. Krahas aktivitetit të zakonshëm kreditues, gjatë vitit 2023, një pjesë e likuiditetit tonë është investuar në letrat të qeverisë shqiptare dhe në ato të huaja, si një alternativë investimi tërheqëse me normën më të mirë të kthimit. Raiffeisen Bank Shqipëri kontribuon çdo ditë për publikimet TRIBID/TRIBOR, një tregues i rëndësishëm në parashikimin dhe interpretimin e situatave të tregut duke u bërë "market maker" në zhvillimin e këtij tregut, instrumenteve dhe mundësive të investimit në afat të shkurtër.

Këmbimi valutor

Edhe pse situata gjatë 2023 ka qenë disi më e stabilizuar se dy vite paraardhëse, përsëri pritja e një recensionit ekonomik të mundshëm ka qenë prezent gjatë gjithë vitit dhe me shumë gjasa do të jetë dhe gjatë vitit të ardhshëm. Inflacioni i rritur dhe politikat shtrënguese financiare kanë vazhduar të rëndojnë mbi bizneset dhe konsumatorët. Edhe pse në klimë jo shumë të favorshme dhe e ekspozuar nga një risk i lartë, Departamenti i Thesarit në Raiffeisen Bank Shqipëri ka arritur rezultate të shkëlqyera për këtë vit që lamë pas. Njësia e Këmbimeve Valutore ka menaxhuar me kujdes pozicionin valutor dhe të gjitha rreziqet që lidhen me të. Kjo është arritur duke u bazuar në analiza profesionale të tregjeve financiare ndërkombëtare dhe vendase dhe duke shfrytëzuar luhatshmërinë e madhe në monedhat sidomos EUR/LEK.

Në tregun e brendshëm, në gjysmën e parë të vitit 2022, këmbimet valutore patën shumë luhatje si pasojë e reagimit të tregjeve financiare ndaj luftës në Ukrainë. Paniku nga pasiguritë ekonomike dhe politike nxiti tregjet të kenë një luhatshmëri shumë të lartë. Ndërkohe gjatë gjysmës së dytë të vitit mund të vërehet lehtësisht se ka qenë një situatë më e qëndrueshme e tregjeve. Duke qenë me optimiste për një periudhë rritjeje të ekonomisë pasi inflacioni është më i kontrolluar dhe BSH stopoi rritjen e normave të interesit duke parë një ekonomi më të qëndrueshme ndikoi dhe në qëndrueshmërinë e luhatjeve të kursit të këmbimit EUR/LEK që duket qartë nga grafiku pas gjysmës së dytë.

Eur/Lek 2023

Njësia e shitjeve

Fokus kryesor gjatë vitit 2023 për Shitjet e Thesarit ka qenë zbatimi i strategjive të Fx. Janë zhvilluar takime me klientë të bankës për të parë kërkesat e tyre më nga afër dhe për të kuptuar si mund të përmirësojmë produktet dhe shërbimet tona. Si rezultat, volumet e transaksioneve për vitin 2023 dhe sidomos nëpërmjet kanaleve Digjitale patën një rritje gati në vlerën 10 përqind në krahasim me një vit më parë, duke u bërë zgjedhja e parë për produktet FX.

Të gjithë klientët e Raiffeisen Bank Shqipëri mund të aksesojnë produktet e thesarit nëpërmjet platformave digjitale. Kjo ka rezultuar që gati 90 përqind e këtyre shërbimeve të kryhen online duke përfituar nga çmimet më të mira dhe më konkurruese në treg si dhe duke optimizuar kohën e klientëve në maksimum.

Përgjegjësia sociale e korporatës në Raiffeisen Bank Shqipëri, 2023

Raiffeisen Bank në Shqipëri ka një traditë të gjatë dhe një kulturë të fortë korporative dedikuar zhvillimit të qëndrueshëm, sponsorizimeve dhe donacioneve për komunitetin. Në vitin 2023, ne vijuem angazhimin tonë për të mbështetur çështjet sociale, për të ndihmuar personat në nevojë, për të promovuar jetën kulturore, arsimin, mbrojtjen e mjedisit dhe më tej. Ne besojmë se duke integruar biznesin me investimet në shoqëri, ne kontribuojmë në mirëqenien afatgjatë të komunitetit dhe ndihmojmë në ndërtimin e një të ardhmeje më të begatë për të gjithë.

Gjatë gjithë vitit 2023, ne kemi mbështetur 59 projekte në sektorë të ndryshëm, si nga banka edhe nga filialet e saj. 83 përqind e projekteve janë në përputhje me Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës së Zhvillimit të OKB. Peshën më të lartë e morën Objektivi 11 "Qytete dhe komunitete të qëndrueshme" dhe Objektivi 4 "Arsim cilësor".

Një nga angazhimet tona kryesore konsiston në edukimin e brezave të rinj, veçanërisht në edukimin financiar. Realizuar 8 projekte që synojnë edukimin, përfshirjen dhe mundësitë e barabarta. Mund të përmendim projektet "Njih paratë e tua, 3" dhe bashkëpunimin me 3 shkolla të mesme për të pajisur laboratorin e informatikës me kompjutera në disa zona të thella. Më tej, ne vazhdojmë bashkëpunimin me fondacionin "H. Stepic CEE Charity" për të mbështetur dy qendra sociale ditore, ku përfitojnë edukim mbi 150 fëmijë nga shtresat e marginalizuara.

Përkushtimi ynë në sektorin e shëndetësisë u dëshmuua përmes disa projekteve, duke përfshirë donacionin për rikonstruktionin e pavionit poliklinik në Spitalin e Sarandës dhe blerjen e pajisjeve mjekësore në spitalet e Durrësit, Kukësit dhe Korçës.

Në "sport dhe mirëqenie" mbështetëm "Maratona e Tiranës", gara e mirëpritur nga qindra pjesëmarrës nga i gjithë vendi ynë dhe jashtë tij, për të promovuar një mënyrë jetese të shëndetshme. Në këtë maratonë morën pjesë 50 punonjës të bankës të cilët vrapuan për kauzën.

Arti dhe kultura, si thelbësore për përparimin e shoqërisë, u mbështetën përmes projekteve të shumta. Projektet kryesore listojmë mbështetjen e arteve bashkëkohore në disiplinën e kërcimit dhe të artit pamor, duke përmendur këtu "International Dance Festival of Tirana" dhe "Galerinë Bazament" për artet moderne ekspresive. Gjithashtu mbështetja e edicionit të këtij viti të "Pop Talent" me pjesëmarrjen e brezit të ri, si edhe "Queer Film Festival" që shpërfaq kreativitetin dhe artin për komunitetin LGBTQI+.

"Kujdesemi me zemër" është programi social i sezonit të dimrit që përmbedh disa projekte për grupet e marginalizuara dhe ata që kanë nevojë për ushqim, pajisje shtëpiake bazë, apo grupime individësh me nevoja të veçanta. Nga ky program përfituan në total më shumë se 500 persona dhe familje së bashku.

Raiffeisen Bank Shqipëri e konsideron thelbësore Përgjegjësinë Sociale të Korporatës dhe mbetet e përkushtuar për të udhëhequr zhvillimin e qëndrueshëm të shoqërisë në Shqipëri.

> **83%**

e projekteve të Përgjegjësisë Sociale të Korporatës, në përputhje me **Objektivat e Zhvillimi të Qëndrueshëm** (të OKB)

Arritjet kryesore në 2023

Ob. 03

Shëndeti
dhe Mirëqenia
5 projekte

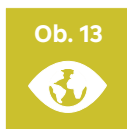
Ob. 09

Ndërtimi i infrastrukturës të fortë,
nxitja e industrializimit gjithëpërfshirës e
të qëndrueshëm dhe nxitja e novacionit
8 projekte

Ob. 04

Edukimi Cilësor
8 projekte

Ob. 13

Marrja e masave për të luftuar
ndryshimin klimatik dhe efektin e tij
3 projekte

Departamenti i Kapitalit Njerëzor, Kulturës dhe Organizimit (Burime Njerëzore) dhe trajnimet

Me një staf prej **1.300 punonjës**, Raiffeisen Bank Shqipëri është një nga punëdhënësit më të fuqishëm dhe më të mirë në Shqipëri, duke krijuar një mjedis konkurrues për sa i përket pagës, zhvillimit dhe motivimit të stafit.

Rekrutimi dhe përzgjedhja e stafit

Gjatë vitit 2023, procesi i rekrutimit dhe përzgjedhjes së stafit synoi përzgjedhjen e një stafi të kualifikuar, me përvojë dhe aftësi profesionale në të gjitha nivelet e shërbimit në bankë, duke ruajtur komunikim të drejtpërdrejtë dhe të vazhdueshëm me menaxheret e departamentit përkatës, për të kuptuar më mirë nevojat dhe kërkesat, për t'u njohur me objektivat dhe fokusin e thithjes së talentëve, duke identifikuar aftësitë dhe kompetencat e duhura.

Kemi punësuar 173 punonjës të rinj me qëllim plotësimin e nevojave të biznesit në të gjitha fushat ku operon Banka.

Për të vlerësuar dhe përzgjedhur kandidatët më të mirë dhe profesionistët më të mirë në treg, kemi zbatuar modelin e intervistave online dhe formateve të dhënies së feedback-ut online. Kemi zbatuar një proces rekrutimi të strukturuar në fazat në vijim: testet teknike, logjike dhe / ose psikometrike si dhe testet e personalitetit. Kandidatët e përzgjedhur në këto faza bëhen pjesë e proceseve intervistuese, ku intervistohen nga paneli i përbërë nga supervizorët e departamentit / menaxherët të distrikteve dhe përfaqësues nga Departamenti i Burimeve Njerëzore.

Raiffeisen Bank Shqipëri ka në fokus promovimin dhe zhvillimin e punonjësve të saj. Kandidatët e brendshëm u morën parasysh për pozicionet e lira të shpallura në bankë si potenciali kryesor në bazë të performancës së tyre. Për vitin 2023, një pjesë e madhe e kandidatëve fitues për pozicionet e shpallura vakante kanë qenë punonjës të brendshëm. Kjo gjë krijon mundësi zhvillimi dhe ndërtimi të një karrierë të suksesshme brenda institucionit dhe rritjen e motivimit të brendshëm tek punonjësit.

Për të përbushur nevojat për staf në pozicione të nivelit bazë, në rrjetin e degëve dhe në selitë qendrore, janë konsideruar me prioritet punonjës të punësuar nga shoqëri të jashtme, 30 përqind e të cilëve u përzgjedhën për të plotësuar vendet vakante. Gjithashtu, studentët në Programin e Praktikës dhe studentët e programit DSA ishin burimi kryesor për plotësimin e këtyre pozicioneve.

Programi i praktikës

Raiffeisen Bank Shqipëri ka krijuar traditën e saj të programit të praktikës. Kjo ka për synim është të tërheqë studentë me rezultate të larta, të cilët shfaqin një nivel të lartë motivimi, vullneti dhe dëshirë për të punuar në një mjedis financiar. Banka është e angazhuar ndaj Përgjegjësisë Sociale të Korporatës dhe programi i praktikës është një element i rëndësishëm i saj. Ne mirëpresim studentët nga universitetet me reputacion të lartë në të gjithë vendin, në mënyrë që ata të mësojnë falë praktikës mënyrën se si funksionon Banka, ndërsa ne i ndihmojmë ata të përgatiten për tregun e punës.

Programi "Key Academy"

Qëllimi i Programit Key Academy është të krijojë një Grup Talentesh gjatë programit, për të krijuar kandidatë potenciale për vendet vakante në Divizionin e IT-së. Në këtë program u përzgjedhën dhe u regjistruan 23 studentë – shumë prej të cilëve u rekrutuan në vendet vakante në Divizionin e IT-së.

Punonjës me kontratë të përkohshme nga shoqëri të jashtme

Gjatë vitit 2023 Raiffeisen Bank Shqipëri ka vijuar bashkëpunimin me një shoqëri të jashtme, duke punësuar 115 punonjës, sipas kërkesave të rrjetit të degëve dhe departamenteve në selitë qendrore.

Këta punonjës marrin trajnime teorike dhe në punë (on job), për të përmbushur në mënyrë efektive kërkesat e pozicioneve përkatëse. Punonjësit më të mirë inkurajohen për t'u bërë pjesë e procesit të rekrutimit për nevojat e bankës për staf të brendshëm.

Trajnimi

Në vitin 2023, banka jonë u dha prioritet aktiviteteve të Trajnimit dhe Zhvillimit, duke ri sjellë trajnimet me metodën tradicionale dhe duke vënë theksin në mësimin digjital dhe online për t'iu përshtatur stileve të ndryshme të të mësuarit të punonjësve.

Gjatë gjithë vitit, ne ofruam një gamë të gjerë programesh trajnimi si online ashtu edhe me metodën tradicionale, si dhe ndërmorëm iniciativë që synonin të nxisnin mësimin dhe zhvillimin e vazhdueshëm të stafit tonë. Ditët totale të trajnimit për vitin 2023 arritën në 8877, me 7.15 ditë trajnimi për punonjës dhe 100 përqind të stafit që ka ndjekur të paktën një seancë trajnimi.

Përveç trajnimit të detyrueshëm, fokusi ynë përfshiu programet e zhvillimit të aftësive (upskilling), analizën e të dhënave dhe zhvillimit të aftësive në Inteligjencën Artificiale (AI), trajnime në fushën e IT-së dhe teknologjitë e reja, përmirësimin e përvojës së klientit, qëndrueshmërinë dhe ESG-në, si dhe edukimin e lidershit dhe përmirësimin e aftësive të menaxhimit të stafit.

Raiffeisen Bank Shqipëri vuri thekshin në edukimin e lidershit dhe menaxhimit, duke investuar në programe që mbulojnë zhvillimin gjithëpërfshirës të kompetencave të lidershit pozitiv.

Departamenti i kapitalit njerëzor, kulturës dhe organizimit, në përputhje me qëllimet afatgjata të biznesit, duke zbatuar Strategjitë e Menaxhimit të Talenteve dhe Planifikimit të Pasardhësve, identifikon punonjës me potencial të lartë dhe duke zbatuar plane individuale për të siguruar angazhimin dhe mbajtjen e talentëve në nivel afatgjatë.

Politika e shpërblimit të Grupit Bankar

Politikat e shpërblimit të Grupit Bankar hartohen nga Departamenti i kapitalit njerëzor, kulturës & organizimit dhe aprovohen nga Drejtoria dhe Këshilli Drejtues. Përfashtim nga ky rregull bëhet vetëm në rastin e përcaktimit dhe miratimit të elementit variabël (bonus) për punonjësit e Raiffeisen Leasing, ku struktura përgjegjëse për përcaktimin dhe aprovimin e tij është Këshilli Drejtues i Raiffeisen Leasing.

Politika e shpërblimit ka në fokus plotësimin e standardeve ndërkombëtare me qëllim krijimin e një strukture page të drejtë dhe transparente sipas kërkesave aktuale të enteve rregullatore. Politika e shpërblimit të Grupit Bankar është konsistente dhe nxit frymën e menaxhimit të një risku efektiv duke mos inkurajuar tejkalimin e niveleve të përcaktuara. Kjo politikë është në të njëjtën linjë me strategjinë e biznesit, objektivat, vlerat dhe interesat afatgjatë të grupit RBI dhe të Grupit Bankar në Shqipëri.

Raiffeisen Bank Sh.a (me përjashtim të Raiffeisen Leasing) identifikon çdo vit funksionet / punonjësit me ndikim material në profilin e riskut të bankës. Këta punonjës përcaktohen si "Staf i identifikuar" (Identified Staff) dhe procesi i tyre përzgjedhës bazohet në kërkesat / direktivat e grupit. Kategoritë e "Staf i identifikuar" (Identified Staff) janë si më poshtë:

1. Material ose "Staf i identifikuar" (Identified Staff) me ndikim të plotë. Kjo kategori ka një ndikim material direkt në profilin e riskut të bankës, sepse niveli i riskut i cili mund të jetë individual ose në grup, mund të ketë një ndikim thelbësor në rezultatet dhe pasqyrat financiare të bankës. Numri i punonjësve të cilët plotësojnë këto kritere është 43 dhe përfshin anëtarët e Këshillit Drejtues, anëtarët e Drejtorisë, anëtarët e Komitetit të Auditit si dhe disa drejtues të nivelit të mesëm.

2. Pjesërisht Material ose "Staf i identifikuar" (Identified Staff) me ndikim jo të plotë. Kjo kategori ka një ndikim në profilin e riskut të bankës, por jo domosdoshmërisht në mënyrë të drejtpërdrejtë. Numri i punonjësve të cilët plotësojnë këto kritere është 23 dhe përfshin disa drejtues të nivelit të mesëm.

Paga dhe përfitimet e tjera mbi pagën, përcaktohen në mënyrë të tillë që të sigurojnë nivele të kënaqshme dhe konkurruese. Politika e ndjekur në përcaktimin e sistemit dhe strukturës së pagave duhet të realizojë dhe garantojë arritjen e 5 objektivave kryesore:

- Shpërblimin për performancën dhe cilësinë e punës.
- Ruajtjen e një pozicioni konkurrues në treg. Shpërblimi i përgjithshëm duhet të jetë në kuadratin (quartile) e tretë të tregut lokal (midis 50 dhe 75 përqind).
- Motivimin e punonjësve nëpërmjet shpërblimit (pagës) të diferencuar për përgjegjësi, pozicione pune dhe aftësi profesionale.
- Përfitimet shtesë duhet të jenë konkurruese, por jo kryesuese në treg.
- Shpenzimet për pagat në totalin e kostos së personelit dhe buxhetit në tërësi, të jenë në parametra të pranueshëm.

Për një kategori të caktuar pozicionesh, paga ka dy elemente:

- Pagën bazë
- Pagën variabël

Struktura e pagës bazë

- Përfaqëson të ardhurat bruto, duke përfshirë bonuset dhe përfitimet e tjera shtesë;
- Administrohet në bazë të niveleve të pagës, të cilat bazohen në strukturën e gradës, nivelin e jetesës në vend dhe të dhënat e tregut;
- Rritja e pagave është e lidhur ngushtë me rezultatin e performancës individuale. Kjo do të thotë që çdo punonjësi i lind e drejta për të përfituar rritje page nëse niveli i performancës individuale është mbi 3.5 (vlera maksimale është 5). Përqindja e rritjes së pagës nuk do të jetë më e lartë se 25 përqind e pagës bruto.

Paga variabël (Bonusi i përgjithshëm / bonusi vjetor):

Paguhet apo përfitohet vetëm nëse plotësohen të gjitha kriteret rregullatore pranuese, të parashikuara në Politikën e Shpërblimit.

- Është e lidhur ngushtë me rezultatet e performancës së Grupit RBI (1/3); Bankës (2/3); Individit (mbi 3.5);
- Ka një kufi, në mënyrë që të sigurohet një menaxhim i buxhetit brenda parametrave të arsyeshëm, pa shkelur parimin e shpërblimit të performancës së lartë;
- Nuk do të jetë më e lartë se: 16 përqind e pagës bazë vjetore për të gjitha pozicionet që janë të përfshira në bonusin vjetor;
- Nëse shuma totale e Shpërblimit Variabël në terma vjetore tejkalon nivelin e 50'000 Euro si dhe një të tretën e shpërblimit total vjetor, për kategorinë "Identified Staff" do të aplikohet një skemë e ndryshme pagese.

Në rastet e një performance financiare negative, bonusi vjetor mund të reduktohet apo anulohet.

Paga variabël (Skemat incentive me risk të ulët):

- Është e lidhur ngushtë me rezultatet e performancës së individit (mbi 70 përqind realizim objektiv);
- Ka një kufi, në mënyrë që të sigurohet një menaxhim i buxhetit brenda parametrave të arsyeshëm, pa shkelur parimin e shpërblimit të performancës së lartë.
- Nuk është më e lartë se: 30 përqind e pagës bazë 3-mujore për të gjitha pozicionet që janë të përfshira në skemat incentive (shitëse dhe mbështetëse)

Tabelë 19**: Format dhe elementët e shpërblimit për Këshillin Drejtues (çdo fund viti)

(shumat në lekë '000)

Vlera totale e agreguar e pagesave dhe shpërblimeve për vitin aktual fiskal	E menjëhershme/ për periudhën aktuale Viti 2023	Për periudha të kaluara Viti 2022
Elementë të pandryshueshëm të shpërblimit	10,404	12,270
Cash/bonus	10,404	12,270
Aksione		
Të tjera		
Elementë të ndryshueshëm të shpërblimit		
Cash/bonus		
Aksione		
Të tjera		

** Kjo tabelë do të plotësohet më vete për a) Këshillin Drejtues dhe b) drejtuesit ekzekutivë.

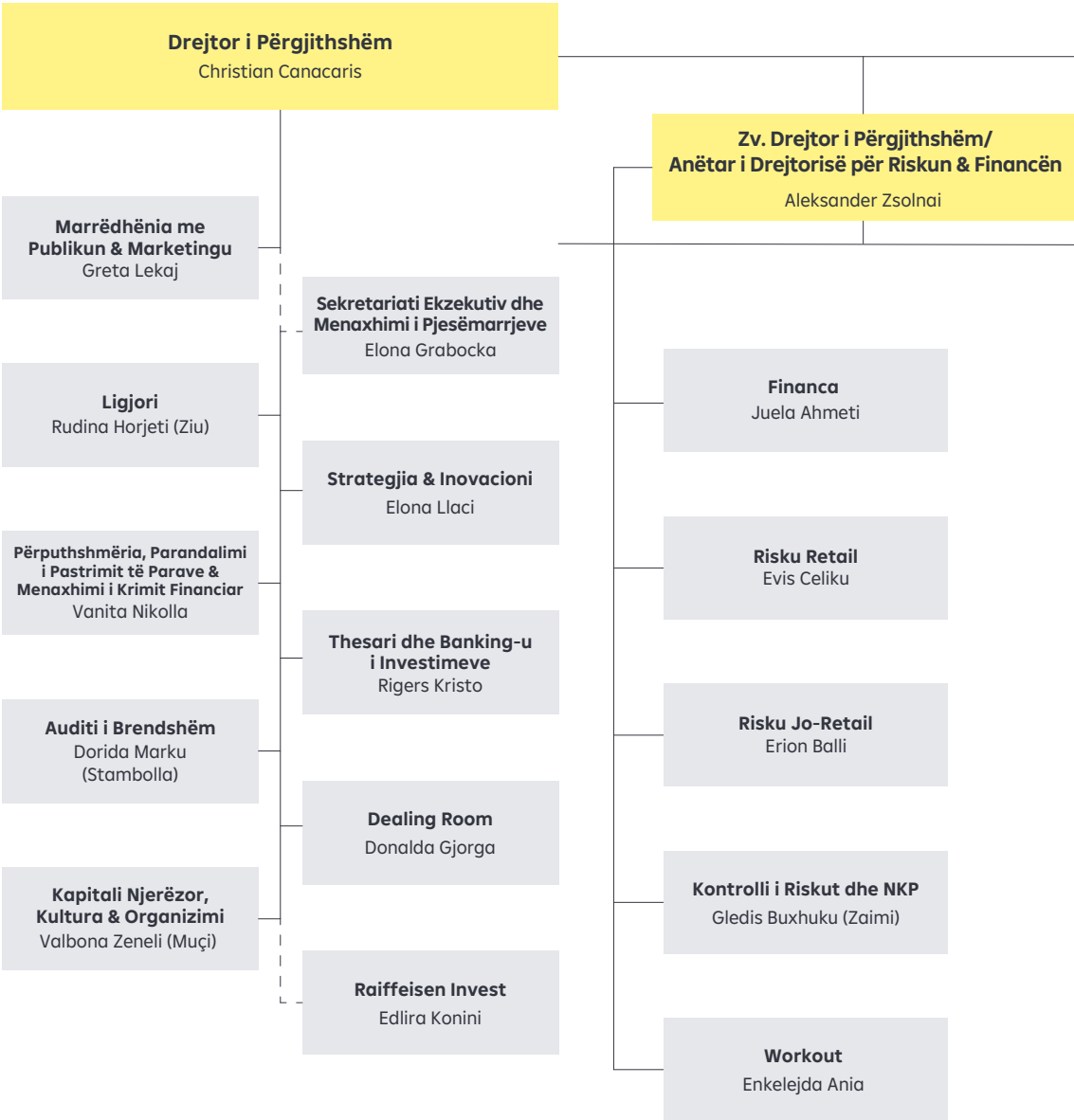
Tabelë 19**: Format dhe elementët e shpërblimit për Drejtuesit Ekzekutivë (çdo fund viti)

(shumat në lekë '000)

Vlera totale e agreguar e pagesave dhe shpërblimeve për vitin aktual fiskal	E menjëhershme/ për periudhën aktuale Viti 2023	Për periudha të kaluara Viti 2022
Elementë të pandryshueshëm të shpërblimit	165,332	182,164
Cash/bonus	149,123	160,329
Aksione		
Të tjera	16,209	21,835
Elementë të ndryshueshëm të shpërblimit	32,278	34,544
Cash/bonus	32,278	34,544
Aksione		
Të tjera	0	0

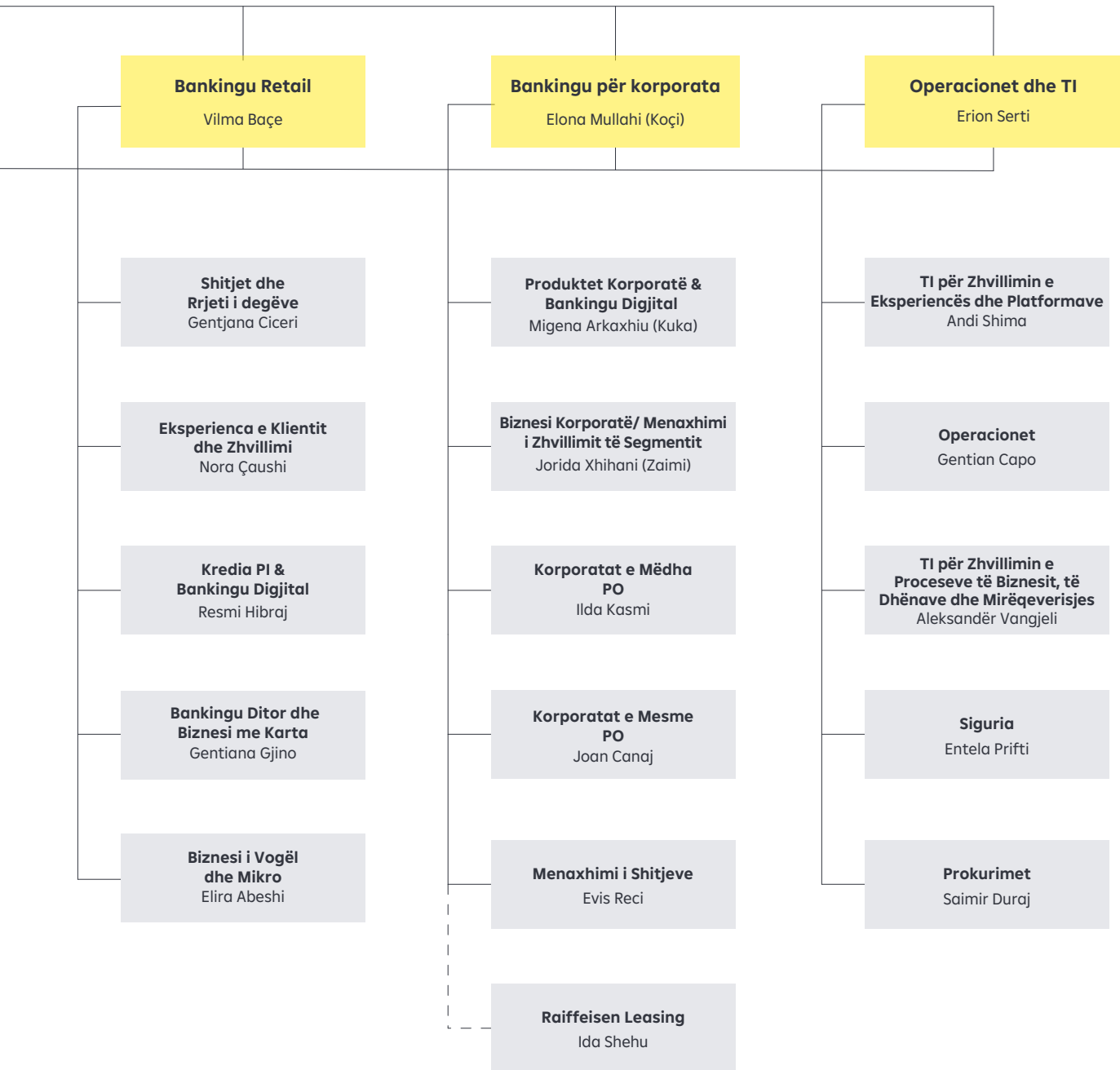
** Kjo tabelë do të plotësohet më vete për a) Këshillin Drejtues dhe b) Drejtuesit Ekzekutivë.

Struktura organizative Raiffeisen Bank Shqipëri

Struktura organizative e bankës siguron një ndarje të qartë të detyrave, përgjegjësi dhe raportimit, sipas modelit të tre linjave të kontrollit:

- i. Linja e pare e frontit (Biznesi)
- ii. Rreziku Operacional, Funksionet e Përputhshmërisë, Kontrollat financiare, Sistemi i Kontrollit të Brendshëm, etj.
- iii. Auditi i Brendshëm

Struktura e Rrezikut është e pavarur nga linjat e biznesit dhe njësitet e tjera të brendshme që kontrollojnë. Struktura e Përputhshmërisë është e pavarur nga linjat e biznesit dhe njësitet e tjera të brendshme që kontrollojnë.

Raiffeisen Bank sh.a. vepron në përputhje me parimet bazë të drejtimit të përgjegjshëm dhe efektiv sipas kërkesave të rregullores së Bankës së Shqipërisë "Mbi parimet bazë të drejtimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret për miratimin e administratorëve të tyre".

Përmbajtje

Raiffeisen Bank Sh.a.

Pasqyrat financiare të konsoliduara

për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 (me raportin e audituesve të pavarur)

Raporti i audituesit të pavarur	42
Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar	45
Pasqyra e konsoliduar e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	46
Pasqyra e konsoliduar e ndryshimeve në kapital	47
Pasqyra e konsoliduar e flukseve monetare	48
Shenime shpjeguese për pasqyrat e konsoliduara	49
Administrimi i rrezikut	100
Shënime të tjera	122
Ngjarje pas datës së raportimit	124
Deklarata e përfaqësuesve ligjorë	125

Informacion i përgjithshëm

Drejtuesit dhe Administratorët më 31 dhjetor 2023

Drejtoria (Këshilli Drejtues)

Peter Lennkh	Kryetar
Heinz Wiedner	Nënkryetar
Harald Kreuzmair	Anëtar
Thomas Matejka	Anëtar
Petro Merkulov	Anëtar

Komiteti i Auditimit

Heinz Weidner	Kryetari
Ulf Leichsenring	Nënkryetar
Thomas Matejka	Anëtar

Anëtarët e Drejtorisë

Christian Canacaris	Drejtor i Përgjithshëm
Alexander Zsolnai	Zëvendësdrejtor i Përgjithshëm
Elona Mullahi (Koçi)	Anëtare e Drejtorisë për Biznesin e Korporatave
Erion Serti	Anëtar i Drejtorisë për Teknologjinë e Informacionit dhe Operacionet
Vilma Baçe	Anëtare e Drejtorisë për Biznesin Retail

Selia e regjistruar

Rruga e Kavajës , Pallati 71, Ap. 4
Tiranë, Shqipëri
Telefoni: +355 4 2381 381
Faksimile +355 4 2275 599

Raiffeisen Bank International

Am Stadtpark 9 1030 Vienna
Telefoni: +43-1-71707-0

Auditues

Deloitte Audit Albania sh. pk

Rruga e Kavajës , Ish parku i mallrave , Kompleksi Delijorgji ,

Godina H, Kati 2 Tirana, Albania
Telefoni: +355 (4) 451 7920/ 451 7954
Facsimile: +355 (4) 451 7990

Deloitte Audit Albania sh.p.k

Rruga e Kavajes , ish parku i mallrave,
Kompleksi Delijorgji , Godina H, kati 2

Tirana, Albania

Tel: +355 4 45 17 920

Fax: +355 4 45 17 990

www.deloitte.al

Raporti i Audituesve të Pavarur

Aksionarëve dhe Drejtimit të Raiffeisen Bank Shqipëri SHA,

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit Raiffeisen. ("Grupi"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023 dhe pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, si dhe një përmbledhje të politikeve të rëndësishme të kontabilitetit dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare të konsoliduara paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Grupit më 31 dhjetor 2023 si dhe performancën e tij financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

Baza për opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ("SNA"-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në paragrafin e emërtuar "Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare" të këtij raporti. Ne shprehim pavarësinë tonë nga Grupi në përputhje me Kodin Ndërkombëtar të Etikës së Kontabilistëve Profesionistë i vendosur nga Bordi i Kontabilistëve për Standardet Ndërkombëtare të Etikës (përfshirë Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë) (kodi "BKSNE") dhe me kërkesat etike të aplikueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si edhe, kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me kodin BKSNE.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të mbështetur bazën për opinionin tonë të auditimit.

Informacione të tjera

Drejtimi është përgjegjës për informacionet e tjera. Informacionet e tjera përfshijnë informacionet që paraqiten në Raportin Vjetor, i përgatitur nga Drejtimi i Grupit në përputhje me Nenin 53 të Ligjit Nr. 9662, datë 18 dhjetor 2006 "Mbi Bankat në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar dhe me Nenin 17 dhe 19 të Ligjit Nr. 25/2018, "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare", por këto informacione nuk përfshijnë pasqyrat financiare dhe raportin tonë të auditimit mbi këto pasqyra. Raporti Vjetor pritet të na vihet në dispozicion pas datës së raportit tonë të auditimit.

Opinionin ynë mbi pasqyrat financiare të konsoliduara nuk mbulon informacionet e tjera dhe ne nuk shprehim konkluzione që japin siguri lidhur me këto informacione.

Në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare të konsoliduara ne kemi përgjegjësinë të lexojmë informacionet e tjera të identifikuar më lart kur të na vihen në dispozicion dhe të vlerësojmë nëse këto informacione kanë mospërputhje materiale me pasqyrat financiare apo me kuptueshmërinë që kemi marrë gjatë auditimit ose në rast se përmbajnë anomali materiale.

Kur të lexojmë Raportin Vjetor, nëse ne arrijmë në përfundimin se këto informacione përmbajnë anomali materiale, atëherë, ne na kërkohet të raportojmë mbi këtë fakt palëve të ngarkuara me qeverisjen.

Përgjegjësitë e drejtimit dhe palëve të ngarkuara me qeverisjen për pasqyrat financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare të konsoliduara në përputhje me SNRF-të, si edhe për sistemin e kontrollit të brendshëm, i cili në masën që përcaktohet nga drejtimi, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara pa anomali materiale, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve. Në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, drejtimi është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Grupit për të vazhduar aktivitetin e tij në bazë të parimit të vijimësisë, të paraqesë në shënime shpjeguese, nëse është e aplikueshme, çështje që lidhen me vazhdimësinë e aktivitetit të Grupit, dhe të përdorë parimin kontabël të vijimësisë, përveç rasteve kur drejtimi ka ose për qëllim të likuidojë aktivitetin, ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër reale, përveç se sa më lart. Palët e ngarkuara me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Grupit.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimeve apo gabimeve, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Gjithashtu, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve, hartojmë dhe zbatojmë procedurat përkatëse në përgjigje të këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të krijuar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos-zbulimit të një anomalie materiale, si pasojë e mashtrimit është më i lartë se rreziku i mos zbulimit të një anomalie si pasojë e gabimit, për shkak se, mashtrimi mund të përfshijë fshehje të informacionit, falsifikim të informacionit, përvetësim të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptueshmëri të sistemeve të kontrolleve të brendshme të aplikueshme për procesin e auditimit me qëllim hartimin e procedurave të auditimit të përshtatshme me rrethanat, por jo për të shprehur një opinion mbi efektivitetin e sistemeve të kontrolleve të brendshme të Grupit.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyetueshmërinë, e çmuarjeve kontabël të kryera si edhe paraqitjen e shënimeve shpjeguese përkatëse të hartuara nga drejtimi.
- Shprehemi në mënyrë përfundimtare në lidhje me përshtatshmërinë e parimit të vijimësisë të përdorur nga drejtimi, dhe bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston, atëherë mund të sjellë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Grupit për të vazhduar në vijimësi. Në rast se ne arrijmë në konkluzionin që një pasiguri materiale ekziston, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit me referencë në shënimin shpjegues përkatës, ose, nëse shënime shpjeguese nuk janë të përshtatshme, ne duhet të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona jepen mbi bazën e evidencës së auditimit të marrë deri më datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë ndërprerje të aftësisë së Grupit për vazhduar në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, duke përfshirë shënime shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare të konsoliduara prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet thelbësore në një mënyrë që arrin prezantimin e drejtë.
- Sigurimi i mjaftueshëm i evidencave të përshtatshme të auditimit në lidhje me informacionin financiar të entiteteve ose aktiviteteve të biznesit brenda Grupit për të shprehur një opinion mbi pasqyrat financiare të konsoliduara. Ne jemi përgjegjës për drejtimin, mbikëqyrjen dhe kryerjen e auditimit të grupit. Ne mbetemi përgjegjës vetëm për opinionin tonë të auditimit.

Ne komunikojmë me palët e ngarkuara me qeverisjen e Grupit, ku përveç çështjeve të tjera, komunikojmë edhe qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet kryesore të auditimit, përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në sistemin e kontrollit të brendshëm që është identifikuar gjatë auditimit tonë.

Deloitte Audit Albania SHPK

Deloitte Audit Albania SHPK

Rruga e Kavajes, ish parku i mallrave, Kompleksi Delijorgji, Godina L, Tiranë, Shqipëri

Numër unik identifikimi i subjektit (NUIS): L41709002H

Enida Cara

Partner Angazhimi

Auditues ligjor

5 Qershor 2023

Tiranë, Shqipëri

Grupi

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 për Raiffeisen Bank sh.a. dhe filialet e tij ("Grupi"). Grupi përfshin shoqërinë mëmë – Raiffeisen Bank Sh.a. (në tekstin e mëtejshëm edhe "Banka" ose "Shoqëria Mëmë") dhe 2 filialet e saj në pronësi të plotë Raiffeisen Leasing sh.a. dhe Raiffeisen Invest - Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensioneve dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. ("Raiffeisen INVEST").

Raiffeisen Bank Sh.a. është një institucion bankar që vepron në përputhje me dispozitat e ligjit 9901, datë 14 prill 2008 "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare", dhe ligjit 9662, datë 18 dhjetor 2006 "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", si dhe ligjeve të tjera përkatëse. Banka është e themeluar dhe me seli në Shqipëri dhe operon në Shqipëri. Raiffeisen Bank Sh.a. është një filial në pronësi 100% të Raiffeisen Bank International AG, Austri, e cila është pala kontrolluese përfundimtare.

Aktivitetet kryesore të biznesit të Grupit janë operacionet bankare me pakicë, ofrimi i qerasë financiare për kompanitë dhe individët dhe grumbullimi dhe investimi i fondeve të pensioneve vullnetare, brenda Republikës së Shqipërisë. Banka operon nëpërmjet një rrjeti bankar prej 74 pikash shërbimi, që nga data 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022: 74 pika shërbimi) në të gjithë Shqipërinë, të cilat administrohen përmes 3 rretheve dhe nuk operojnë jashtë shtetit.

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar

Aktivët

në mijë LEK	Shënim	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat	[6]	42,611,051	37,491,482
Letra me vlerë të borxhit		104,576,268	82,062,360
Hua dhe paradhënie për institucionet financiare		27,768,415	38,265,013
Hua dhe paradhënie për klientët		119,823,731	117,050,532
Aktive financiare – me kosto të amortizuar	[7]	252,168,414	237,377,905
Aktive financiare – me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[8]	137,651	2,003
Investime në filiale	[9]	92,783	92,783
Aktive tatimore aktuale	[10]	3,468,560	3,450,717
Aktive afatgjata materiale	[10]	2,208,499	2,045,274
Aktive afatgjata jomateriale	[11]	359,443	556,451
Aktive të riposeduara	[12]	1,082,350	942,545
Aktive totale		302,128,751	281,959,160

Detyrime dhe kapitali aksionar

në mijë LEK	Shënim	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Detyrime			
Depozitat nga bankat		8,487,011	1,937,648
Borxh i varur		2,106,945	245,156,536
Depozitat nga klientët		254,723,652	2,988,267
Detyrime të tjera financiare	[13]	3,194,651	250,082,451
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar		268,512,259	9,342
Detyrimet financiare të mbajtura për tregtim(derivativë)	[14]	1,731	407,921
Provizione për detyrimet	[15]	496,538	46,296
Detyrime tatimore të shtyra	[16]	51,208	200,105
Detyrime tatimore aktuale	[17]	546,920	983,992
Totali i detyrimeve		765,561	251,730,107
Kapitali		270,374,217	
Kapitali aksionar	[18]	14,178,593	14,178,593
Rezerva të tjera	[18]	3,306,190	3,306,190
Fitimi i pashpërndarë	[18]	14,269,751	12,744,270
Totali i kapitalit aksionar		31,754,534	30,229,053
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		302,128,751	281,959,160

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë miratuar nga Drejtoria e Grupit më 15 maj 2024 dhe janë nënshkruar në emër të tij nga:

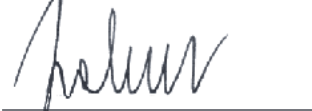
Christian Canacaris

Drejtor Ekzekutiv

Alexander Zsolnai

Zëvendës Drejtor i Përgjithshëm

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të konsoliduara të paraqitura në faqet 9 deri në 92.

Pasqyra e konsoliduar e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

në mijë LEK	Shënim	2023	2022
Të ardhura nga interesat me norme efektive të interesit		12,700,212	8,787,980
Të ardhura të tjera nga interesat		4,215	1,783
Shpenzime për interesat		(245,321)	(233,001)
Të ardhura nga interesat, neto	[19]	12,459,106	8,556,762
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet		4,393,326	4,209,160
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve		(2,004,742)	(1,652,600)
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet, neto	[20]	2,388,584	2,556,560
Të ardhura nga dividendi	[21]	(218,224)	4,228
Të ardhura nga tarifa dhe komisione		136,759	59,307
Shpenzime për tarifa dhe komisione		(450,741)	(236,369)
Humbje të tjera neto operative	[22]	(313,982)	(177,062)
Të ardhurat operative		14,315,484	10,940,488
Shpenzimet e përgjithshme administrative	[23]	(5,938,320)	(5,508,596)
Masat e veçanta të qeveritare	[24]	(801,093)	(735,099)
Shpenzime zhvlerësimi (rikuperime) të aktiveve financiare	[25]	253,857	(186,614)
Fitimi para tatimit		7,829,928	4,510,179
Taksa mbi të ardhurat	[26]	(1,274,552)	(808,132)
Fitimi për vitin		6,555,376	3,702,047
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		-	-
Të ardhurat totale të përgjithshme		6,555,376	3,702,047

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të konsoliduara të paraqitura në faqet 9 deri në 92.

Pasqyra e konsoliduar e ndryshimeve në kapital

në mijë LEK	Kapitali aksionar	Rezerva të tjera	Fitimi i pash- përndarë	Kapitali Aksionar
Kapitali më 1 janar 2022	14,178,593	3,306,190	12,665,696	30,150,479
Pagesat e Dividendëve	-	-	(3,623,473)	(3,623,473)
Fitimi për vitin	-	-	3,702,047	3,702,047
Të ardhura të tjera gjithëpërf- shirëse	-	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërf- shirëse për vitin	-	-	3,702,047	3,702,047
Kapitali më 31 dhjetor 2022	14,178,593	3,306,190	12,744,270	30,229,053
Kapitali më 1 janar 2023				
Pagesat e Dividendëve	-	-	(5,029,895)	(5,029,895)
Fitimi për vitin	-	-	6,555,376	6,555,376
Të ardhura të tjera gjithëpërf- shirëse	-	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërf- shirëse për vitin	-	-	6,555,376	6,555,376
Kapitali më 31 dhjetor 2023	14,178,593	3,306,190	14,269,751	31,754,534

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të konsoliduara të paraqitura në faqet 9 deri në 92.

Pasqyra e konsoliduar e flukseve monetare

në mijë LEK	Shënime	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Paratë e gatshme, gjendjet e parave të gatshme në bankat qendrore dhe depozita të tjera pa afat	[6]	57,511,983	59,287,605
Aktivitetet operative:			
Fitimi para tatimit		7,829,928	4,510,180
Rregullimet për rakordimin e fitimit/humbjes para tatimit me fluksin e mjeteve monetare nga aktivitetet operative:			
Zhvierësimi i aktiveve fikse materiale dhe jomateriale	[10]	884,646	792,709
Zhvierësimi dhe anulimi i zhvierësimit të aktiveve	[11]	(326,356)	168,885
Provizionet neto për detyrimet dhe humbjet nga zhvierësimi		72,545	17,729
Të ardhurat nga interesi,neto	[19]	(12,459,107)	(8,556,409)
Interesi i arkëtuar		12,879,904	9,516,556
Interesi i paguar		(744,944)	(756,772)
Tatimet mbi të ardhurat e paguara		(922,823)	(723,878)
Efekti nga ndryshimi i kursit të këmbimit		(276,405)	17,459
Fitimi nga shitja e aktiveve afatgjata materiale dhe jo-materiale		(7,691)	(7,649)
Ndryshimet në aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet operative pas korigjimeve për pozicionet jo-monetare:			
Paksimi i balanceve të kushtëzuara	[6]	(506,345)	3,720,501
Aktivitetet financiare me kosto të amortizuar	[7]	172,100	(10,741,486)
Aktivitetet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[8]	(397,948)	9,571
Aktivitetet tjera	[12]	61,118	15,267
Detyrimet financiare me kosto të amortizuar	[13]	17,023,195	8,277,222
Provizionet për detyrimet dhe detyrimet	[14]	14,688	44,665
Detyrime të tjera	[17]	(220,387)	295,970
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet operative		23,076,118	6,600,520
Aktivitetet investuese:			
Blerja e investimeve në letra me vlerë dhe aksione		(86,322,494)	(30,167,447)
Blerja e aktiveve aktiveve afatgjata materiale dhe jomateriale		(1,065,554)	(1,501,551)
Të ardhurat nga investime në letra me vlerë dhe aksione të maturuara		61,921,315	27,169,075
Të ardhurat nga aktivet afatgjata materiale dhe jo-materiale		7,691	7,649
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet investuese		(25,459,042)	(4,492,274)
Aktivitetet financiare:			
Flukset hyrëse të borxhit të varur		2,106,945	-
Pagesat e dividendëve		(5,029,895)	(3,623,474)
Flukse dalese të qerave		(233,031)	(242,933)
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet e financimit		(3,155,981)	(3,866,407)
Efekti i ndryshimeve të kursit të këmbimit		276,405	(17,459)
Rënia neto gjatë vitit		(5,538,904)	(1,758,161)
Paraaja dhe ekuivalentet e saj më 31 dhjetor	[6]	52,249,484	57,511,985

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të konsoliduara të paraqitura në faqet 9 deri në 92.

1. Hyrje

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 për Raiffeisen Bank sh.a. dhe filialet e tij ("Grupi"). Grupi përfshin shoqërinë mëmë – Raiffeisen Bank Sh.a. (në tekstin e mëtejshme edhe "Banka" ose "Shoqëria Mëmë") dhe 2 filialet e saj në pronësi të plotë Raiffeisen Leasing sh.a. dhe Raiffeisen Invest – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensioneve dhe Sipërmarrjeve të Inves-timeve Kolektive sh.a. ("Raiffeisen INVEST").

Raiffeisen Bank Sh.a. është një institucion bankar që vepron në përputhje me dispozitat e ligjit 9901, datë 14 prill 2008 "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare", dhe ligjit 9662, datë 18 dhjetor 2006 "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", si dhe ligjeve të tjera përkatëse. Banka është e themeluar dhe me seli në Shqipëri dhe operon në Shqipëri. Raiffeisen Bank Sh.a. është një filial në pronësi 100% të Raiffeisen Bank International AG, Austri, e cila është pala kontrolluese përfundimtare.

Aktiviteti kryesor. Aktivitetet kryesore të biznesit të Bankës janë operacionet bankare dhe financiare me pakicë dhe aktivitete të tjera të lidhura me to, brenda Republikës së Shqipërisë. Banka operon nëpërmjet një rrjeti bankar prej 74 vendodhje shërbimi, që nga data 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022: 74 vendodhje shërbimi) në të gjithë Shqipërinë, të cilat administrohen përmes 3 rretheve dhe nuk kanë operojnë jashtë shtetit.

Monedha e prezantimit. Këto pasqyra financiare të konsoliduara paraqiten në lekë ("LEK"), përveç rasteve kur shprehet ndryshe. Përveç rasteve të treguara, informacioni financiar i paraqitur në lekë është rrumbullakosur në mijëshen më të afërt.

2. Mjedisi Operativ i Grupit

COVID-19. Në mars 2020, Organizata Botërore e Shëndetësisë e shpalli shpërthimin e COVID-19 një pandemi globale. Në përgjigje të pandemisë, autoritetet shqiptare zbatuan masa të shumta që përpqeshin të frenonin përhapjen dhe ndikimin e COVID-19, të tilla si ndalimet dhe kufizimet e udhëtimit, karantinat, urdhërat e qëndrimit në shtëpi dhe kufizimet në aktivitetin e bizneseve, duke përfshirë edhe mbyllje e disa prej tyre. Disa nga këto masa u lehtësuan më pas, megjithatë, që nga 31 dhjetori 2023, mbetet një rrezik që autoriteti qeverisës të vendosë kufizime shtesë si një përgjigje ndaj varianteve të reja të mundshme të virusit.

Lufta midis Rusisë dhe Ukrainës. Sanksionet e vendosura nga Shqipëria ndaj Rusisë për shkak të operacioneve të saj ushtarake në Ukrainë dhe kundërmasave të lidhura nga Rusia shkaktuan ndikimin e tyre në ekonomi. Pas një rritjeje të moderuar prej rreth 3% të PBB-së në gjysmën e parë të vitit 2023, ekonomia u përshpejtua në 3.5% në T3 2023 me turizmin si një nxitës kryesor. Rritja e përgjithshme e PBB-së në 2023 ka qenë afërsisht 3.5 përqind, më e ulët se rritja e PBB-së prej 4.8% në 2022. Rritja ekonomike pritet të mbetet e qëndrueshme në 2024 në 3.5 përqind, e nxitur nga fuqizimi i vazhdueshëm në sektorin e turizmit, siç dëshmohej nga rezervimet e fillimit të 2024. Shqipëria arriti një performancë të fortë fiskale në 2023 me një deficit prej 1.3% të PBB-së (përmirësuar me 3.7% të PBB-së në 2022) dhe rënie të borxhit prej 59.1% të PBB-së nga 64.5% e PBB-së në 2022, dhe kjo tendencë pozitive pritet të jetë në vazhdim për vitin 2024 me të ardhura në rritje dhe një deficit të planifikuar më të ulët kundrejt buxhetit fillestar. Llogaria korente arriti një suficit historik prej 354 milionë euro në tremujorin e tretë të 2023-ës, e nxitur nga rritja e eksporteve të turizmit dhe zhvillimet pozitive në investimet e huaja dhe remitancat. S&P vlerësoi Shqipërinë në BB- nga B+ më parë.

Efektet afatgjata të situatës aktuale ekonomike janë të vështira për t'u parashikuar dhe pritet dhe vlerësimet aktuale të drejtimit mund të ndryshojnë nga rezultatet aktuale.

Për qëllimin e matjes së humbjeve të pritshme të kredisë ("HPK") Grupi përdor informacione të mbështetura për të ardhmen, duke përfshirë parashikimet e variabla makroekonomikë. Megjithatë, ashtu si me çdo parashikim ekonomik, projeksionet dhe gjasat e shfaqjes së tyre i nënshtrohen një shkallë të lartë pasigurie dhe për këtë arsye rezultatet aktuale mund të jenë dukshëm të ndryshme nga ato të parashikuara. Shënimet 3 dhe 32 ofrojnë më shumë informacion se si Grupi ka inkorporuar informacionin e ardhshëm në modelet e HPK-së.

3. Politika të rëndësishme kontabiliteti

Deklarata e pajtueshmërisë

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") sipas konventës së kostos historike, të modifikuar nga njohja fillestare e instrumenteve financiare bazuar në vlerën e drejtë dhe nga rivlerësimi i të disponueshme për- shitja e aktiveve financiare dhe instrumenteve financiare të kategorizuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Politikat kryesore kontabël të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë.

Politikat kontabël të përcaktuara më poshtë janë zbatuar në mënyrë të qëndrueshme për të gjitha periudhat e paraqitura, përveç rasteve kur deklarohet ndryshe.

Grupi ka përgatitur gjithashtu pasqyra financiare të konsoliduara në përputhje me SNRF për Bankën dhe filialet e saj ("Grupi"). Në pasqyrat financiare të konsoliduara, ndërmarrjet e varura – të cilat janë ato kompani në të cilat grupi, drejtpërdrejt ose tërthorazi, ka një interes prej më shumë se gjysmën e të drejtave të votës ose ndryshe ka fuqi për të ushtruar kontroll mbi operacionet – janë konsoliduar plotësisht. Pasqyrat financiare të konsoliduara mund

të merren në <http://www.raiffeisen.al/>. Përdoruesit e këtyre pasqyrave financiare të konsoliduara duhet t'i lexojnë ato së bashku me pasqyrat financiare të veçanta të grupit më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 në mënyrë që të marrin informacion të plotë mbi pozicionin financiar, rezultatet e operacioneve dhe ndryshimet në pozicionin financiar të grupit në tërësi.

Paraqitja e pasqyrës së pozicionit financiar sipas rendit të likuiditetit. Grupi nuk ka një cikël operativ qartësisht të identifikueshëm dhe për këtë arsye nuk paraqet aktivet dhe detyrimet afatshkurtëra dhe afatgjata veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar. Në vend të kësaj, aktivet dhe detyrimet paraqiten sipas likuiditetit të tyre. Referojuni shënimit 37 për analizën e instrumenteve financiare sipas maturitetit të tyre.

a) Transaksionet në valutë të huaj

Pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit u përgatitën në LEK që është monedha funksionale e të gjithë anëtarëve të Grupit. Monedha funksionale është monedha e mjedisit kryesor ekonomik në të cilin operon kompania.

Transaksionet në valuta të huaja përkthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datat e transaksioneve. Aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në valuta të huaja në datën e raportimit kthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në atë datë.

Fitimet ose humbjet në valutë të huaj nga zërat monetarë janë diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj të përkthyer me kursin e këmbimit. në fund të periudhës. Aktivet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedhë të huaj që maten me vlerën e drejtë, ritransferohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Diferencat në valutë të huaj që lindin nga rikthimi njihen në fitim ose humbje.

Normat zyrtare të aplikuara nga Grupi (LEK ndaj njësisë valutore) për monedhat kryesore më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 ishin si më poshtë:

	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
	Fundi i periudhës	Mesatare	Fundi i periudhës	Mesatare
Dollari amerikan (USD)	93.94	100.67	107.05	112.53
Njësia e monedhës së Bashkimit Evropian (EUR)	103.88	108.87	114.23	118.87

b) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në pasqyrën e konsoliduar të fitimit ose humbjes dhe të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma efektive e interesit është norma që skanton saktësisht pagesat dhe arkëtimet e ardhshme të parave të gatshme gjatë jetës së pritshme të aktivit ose detyrimit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më të shkurtër) në vlerën kontabël të aktivit ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Grupi vlerëson flukset e ardhshme të parasë duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin kostot e transaksionit dhe tarifat dhe pikët e paguara ose të marra që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të një aktivi ose detyrimi financiar.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura si fitim ose humbje në pasqyrën e konsoliduar të të ardhurave përfshijnë:

- Interesin mbi aktivet dhe detyrimet financiare me kosto të amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv
- Interesin për letrat me vlerë të investimit të disponueshëm për shitje i llogaritur mbi bazën e interesit efektiv.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi për të gjitha aktivet dhe detyrimet e tregtueshme konsiderohen si të rastësishme për operacionet tregtare të Bankës dhe paraqiten së bashku me të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve të tregtueshme në të ardhurat neto nga tregtimi.

c) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit për një aktiv ose detyrim financiar përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Të ardhura të tjera nga tarifa dhe komisione, duke përfshirë tarifat e shërbimit të llogarisë, komisionet e shitjeve, tarifat e depozitave, njihen kur shërbimet përkatëse kryhen. Shpenzimet e tjera të tarifave dhe komisioneve lidhen kryesisht me tarifat e transaksioneve dhe shërbimeve, të cilat shpenzohen me marrjen e shërbimeve.

3. Politika të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

d) Të ardhurat neto nga tregtimi

Të ardhurat neto nga tregtimi përfshijnë fitimet minus humbjet në lidhje me aktivet dhe detyrimet e tregtimit, dhe përfshijnë të gjitha ndryshimet e realizuara dhe të parealizuara në vlerën e drejtë, interesat dhe diferencat e këmbimit valutor.

e) Shpenzimet e stafit

Kostot e personelit dhe kontributet e lidhura me to. Pagat, rrogat, kontributet në fondet shtetërore të pensioneve dhe sigurimeve shoqërore, pushimet vjetore të paguara dhe të sëmurët, shpërblimet dhe përfitimet jomonetare llogariten në vitin në të cilin shërbimet e lidhura kryhen nga punonjësit e Grupit.

f) Pagesat e qerasë operative dhe shpenzimet e tjera operative

Pagesat e bëra për qeratë operative njihen në fitim ose humbje në bazë lineare gjatë kohëzgjatjes së qerasë. Stimujt e qerasë të marra njihen si pjesë përbërëse e shpenzimeve totale të qerasë, gjatë kohëzgjatjes së qerasë. Shpenzimet operative njihen kur ndodhin.

g) Përfitimet e punonjësve

- Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për planet e pensioneve me kontribut të përcaktuar njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato duhet të paguhet. Grupi paguan contribute për sigurime shoqërore të detyrueshme për përfitimet e punonjësve që dalin në pension. Autoritetet vendore janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Shqipëri sipas një plani kontributësh të përcaktuar për pensione.

- Leja vjetore e paguar

Grupi njeh si detyrim vlerën e pa aktualizuar të kostos së vlerësuar në lidhje me lejen vjetore që pritët të paguhet në këmbim të shërbimeve të punëmarrësit për periudhën.

- Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet e përfitimeve afatshkurtra të punonjësve maten mbi një bazë të paskontuar dhe shpenzohen kur ofrohet shërbimi përkatës.

Njihet një provizion për shumën që pritët të paguhet sipas bonusit afatshkurtër të parave të gatshme ose planeve të ndarjes së fitimit nëse Grupi ka një detyrim aktual ligjor ose konstruktiv për të paguar këtë shumë si rezultat i shërbimit të kaluar të ofruar nga punonjësi dhe detyrimi mund të të vlerësohet në mënyrë të besueshme.

- Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës

Për përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës, Grupi specifikoi se shumatat e pagueshme njihen kur dhe vetëm kur kompania:

- Ndërpret punësimin të një punonjësi përpara datës normale të daljes në pension, ose
- Si rezultat i një oferte të bërë për të inkurajuar largimin vullnetar.

Grupi është qartësisht i përkushtuar për një largim kur, dhe kur, ka një plan formal të detajuar për largimin dhe është pa rikthim të mundshëm.

h) Tatim fitimi

Tatimi mbi fitimin përfshin tatimin e periudhës aktuale dhe tatimin e shtyrë. Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat njihen në pasqyrën e konsoliduar të të ardhurave gjithëpërfshirëse, me përjashtim të masës që lidhet me zërat e njohur drejtpërdrejt në kapital, në të cilin rast ai njihet në kapital. Tatimi aktual është tatimi i pritshëm i pagueshëm mbi të ardhurat e tatueshme për vitin, duke përdorur normat tatimore të miratuara ose substancialisht të miratuara në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit të pagueshëm në lidhje me vitet e mëparshme.

Tatimi i shtyrë mbi të ardhurat sigurohet duke përdorur metodën e detyrimeve të bilancit për humbjet tatimore të mbartura dhe diferencat e përkohshme që lindin ndërmjet bazës tatimore të aktiveve dhe detyrimeve dhe vlerës së tyre kontabël për qëllime të raportimit financiar. Në përputhje me përjashtimin nga njohja fillestare, tatimet e shtyra nuk regjistrohen për diferencat e përkohshme në njohjen fillestare të një aktivi ose një pasivi në një transaksion të ndryshëm nga një kombinim biznesi, nëse transaksioni, kur regjistrohet fillimisht, nuk ndikon as në fitimin kontabël dhe as të tatueshëm. Detyrimet tatimore të shtyra nuk regjistrohen për diferencat e përkohshme në njohjen fillestare të emrit të mirë, dhe më pas për emrin e mirë i cili nuk është i zbritshëm për qëllime tatimore. Tepërcat tatimore të shtyra maten me normat tatimore të miratuara ose të miratuara në mënyrë përfundimtare në fund të periudhës raportuese, të cilat pritët të zbatohen për periudhën kur diferencat e përkohshme do të anulohen ose kur do të përdoren humbjet tatimore të mbartura. Aktivët dhe detyrimet tatimore të shtyra janë neto vetëm brenda kompanive individuale të Grupit. Aktivët tatimore të shtyra për diferencat e përkohshme të zbritshme dhe humbjet tatimore të bartura regjistrohen vetëm në masën që është e mundshme që fitimi i tatueshëm në të ardhmen do të jetë i disponueshëm kundrejt të cilit mund të përdoren zbritjet. Tatimi i shtyrë mbi fitimin nuk njihet në fitimet e pashpërndara pas blerjes dhe lëvizjet e tjera pas blerjes në rezervat e filialeve ku Grupi kontrollon politikën e dividendit të filialit dhe ka të ngjarë që diferenca të mos kthehet nëpërmjet dividendëve ose ndryshe në të ardhmen e parashikueshme.

(i) Instrumentet financiare

- **Termat kyçe të matjes**

Në varësi të klasifikimit të tyre, instrumentet financiare mbahen me vlerën e drejtë ose me kosto të amortizuar siç përshkruhet më poshtë.

Vlera e drejtë është çmimi që do të marrë për të shitur një aktiv ose për të paguar për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi në një treg aktiv. Një treg aktiv është ai në të cilin transaksionet të aktivit ose pasivit të ndodhin me frekuencë të mjaftueshme dhe të vëllimit të sigurojë informata të çmimeve në baza të vazhdueshme. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të tregtuara në një treg aktiv matet si produkt i çmimit të kuotuar për aktivin individual ose pasivin dhe sasinë e mbajtura nga njësia ekonomike. Ky është rasti edhe në qoftë se vëllimi normal i përditshëm i një tregu nuk është i mjaftueshëm për të absorbuar sasi të mbajtur dhe urdhra të pozicionimit për të shitur në një transaksion të vetëm mund të ndikojnë në çmimin e cituar.

Një portofol i derivateve financiare ose aktivet dhe detyrimet të cilat nuk tregtohen në një treg aktiv maten me vlerën e drejtë të një grupi aktivesh financiare dhe pasiveve financiare në bazë të çmimit që do të marrë për të shitur një pozicion neto të gjatë (dmth një asset) për një ekspozim të caktuar të rrezikut ose të paguar për të transferuar një pozicion neto të shkurtër (p.sh. një detyrim) për një ekspozim të veçantë të rrezikut në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Kjo është e zbatueshme për aktivet e mbajtura me vlerë të drejtë mbi një bazë përsëritëse nëse Grupi: (a) menaxhon grupin e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare në bazë të ekspozimit neto të njësishë ekonomike në një rrezik të veçantë të tregut (ose rreziqe) ose me rreziku i kredisë i një palë të veçantë në përputhje me menaxhimin e rrezikut të dokumentuar të njësishë ekonomike ose strategjinë e investimit; (b) ajo ofron informacion mbi këtë bazë për grupin e aktiveve dhe detyrimeve ndaj personelit drejtues kryesor të njësishë ekonomike; dhe (c) rreziqet e tregut, duke përfshirë edhe kohëzgjatjen e ekspozimit të njësishë ekonomike ndaj një rreziku të veçantë të tregut (ose rreziqeve) që vijnë nga aktivet financiare dhe pasivet financiare është në thelb i njëjtë. Teknikat e vlerësimit siç janë modelet e aktualizuara të flukseve të parasë apo modele të bazuara në transaksionet e palëve të palidhura të fundit të apo konsideratë e të dhënave financiare të të investuarit, janë përdorur për të matur vlerën e drejtë të instrumenteve të caktuara financiare për të cilat informacioni çmimi i tregut të jashtëm nuk është në dispozicion. Matjet e vlerës së drejtë janë analizuar nga niveli në hierarkinë e vlerës së drejtë si vijon: (i) Niveli i Parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktive ose pasive identike, (ii) Niveli Dy i matjeve janë teknikat e vlerësimit me të gjitha inputet materiale vëzhgueshme për të aktivitet ose detyrimit, qoftë drejtpërdrejt (si çmimet) ose tërthorazi (që rrjedhin nga çmimet), dhe (iii) Niveli i Tretë i matjeve janë vlerësimet jo të bazuara vetëm në të dhëna të vëzhgueshme të tregut (p.sh.; matja kërkon inpute të rëndësishme jo të vëzhgueshme). Referojuni shënimit 28.

Kostot e transaksioneve janë kosto shtesë të lidhura drejtpërdrejt me blerjen, ose emetimin e një instrumenti financiar. Një kosto shtesë është ajo që nuk do të kishte ndodhur nëse transaksioni nuk kishte ndodhur. Kostot e transaksionit përfshijnë tarifat dhe komisionet e paguara agentëve (përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë të shitjes), konsulentë, agjentët dhe tregtarët, taksat e agjensive rregullatore dhe shkëmbimet e letrave me vlerë, si dhe transfertat e taksave dhe detyrimeve. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet ose zbritjet e borxheve, kostot e financimit ose të brendshme administrative ose që mbajnë

Kostoja e amortizuar është vlera me të cilën instrumenti financiar është njohur në njohjen fillestare më pak se shlyerjet e principalit, plus interesin e përlllogarit, dhe për aktivet financiare më pak se zhvlerësimi për humbjet e shkaktuara nga zhvlerësimi. Interesi i përlllogarit përfshin amortizimin e kostove të transaksionit të shtyra në njohjen fillestare dhe e çdo primi apo zbritje të vlerës në maturim, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat e përlllogarit nga interesi dhe shpenzimet e përlllogarit nga interesi, duke përfshirë të dy kupon të përlllogarit dhe zbritjen ose primin e amortizuar (duke përfshirë tarifat e shtyra në lindje, në qoftë se ka), nuk janë paraqitur veçmas dhe janë të përfshira në vlerat e mbartura të artikujve të lidhur në pasqyrën e pozicionit financiar.

Metoda e interesit efektiv është një metodë e ndarjes së të ardhurave nga interesi ose shpenzimeve të interesit në periudhën përkatëse, në mënyrë që të arrihet një normë konstante periodike të interesit (norma e interesit efektiv) në vlerën kontabël.

Norma e interesit efektiv është norma që aktualizon pagesat e vlerësuara të ardhshme monetare ose arkëtimet (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kredisë) përmes jetës së pritshme të instrumentit financiar ose një periudhë më të shkurtër, nëse është e përshtatshme, në vlerën bartëse neto të instrumentit financiar. Flukset e parasë të aktualizuara të normave efektive të interesit të instrumentave të ndrzshueshme në datën tjetër të interesit të rivlerësimit, me përjashtim të primit apo të zbritjes e cila reflekton përhapjen kredisë mbi normën e luhatshme të specifikuar në instrumentin, ose variabla të tjera që nuk janë rivendosur në normat e tregut. Këto prime ose zbritje amortizohen gjatë gjithë jetës së pritshme të instrumentit. Llogaritja e vlerës aktuale përfshin të gjitha komisionet e paguara ose të marra midis palëve të kontratës që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit.

Njohja fillestare e instrumenteve financiare. Letrat me vlerë të tregtueshme, derivatet dhe instrumente të tjera financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes janë regjistruar fillimisht me vlerën e drejtë. Të gjitha instrumentet e tjera financiare regjistrohen fillimisht në vlerë të transaksioneve plus kostot e transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare dëshmohet më së miri nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare është regjistruar vetëm në qoftë se ka një dallim në mes vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit që mund të

3. Politika Të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

I) Instrumentet Financiare (Vazhdim)

Termat kyçe të matjes (vazhdim)

dëshmohet nga transaksione të tregut aktual të të njëjtit instrument ose nga një teknikë vlerësimi inpleteve të cilës përfshijnë vetëm të dhëna nga tregje të mbikëqyruara.

Të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare që kërkojnë dorëzimin brenda kuadrit kohor të vendosur nga rregullorja ose marrëveshja e tregut ("Mënyra e rregullt" e blerjeve dhe shitjeve) janë të regjistruara në datën e tregtimit, e cila është data në të cilën Banka angazhohet për të ofruar një aktiv financiar. Të gjitha blerjet e tjera njihen kur njësitë ekonomike bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Grupi përdor teknika të skontimit për vlerësimin e flukseve monetare për të përcaktuar vlerën e drejtë të huave për palët e lidhura që nuk tregtohen në një treg aktiv. Mund të lindin dallime midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare, e cila konsiderohet të jetë çmimi i transaksionit, dhe shumës së përcaktuar në njohjen fillestare duke përdorur një teknikë vlerësimi me të dhëna të nivelit 3. Çdo diferencë e tillë njihet fillimisht brenda aktiveve ose detyrimeve të tjera dhe më pas amortizohet në bazë lineare gjatë afatit të huave për palët e lidhura. Diferencat njihen menjëherë në fitim ose humbje nëse vlerësimi përdor vetëm të dhëna të nivelit 1 ose të nivelit 2.

- Klasifikimi dhe matja e aktiveve dhe detyrimeve financiare

Të gjitha aktivet financiare, detyrimet financiare dhe instrumentet financiare derivative duhet të njihen në pasqyrën e pozicionit financiar. Një instrument financiar përkufizohet si çdo kontratë që krijon një aktiv financiar të një njësie ekonomike dhe një detyrim financiar ose instrument të kapitalit neto të një njësie tjetër. Në njohjen fillestare, instrumentet financiare duhet të maten me vlerën e drejtë, e cila në përgjithësi korrespondon me çmimin e transaksionit në kohën e blerjes ose emetimit. Sipas SNRF 13, vlera e drejtë përcaktohet si çmimi i daljes. Ky është çmimi që do të merrej nga shitja e një aktivi ose do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Për matjen e mëvonshme, instrumentet financiare njihen në pasqyrën e pozicionit financiar sipas kategorisë përkatëse të matjes sipas SNRF 9, ose me kosto (të amortizuara) ose me vlerë të drejtë.

Klasifikimi i aktiveve financiare sipas SNRF 9 së pari bazohet në modelin e biznesit sipas të cilit menaxhohen aktivet dhe së dyti në karakteristikat e fluksit monetar të aktiveve. Për bankën, kjo rezulton në pesë kategori klasifikimi për aktivet financiare

- Aktivet financiare të matura me kosto të amortizuara (KA)
- Aktivet financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH)

Në Grup, një aktiv financiar matet me koston e amortizuar nëse objektivi është mbajtja e aktivit për të mbledhur flukset e parasë kontraktuale dhe nëse kushtet kontraktuale të aktivit financiar krijojnë flukse të parasë në data të specifikuar që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesi mbi shumën e principalit të paguar. Një aktiv matet më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse nëse mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit është mbledhja e flukseve të parasë kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare. Për më tepër, kushtet kontraktuale të aktivit financiar krijojnë në data të specifikuar flukse të parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën e paguar të principalit.

Në njohjen fillestare të një instrumenti të kapitalit neto që nuk është për tregtim, grupi mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme të paraqesë ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë në të ardhurat e tjera përmbledhëse. Kjo zgjedhje bëhet mbi bazën investim pas investimi për çdo investim dhe në thelb mbulon interesa strategjike që nuk janë plotësisht të ndara.

Të gjitha aktivet e tjera financiare - d.m.th. aktivet financiare që nuk plotësojnë kriteret për klasifikim si të matura më pas me koston e amortizuar ose VDAGJ - klasifikohen si të matura më pas me vlerën e drejtë, me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje. Për më tepër, Banka ka opsionin që në njohjen fillestare të caktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar si në VDFH nëse duke e bërë këtë eliminon ose redukton ndjeshëm një mospërputhje matjeje ose njohjeje - p.sh. një mospërputhje kontabël - që përndryshe do të lindte nga matja e aktiveve ose detyrimeve, ose njohja fitimit dhe humbjet mbi to, mbi baza të ndryshme.

Një aktiv financiar klasifikohet në një nga këto kategori në njohjen fillestare.

Detyrimet financiare përgjithësisht njihen sipas SNRF 9 me kosto (të amortizuara) (detyrimet financiare – kosto e amortizuar) duke zbatuar metodën e interesit efektiv, përveç rasteve kur ato maten me vlerën e drejtë. Kjo përfshin detyrimet financiare që mbahen për tregtim (detyrimet financiare – të mbajtura për tregtim) dhe të përcaktuara si VDFH (detyrimet financiare – vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit/humbjes). Ndryshimet në vlerën e drejtë të detyrimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të shkaktuara nga ndryshimet në rrezikun e mospagimit të vetë bankave duhet të regjistrohen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse.

Derivatet e përfshirë nuk ndahen nga kontrata bazë e një aktivi financiar. Në vend të kësaj, aktivet financiare klasifikohen në përputhje me modelin e biznesit dhe karakteristikat e tyre kontraktuale siç shpjegohet në kapitullin e vlerësimit të modelit të biznesit dhe në kapitullin e analizës së karakteristikave të fluksit monetar kontraktual. Kur njihen pasivet financiare, derivatet e përfshirë veçohen nga instrumenti bazë dhe kontabilizohen veçmas si derivativë nëse karakteristikat dhe rreziqet e tyre ekonomike nuk janë të lidhura ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e kontratës bazë, derivativi i përfshirë plotëson përkufizimin e një derivativi dhe instrumenti financiar hibrid nuk është i lidhur me një zë pasivi financiar që mbahet për tregtim ose i përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

- Vlerësimi i Modelit të Biznesit

Grupi bën një vlerësim të objektivit të modelit të biznesit në të cilin një aktiv financiar mbahet në një nivel portofoli, sepse kjo pasqyron më së miri mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe i jepet informacion grupit drejtues. Faktorët e mëposhtëm konsiderohen si dëshmi kur vlerësohet se cili model biznesi është i rëndësishëm:

- Si vlerësohet performanca e modelit të biznesit (dhe aktivet financiare të mbajtura brenda atij modeli biznesi) dhe i raportohet personelit drejtues kryesor të njësisë ekonomike;
- Rreziqet që ndikojnë në performancën e modelit të biznesit (dhe aktivet financiare të mbajtura brenda atij modeli biznesi) dhe mënyra se si menaxhohen ato rreziqe;
- Si kompensohen menaxherët e biznesit – p.sh. Nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në flukset e parasë kontraktuale të mbledhura;
- Frekuenca, vlera dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet e shitjeve të tilla dhe pritshmëritë për aktivitetin e shitjeve në të ardhmen; dhe
- Nëse aktiviteti i shitjes dhe mbledhja e flukseve të parasë kontraktuale janë secila integrale ose e rastësishme për modelin e biznesit (modeli i biznesit "mbaj për të mbledhur" kundrejt modelit "mbaj dhe shit").

Aktivitetet financiare që mbahen për tregtim dhe ato që menaxhohen dhe performanca e të cilave vlerësohet mbi bazën e vlerës së drejtë do të maten me VDFH. Objektivi i një modeli biznesi mund të jetë të mbajë aktive financiare për të mbledhur flukse të parasë kontraktuale edhe kur disa shitje të aktiveve financiare kanë ndodhur ose pritet të ndodhin. Për Grupin, shitjet e mëposhtme mund të jenë në përputhje me modelin e biznesit të mbajtur për të mbledhur:

- Shitjet janë për shkak të rritjes së rrezikut të kredisë të një aktivi financiar;
- Shitjet janë të rralla (edhe nëse janë të rëndësishme), ose janë të parëndësishme individualisht dhe në total (edhe nëse janë të shpeshta);
- Shitjet kryhen afër maturimit të aktivitetit financiar dhe të ardhurat nga shitjet përafrojnë mbledhjen e flukseve të parasë të mbetura kontraktuale.

Për të gjitha aktivet e Grupit të njohura në modelin e biznesit "mbaj për të mbledhur", shitja e më pak se 10 përqind të portofolit (vlerës kontabël) gjatë një periudhe trevjeçare do të konsiderohet potencialisht "më se e rrallë".

Analiza e kontraktuale Rrjedha e parasë - Karakteristikat

- Analiza kontraktuale e karakteristikave të Fluksit të Parasë

Pasi Grupi përcakton se modeli i biznesit i një portofoli specifik është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukset e parasë kontraktuale (ose për të mbledhur flukse të parasë kontraktuale dhe për të shitur aktive financiare), atëherë duhet të vlerësojë nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar gjenerojnë në data specifike flukse të parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Për këtë qëllim, interesi përkufizohet si kompensim për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kredisë që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të huadhënies, si dhe një marzh fitimi. Ky vlerësim do të kryhet mbi bazën instrument pas instrumenti në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar.

Në vlerësimin nëse flukset e parasë kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit, Banka merr parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve të parasë kontraktuale në mënyrë që të mos e plotësojë më këtë kusht. Banka konsideron:

- Parapagim, afatet e zgjatjes
- Efektet e Levës Financiare
- Kërkesa është e kufizuar në aktive ose flukse të parasë të specifikuar
- Instrumente të lidhura me kontratë
- Opsionet e konvertimit
- Karakteristika të monedhës të dyfishtë

- Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testi i standardeve

Vlera në kohë e parasë është elementi i interesit që merr në konsideratë vetëm për kalimin e kohës. Ai nuk merr parasysh rreziqe të tjera (kredi, likuiditet etj.) ose kosto (administrative etj.) që lidhen me mbajtjen e një aktivi financiar. Në disa raste, elementi i vlerës në kohë të parasë mund të modifikohet (i papërsosur). Ky do të ishte rasti, për shembull, nëse norma e interesit e një aktivi financiar rivendoset periodikisht, por frekuenca e atij rivendosjeje nuk përputhet me afatin e normës së interesit. Në këtë rast, njësitë duhet të vlerësojnë modifikimin nëse flukset e parasë kontraktuale përfaqësojnë ende vetëm pagesa të principalit dhe interesit, d.m.th. termi i modifikimit nuk i ndryshon ndjeshëm flukset e parasë nga një instrument standard "i përsosur". Ky vlerësim nuk është një zgjedhje e politikës kontabël dhe nuk mund të shmanget thjesht duke arritur në përfundimin se një instrument, në mungesë të një vlerësimi të tillë, do të matet me vlerën e drejtë.

3. Politika Të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

I) Instrumentet Financiare (Vazhdim)

Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testi i standardeve (vazhdim)

Një test standard zbatohet për tiparet kryesore kontraktuale të mëposhtme që mund të modifikojnë vlerën në kohë të parasë:

- Frekuenca e normës së rivendosjes nuk përputhet me afatin e interesit
- Treguesi i vonesës
- Klauzola zbutëse
- Periudha e mospagimit
- Referenca e rendimentit të tregut sekondar

Nuk ka raste të modifikimit të vlerës në kohë të parasë në bankë.

- Mjetet financiare – kosto e amortizuar

Në Grup, një aktiv financiar matet me koston e amortizuar (KA) nëse plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:

- Aktiv mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit është të mbajë aktive për të mbledhur flukse të parasë kontraktuale
- Kushtet kontraktuale të aktivit financiar krijojnë në data të specifikuar flukse të parasë që janë vetëm paga të principalit dhe interesit mbi shumën e papaguar të principalit. Këto kushte shpjegohen më në detaje në kapitujt Vlerësimi i modelit të biznesit, Analiza e karakteristikave të fluksit monetar kontraktual dhe Modifikimi i vlerës në kohë të parasë dhe testi i standardit.

Këto kushte shpjegohen më në detaje në kapitujt Vlerësimi i modelit të biznesit, Analiza e karakteristikave të fluksit monetar kontraktual dhe Modifikimi i vlerës në kohë të parasë dhe testi i standardit.

Aktivitetet financiare – kostoja e amortizuar përfshin letrat me vlerë të borxhit, huatë dhe paradhëniet ndaj institucioneve financiare dhe huatë dhe paradhëniet për klientët, fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit në rritje, dhe më pas me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Të ardhurat nga operacionet bankare, duke përfshirë të ardhurat nga huatë dhe paradhëniet për klientët, të ardhurat nga bankat dhe institucionet e tjera financiare, njihen në fitim ose humbje duke aplikuar EIR në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare të ndryshme nga aktivet e zhvlerësuar nga kredia. Kur një aktiv financiar zhvlerësohet nga kredia dhe, për rrjedhojë, konsiderohet si "Faza 3", banka llogarit të ardhurat nga interesi duke aplikuar EIR në koston neto të amortizuar të aktivit financiar. Nëse aktivet financiare nuk janë më të zhvlerësuar nga kredia, banka i rikthehet llogaritjes së të ardhurave nga interesi mbi bazën bruto.

- Aktivitetet dhe detyrimet financiare – vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes

Aktivitetet dhe detyrimet financiare – vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes blihen ose krijohen kryesisht me qëllim të gjenerimit të fitimit nga luhatjet afatshkurtra në çmimet e tregut. Letrat me vlerë të mbajtura brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit arrihet duke shitur aktivet financiare maten me vlerat e tyre të drejta. Nëse letrat me vlerë janë të listuara, vlera e drejtë bazohet në çmimet e bursës.

Vlerat e drejta pozitive paraqiten nën aktivet financiare – vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Vlera e drejtë negative paraqitet nën detyrimet financiare – vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Ndryshimet në vlerën e drejtë tregohen në të ardhurat neto nga tregtimi.

Të ardhurat nga interesi tregohen në të ardhurat e tjera nga interesi, rezultatet e vlerësimit dhe të ardhurat nga nxjerrja jashtë përdorimit tregohen në të ardhurat neto nga tregtimi/(humbja).

- Aktivitetet dhe detyrimet financiare – vlera e drejtë e dizenuar përmes fitimit ose humbjes

Kjo kategori përfshin vetëm ato aktive financiare që janë përcaktuar në mënyrë të pakthyeshme si instrumente financiare me vlerën e drejtë (i ashtuquajtur i opsionit i vlerës së drejtë) me njohjen fillestare në pasqyrën e pozicionit financiar. Një njësi ekonomike mund ta përdorë këtë përcaktim vetëm kur e bën këtë, eliminon ose redukton ndjeshëm mospërputhjet në matje ose njohje. Këto linden nëse matja e aktiveve financiare ose njohja e fitimeve ose humbjeve që rezultojnë ka një bazë të ndryshme.

Detyrimet financiare përcaktohen gjithashtu si instrumente financiare me vlerën e drejtë për të shmangur mospërputhjet e vlerësimit me derivativët përkatës. Vlera e drejtë e detyrimeve financiare sipas opsionit të vlerës së drejtë në këtë kategori pasqyron të gjithë faktorët e rrezikut të tregut, përfshirë ata që lidhen me rrezikun e kredisë të emetuesit.

Në vitin raportues, ashtu si në vitin e krahasimit, çmimet e vëzhgueshme të tregut janë përdorur për vlerësimin e detyrimeve të emetimeve të varura të matura me vlerën e drejtë. Detyrimet financiare janë kryesisht obligacione të strukturuar. Vlera e drejtë e këtyre detyrimeve financiare llogaritet duke skontuar flukset e parasë kontraktuale me një kurbë yield-i të rregulluar nga rreziku i kredisë, e cila pasqyron nivelin në të cilin Grupi mund të emetojë instrumente të ngjashme financiare në datën e raportimit. Parametrat e rrezikut të tregut përcaktohen bazuar në instrumente të ngjashme financiare. Rezultatet e vlerësimit për detyrimet që përcaktohen si instrument financiar me vlerën e drejtë njihen në të ardhurat neto të tregtimit dhe në rezultatin e vlerës së drejtë.

I) Instrumentet Financiare (Vazhdim)

Aktivët dhe detyrimet financiare – vlera e drejtë e dizenuar përmes fitimit ose humbjes (vazhdim)

Këto instrumente financiare maten me vlerën e drejtë. Të ardhurat nga interesi shfaqen në të ardhurat neto nga interesi; rezultatet e vlerësimit dhe të ardhurat nga nxjerrja jashtë përdorimit shfaqen në të ardhurat neto nga tregtimi dhe në rezultatit e vlerës së drejtë. Për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes, ndryshimet në vlerën e drejtë që i atribuohen një ndryshimi në rrezikun e kredisë së vet nuk raportohen në pasqyrën e të ardhurave, por në të ardhurat e tjera përmbledhëse.

- Detyrimet financiare – kosto e amortizuar

Detyrimet njihen kryesisht me kosto të amortizuar. Përveç shpenzimit të interesit, nëse ka diferenca midis shumës së paguar dhe vlerës nominale, zbatohet metoda e interesit efektiv dhe shumat shfaqen në të ardhurat neto nga interesi. Kjo kategori përfshin kryesisht depozitat e klientëve dhe emetimet e letrave me vlerë për qëllime rifinancimi.

Marrëdhëniet ndërmjet aktiveve/detyrimeve, kritereve të matjes dhe kategorisë sipas SNRF 9

Aktivët / Detyrimet	Vlera e drejtë	Kostoja e amortizuar	Kategoria sipas IFRS 9
<i>Klasa e aktiveve</i>			
Arka, Banka qendrore dhe llogaritë pa afat		X	KA
Aktivët financiarë – me kosto të amortizuar		X	KA
Aktivët financiarë – me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse	X		VDAGJ
Aktivët financiarë jo-tregtare – me vlerë të drejtë e detyrueshme përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Aktivët financiarë - të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Aktivët financiarë - të mbajtura për tregtim	X		VDFH
<i>Klasat e detyrimeve</i>			
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar		X	KA
Detyrimet financiare – të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Detyrimet financiare - të mbajtura për tregtim	X		VDFH

KA: "Kosto e amortizuar"

VDAGJ: "Vlera e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse"

VDFH: "Vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes"

Kosto të amortizuar

Metoda e normës efektive të interesit është një metodë e llogaritjes së kostonë së amortizuar të një instrumenti financiar dhe shpërndarjes së shpenzimeve nga interesi dhe të ardhurave nga interesi në periudhat përkatëse. Norma efektive e interesit është norma e interesit e përdorur për të skontuar flukset hyrëse dhe dalëse të parave në të ardhmen (duke përfshirë të gjitha tarifat që janë pjesë e normës efektive të interesit, kostonë e transaksionit dhe primet dhe zbritjet e tjera) gjatë afatit të pritshëm të instrumentit financiar ose periudhë më të shkurtër, kur është e zbatueshme, për të arritur në vlerën kontabël neto nga njohja fillestare.

Çregjistrimi i aktiveve financiare

Një aktiv financiar çregjistrohet kur të drejtat kontraktuale për flukset e parasë që rrjedhin nga një aktiv financiar kanë skaduar, kur Grupi ka transferuar të drejtat mbi flukset e parasë, ose nëse Grupi ka detyrimin, në rast se përmbushen disa kritere, të transferojë flukset e parasë në një ose më shumë marrës. Një aktiv i transferuar gjithashtu çregjistrohet nëse transferohen të gjitha rreziqet materiale dhe përfitimet e pronësisë së aktiveve. Grupi ka një politikë shlyerjeje të bazuar në parimin që banka që është kreditore e huave nuk pret asnjë rikuperim/pagesë as për të gjithë ekspozimin (shlyerje e plotë) ose për një pjesë të ekspozimit (shlyerje e pjesshme). Për më tepër, kreditë duhet të jenë ose të zhvlerësuar plotësisht në shumën e të gjithë ekspozimit ose, në rast të huave të kolateralizuara, ato zhvlerësohen në masën që nuk janë të kolateralizuara. Informacione të mëtejshme për fshirjet janë dhënë në (36) *Humbjet e pritshme të kredisë*.

3. Politika Të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

I) Instrumentet Financiare (Vazhdim)

Modifikimi i mjeteve financiare

Një aktiv financiar çregjistrohet për shkak të një modifikimi nëse kontrata bazë modifikohet në mënyrë thelbësore. Në Grup kushtet modifikohen në mënyrë thelbësore nëse vlera aktuale e skontuar e flukseve të parasë sipas kushteve të reja duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv ndryshon me të paktën 10 përqind nga vlera aktuale e skontuar e flukseve të parasë të mbetura të aktivitetit financiar origjinal (testi i vlerës aktuale). Përveç testit të vlerës aktuale, kriteret të mëtejshme sasiore dhe cilësore janë marrë në konsideratë për të vlerësuar nëse zbatohet një modifikim thelbësor. Kriteret e tjera sasiore konsiderojnë kryesisht zgjatjen e afatit mesatar të mbetur. Huatë e fazës 3 shpesh rristrukturohen për të përmbushur pagesat maksimale të pritura nga klienti. Nëse është kështu, atëherë kërkohet një gjykim shtesë për të përcaktuar nëse ndryshimi kontraktual është një instrument i ri në aspektin ekonomik. Banka ka përcaktuar kriteret cilësore për një ndryshim të rëndësishëm në kushtet e kontratës si një ndryshim në monedhën bazë dhe gjithashtu futjen e klauzolave që normalisht do të shkaktonin dështimin e kriterëve kontraktuale të fluksit monetar sipas SNRF 9, ose një ndryshim në llojin e instrumentit (p.sh. një obligacion konvertohet në hua).

Çregjistrimi i detyrimeve financiare

Grupi çregjistron një detyrim financiar nëse detyrimet e bankës janë paguar, skaduar ose revokuar. Të ardhurat ose shpenzimet nga riblerja e detyrimeve të veta tregohen në shënimet nën (5) Të ardhura të tjera neto operative. Edhe riblerja e obligacioneve të veta bie nën çregjistrimin e detyrimeve financiare. Diferencat në riblerjen ndërmjet vlerës kontabël të detyrimit (duke përfshirë primet dhe zbritjet) dhe çmimit të blerjes raportohen në pasqyrën e të ardhurave, në të ardhura të tjera neto operative.

Një shkëmbim midis Grupit dhe huadhënësve të saj fillestar të instrumenteve të borxhit me kushte thelbësisht të ndryshme, si dhe modifikimet thelbësore të kushteve dhe kushteve të detyrimeve financiare ekzistuese, llogariten si një shuarje e detyrimit financiar fillestar dhe njohje e një detyrimi të ri financiar. Kushtet janë thelbësisht të ndryshme nëse vlera aktuale e skontuar e flukseve të parasë sipas kushteve të reja, duke përfshirë çdo tarifë të paguar neto nga çdo tarifë e marrë dhe e skontuar duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10% e ndryshme nga vlera aktuale e skontuar e flukseve të parasë të mbetura të detyrimit financiar fillestar. Gjithashtu, merren parasysh edhe faktorë të tjerë cilësorë, si monedha në të cilën është shprehur instrumenti, ndryshimet në llojin e normës së interesit dhe ndryshimet në marrëveshjet e kredisë. Nëse një shkëmbim i instrumenteve të borxhit ose një modifikim i kushteve kontabilizohet si një anulim, çdo kosto ose tarifë e shkaktuar njihet si pjesë e fitimit ose humbjes nga anulimi. Nëse shkëmbimi ose modifikimi nuk llogaritet si një anulim, çdo kosto ose tarifë e shkaktuar rregullon vlerën kontabël të detyrimit dhe amortizohet gjatë periudhës së mbetur të detyrimit të modifikuar.

Riklasifikimi i aktiveve financiare

Riklasifikimi është i mundur vetëm për aktivet financiare, jo për detyrimet financiare. Në bankë një ndryshim në kategorinë e matjes është i mundur vetëm nëse ka një ndryshim në modelin e biznesit të përdorur për të menaxhuar një aktiv financiar. Riklasifikimi është atëherë i detyrueshëm në raste të tilla. Ndryshime të tilla duhet të përcaktohen nga Bordi Drejtues dhe të jenë të rëndësishme për aktivitetet e korporatës. Nëse një riklasifikim i tillë është i nevojshëm, ai duhet të kryhet propektivisht nga data e riklasifikimit dhe të miratohet nga Bordi Drejtues i Grupit.

Vlera e drejtë

Vlera e drejtë është çmimi që do të merrej për shitjen e një aktivi ose do të paguhej për transferimin e një pasivi, në një transaksion të rregullt biznesi midis pjesëmarrësve të tregut në datën e referencës së matjes. Kjo vlen pavarësisht nëse çmimi është drejtpërdrejt i vëzhgueshëm ose është vlerësuar duke përdorur një metodë vlerësimi. Në përputhje me SNRF13, banka përdor hierarkinë e mëposhtme për të përcaktuar dhe raportuar vlerën e drejtë për instrumentet financiare.

- Kuotim në një treg aktiv (Niveli I)

Nëse çmimet e tregut janë të disponueshme, vlera e drejtë reflektohet më së miri nga çmimi i tregut. Kjo kategori përmban instrumente të kapitalit të tregtuar në bursë, instrumente borxhi të tregtuara në tregun ndërbankar dhe derivativë të tregtuar në bursë. Vlerësimi bazohet kryesisht në burime të jashtme të të dhënave (çmimet e bursës ose kuotat e ndërmjetësve në segmentet likuide të tregut). Në një treg aktiv, transaksionet që përfshijnë aktive dhe detyrime financiare tregtohen në frekuencë dhe vëllime të mjaftueshme, në mënyrë që informacioni i çmimeve të jetë vazhdimisht i disponueshëm. Treguesit për tregjet aktive janë numri, shpeshtësia e përditësimit ose cilësia e kuotimeve (p.sh. bankat ose bursat). Për më tepër, diferencat e ngushta të ofertës/kërkesës dhe kuotimet nga pjesëmarrësit e tregut brenda një korridori të caktuar janë gjithashtu tregues të një tregu aktiv likuid.

- Teknikat e matjes bazuar në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (Niveli II)

Kur çmimet e kuotuar për instrumentet financiare nuk janë të disponueshme, çmimet e instrumenteve financiare të ngjashme përdoren për të përcaktuar vlerën e drejtë aktuale ose përdoren metodat e pranuar të matjes duke përdorur çmime ose parametra të vëzhgueshëm (në veçanti llogaritjet e vlerës aktuale ose modelet e çmimeve të opsionit). Këto metoda kanë të bëjnë me shumicën e derivateve OTC dhe instrumenteve të borxhit të pakotuar.

- Teknikat e matjes që nuk bazohen në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (Niveli III)

Nëse nuk disponohen të dhëna të mjaftueshme aktuale të verifikueshme të tregut për matjen me modele matëse, përdoren gjithashtu parametra që nuk janë të vëzhgueshëm në treg. Këto parametra hyrëse mund të përfshijnë të

dhëna të cilat lloga-riten në terma të vlerave të përafërta nga të dhënat historike midis faktorëve të tjerë (niveli III i hierarkisë së vlerës së drejtë). Përdorimi i këtyre modeleve kërkon supozime dhe vlerësime të grupit drejtues. Shtrirja e supozimeve dhe vlerësimeve varet nga transparenca e çmimit të instrumentit financiar, tregu i tij dhe kompleksiteti i instrumentit.

Për instrumentet financiare të vlerësuara me kosto të amortizuar (kjo përfshin huatë dhe paradhëniet, depozitat, huamarrjet e tjera afatshkurtra dhe detyrimet afatgjata), banka publikon vlerën e drejtë. Në parim, ka një aktivitet tregtar të ulët ose aspak për këto instrumente, prandaj një shkallë e konsiderueshme e vlerësimit nga grupi drejtues është e nevojshme për përcaktimin e vlerës së drejtë.

- Garancitë financiare

Garancia financiare është një kontratë sipas së cilës garantuesi është i detyruar të kryejë pagesa të caktuara. Këto pagesa kompensojnë palën së cilës i është dhënë garancia për humbjet që lindin në rast se një debitor i caktuar nuk i përmbush detyrimet e pagesës në kohë siç përcaktohet në kushtet origjinale të një instrumenti borxhi.

Garancitë financiare njihen fillimisht me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të marra. Kjo shumë amortizohet në bazë lineare gjatë jetës së garancisë. Në fund të çdo periudhe raportuese, garancitë maten me vlerën më të lartë prej (i) shumës së provizionit të humbjes për ekspozimin e garantuar të përcaktuar në bazë të modelit të humbjes së pritshme dhe (ii) tepcës së mbetur të paamortizuar të shumës në njohjen fillestare. Për më tepër, një provizion për humbje HPK njihet për tarifat e arkëtueshme që njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si një aktiv.

- Detyrimet dhe zotimet e kushtëzuara

Ky zë përfshin kryesisht detyrimet e kushtëzuara nga zotimet e patërhequra të huasë. Angazhimet e huasë duhet të raportohen kur mund të ndodhë një rrezik kredie. Këto përfshijnë angazhimet për të dhënë kredi, për të blerë letra me vlerë ose për të ofruar garanci dhe pranime.

Provizionet për humbjet nga kreditë për zotimet për hua raportohen sipas provizioneve për detyrimet dhe ngarkesat. Shpesh, zotimet e huasë janë tërhequr vetëm pjesërisht dhe për këtë arsye përfshijnë një angazhim të tërhequr dhe një angazhim të patërhequr. Nëse nuk është e mundur të identifikohen veçmas humbjet e pritshme të kredisë të zbatueshme për një angazhim të tërhequr dhe ato për një angazhim të patërhequr, këto shfaqen së bashku me zhvlerësimet e aktivitetit financiar, në përputhje me SNRF 7. Humbjet totale të pritshme të kredisë paraqiten si një provizion nëse ato tejkalojnë vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar.

Zhvlerësimi

Ky seksion ofron një përmbledhje të atyre aspekteve të rregullave për zhvlerësimin që përfshijnë një shkallë më të lartë gjykimi ose kompleksiteti dhe burime kryesore të pasigurisë së vlerësimit dhe që rezultuan në një rregullim material në vitin financiar. Informacioni sasior për secilën prej këtyre vlerësimeve dhe gjykimeve përfshihet në shënimet përkatëse së bashku me informacionin në lidhje me bazën e llogaritjes për secilin zë të prekur në pasqyrat financiare të konsoliduara.

Vështrim i përgjithshëm i zhvlerësimit

Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiare është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlerësimi për një instrument financiar duhet të matet në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë gjatë periudhës (të mbetur). Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiare nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlerësimi për një instrument financiar duhet të matet në shumën e vlerës aktuale të një humbjeje të pritshme dymbëdhjetëmujore. Humbja e pritshme dymbëdhjetëmujore është ajo pjesë e humbjeve të kredisë të pritshme gjatë jetës që korrespondojnë me humbjet e pritshme të kredisë nga ngjarjet e mospagimit të mundshme për një instrument financiar brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së raportimit.

Grupi ka prezantuar metodat e njohjes dhe matjes në mënyrë që të jetë në gjendje të vlerësojë në fund të çdo periudhe raportuese nëse rreziku i kredisë për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. Bazuar në metodën e përshkruar më sipër, banka i klasifikon instrumentet e saj financiare në Fazën 1, Fazën 2, Fazën 3 dhe POCI si më poshtë:

- Faza 1 përfshin në thelb të gjitha instrumentet financiare, rreziku i mospagimit të kredisë së të cilëve nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja e tyre fillestare. Faza 1 përfshin gjithashtu të gjitha transaksionet që tregojnë një rrezik të ulët kredie në datën e raportimit, ku banka ka përdorur opsionin e disponueshëm për të hequr dorë nga vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë. Ekziston një rrezik i ulët krediti për të gjitha instrumentet financiare, vlerësimi i brendshëm i kredisë së të cilëve në datën e raportimit është brenda intervalit të shkallës së investimit (korrespondon të paktën me Standard & Poor's BBB-, Moody's Baa3 ose Fitch BBB-). Në njohjen fillestare të huave, banka regjistron një zhvlerësim në shumën e humbjes së pritshme dymbëdhjetëmujore. Faza 1 përfshin gjithashtu kreditë ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe të cilat janë riklasifikuar kështu nga Faza 2.
- Faza 2 përfshin ato instrumente financiare, rreziku i kredisë i të cilëve është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe të cilat, në datën e raportimit, nuk janë klasifikuar si transaksione me rrezik të kufizuar kredie. Zhvlerësimet në Fazën 2 njihen në shumën e humbjes së pritshme të kredisë gjatë gjithë jetës së instrumentit

3. Politika Të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

I) Instrumentet Financiare (Vazhdim)

Vështrim i përgjithshëm i zhvlerësimit (Vazhdim)

- financiar. Faza 2 përfshin gjithashtu kreditë ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe të cilat në këtë mënyrë janë riklasifikuar nga Faza 3.
- Faza 3 përfshin instrumentet financiare të cilat klasifikohen si të zhvlerësuara në datën e raportimit. Kriteri i bankës për këtë klasifikim është përcaktimi i një mospërbushjeje në përputhje me nenin 178 të CRR. Humbja e pritshme e kredisë gjatë gjithë jetës së mbetur të instrumentit financiar do të përdoret gjithashtu si bazë për njohjen e zhvlerësimit të kredive të Fazës 3 në mospagim.

POCI: Aktivët e blera të zhvlerësuara nga kredia janë aktive financiare të cilat tashmë ishin zhvlerësuar në kohën e njohjes fillestare. Në njohjen fillestare, aktivi regjistrohet me vlerën e drejtë pa ndonjë zhvlerësim, duke përdorur një normë interesi efektive që rregullohet për aftësinë kreditore. Zhvlerësimi i njohur në periudhat pasuese është i barabartë me ndryshimin kumulativ në humbjen e pritshme të kredisë gjatë jetës së instrumentit financiar që nga njohja fillestare në pasqyrën e pozicionit financiar. Kjo mbetet baza për matje, edhe nëse vlera e instrumentit financiar është rritur.

Parimet e njohjes dhe matjes për llogaritjen e humbjeve të pritshme të kredisë përcaktohen në shënimet (32) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin Përcaktimi i humbjeve të pritshme të kredisë. Parimet e njohjes dhe matjes për përcaktimin e një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë përcaktohen në (26) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë. Humbjet e pritshme të kredisë maten në baza kolektive ose individuale. Kërkesat për matjen kolektive janë përcaktuar në (26) Humbjet e pritshme të kredisë në seksionin karakteristikat e përbashkëta të rrezikut të kredisë.

Përcaktimi i humbjeve të pritshme të kredisë

Grupi llogarit humbjen e pritshme të kredisë si vlerën e pritshme të ponderuar sipas probabilitetit të të gjitha mospagesave duke marrë parasysh skenarë të ndryshëm gjatë jetëgjatësisë së pritshme të një instrumenti financiar të skontuar me normën efektive të interesit që ishte përcaktuar fillimisht. Mospagesa është diferenca midis flukseve të pagesave të kontraktuara dhe të pritshme reale.

Humbja dymbëdhjetëmuajore e përdorur për njohjen e zhvlerësimeve në Fazën 1 është pjesa e humbjes së pritshme të kredisë gjatë gjithë jetës për instrumentin financiar që rezulton nga ngjarjet e mospagimit të cilat pritet të ndodhin brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së raportimit. HM për Fazën 1 dhe Fazën 2, si dhe për instrumentet financiare të parëndësishme në Fazën 3, përcaktohet mbi baza individuale të transaksionit duke marrë parasysh parametrat statistikorë të rrezikut. Këta parametra janë nxjerrë nga qasja IRB e Bazelit dhe janë modifikuar për të përmbushur kërkesat e SNRF-ve. Parametrat më të rëndësishëm hyrës të përdorur nga banka për përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë janë si më poshtë:

- PM: Në bankë, probabiliteti i mospagimit është probabiliteti që një huamarrës të mos jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e tij të pagesës brenda dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë gjithë jetës së mbetur të instrumentit.
- Ekspozimi në mospagim (EM): Ekspozimi në mospagim është shuma që banka pret të zotërojë në kohën e mospagimit, gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë gjithë jetës.
- Humbja e dhënë në mospagim (HM): Humbja e dhënë paraqet pritshmërinë e bankës për shkallën e humbjes në një ekspozim të dështuar.

Të gjithë parametrat e rrezikut të përdorur nga modelet e brendshme të bankës janë përshtatur për të përmbushur kërkesat specifike të SNRF-ve dhe horizonti i parashikimit është zgjeruar në përputhje me rrethanat për të mbuluar të gjithë afatin e instrumenteve financiare. Për shembull, parashikimi për zhvillimin e ekspozimit gjatë gjithë afatit të instrumentit financiar përfshin gjithashtu, në veçanti, të drejtat e përfundimit kontraktual dhe ligjor.

Detaje të mëtejshme mbi përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë jepen në shënimet (32) Humbjet e pritshme të kredisë.

Informacione largpamëse

Si rregull, parametrat e rrezikut vlerësohen jo vetëm mbi informacionin historik të mospagimit, por gjithashtu, në veçanti, mbi mjedisin aktual ekonomik (perspektiva e momentit në kohë) dhe informacionin e largët. Ky vlerësim përfshin kryesisht rishikimin e rregullt të efekteve që do të kenë parashikimet makroekonomike të bankës në lidhje me shumën e HPK-së dhe përfshirjen e këtyre efekteve në përcaktimin e HPK. Për këtë qëllim përdoret një skenar bazë, i cili mbështetet në konsensusin përkatës të zbatueshëm (parashikimet e Raiffeisen Research mbi faktorë të rëndësishëm makroekonomikë, si PBB-ja reale, norma e papunësisë, normat e interesit referencë dhe informacioni për gjendjen e supozuar aktualisht të ciklit të kredisë). Ky skenar bazë plotësohet më pas me parametra makroekonomikë shtesë që janë të rëndësishëm për modelin. Rreziqe të tjera që nuk mund të përshkruhen në modelin standard dhe humbjet e pritshme të lidhura me to janë marrë gjithashtu parasysh.

Detaje të mëtejshme mbi informacionin e të ardhmes jepen në shënimet (32) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin informacione për të ardhmen.

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë

Sistemet e vlerësimit të bankës kombinojnë në PD të gjithë informacionin sasior dhe cilësor të disponueshëm të rëndësishëm për parashikimin e rrezikut të kredisë. Kjo metrikë bazohet kryesisht në një përzgjedhje statistikore dhe peshim të të gjithë treguesve të disponueshëm. Gjithashtu, rregullimi i PD-së merr parasysh jo vetëm informacionin historik dhe mjedisin aktual ekonomik, por gjithashtu, në veçanti, informacione largpamëse si parashikimi për zhvillimin e kushteve makroekonomike. Si pasojë, banka përdor PD-në vetëm si një kornizë referimi për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë i një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga data e njohjes fillestare të tij. Duke ancoruar rishikimin e kriterit relativ të transfertave në proceset dhe procedurat e fuqishme të kuadrit të administrimit të rrezikut të kredisë në të gjithë bankën, banka siguron që një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë të identifikohet në mënyrë të besueshme dhe në kohë, bazuar në kritere objektive. Rishikimi për të përcaktuar nëse rreziku i mospagimit të kredisë në datën e raportimit financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare e instrumentit financiar përkatës, kryhet në datën e raportimit. Ky rishikim krahason probabilitetin e vëzhguar të mospagimit gjatë maturimit të mbetur të instrumentit financiar (Lifetime-PD) kundrejt PD-së gjatë gjithë jetës për të njëjtën periudhë siç pritej në datën e njohjes. Detaje të mëtejshme mbi informacionin e të ardhmes jepen në shënimet (32) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë.

Kolaterali

Për të zbutur rreziqet e kredisë për aktivet financiare, grupi përpqet të përdorë kolateralin kudo që të jetë e mundur. Ky kolateral mund të marrë formë të ndryshme, të tilla si para në dorë, letra me vlerë, letra krediti/garanci, pasuri të paluajtshme, të arkëtueshme, inventarë dhe aktive të tjera jofinanciare dhe përmirësime kreditore si marrëveshjet neto. Parimet e kontabilitetit për kolateralin mbeten të pandryshuara në krahasim me SNK39. Kolaterali nuk regjistrohet në pasqyrën e pozicionit financiar të bankës nëse nuk riposedohet. Megjithatë, vlera e drejtë e kolateralit ndikon në llogaritjen e HPKs. Në përgjithësi, ai vlerësohet të paktën në fillim dhe i nënshtrohet rishikimeve gjashtëmujore. Disa kolaterale të tilla si mjete monetare ose letra me vlerë vlerësohen çdo ditë në lidhje me kërkesat e marzhit. Detaje të mëtejshme jepen në shënimet (31) Kolaterali dhe rreziku maksimal i kredisë.

Një rast i veçantë është klasifikimi i tokës dhe ndërtesave nga blerjet e ndihmës brenda kuadrit të realizimit të kolateralit, pasi këto pasuri të paluajtshme ose aktive të tjera janë blerë kryesisht për të shmangur humbjet nga biznesi i huadhënies dhe në përgjithësi synohen të rishiten. Në hapin e parë, Grupi vlerëson nëse një aktiv që është marrë mbapsht mund të përdoret ose jo për operacionet e saj të biznesit. Aktivet që konsiderohen të dobishme për operacionet e biznesit të vet transferohen në aktivet afatgjata materiale të bankës në vlerën më të ulët të vlerës së riprokurimit ose vlerës kontabël të aktivit të kolateralizuar fillimisht. Aktivet që planifikohen të shiten njihen në inventarët e grupit me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes për aktivet jofinanciare në momentin e riposedimit, në përputhje me udhëzimet e bankës. Megjithatë, kur realizon kolateralin, Grupi në përgjithësi nuk merr në zotërim fizik të aktiveve, por komisionon agjentë të jashtëm për të marrë fonde nëpërmjet ankandëve për të shlyer borxhet e papaguara të klientit. Çdo fond i tepërt u kthehet klientëve. Për shkak të kësaj praktike, pasuritë e paluajtshme rezidenciale nuk raportohen në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit në kuadër të realizimit të kolateralit.

Marrëveshje të vërteta të shitjes dhe riblerjes

Në një transaksion të vërtetë shitjeje dhe riblerjeje, banka ia shet aktivet një pale të tretë dhe në të njëjtën kohë bie dakord t'i riblejë këto aktive me një çmim dhe kohë të rënë dakord. Aktivet mbeten në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit dhe maten sipas standardeve të aplikuara për zërin në pasqyrën e pozicionit financiar "Kredi dhe paradhënie për institucionet financiare". Letrat me vlerë nuk çregjistrohen pasi të gjitha rreziqet dhe përfitimet e bankës që lidhen me pronësinë e letrave me vlerë të riblera ruhen. Flukset hyrëse të mjeteve monetare që vijnë nga një transaksion shitjeje dhe riblerje njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrime financiare – kosto e amortizuar. Sipas marrëveshjeve të anasjellta të riblerjes, aktivet blihen nga Grupi me detyrimin për t'i shitur ato në të ardhmen. Letrat me vlerë të blera mbi të cilat bazohet transaksioni financiar nuk raportohen në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit dhe rrjedhimisht nuk maten. Daljet e mjeteve monetare që vijnë nga marrëveshjet e anasjellta të riblerjes regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar nën zërin aktive financiare – kosto e amortizuar.

Shpenzimet e interesit nga marrëveshjet e shitjes dhe riblerjes dhe të ardhurat nga interesat nga marrëveshjet e anasjellta të shitjes dhe riblerjes përlogariten në vijë të drejtë gjatë afatit të tyre deri në maturim dhe tregohen nën të ardhurat neto nga interesi të bankës.

Huadhënia e letrave me vlerë

Grupi kryen transaksione të huadhënies së letrave me vlerë me banka ose klientë për të përmbushur detyrimet e dorëzimit ose për të kryer marrëveshjet e shitjes dhe riblerjes së letrave me vlerë. Në bankë, transaksionet e huadhënies së letrave me vlerë tregohen në të njëjtën mënyrë si marrëveshjet e vërteta të shitjes dhe riblerjes. Kjo do të thotë se letrat me vlerë të huazuara vazhdojnë të mbeten në portofolin e letrave me vlerë. Letrat me vlerë të huazuara nuk njihen dhe nuk vlerësohen në Grup. Kolaterali në mjete monetare i ofruar nga banka për transaksionet e huadhënies së letrave me vlerë paraqitet si pretendim nën zërin aktive financiare – kosto e amortizuar ndërsa kolaterali i marrë paraqitet si detyrime financiare – kosto e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

3. Politika Të Rëndësishme Kontabiliteti (Vazhdim)

j) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat dhe monedhat në dorë, bilancet e pakufizuara të mbajtura në Bankën Qendrore dhe aktivet financiare me likuiditet të lartë me maturim fillestar më pak se tre muaj, të cilat janë subjekt i rrezikut të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga banka në menaxhimin e angazhimeve të saj afatshkurtra.

Gjendjet e detyrueshme të parave të gatshme me Bankën Qendrore Tepricat e detyrueshme të parave të gatshme me Bankën Qendrore mbahen me koston e amortizuar dhe përfaqësojnë depozita rezervë të detyrueshme pa interes, të cilat nuk janë të disponueshme për të financuar operacionet e përditshme të bankës, dhe për këtë arsye nuk konsiderohen si pjesë e parave të gatshme dhe ekuivalentëve të saj për qëllime të pasqyrës së konsoliduar të flukseve monetare.

k) Detyrimet nga bankat e tjera

Detyrimet nga bankat e tjera. Shumat e detyrimeve nga bankat e tjera regjistrohen kur Grupi u jep para bankave të palës tjetër. Shumat e detyrimeve nga bankat e tjera mbahen në KA kur: (i) ato mbahen për qëllime të mbledhjes së flukseve monetare kontraktuale dhe ato flukse të parasë përfaqësojnë SPPI, dhe (ii) ato nuk janë përcaktuar në VDFH.

l) Letrat me vlerë të borxhit

Investimet në letrat me vlerë të borxhit. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e fluksit monetar, banka klasifikon investimet në letrat me vlerë të borxhit si të mbajtura në KA ose VDAGJ. Letrat me vlerë të borxhit mbahen në KA, nëse mbahen për mbledhjen e flukseve të parasë kontraktuale dhe ku ato flukse të parasë përfaqësojnë SPPI, dhe nëse ato nuk janë përcaktuar vullnetarisht në VDFH në mënyrë që të reduktohet ndjeshëm një mospërputhje kontabël.

Letrat me vlerë të borxhit vlerësohen në VDAGJ nëse mbahen për mbledhjen e flukseve të parasë kontraktuale dhe për shitje, ku ato flukse të parasë përfaqësojnë SPPI, dhe nëse ato nuk janë të përcaktuara në VDFH. Të ardhurat nga interesi nga këto aktive llogariten duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në fitim ose humbje. Një provizion për zhvlerësim i vlerësuar duke përdorur modelin e humbjes së pritshme të kredisë njihet në fitim ose humbje për vitin. Të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në AGJ. Kur letra me vlerë e borxhit çregjistrohet, fitimi ose humbja kumulative e njohur më parë në AGJ riklasifikohet nga AGJ në fitim ose humbje.

m) Tregtimi i aktiveve dhe detyrimeve

Aktivitet dhe detyrimet e tregtueshme janë ato aktive dhe detyrime që banka i blen ose i lind kryesisht për qëllime të shitjes ose riblerjes në afatin e afërt, ose i mban si pjesë e portofolit që menaxhohet së bashku për fitimin ose marrjen e pozicionit afatshkurtër.

Aktivitet dhe detyrimet e tregtueshme fillimisht njihen dhe maten më pas me vlerën e drejtë në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar me koston e transaksionit të marra drejtpërdrejt në fitim ose humbje. Të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë njihen si pjesë e të ardhurave nga tregtimi në fitim ose humbje. Aktivitet dhe detyrimet e tregtueshme nuk riklasifikohen pas njohjes fillestare të tyre.

n) Instrumentet financiare derivative

Instrumentet financiare derivative, duke përfshirë kontratat e këmbimit valutor, kontratat e forward për normat e interesit, marrëveshjet forward të normës së interesit, shkëmbimet swap të parasë dhe normave të interesit, dhe kontratat e opsioneve për monedhën dhe normat e interesit mbahen me vlerën e tyre të drejtë. Të gjithë instrumentet derivativë mbahen si aktive kur vlera e drejtë është pozitive dhe si pasive kur vlera e drejtë është negative. Ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve derivative përfshihen në fitim ose humbje për vitin (fitimet minus humbjet nga derivativët). Grupi nuk aplikon kontabilitet mbrojtës (hedging). Disa instrumenta derivativë të përfshirë në instrumente të tjera financiare trajtohen si instrumente derivativë të veçantë kur rreziqet dhe karakteristikat e tyre nuk janë të lidhura ngushtë me ato të kontratës bazë.

o) Kredi dhe paradhënie për klientët

Huatë dhe paradhëniet për klientët regjistrohen kur Grupi jep para për të blerë ose për të krijuar një llogari të arkëtueshme jo-derivative të pakuotuar nga një klient që duhet të paguhet në data fikse ose të përcaktueshme, dhe nuk ka qëllim të tregtojë të arkëtueshmet. Huatë dhe paradhëniet për klientët mbahen me kosto të amortizuar.

Legjislacionet për zhvlerësim përcaktohen në bazë të modeleve të HPK-së për të ardhmen. Shënimi 32 jep informacion në lidhje me të dhënat, supozimet dhe teknikat e vlerësimit të përdorura në matjen e HPK, duke përfshirë një shpjegim se si Grupi inkorporon informacionin për të ardhmen në modelet HPK.

p) E drejta e përdorimit dhe detyrimet e qerasë

Në fillimin e një kontrate, Banka vlerëson nëse kontrata është ose përmban një qera. Një kontratë është, ose përmban, një qera nëse kontrata përcjell të drejtën për të kontrolluar përdorimin e një aktivi të identifikuar për një periudhë kohore në këmbim të shumës. Për të vlerësuar nëse një kontratë përcjell të drejtën për të kontrolluar përdorimin e një aktivi të identifikuar, Grupi vlerëson nëse:

p) E drejta e përdorimit dhe detyrimet e qerasë

- Kontrata përfshin përdorimin e një aktivi të identifikuar - ky është rasti nëse aset i specifikohet në mënyrë të qartë në kontratë ose aktivi specifikohet në mënyrë implicite në kohën kur është vënë në dispozicion për përdorim nga klienti që është i aftë të përdoret për të përmbushur kushtet e kontratës. Nëse furnizuesi ka një të drejtë substanciale zëvendësimi, atëherë aktivi nuk identifikohet;
- Grupi ka të drejtë të marrë në mënyrë thelbësore të gjitha përfitimet ekonomike nga përdorimi i aktivit gjatë gjithë periudhës së përdorimit; dhe
- Grupi ka të drejtë të drejtojë se si dhe për çfarë qëllimi aktivi përdoret në të gjithë periudhën e përdorimit ose vendimet përkatëse se si dhe për çfarë qëllimi përdoret aktivi të paracaktuar.

Grupi si qeramarrës

Grupi njih një aktiv për të drejtën e përdorimit të asetit dhe një detyrim qeraje në datën e fillimit të qerasë, e cila është data në të cilën një qeradhënë (një furnizues) vë në dispozicion për përdorim nga Grupi një aktiv bazë. Aktivi i të drejtës së përdorimit matet me kosto në datën e fillimit. Kostoja e aktivit të së drejtës së përdorimit përfshin shumën e barabartë me detyrimin e qerasë në njohjen fillestare të rregulluar për çdo pagesë qeraje të bërë në ose përpara fillimit të qerasë plus çdo kosto fillestare direkte të shkaktuar dhe një vlerësim të kostove për çmontimin dhe crregjistrimin e aktivin themelor, ose për të rivendosur aktivin bazë ose ndryshimi i vendndodhjes në të cilën ndodhet aktivi, minus çdo stimul qeraje. Aktivi i të drejtës së përdorimit të asetit amortizohet më pas duke përdorur metodën lineare në përputhje me SNK 16 nga data e fillimit deri në fundin e jetës së dobishme ose në fund të afatit të qerasë së aktivit të së drejtës së përdorimit. Aktivi i të drejtës së përdorimit zvogëlohet nga zhvlerësimet, nëse ka, dhe rregullohet për rimatjet e caktuara të detyrimit të qerasë. Në datën e fillimit, Grupi mat detyrimin e qerasë me vlerën e parapara të pagesave të qerasë që nuk janë paguar në atë datë. Pagesat e qerasë do të skontojnë duke përdorur normën e interesit e implikuar në qera, nëse kjo normë mund të përcaktohet lehtësisht. Nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet lehtësisht, qeramarrësi do të përdorë normën shtesë të huamarrjes. Banka ka aplikuar SNRF 16 duke përdorur qasjen e thjeshtuar, duke filluar nga 1 janari 2019.

Pagesat e qerasë të përfshira në matjen e detyrimit të qerasë përfshijnë si më poshtë:

- pagesa fikse përfshirë pagesa fikse në substancë
- pagesa të ndryshueshme të qerasë që varen nga një indeks ose normë, e matur fillimisht duke përdorur indeksin ose kursin në datën e fillimit;
- shumat që pritet të paguhet nga qeramarrësi nën garancitë e vlerës së mbetur;
- çmimi i ushtrimit të një opsioni blerjeje nëse Grupi vlerëson me siguri të arsyeshme për të ushtruar opsionin; dhe
- pagesa e gjobave për ndërprerjen e qerasë, nëse afati i qerasë pasqyron qeramarrësin që ushtron një mundësi për të përfunduar qeranë.

Detyrimi i qerasë matet në bazë të vazhdueshme në mënyrë të ngjashme me detyrimet e tjera financiare, duke përdorur një metodë efektive të interesit, në mënyrë që vlera kontabël e detyrimit të qerasë të matet në bazë të kostos së amortizuar dhe shpenzimi i interesit të ndahet gjatë afatit të qerasë. Rivlerësohet kur ka një ndryshim në pagesat e ardhshme të qerasë që vijnë nga një ndryshim në një indeks ose normë, nëse ka një ndryshim në vlerësimin e Grupit për shumën që pritet të paguhet nën një garanci të vlerës së mbetur, ose nëse Grupi ndryshon vlerësimin i saj nëse do të ushtrojë një mundësi blerjeje, zgjatjeje ose përfundimi. Kur detyrimi i qerasë është rivlerësuar në këtë mënyrë, bëhet një rregullim përkatës në vlerën kontabël të aktivit të së drejtës së përdorimit ose është regjistruar në fitim ose humbje nëse vlera kontabël e aktivit të së drejtës së përdorimit është zvogëluar në zero. Grupi ka zgjedhur të mos njohë aktivet e të drejtës së përdorimit të dhe detyrimet e qerasë për qera afatshkurtra të pajisjeve që kanë një afat qeraje prej dymbëdhjetë muaj ose më pak dhe qeratë e pasurive me vlerë të ulët, përfshirë pajisjet IT. Grupi njih pagesat e qerasë që lidhen me këto qera si një shpenzim në bazë lineare gjatë afatit të qerasë.

Grupi ka zgjedhur të paraqesë aktivet e së drejtës së përdorimit së bashku me aktivet e prekshme (ju lutemi referoju shënimit 10) dhe detyrimin e qerasë së bashku me detyrimet financiare (ju lutemi referoju shënimit 13).

Grupi si qeradhënë

Si qeradhënë, Grupi i klasifikon qeratë e tij si qera financiare. Një qera klasifikohet si qera financiare nëse transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet që lidhen me pronësinë e aktivit bazë dhe klasifikohet si qera operative nëse nuk e bën këtë.

Në datën e fillimit, Grupi njih aktivet e mbajtura nën një qera financiare në pasqyrën e pozicionit financiar dhe i paraqet ato si të arkëtueshme në një shumë të barabartë me investimin neto në qera. Për qeratë financiare, kostot fillestare direkte përfshihen në matjen fillestare të investimit neto.

Investimi neto në qera matet si investimi bruto në qera, i skontuar me normën e interesit të nënkuptuar në qera.

Praktika e Grupit është që pagesat e qerasë që formojnë investimin bruto në qera mbulojnë të gjithë vlerën e drejtë të aktiveve të qerasë të përcaktuar në fillimin e qerasë.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABILITETI (VAZHDIM)

Matja e mëvonshme

- Pas fillimit të qerasë, Grupi kontabilizon një qera financiare, si më poshtë:
- Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje gjatë afatit të qerasë në një shumë që prodhon një normë periodike konstante kthimi në tepriçën e mbetur të investimit neto në qera.
- Investimi neto në qera është zvogëluar për pagesat e qerasë të marra;
- Grupi zbaton kërkesat e zhvlerësimit të SNRF 9, duke njohur një provizion për humbjet e pritshme të kredisë për qeranë e arkëtueshme
- Pas fillimit të qerasë, investimi neto në një qera nuk rimatet nga kompania, përveç nëse në njërin nga situatat e mëposhtme:
- Qeraja është modifikuar dhe qeraja e modifikuar nuk llogaritet si një kontratë e veçantë.
- Afati i qerasë rishikohet kur ka një ndryshim në periudhën e paanullueshme të qerasë.

Matja e HPK-së së qerave

Inputet kryesore në matjen e HPK janë struktura e termave të variablave të mëposhtëm:

- probabiliteti i mospagimit (PM);
- humbja në rast mospagese (HM);
- faktori i skontimit; dhe
- ekspozimi në rast mospagese (EM).

HPK për ekspozimet në Fazën 1 llogaritet duke shumëzuar PM-në 12-mujore me HM dhe EM. HPK e jetëgjatësisë llogaritet duke shumëzuar PM-në e jetës me HM dhe EM.

Probabiliteti i mospagimit (PM) përfaqëson mundësinë që një qeramarrës të mos përmbushë detyrimin e tij financiar ose gjatë 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetëgjatësisë së mbetur të detyrimit. Në përgjithësi, probabiliteti i mospagimit gjatë gjithë jetës llogaritet duke përdorur probabilitetin rregullator 12-mujor të mospagimit, të zhveshur nga çdo kufi konservatorizmi, si pikënisje. Më pas përdoren metoda të ndryshme statistikore për të gjeneruar një vlerësim se si do të zhvillohet profili i paracaktuar nga pika e njohjes fillestare gjatë gjithë jetës së portofolit të qeradhënies ose qerasë. Profili bazohet në të dhënat e vëzhguara historike dhe funksionet parametrike

HM është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka një mospagim. Kompania vlerëson parametrat e HM bazuar në historikun e normave të rikuperimit të pretendimeve ndaj palëve të papaguara. Modelet HM marrin në konsideratë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e pretendimit, industrinë e palës tjetër dhe kostot e rikuperimit të çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e aktivitetit financiar. Ato llogariten në bazë të fluksit monetar të skontuar duke përdorur normën efektive të interesit si faktor skontimi.

EM përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të mospagimit. Kompania nxjerr EM-në nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës dhe që rrjedhin nga amortizimi. EM e një aktiviteti financiar është vlera kontabël bruto e tij në kohën e mospagesës.

Ndonjëherë Grupi është një qeradhënës i ndërmjetëm që do të thotë se Grupi vepron si qeramarrës dhe qeradhënës i të njëjtit aktiv themelor dhe merr parasysh interesin e tij në qeranë kryesore dhe në nënqera veçmas. Kur qeraja kryesore është një qera afatshkurtër, nënqeraja klasifikohet si qera operative. Përndryshe, Grupi vlerëson klasifikimin e një nënqeraje duke iu referuar aktivitetit të së drejtës së përdorimit në qeranë kryesore dhe jo duke iu referuar aktivitetit bazë të qerasë kryesore. Grupi njih pagesat e qerave të lidhura me qeranë operative si të ardhura në bazë lineare gjatë afatit të qerasë.

(q) Asetet fikse të preکشme

i Njohja dhe matja

Zërat e aktiveve materiale dhe fikse maten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet nga rënia në vlerë. Kostoja përfshin shpenzimet që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes së aktivitetit. Kostoja e aseteve të ndërtuara vetë përfshin koston e materialeve dhe punës direkte, çdo kosto tjetër që i atribuohet drejtpërdrejt sjelljes së aktivitetit në një gjendje pune për përdorimin e synuar, dhe kostot e çmontimit dhe heqjes së artikujve dhe restaurimit të vendit në të cilin ato ndodhen. Kur pjesët e një zëri të pronës ose pajisjes kanë jetëgjatësi të ndryshme të dobishme, ato llogariten si zëra të veçantë (përbërësit kryesorë) të ambienteve dhe pajisjeve.

ii Kostot e mëvonshme

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një zëri të aktiveve afatgjata materiale njihet në vlerën kontabël të elementit nëse është e mundur që përfitimet ekonomike të ardhshme të mishëruara brenda pjesës do të rrjedhin në grup dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e shërbimit të përditshëm të ambienteve dhe pajisjeve njihen në fitim ose humbje kur ndodhin.

iii Amortizimi

Amortizimi njihet në fitim ose humbje mbi bazën lineare gjatë jetëgjatësisë së dobishme të vlerësuar të secilës pjesë të një zëri të objekteve dhe pajisjeve. Aktivet e marra me qera zhvlerësohen gjatë periudhës më të shkurtër të qerasë dhe jetëgjatësisë së tyre të dobishme. Toka dhe punimet në vazhdim nuk amortizohen. Jetët e dobishme të vlerësuara për periudhat aktuale dhe ato krahasuese janë si më poshtë:

	2023 (në vite)	2022 (në vite)
Godinat	20	20
Automjetet	7	7
Kompjuterë dhe pajisje IT	4 deri në 7	4 deri në 7
Software dhe Licenca	8	8
Makineri dhe sisteme	7	7
Pajisje dhe Mobilje Zyre	5 deri në 7	5 deri në 7
Përmirësimet e qerasë	1 deri në 10	1 deri në 10

Jetët e dobishme dhe vlerat e mbetura rivlerësohen çdo datë raportimi.

(r) Asetet fikse jomateriale

Aktive afatgjata jo-materiale të blera

Në Grup aktivet afatgjata jo-materiale të blera veçmas, d.m.th. ato me një jetë të dobishme të caktuar që nuk janë blerë në një kombinim biznesi, kapitalizohen me koston e blerjes minus amortizimin dhe zhvlerësimin e akumuluar. Amortizimi përl-logaritet në vijë të drejtë gjatë jetës së dobishme të pritshme dhe raportohet si shpenzim në pasqyrën e të ardhurave. Jeta e dobishme e pritshme dhe metoda e amortizimit rishikohen në çdo datë raportimi dhe çdo ndryshim i mundshëm në matje merret parasysh në mënyrë prospektive. Aktivet afatgjata jo-materiale të blera veçmas me një jetë të dobishme të pacaktuar kapitalizohen me koston e blerjes minus zhvlerësimin e akumuluar. Jetëgjatësia normale e përdorimit të softuerit është nga katër deri në gjashtë vjet. Jeta normale e dobishme për projektet e mëdha softuerike mund të zgjasë për një periudhë më të gjatë.

Metoda lineare përdoret për amortizimin dhe bazohet në shifrat e mëposhtme të jetëgjatësisë:

Jetë e dobishme Vite
Software 8

Aktive afatgjata jo-materiale të zhvilluara brenda Grupit - kostot e kërkimit dhe zhvillimit

Aktivët jo-materiale të zhvilluara brenda saj përfshijnë ekskluzivisht softuer dhe kapitalizohen nëse ka të ngjarë që përfitimet ekonomike të ardhshme që i atribuohen aktivit do t'i grumbullohen bankës dhe kostoja e aktivit mund të matet me besueshmëri. Shpenzimet për kërkime njihen si shpenzim kur ato kryhen.

Një aktiv afatgjatë jo-material i zhvilluar brenda vendit që rezulton nga aktivitetet e zhvillimit ose nga faza e zhvillimit të një projekti të brendshëm kapitalizohet kur sigurohen provat e mëposhtme:

- Plotësimi përfundimtar i asetit fiks jo-material është teknikisht i realizueshëm në mënyrë që ai të jetë i disponueshëm për përdorim ose shitje
- Synohet që përfundimisht të kompletohet aktivi fiks jo-material dhe të mund të përdoret ose të shitet.
- Aftësia ekziston për të përdorur ose për të shitur aktivin fiks jo-material. Aktivi fiks jo-material ka të ngjarë të gjenerojë përfitim ekonomik në të ardhmen
- Sigurohet disponueshmëria e burimeve të duhura teknike, financiare dhe burimeve të tjera të nevojshme për të përfunduar zhvillimin dhe për të përdorur ose shitur aktivin fiks jo-material.
- Ekziston aftësia për të përcaktuar me besueshmëri shpenzimet e bëra gjatë zhvillimit të aktivit fiks jo-material.

Shuma me të cilën kapitalizohet fillimisht një aktiv fiks jo-material i zhvilluar brenda vendit është shuma e të gjitha shpenzimeve të bëra duke filluar nga dita në të cilën kushtet e sipërpërmendura janë plotësuar fillimisht. Nëse një aktiv fiks jo-material i zhvilluar brenda vendit nuk mund të kapitalizohet, ose nëse ende nuk ka asnjë aktiv fiks jo-material, kostot e zhvillimit raportohen në pasqyrën e të ardhurave për periudhën raportuese në të cilën ato janë shkaktuar.

Kostot e kapitalizuara të zhvillimit në përgjithësi amortizohen në Grup në metodë lineare gjatë një jete të dobishme prej pesë vjetësh. Jeta normale e përdorimit të softuerit është nga katër deri në gjashtë vjet. Jeta normale e dobishme për projektet e mëdha softuerike mund të zgjasë për një periudhë më të gjatë.

(s) Pasuritë e riposeduara

Në rrethana të caktuara, aktivet riposedohen pas konfiskimit të huave që janë në mospagim. Aktivet e riposeduara maten me vlerën më të ulët midis vlerës së ankandit dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes, të njohura në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar nën "Aktive të tjera". Synimi i menaxhimit për aktivin e riposeduar është të shitet sa më shpejt që të jetë e mundur, me të ardhurat që përdoren për të reduktuar borxhin e papaguar.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABILITETI (VAZHDIM)

(t) Depozitat dhe detyrimet e tjera financiare

Depozitat dhe detyrimet e tjera financiare janë burimet kryesore të financimit të borxhit të Bankës. Banka i klasifikon instrumentet kapitale si detyrime financiare ose instrumente të kapitalit neto në përputhje me thelbin e kushteve kontraktuale të instrumentit. Depozitat dhe detyrimet e tjera financiare maten fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

(u) Detyrime ndaj bankave

Detyrime ndaj bankave të tjera. Shumat e detyrimeve ndaj bankave të tjera regjistrohen kur paratë ose aktivet e tjera i jepen Grupit nga bankat e palës tjetër. Detyrimi jo-derivativ bartet në KA. Nëse Grupi blen borxhin e vet, detyrimi hiqet nga pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar dhe diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit dhe shumës së paguar përfshi-het në fitimet ose humbjet që rrjedhin nga tërheqja [e hershme] e borxhit.

(v) Marrëveshjet e shitjes dhe riblerjes dhe huadhënien e letrave me vlerë.

Marrëveshjet e shitjes dhe riblerjes ("marrëveshjet repo"), të cilat efektivisht sigurojnë kthimin e një huadhënësi tek pala tjetër, trajtohen si transaksione financimi të siguruara. Letrat me vlerë të shitura sipas marrëveshjeve të tilla të shitjes dhe riblerjes nuk çregjistrohen. Letrat me vlerë nuk riklasifikohen në pasqyrën e pozicionit financiar, përveç rastit kur marrësi ka të drejtë me kontratë ose detyrim të shesë ose të rimbursojë letrat me vlerë, në këtë rast ato riklasifikohen si riblerje të arkëtueshme. Detyrimi përkatës paraqitet brenda shumave që i detyrohen bankave të tjera ose fondeve të tjera të huazuara.

Letrat me vlerë të blera sipas marrëveshjeve për t'u rishitur ("marrëveshjet e anasjellta të repove"), të cilat efektivisht sigurojnë kthimin e një huadhënësi në Grup, regjistrohen si detyrim nga bankat e tjera ose huatë dhe paradhëniet për klientët, sipas rastit. Diferenca midis çmimit të shitjes dhe riblerjes, e rregulluar nga të ardhurat nga interesi dhe dividendi i mbledhur nga pala tjetër, trajtohet si e ardhur nga interesi dhe përlogaritet gjatë jetës së marrëveshjeve repo duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Letrat me vlerë të dhëna palëve me vlerë për një tarifë fikse mbahen në pasqyrat financiare të konsoliduara në kategorinë e tyre origjinale në pasqyrën e pozicionit financiar, përveç rastit kur pala tjetër ka të drejtë me kontratë ose zakon të shesë ose të rimbursojë letrat me vlerë, në këtë rast ato riklasifikohen dhe paraqiten. veçmas. Letrat me vlerë të marra hua për një tarifë fikse nuk regjistrohen në pasqyrat financiare të konsoliduara, përveç rasteve kur ato u shiten palëve të treta, në të cilin rast blerja dhe shitja regjistrohen në fitim ose humbje për vitin brenda fitimeve minus humbjet që vijnë nga tregtimi i letrave me vlerë. Detyrimi për kthimin e letrave me vlerë regjistrohet me vlerën e drejtë në fondet e tjera të huazuara.

(w) Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare

Vlera kontabël e aktiveve jofinanciare të Grupit, përveç aktiveve tatimore të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për zhvlerësim. Nëse ekziston ndonjë tregues i tillë, atëherë vlerësohet shuma e rikuperueshme e aktivit. Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një aktivi ose e njësisë së tij gjeneruese të mjeteve monetare tejkalon shumën e rikuperueshme të tij. Një njësi gjeneruese të mjeteve monetare është grupi më i vogël i aktiveve të identifikueshëm që gjeneron flukse monetare që kryesisht janë të pavarura nga aktivet e tjera dhe bankat. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje.

Shuma e rikuperueshme e një aktivi ose një njësie gjeneruese të mjeteve monetare është më e madhja midis vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e ardhshme të parashikuara të parasë sktohen në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skntimi para tatimit që pasqyron vlerësimet aktuale të tregut të vlerës në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivin.

Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për çdo tregues që humbja është ulur ose nuk ekziston më. Një humbje nga zhvlerësimi anulohet nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për të përcaktuar shumën e rikuperueshme.

Një humbje nga zhvlerësimi anulohet vetëm në masën që vlera kontabël e aktivit nuk e kalon vlerën kontabël që do të ishte përcaktuar, neto nga amortizimi ose amortizimi, nëse nuk do të ishte njohur asnjë humbje nga zhvlerësimi.

(x) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i një ngjarjeje të kaluar, Grupi ka një detyrim aktual ligjor ose konstruktiv që mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme dhe është e mundshme që një dalje e përfitimeve ekonomike do të kërkohej për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke skontuar flukset monetare të ardhshme të pritura me një normë para tatimit që pasqyron vlerësimet aktuale të tregut të vlerës në kohë të parasë dhe, kur është e përshtatshme, rreziqet specifike për detyrimin.

Provizionet për humbjen e huasë për detyrimet dhe angazhimet e kushtëzuara.

Angazhimet dhe kontingjentet janë detyrime të tilla si marrëveshjet e patërhequra për të dhënë hua në rast se ato janë formalisht të detyrueshme dhe jo vetëm kufij të brendshëm. Detyrimet e kushtëzuara mund të zhvillohen në një mënyrë që nuk pritej fillimisht. Prandaj, ato vlerësohen vazhdimisht për të përcaktuar nëse një dalje e burimeve që përfshijnë përfitime ekonomike është bërë e mundshme. Në rast se pasivi i kushtëzuar rezulton në një detyrim

aktual që mund të matet me besueshmëri, regjistrohet një provizion. Vetëm angazhimet e parevokueshme sjellin rrezik kredie, prandaj vetëm kontingjentet dhe angazhimet e parevokueshme mund të jenë subjekt i provizionimit. Për ekspozimet e rëndësishme, vlerësimi bëhet individualisht. Në rast të vlerësimit të bazuar në portofol, ndërtimi i portofolit dhe llogaritja e provizioneve të bazuara në portofol duhet të bëhet siç tregohet në zhvlerësimin e Huave dhe Paradhënies për klientët.

(y) Kapitali aksionar

Aksionet e zakonshme dhe aksionet preferenciale jo riblerëse me dividendë diskrecionalë klasifikohen të dyja si kapital. Kostot shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt emetimit të aksioneve ose opsioneve të reja paraqiten në kapital si një zbritje, neto nga tatimi, nga të ardhurat. Çdo tejkallim i vlerës së drejtë të shumës së marrë mbi vlerën nominale të aksioneve të emetuara regjistrohet si premium i aksioneve në kapital.

Dividendët. Dividendët regjistrohen në kapital në periudhën në të cilën janë deklaruar. Çdo dividend i deklaruar pas përfundimit të periudhës raportuese dhe përpara se pasqyrat e konsoliduara financiare të autorizohen për emetim, janë vendosur në shënimin e ngjarjeve pasuese. Raportet kontabël statutorë të Grupit janë baza për shpërndarjen e fitimit dhe ndarjeve të tjera. Legjislacioni shqiptar e identifikon bazën e shpërndarjes si fitimin neto të vitit aktual.

Fitimet për aksion. Fitimet për aksion përcaktohen duke pjestuar fitimin ose humbjen që i atribuohet pronarëve të bankës me numrin mesatar të ponderuar të aksioneve pjesëmarrëse në qarkullim gjatë vitit raportues.

(z) Angazhimet lidhur me kredinë

Ky zë përfshin kryesisht detyrimet kontingjente nga zotimet e patërhequra të huasë. Angazhimet e huasë duhet të raportohen kur mund të ndodhë një rrezik kredie. Këto përfshijnë angazhimet për të dhënë kredi, për të blerë letra me vlerë ose për të ofruar garanci dhe pranime. Provizionet për humbjet nga kreditë për zotimet për hua raportohen sipas provizioneve për detyrimet dhe ngarkesat. Shpesh, zotimet e huasë janë tërhequr vetëm pjesërisht dhe për këtë arsye përfshijnë një angazhim të tërhequr dhe një angazhim të patërhequr. Nëse nuk është e mundur të identifikohen veçmas humbjet e pritshme të kredisë të zbatueshme për një angazhim të tërhequr dhe ato për një angazhim të patërhequr, këto shfaqen së bashku me zhvlerësimet e aktivitetit financiar, në përputhje me SNRF 7. Humbjet totale të pritshme të kredisë paraqiten si një provizion nëse ato tejkalojnë vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar.

(aa) Kompensimi

Aktivitetet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto raportohet në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar vetëm kur ekziston një e drejtë e zbatueshme ligjërish për të kompensuar shumat e njohura, dhe ka një qëllim që ose të shlyhet në bazë neto, ose të realizohet aktivi dhe të shlyejë detyrimin në të njëjtën kohë. Një e drejtë e tillë kompensimi (a) nuk duhet të jetë e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme dhe (b) duhet të jetë ligjërish e zbatueshme në të gjitha rrethanat e mëposhtme: (i) në rrjedhën normale të biznesit, (ii) raste të mbylljes dhe (iii) rasti i vështirësisë financiare ose falimentimit.

(bb) Paraqitja e pasqyrës së pozicionit financiar sipas rendit të likuiditetit.

Grupi nuk ka një cikël operativ qartësisht të identifikueshëm dhe për këtë arsye nuk paraqet aktivitetet dhe detyrimet korrente dhe afatgjata në pasqyrën e pozicionit financiar. Në vend të kësaj, analiza e aktiveve dhe detyrimeve sipas maturitetit të tyre të pritshëm është paraqitur në shënimin 34.

(cc) Krahasueshmëria

Të gjitha shumat raportohen ose ndërlidhen me informacion krahasues.

4. Vlerësimet dhe gjykimet Kritike kontabilitet

Grupi bën vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta, dhe në vlerat kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën e grupit drejtues dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmëritë e ngjarjeve të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme sipas rrethanave. Grupi drejtues gjithashtu bën disa gjykime, përveç atyre që përfshijnë vlerësime, në procesin e zbatimit të politikave kontabël. Gjykimet që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta dhe vlerësimet që mund të shkaktojnë një rregullim të rëndësishëm në vlerën kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar përfshijnë:

Parimi i vijmësisë

Grupi konsideron rrezikun e likuiditetit në planet e rimëkëmbjes, në procesin e vlerësimit të mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm, duke vendosur kufij të përcaktuar mirë për kërkesën e saj për rrezik. Banka vlerëson se burimet e saj kapitale janë të disponueshme. Grupi kryen rregullisht analiza të stress-testeve, për të testuar ndikimin e mundshëm të treguesve makroekonomikë në pozicionin financiar të saj, performancën dhe plotësimin e kërkesave rregullatore. Këto stress-teste janë të përqendruara kryesisht në ndikimin që disa skenarë makro dhe mikroekonomikë mund të kenë në portofolin e kredisë, duke qenë burimi kryesor i të ardhurave në pozicionin financiar të Grupit, përfshirë edhe rrezikun e tregut.

4. Vlerësimet dhe gjykimet Kritike kontabilitet (Vazhdim) Parimi i vijimësisë (vazhdim)

Nëse vlerësimet ose vlerësimet janë të nevojshme për kontabilitetin dhe matjen sipas rregullave të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) / Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), ato bëhen në përputhje me standardet përkatëse. Ato bazohen në përvojat e kaluara dhe faktorë të tjerë, si planifikimi dhe pritshmëritë ose parashikimet e ngjarjeve të ardhshme që duken të mundshme, bazuar në gjykimin aktual. Vlerësimet dhe supozimet bazë rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Ndryshimet në vlerësimet që prekin vetëm një periudhë do të merren parasysh vetëm në atë periudhë. Nëse preken edhe periudhat e mëposhtme të raportimit, ndryshimet do të merren parasysh në periudhën aktuale dhe në vijim. Supozimet kritike, vlerësimet dhe gjykimet kontabël janë si më poshtë:

Zhvlerësimi në biznesin e kreditimit

Zbatimi i politikave kontabël të Grupit kërkon gjykime kontabël të drejtimit. Grupi vlerëson mbi një bazë largpamëse humbjet e pritshme të kredisë që lidhen me aktivet e saj të instrumentit të borxhit të mbajtura me kosto të amortizuar dhe me ekspozimin që rrjedh nga angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare. Llogaritja e humbjeve të pritshme të kredisë (HPK) kërkon përdorimin e vlerësimeve kontabël që mund të mos përputhen domosdoshmërisht me rezultatet aktuale. Për të përcaktuar shumën e zhvlerësimit, duhet të përcaktohen parametra të rëndësishëm të rezikut të kredisë si PM (Probabiliteti i mospagesës), HM (Humbja në rast mospagese) dhe EM (Ekspozimi në rast mospagese), si dhe informacioni i orientuar drejt së ardhmes (parashikimet ekonomike). Vlerësuar nga drejtimi. Legjislacioni për rreziqet e kredisë rregullohet për këtë humbje të pritshme në çdo datë raportimi. Metodot për përcaktimin e shumës së zhvlerësimit shpjegohen në seksionin Zhvlerësimi i përgjithshëm nën parimet e njohjes dhe matjes. Për dhënie informacionesh shpjeguese shtesë mbi zhvlerësimin e aktiveve financiare, referojuni shënimit 31 Humbjet e pritshme të kredisë dhe shënimit 36 Risqet e kredisë.

Testet dinamike kryhen për të vlerësuar efektin që një rritje/ulje e ngjashme në goditjen e klientit do të kishte në secilin nga zërat e bilancit, detyrimit dhe fitimit dhe humbjes, për një periudhë të caktuar. Drejtimi i Grupit ka bërë një vlerësim të aftësisë së Grupit për të vazhduar aktivitetin duke marrë parasysh të gjithë faktorët e përmendur më sipër dhe janë përmbushur kriteret që Banka ka burimet për të vazhduar biznesin për të ardhmen e parashikueshme. Për më tepër, drejtimi nuk është në dijeni të ndonjë pasigurie materiale që mund të ngrejë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Grupit për të vazhduar në vijimësi. Prandaj, Pasqyrat Financiare të Konsoliduara vazhdojnë të përgatiten mbi bazën e vazhdimësisë. Për informacione shpjeguese shtesë mbi menaxhimin e kapitalit, referojuni shënimit 37.

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Vlera e drejtë është çmimi i marrë për shitjen e një aktivi ose i paguar për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Kjo vlen pavarësisht nëse çmimi mund të vëzhgohet drejtpërdrejt apo është vlerësuar në bazë të një metode matjeje. Në përcaktimin e vlerës së drejtë të një aktivi ose pasivi, Banka merr në konsideratë disa veçori të aktivit ose detyrimit (p.sh. gjendja dhe vendndodhja e aktivit, ose kufizimet në shitjen dhe përdorimin e një aktivi) nëse pjesëmarrësit e tregut do t'i konsideronin gjithashtu këto veçori në përcaktimin e çmimit për blerjen e aktivit përkatës ose për transferimin e detyrimit në datën e matjes. Kur tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur një teknikë vlerësimi ose model çmimi. Për metodat dhe modelet e vlerësimit, vlerësimet përdoren përgjithësisht në varësi të kompleksitetit të instrumentit dhe disponueshmërisë së të dhënave të bazuara në treg. Inputet për këto modele rrjedhin nga të dhënat e vëzhgueshme të tregut kur është e mundur. Në rrethana të caktuara, rregullimet e vlerësimit janë të nevojshme për të llogaritur faktorë të tjerë si rreziku i modelit, rreziku i likuiditetit ose rreziku i kredisë. Modelet e vlerësimit përshkruhen në shënimet në seksionin mbi instrumentet financiare – sipas parimeve të njohjes dhe matjes. Gjithashtu, vlerat e drejta të instrumenteve financiare janë shpjeguar në shënimin (27) Vlera e drejtë e instrumenteve financiare.

Vlera neto e realizueshme e kolateraleve të riposeduara

Kolaterale të riposeduara përfaqësojnë pasuri të paluajtshme të blera nga Grupi për shlyerjen e huave të vonuara të cilat klasifikohen si inventarë në përputhje me SNK 2 "Inventarët". Aktivet fillimisht u njohën me vlerën e drejtë kur bliheshin dhe maten me vlerën më të ulët midis kostos dhe vlerës neto të realizueshme dhe çdo zhvlerësim njihet në fitim ose humbje. Banka i rivlerëson këto aktive në baza vjetore duke përdorur një ekip vlerësues të jashtëm të pavarur dhe vlerësues të brendshëm të certifikuar, të cilët kanë kualifikime të duhura të njohura profesionale dhe përvojë të kohëve të fundit në vendndodhjen dhe kategorinë e pronës që vlerësohet.

Aktivitet dhe detyrimet tatimore të shtyra

Aktivitet tatimore të shtyra njihen vetëm në masën që është e mundur që në të ardhmen do të jetë i disponueshëm fitim i mjaftueshëm i tatueshëm kundrejt të cilit mund të përdoren këto humbje tatimore të bartura, kreditime tatimore ose diferenca të përkohshme të zbritshme. Për këtë qëllim përdoret një periudhë planifikimi prej pesë vitesh. Ky vlerësim kërkon gjykime dhe supozime të rëndësishme që duhen bërë nga grupi drejtues. Në përcaktimin e shumës së aktiveve tatimore të shtyra, grupi drejtues përdor informacionin historik të kapacitetit tatimor dhe rentabilitetit dhe, nëse është e nevojshme, rezultatet e parashikuara të operimit bazuar në planet e aprovuara të biznesit, duke përfshirë një rishikim të periudhës së pranueshme të bartjes.

Tatimet e shtyra nuk raportohen veçmas në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe janë trajtuar nën (26) Tatimet mbi të ardhurat. Në të kundërt, tatimet e shtyra tregohen veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar dhe në shënimet nën (15) Detyrimet tatimore të shtyra

5. Aplikimi i standardeve të reja dhe të rishikuara

Me përjashtim të ndryshimeve më poshtë, Grupi ka zbatuar vazhdimisht politikat e kontabilitetit në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare të ndara.

Amendime të reja të hyra në fuqi më 1 janar 2023

Standardet e reja të mëposhtme, ndryshimet në standardet ekzistuese dhe interpretimi i lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK) janë në fuqi për periudhën aktuale të raportimit:

- SNRF 17 "Kontratat e sigurimit" (publikuar më 18 maj 2017 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023) Adoptimi i standardit nuk pati një ndikim material në këto pasqyra financiare të veçanta.
- Ndryshime në SNRF 17 dhe një ndryshim në SNRF 4 (publikuar më 25 qershor 2020 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2023). Ndryshimet përfshijnë një numër sqarimesh që synojnë të lehtësojnë zbatimin e SNRF 17, të thjeshtojnë disa kërkesa të standardit dhe të tranzicionit. Ndryshimet lidhen me tetë fusha të SNRF 17 dhe ato nuk synojnë të ndryshojnë parimet themelore të standardit. Miratimi i standardit nuk pati një ndikim material në këto pasqyra financiare të veçanta.
- Opsioni i tranzicionit për emetuesit që zbatojnë SNRF 17 – Ndryshimet në SNRF 17 (botuar më 9 dhjetor 2021 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023). Miratimi i standardit nuk pati një ndikim material në këto pasqyra financiare të veçanta.
- Ndryshime në SNK 1 dhe Deklarata e Praktikës 2 SNRF: Dhënia e informacioneve shpjeguese të politikave kontabël (publikuar më 12 shkurt 2021 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023). Adoptimi i standardit nuk pati një ndikim material në këto pasqyra financiare të veçanta.
- Ndryshime në SNK 8: Përkufizimi i Vlerësimeve Kontabël (lëshuar më 12 shkurt 2021 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023). Amendamenti i SNK 8 sqaroi se si kompanitë duhet të dallojnë ndryshimet në politikat kontabël nga ndryshimet në vlerësimet kontabël. Miratimi i ndryshimeve nuk pati një ndikim material në këto pasqyra financiare të veçanta.
- Tatimi i shtyrë në lidhje me aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga një transaksion i vetëm – Ndryshimet në SNK 12 (publikuar më 7 maj 2021 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2023). Ndryshimi nuk pati një ndikim material në këto të veçanta financiare deklaratat.

Këto ndryshime nuk kanë një ndikim të rëndësishëm në Pasqyrat Financiare të Konsoliduara të Grupit.

Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese që nuk janë ende efektive.

Amendime të reja kontabël

Standarde dhe interpretime të reja kontabël që janë të detyrueshme për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2024 ose më vonë, janë publikuar dhe Grupi nuk i ka miratuar më herët. SNRF 17 Kontratat e Sigurimit - Në fuqi për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2023

- Ndryshimet në SNRF 16 Qeratë: Detyrimi i Qerasë në një shitje dhe kthim me qera (lëshuar më 22 shtator 2022 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2024).
- Klasifikimi i detyrimeve si afatshkurtra ose afatgjata – Ndryshime në SNK 1 (fillimisht i publikuar më 23 janar 2020 dhe i ndryshuar më pas më 15 korrik 2020 dhe 31 tetor 2022, përfundimisht në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2024).
- Ndryshime në SNK 7 Pasqyra e Flukseve të Parasë dhe SNRF 7 Instrumentet Financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese: Marrëveshjet financiare të furnizuesit (Lëshuar më 25 maj 2023). Ndryshimet nuk prekin parimet e njohjes ose të matjes, por vetëm kriteret e shpjegimeve (disclosure). Kriteret e reja për dhënie informacionesh shpjeguese (disclosure) do të jenë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2024.

Përveç nëse përshkruhet ndryshe më sipër, standardet dhe interpretimet e reja nuk pritet të ndikojnë ndjeshëm në pasqyrat financiare të Grupit.

Menaxhmenti siguron që të gjitha njoftimet përkatëse do të miratohen për periudhën e parë që fillon në ose pas datës efektive të publikimit.

6. Arka, banka qëndrore dhe depozitat e tjera pa afat

Paraja dhe ekuivalentet e saj më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Arka	18,660,044	18,559,589
Balancat në bankat qendrore:	23,216,834	17,483,494
nga e cila, balancat e kufizuara - Rezerva e detyrueshme	17,453,547	16,929,127
Depozita të tjera pa afat në bankë	734,173	1,448,399
nga e cila, balancat e kufizuar si garanci bankare	156,754	174,829
Total	42,611,051	37,491,482

Arka, banka qëndrore dhe depozita të tjera pa afat përfshijnë para në dorë, llogaritë rrjedhëse dhe rezervat e detyrueshme në Bankën Qendrore të Shqipërisë, si dhe depozitat pa afat në bankat që paguhen menjëherë.

Rezerva e detyrueshme me Bankën Qendrore nuk është për përdorim të përditshëm nga Banka dhe përfaqëson një rezervë minimale depozite, të kërkuar nga Banka Qendrore. Kjo rezervë llogaritet si një përqindje e caktuar ndaj depozitave të klientëve që ndryshon sipas valutës apo afatit të maturimit. Norma e rezervës së detyruar në Lek është përkatësisht 7.5% dhe 5% e depozitave të klientëve në Lek me afat maturimi jo më të gjatë se 12 muaj dhe nga 12 muaj deri në 2 vjet. Norma e rezervës së detyruar në valutë është përkatësisht 12.5% dhe 20% e depozitave të klientëve në valutë kur ato janë nën 50% dhe mbi 50% e depozitave të klientëve gjithsej.

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë aktive financiare shumë likuide me maturitet fillestar prej tre muajsh ose më pak nga data e blerjes që i nënshtrohen një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga Banka në administrimin e angazhimeve të saj afatshkurtra. Një pasqyrë e parasë dhe ekuivalentëve të saj të përfshira në pasqyrën e flukseve të parasë paraqitet më poshtë:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Arka	18,660,044	18,559,589
Balancat në bankën qendrore, pa përfshirë rezervën e detyrueshme	5,763,286	554,367
Depozita të tjera pa afat, pa përfshirë balancat e kufizuara	577,419	1,273,573
Hua dhe paradhënie ndaj bankës qendrore	291	1,850,857
Hua dhe paradhënie të tjera ndaj bankave të tjera	27,248,444	35,273,599
Totali i parasë dhe ekuivalenteve të saj të përfshira në pasqyrën e flukseve të parasë	52,249,484	57,511,985

7. Aktive financiare – me kosto të amortizuar

Aktivët financiarë me kosto të amortizuar përbëhen nga letrat me vlerë të borxhit dhe huatë dhe paradhëniet, si më poshtë:

Në mijë LEK	Më 31 dhjetor 2023		Më 31 dhjetor 2022	
	Vlera kontabël bruto	Zhvlerësimi i akumuluar	Vlera kontabël	Vlera kontabël bruto
Letrat me vlerë të borxhit	104,647,840	(71,572)	104,576,268	82,149,054
Institucione qeveritare	104,647,840	(71,572)	104,576,268	82,149,054
Bankat	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie	156,066,099	(8,473,953)	147,592,146	164,550,727
Bankat qendrore	291	-	291	1,850,903
Qeveritë e përgjithshme	232	(1)	231	293
Bankat	27,248,489	(45)	27,248,444	35,273,703
Korporata të tjera financiare	523,654	(1,003)	522,651	1,143,754
Korporatat jo-financiare	71,277,073	(5,338,048)	65,939,025	73,886,779
Personale	57,016,360	(3,134,856)	53,881,504	52,395,295
Totali	260,713,939	(8,545,525)	252,168,414	246,699,781
				(9,321,876)
				237,377,905

8. Aktive financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Aktivët financiarë- Me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 detajohen si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
letrat me vlerë të borxhit	137,651		2,003	
Total	137,651		2,003	

9. Emri i mirë

Gjatë vitit 2009, Raiffeisen Bank bleu 100% të aksioneve të Raiffeisen INVEST – Shoqëri. Administruese e Fondeve të Pensionist dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. ("Raiffeisen INVEST"), për një shumë prej 109,648 mijë lekë. Blerja është miratuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare në bazë të vendimit Nr.30, datë 26.03.2009, i regjistruar në Regjistrin Kombëtar Shqiptar më 23 Prill. Raiffeisen INVEST ka një kapital të paguar prej 90 milionë lekë më 31 dhjetor 2023 (2022: 90 milionë lekë).

Në datën e blerjes Emri i mirë u llogarit si tejkalimi i kostos së kombinimit të biznesit mbi aktivet neto të identifikuar të njësishë ekonomike të blerë, duke rezultuar në një shumë prej 92,783 mijë Lek. Aktivet neto të identifikuar të njësishë ekonomike të blerë në datën e blerjes përafronin vlerën e tyre të drejtë në një shumë prej 16,865 mijë Lek.

Emri i mirë testohet për zhvlerësim të paktën çdo vit ose sa herë që ka indikacione se emri i mirë mund të zhvlerësohet. Më 31 dhjetor 2023, vlera kontabël e njësishë gjeneruese të mjeteve monetare, së cilës i është ndarë emri i mirë, nuk e kalon shumën e saj të rikuperueshme dhe për këtë arsye emri i mirë konsiderohet të mos jetë i zhvlerësuar. Asnjë hum-bje nga zhvlerësimi nuk është njohur në pasqyrën e konsoliduar të të ardhurave për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 (2022: zero).

10. Aktive afatgjata materiale dhe jo-materiale

Aktivët afatgjata materiale dhe jo-materiale më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktive materiale afatgjatë	3,468,559	3,450,717
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Banka për qëllimet e veta	673,336	657,789
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	74,084	76,158
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	1,204,409	1,066,447
E Drejta e perdorimit	1,516,730	1,650,323
Aktive jo-materiale afatgjatë	2,208,500	2,045,274
Programe dhe licenca	2,208,500	2,045,274
Totali	5,677,059	5,495,991

Klasa e Software-it përfshin software të zhvilluar nga brenda në vlerën 115,123 mijë Lek (2022: 108,608). Vlera e drejtë e pronave të investuara të mbartura me modelin e kostos më 31 dhjetor 2023 është 63,187 mijë lekë, 31 dhjetor 2022 është 64,684 mijë lekë.

Të ardhurat nga qeratat nga investimi i aktiveve afatgjata materiale prej 4,619 mijë Lek (2022: 4,956 mijë Lek) janë njohur në të ardhura të tjera neto operative (ju lutemi referojuni shënimit 22).

Kostoja e blerjes					
Në mijë LEK	Në 1 janar 2023	Shtesat	Asgjesimet	Transfertat	Më 31 dhjetor 2023
Aktive afatgjata materiale	6,968,617	590,198	(537,048)	-	7,021,766
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Banka për qëllimet e veta	1,222,208	58,880	(253,234)	-	1,027,853
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	109,244	-	-	-	109,244
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	3,417,762	444,184	(272,948)	-	3,588,998
E drejta e perdorimit të pasurisë	2,219,403	87,134	(10,866)	-	2,295,671
Aktive afatgjata jo-materiale	4,196,734	499,694	(102,838)	-	4,593,591
Programe dhe licenca	4,196,734	499,694	(102,838)	-	4,593,591
Total	11,165,351	1,089,892	(639,886)	-	11,615,357

Banka njohu më 31 dhjetor 2023 "aktive jo-materiale të gjeneruara brenda Grupit" në përputhje me SNK 38 në shumën 115,123 mijë Lek. Ato janë kosto e personelit dhe kosto të tjera përkatëse që lidhen me zhvillimin e software-it të përdorur brenda vendit gjatë vitit kalendarik 2023.Aktivët afatgjata materiale janë zhvilluar si më poshtë:

Amortizimet dhe zhvleresimet				Vlera kontabël më	
në mijë LEK	I akumuluar	Amortizimi i akumuluar për aktivet e shitura	Amortizimet	Riklasi-fikimi	Më 31 dhjetor 2023
Aktive afatgjata materiale	(3,517,901)	535,428	(570,735)	-	3,468,559
Toka dhe ndërtesa të përdorura nga Grupi për qëllime vetjake	(564,419)	252,731	(42,830)	-	673,336
Toka dhe ndërtesa të tjera (prona investuese)	(33,087)	-	(2,073)	-	74,084
Mobilje zyre, pajisje dhe mjete të tjera fikse materiale	(2,351,314)	262,069	(295,344)	-	1,204,409
E drejta e përdorimit të aktiveve (RoU)	(569,081)	20,628	(230,488)	-	1,516,730
Aktive afatgjata jomateriale	(2,151,458)	68,913	(302,545)	-	2,208,500
Programe	(2,151,458)	68,913	(302,545)	-	2,208,500
Total	(5,669,359)	604,341	(873,280)	-	5,677,059

Kostoja e blerjes					
në mijë LEK	Që nga 1 janari 2022	Shtesat	Asgjesimet	Transferime	Më 31 dhjetor 2022
Aktive afatgjata materiale	6,859,633	842,268	(733,283)	-	6,968,618
Toka dhe ndërtesa të përdorura nga Grupi për qëllime vetjake	1,153,672	68,536	-	-	1,222,208
Toka dhe ndërtesa të tjera (prona investuese)	118,549	-	(9,304)	-	109,245
Mobilje zyre, pajisje dhe asete të tjera fikse të prekshme	3,646,553	354,699	(583,490)	-	3,417,762
E drejta e përdorimit të aktiveve (RoU)	1,940,859	419,033	(140,489)	-	2,219,403
Asetet fikse jomateriale	3,830,203	672,420	(305,889)	-	4,196,734
Programe dhe licenca	3,830,203	672,420	(305,889)	-	4,196,734
Total	10,689,836	1,514,688	(1,039,172)	-	11,165,352

Aktivët afatgjata materiale janë zhvilluar si më poshtë:

Shkrime, amortizimi, amortizimi, zhvlerësimi					Shuma mbajtëse
	Kumulative	Zhvlerësimi i akumuluar në shitje	Amortizimi	Riklasifikim	Më 31 dhjetor 2022
Asetet fikse të prekshme	(3,695,855)	720,151	(542,197)	-	3,450,717
Toka dhe ndërtesa të përdorura nga Banka për qëllime vetjake	(526,112)	-	(38,307)	-	657,789
Toka dhe ndërtesa të tjera (prona investuese)	(33,425)	2,774	(2,436)	-	76,158
Mobilje zyre, pajisje dhe asete të tjera fikse të prekshme	(2,661,671)	573,976	(263,620)	-	1,066,447
E drejta e përdorimit të aktiveve (RoU)	(474,647)	143,401	(237,834)	-	1,650,323
Asetet fikse jomateriale	(2,206,832)	305,884	(250,512)	-	2,045,274
Programe	(2,206,832)	305,884	(250,512)	-	2,045,274
Total	(5,902,687)	1,026,035	(792,709)	-	5,495,991

Banka jep me qera zyra të ndryshme, kontrata IT dhe ATM. Kontratat e qerasë zakonisht perpilohen për periudha fikse nga 1 vit deri në 5 vjet, por që kanë mundësi zgjatjeje. Të gjitha qeratë njihen si një aktiv me të drejtë përdorimi dhe një detyrim përkatës që nga data kur aktivi i marrë me qera bëhet i disponueshëm për përdorim.

10. Aktive afatgjata materiale dhe jo-materiale (Vazhdim)

E drejta e përdorimit të aktiveve sipas kategorive të artikujve bazë analizohet si më poshtë:

Në mijë LEK	Ndërtesat	Kontratat e IT	ATM	Makina	Total
Vlera kontabël më 31 dhjetor 2022	1,623,679	4,105	22,538	-	1,650,322
Shtesat	64,059	-	7,837	15,237	87,133
Ndërprerja e parakohshme	(10,866)	-	-	-	(10,866)
Shpenzimi i amortizimit	(194,786)	(1,098)	(11,798)	(2,177)	(209,859)
Vlera kontabël më 31 dhjetor 2023	1,482,086	3,007	18,577	13,060	1,516,730

Dalja totale e parave për qeratë në vitin 2023 ishte 233,031 mijë LEK (2022: 242,933 mijë LEK). Ju lutemi të shikoni shënimin 3 dhe 13 për shpalosjet e detyrimeve të qerasë. Ju lutemi të shikoni shënimin 24.3 për dhënien e informacioneve shpjeguese të shpenzimeve në lidhje me qeratë afatshkurtra të kontabilizuara për zbatimin e SNRF 16.

11. Aktive të riposeduara

Kolaterale të riposeduara përfaqësojnë pasuri të paluajtshme të blera nga Grupi për shlyerjen e kredive të paguara. Banka pret të shesë aktivet në të ardhmen e afërt. Aktivet nuk plotësojnë përkufizimin e aktiveve afatgjata të mbajtura për shitje dhe klasifikohen si inventarë në përputhje me SNK 2 "Inventarët". Kolaterale të fillimisht njihen me vlerën e drejtë kur blihen.

Kolaterali i riposeduar më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 është i detajuar si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Kolaterale të riposeduara	1,277,706	1,410,399
Zhvlerësimi kolateralit të riposeduar	(918,264)	(853,948)
Total	359,443	556,451

Lëvizjet në zhvlerësimin e kolateraleve të riposeduara janë si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Balanca në fillim të vitit	853,947	693,394
Shtesa në zhvlerësim	166,136	193,246
Rimarrje e zhvlerësimit	(101,819)	(32,692)
Balanca në fund të vitit	918,264	853,948

12. Aktive të tjera

Aktivitet të tjera më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Parapagimet dhe të tjera të shtyra	504,819	355,781
Aktive të tjera	577,531	586,764
Totali	1,082,350	942,545

Parapagimet dhe shtyrjet e tjera lidhen me shpenzimet e parapaguara për shërbimet që do të kryhen në periudhat e ardhshme. Shpenzimet e parapaguara në vitin 2023 ishin 363,579 mijë lekë (2022: 314,725 mijë lekë). Asetet e tjera

janë të lidhura me debitorët e Grupit.

13. Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar

Detyrimet financiare më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Detyrime ndaj bankave	10,593,956	1,937,649
Llogari rrjedhëse / depozita njëditore / të shlyeshme me njoftim	2,331,673	1,776,557
Depozitat me afat maturimi	6,155,338	161,092
Detyrimet financiare të varura	2,106,945	-
Depozitat nga klientët	254,723,652	245,156,535
Llogari rrjedhëse / depozita njëditore / e shlyeshme me njoftim	226,282,082	211,351,367
Depozitat me afat maturimi	28,441,570	33,805,168
Detyrime të tjera financiare	1,857,056	1,436,184
Detyrimet e qerasë	1,337,595	1 552 083
Totali	268,512,259	250,082,451

Tabela e mësipërme jep një ndarje të depozitave nga bankat dhe klientët sipas produktit.

Në mijë LEK	31 dhjetor 2022	Flukset hyrëse	Qera të reja	Dividend i deklaruar	Daljet	Interesi i përlogaritur	Ndryshime të tjera (p.sh. ndryshime në FX)	31 dhjetor 2023
Borxhi i varur		2,106,945						2,106,945
Detyrimet e qerasë	1,522,083	-	105,001	-	(233,031)	27,633	(114,091)	1,337,595
Dividend i pagueshëm	-	-	-	5,029,895	(5,029,895)	-	-	-
Total	1,522,083	-	105,001	5,029,895	(5,029,895)	27,633	(114,091)	3,444,540

Tabela e mëposhtme tregon efektet monetare dhe jo-monetare për detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet financuese sipas SNK 7 më 31 dhjetor 2022:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2021	Flukset hyrëse	Qera të reja	Dividend i deklaruar	Daljet	Interesi i përlogaritur	Ndryshime të tjera (p.sh. ndryshime në FX)	31 dhjetor 2022
Detyrimet e qerasë	1,301,143	-	415,851	-	(242,933)	27638	(76,443)	1,552,083
Dividend i pagueshëm	-	-	-	3,623,474	(3,623,474)	-	-	-
Total	1,301,143	-	415,851	3,623,474	(3,866,407)	27,638	(76,443)	1,552,083

Tabela e mëposhtme ofron një ndarje të bilanceve nga grupet dhe klientët sipas segmenteve të biznesit:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Institucione qeveritare	6,484,232	7,695,315
Bankat	7,876,792	(506,640)
Korporata të tjera financiare	2,717,164	2,444,288
Korporata jo-financiare	55,420,786	47,991,285
Individët	192,818,634	189,469,936

13. Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar (Vazhdim)

Totali	265,317,608	247,094,184
---------------	--------------------	--------------------

Tabela e mëposhtme tregon analizën e maturimit të detyrimeve të qerasë, duke treguar pagesat e qerave të paskontuara për t'u paguar pas datës së raportimit; vlerat kontabël përkatëse paraqiten nën detyrimet financiare – kosto e amortizuar:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Deri në 1 vit	213,618	225,542
Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	729,396	819,778
Më shumë se 5 vjet	394,581	603,393
Totali	1,337,595	1,648,713

14. Provizione për detyrimet

Provizionet për detyrimet dhe tarifat më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Provizione për zërat jashtë bilancit	289,121	215,726
Provizione për detyrimet dhe angazhimet jashte bilanci	289,121	215,726
Shpenzime te përlllogaritura për stafin	145,918	127,273
Pagesa bonusi	145,918	127,273
Provizione të tjera	61,499	64,922
Çështje ligjore dhe tatimore	61,399	64,822
Provizione të tjera	100	100
Totali	496,538	407,921

Tabela e mëposhtme tregon ndryshimet në provizionet për detyrimet dhe tarifat në vitin raportues, megjithëse nuk përfshihen provizionet për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9 prej 289,290 mijë lekë. Këto janë paraqitur në (31) Humbjet e pritshme të kredisë.

Në mijë LEK	1 janar 2023	Alokimet	Lirimi	Përdorimi	Transferta, diferenca shkëmbimi	31 dhjetor 2023
Shpenzime te perlllogaritura për stafin	127,272	133,650	(3,800)	(111,204)	-	145,918
Pagesa bonusi	127,272	133,650	(3,800)	(111,204)	-	145,918
Provizione të tjera	64,923	-	(1,823)	(1,601)	-	61,499
Çështje ligjore dhe tatimore	64,823	-	(1,823)	(1,601)	-	61,399
Provizione të tjera	100	-	-	-	-	100
Totali	192,195	133,650	(5,623)	(112,805)	-	207,417

15. Aktivet / detyrimet tatimore te shtyra

Aktivët/detyrimet tatimore të shtyra që rrjedhin nga zërat e mëposhtëm::

Në mijë LEK	31 dhjetor 2022	Njihet në fitim ose humbje	31 dhjetor 2023
Aktive afatgjata materiale dhe jo-materiale	(46,296)	(4,913)	(51,208)
Total	(46,296)	(4,913)	(51,208)

Në mijë LEK	31 dhjetor 2021	Njihet në fitim ose humbje	31 dhjetor 2022
--------------------	------------------------	-----------------------------------	------------------------

Aktive afatgjata materiale dhe jo-materiale	(26,314)	(19,982)	(46,296)
Total	(26,314)	(19,982)	(46,296)

16. Detyrimet tatimore aktuale

Detyrimet aktuale tatimore lidhen me tatimin që duhet t'i paguhen organeve tatimore në lidhje me tatimin mbi të ardhurat (për më shumë detaje referojuni shënimit 26).

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Detyrimet tatimore aktuale	546,920	200,105
Total	546,920	200,105

17. Detyrime të tjera

Detyrimet e tjera më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Të ardhurat e shtyra dhe shpenzimet e përlogaritura	292,808	295,671
Detyrime ndaj punonjësve	67,556	98,105
Detyrime të tjera tatimore	113,269	315,535
Detyrime të ndryshme	253,680	247,799
Pushimet e pa marra	38,248	26,882
Totali	765,561	983,992

Shpenzimet e përlogaritura lidhen me pagat e personelit, fushatat e marketingut, qeranë, sigurinë e ndërtesës, IT, shpenzimet ligjore dhe shpenzime të tjera operative të periudhës për të cilën ende nuk është marrë një faturë. Shuma e shpenzimeve të përlogaritura në vitin 2023 është mijë LEK 268,838 (2022: mijë LEK 290,838). Rritja e detyrimeve krahasuar me periudhën paraprake ka ardhur si pasojë e rritjes së shpenzimeve për mirëmbajtjen e IT-së, shpenzimet ligjore dhe sigurinë e ndërtesave.

Të ardhurat e shtyra lidhen me tarifat administrative të parapaguara për letrën kreditore dhe garancitë nga klientët.

18. Kapitali aksionar

Kapitali në 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 detajohet si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Kapitali aksionar	14,178,593	14,178,593
Rezerva të tjera	3,306,190	3,306,190
Fitimet të pashpërndara	14,269,751	12,744,270
nga të cilat, fitimi për vitin	6,555,376	3,702,046
Total	31,754,534	30,229,053

Zhvillimi i kapitalit neto tregohet nën pasqyrën e ndryshimeve në seksionin e kapitalit neto.

- Kapitali i nënshkruar

Kapitali i Grupit është 14,178,593 mijë LEK, i përbërë nga 7,000 aksione (2022: 7,000 aksione). Kapitali i shoqërisë mëmë është i barabartë me 14,178,593 mijë LEK dhe vlera nominale e çdo aksioni është 2,025,513 LEK (2022: 14,178,593 mijë LEK, i përbërë nga 7,000 aksione me vlerë nominale 2,025,513 LEK secila).

- Rezerva të tjera

Rezerva ligjore përcaktohet nga shpërndarja e fitimit neto pas tatimit në përputhje me ligjin nr.9901, datë 14.04.2008 "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare".

Rezerva rregullatore përcaktohet në përputhje me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 69, datë 18 dhjetor 2014.

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rezervat rregullative	1,852,979	1,852,979
Rezervat ligjore	1,453,211	1,453,211
Total	3,306,190	3,306,190

19. Të ardhurat nga interesat, neto

Të ardhurat neto nga interesi për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Të ardhura nga interesi		
Aktive financiare - kosto e amortizuar	12,602,091	8,746,412
Aktive të tjera	98,121	41,284
Të ardhura nga interesat mbi detyrimet financiare	-	284
Të ardhurat nga interesat me metodën e interesit efektiv	12,700,212	8,787,980
Të ardhura të tjera nga interesat	4,215	1,783
Totali i të ardhurave nga interesi	12,704,427	8,789,763
Shpenzime për interesat		
Detyrimet financiare - kosto e amortizuar	(216,028)	(84,116)
Shpenzimet e interesit për aktivet financiare	(1,581)	(124,165)
Shpenzimet e interesit për detyrimet e qerasë	(27,712)	(24,720)
Shpenzimet totale të interesit	(245,321)	(233,001)
Të ardhura nga interesat, neto	12,459,106	8,556,762

Të ardhurat nga interesi duke përdorur normën efektive të interesit të njohur për Huatë dhe paradhëniet në vitin 2023 janë 9,445 milionë LEK (2022: 6,677 milionë LEK).

Shpenzimet e interesit nga aktivet financiare janë interesi negativ i marrëveshjeve(placements). Renia e shpenzimeve të interesit për aktivet financiare lidhet me renien e marrëveshjeve (placements) gjatë vitit 2023 (për më shumë detaje refero-juni shënimit 19).

20. Të ardhurat neto të tarifave dhe komisionet

Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Klringu, shlyerja dhe shërbimet e pagesave	3,150,647	2,814,838
Kredi për biznesin	133,132	102,391
Letrat me vlerë	37,449	41,198
Transaksionet në valutë të huaj	344,970	293,434
Të tjera	704,418	939,329
Të ardhurat totale nga komisionet nga kontratat me klientët	4,370,616	4,191,190
Kontratat e garancisë financiare dhe angazhimet e huasë	22,710	17,970
Të ardhurat totale nga komisionet	4,393,326	4,209,160
Klringu, shlyerja dhe shërbimet e pagesave	(1,411,932)	(1,155,762)
Kredi dhe garanci per biznesin	(231,379)	(187,544)
Të tjera	(361,431)	(309,294)
Totali i shpenzimeve të komisioneve nga kontratat me klientët	(2,004,742)	(1,652,600)
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet, neto	2,388,584	2,556,560

Komisionet nuk përfshijnë tarifat e marra për huatë dhe paradhëniet për klientët (kostot e transaksionit), të cilat janë përshtatur në njohjen fillestare për vlerën kontabël të këtyre aktiveve financiare sipas metodës së normës efektive të interesit. Të ardhurat nga komisionet nga kontratat me klientet maten në bazë të shumës së specifikuar në një kontratë me një klient. Grupi njeh të ardhurat kur transferon kontrollin mbi një shërbim vetëm për një klient

Grupi ofron shërbime bankare vetëm për klientët me pakicë dhe korporata, duke përfshirë menaxhimin e llogarisë, ofrimin e lehtësive të mbitërheqjes, transaksionet e këmbimit valutor, kartën e kreditit dhe tarifat e shërbimit. Tarifat për menaxhimin e vazhdueshëm të llogarisë ngarkohen në llogarinë e klientit në baza mujore . Grupi përcakton normat veçmas për klientët bankar me pakicë dhe korporata në baza të rregullta. Në të tjerat të ardhura është përfshirë të ardhurat e administratës , të cilat përfaqëson aktiv menaxhimit tarifat dhe është konsiderohen si Të ardhurat nga shërbimet e ofruara te Pensionet /Fondet e Investimeve nën administrata . Këto të ardhura është njohur me kalimin e kohës.

Pothuajse të gjitha të tjerat pjesë e tjera të ardhura është të përbëra e të ndërmjetësi tarifat të mbledhura nga të sigurimi shërbimet me kusht te të klientët . Grupi ka _ qenë e licencuar nga të financiare mbikëqyrëse autoritet në Shqipëri te oferta të sigurimi ndërmjetësi shërbimet te klientët e cila kërkon atë. Grupi punon _ me disa sigurimi kompanitë si e tyre agjent te ofrojnë shërbime të tilla dhe mbledh një tarifë nga ato mujore .

Tarifat e bazuara në transaksione për shkëmbime, transaksione të këmbimit valutor dhe mbitërheqje ngarkohen në llogarinë e klientit kur kryhet transaksioni. Grupi nuk ka shpalosur informacion në lidhje me shpërndarjen e çmimit të transaksionit për detyrimet e mbetura të performancës në kontrata. Kjo është për shkak se periudhat e kontratës janë zakonisht më pak se një vit në kohëzgjatje. Kur kontratat kanë një kohëzgjatje më të gjatë, ato i nënshtrohen kufizimit të konsideratës së ndryshueshme dhe, për rrjedhojë, nuk përfshihen në çmimin e transaksionit.

Tarifat e shërbimit ngarkohen në baza mujore dhe bazohen në tarifat fikse të rishikuara rregullisht nga Grupi.

Të ardhurat nga shërbimet e llogarisë dhe tarifat e shërbimit njihen me kalimin e kohës kur ofrohen shërbimet. Të ardhurat e lidhura me transaksionet njihen në momentin kur kryhet transaksioni.

21. Fitimi tregtar neto

Fitimi tregtar neto për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Fitimet / (humbjet) neto të aktiveve dhe pasiveve financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	(33,205)	(28,655)
Letrat me vlerë të borxhit	(33,205)	(28,655)
Diferencat e këmbimit, neto	(185,019)	32,883
Totali	(218,224)	4,228

Diferencat e këmbimit, neto janë ulur ndjeshëm si rezultat i rënies së kursit të këmbimit EUR/ALL me 9.1 përqind, nga 114.23 në dhjetor 2022 në 103.88 në dhjetor 2023.

22. Humbje të tjera operative neto

Operimet e tjera neto për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë::

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Të ardhura të ndryshme operative	132,140	54,351
Të ardhurat nga qeraja nga prona e investuar përfshirë. Qera operative (pasuri e paluajtshme)	4,619	4,956
Të ardhura të tjera operative	136,759	59,307
Fshirja e kolateralit të riposeduar	(166,136)	(193,246)
Shpenzimet nga shpërndarja dhe lëshimi i provizioneve të tjera	(169,894)	(23,847)
Humbje nga mosnjohja e aktiveve jofinanciare	(682)	(8,891)
Shpenzime të ndryshme operative	(114,029)	(10,385)
Shpenzime të tjera operative	(450,741)	(236,369)
Totali	(313,982)	(177,062)

Bilanci i shpenzimeve të ndryshme operative lidhet me rezultatin nga aktivitetet e tjera operative të bankës. Më së shumti lidhet me shpenzimet nga përfundimi i kontratës së qerasë së ndërtesës, shpenzimet humbje nga shlyerja e debitorëve, humbjet nga mashtrimi, humbjet nga operacionet në cash, humbjet në transaksionet ATM-POS. Gjatë vitit 2023 ka një rritje në shpenzimet e ndryshme operative për faktin se humbjet nga shitja e aktiveve të riposeduara janë 109 milionë lekë (2022: 13 milionë lekë).

23. Shpenzime të përgjithshme administrative

Shpenzimet e përgjithshme administrative për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Shpenzimet e personelit	(2,866,640)	(2,651,407)
Shpenzime të tjera administrative	(2,187,034)	(2,064,480)
Amortizimi i mjeteve fikse materiale dhe jo-materiale	(884,646)	(792,709)
Total	(5,938,320)	(5,508,596)

23.1 Shpenzimet e stafi

Shpenzimet e stafit për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Paga	(2,456,962)	(2,288,754)
Kostot e sigurimeve shoqërore dhe taksat e lidhura me stafit	(294,448)	(261,133)
Shpenzime të tjera shoqërore vullnetare	(56,232)	(45,310)
Shpenzime për kontribute në planet e pensioneve të përcaktuara	(31,257)	(35,607)
Shpenzime stafi nën programin e shpërblimit të shtyrë	(17,651)	(16,971)
Përfitimet e ndërprerjes së punës	(10,090)	(3,632)
Totali	(2,866,640)	(2,651,407)

23.1.1 Shpenzime për kontribute në planet e pensioneve të përcaktuara

Shpenzimet për planet pensionale me kontribute të përcaktuara për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Anëtarët e bordit menaxhues dhe stafi i lartë	(7,405)	(7,536)
Punonjës të tjerë	(20,336)	(13,067)
Total	(27,741)	(20,603)

23.2 Shpenzime të tjera administrative

Shpenzimet e tjera administrative për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Shpenzime per IT	(1,010,462)	(911,449)
Shpenzime ligjore, konsultime dhe këshilluese	(183,498)	(196,121)
Shpenzime për shërbime auditimi	(19,224)	(20,017)
Shpenzime për zyrat	(219,950)	(201,489)
Reklamim, PR dhe shpenzime promocionale	(255,692)	(277,519)
Shpenzime të sigurisë	(130,260)	(124,999)
Shpenzime të makinave	(44,607)	(47,250)
Taksat e tjera	(43,298)	(45,961)
Shpenzimet në lidhje me rrezikun e kredisë	(25,754)	(31,004)
Shpenzime të trajnimit për stafin	(30,746)	(25,208)
Shpenzime të udhëtimit	(35,180)	(21,640)
Shpenzimet për qera	(14,624)	(13,943)
Shpenzime komunikimi	(15,555)	(13,394)
Furnizime të zyrës	(18,458)	(12,753)
Shpenzime të ndryshme administrative	(139,726)	(121,733)
Totali	(2,187,034)	(2,064,480)

23.3 Amortizimi i aktiveve afatgjata materiale dhe jo-materiale

Amortizimi aktiveve materiale dhe jo-materiale për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 detajohet si më poshtë:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivet afatgjata materiale	(579,375)	(542,197)
Aktivet afatgjata jo-materiale	(305,271)	(250,512)
Totali	(884,646)	(792,709)

24. Masat e veçanta qeveritare

Masat e veçanta qeveritare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

në mijë lekë	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Primi i sigurimit të depozitave	(140,524)	(110,702)
Kontributi për fondin e nderhyrjes së jashtëzakonshme	(660,569)	(624,397)
Total	(801,093)	(735,099)

Kontributi për fondin e zgjidhjes është në përputhje me ligjin "Për rikuperimin dhe ndërhyrjen në grupe në Kontributi për fondin e nderhyrjes së jashtëzakonshme është në përputhje me ligjin "Për rimëkëmbjen dhe ndërhyrjen në banka në Republikën e Shqipërisë" dhe aktet nënligjore përkatëse, ku secila bankë në Shqipëri paguan një kontribut vjetor të llogaritur në mënyrë ndarje proporcionale me tregun përkatës, për krijimin e një niveli të caktuar të fondit të ndërhyrjes emergjente. Ky fond llogaritet nga Banka e Shqipërisë dhe menaxhohet nga Agjencia e Sigurimit të Depozitave (ASD) në përputhje me politikën e investimeve të instrumenteve financiare të fondit.

Llogaritja e primit të sigurimit të depozitave bazohet në rregulloren nr. 53/2014 datë 22.05.2014 "Për Sigurimin e Depozitave".

25. Shpenzime zhvlerësimi të aktiveve financiare

Shpenzimet /rikuperimet e zhvlerësimit të aktiveve financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë të detajuara si më poshtë:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Huate dhe paradheniet	311,234	(110,606)
Letrat me vlerë të borxhit	15,122	(58,279)
Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna	(72,499)	(17,729)
Totali	253,857	(186,614)

26. Taksa mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin në Shqipëri është vlerësuar në masën 15% (2022: 15 përqind) të e tatueshme të ardhurat:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Tatimet aktual mbi të ardhurat	(1,269,639)	(788,150)
Aktive tatimore të shtyra	(4,913)	(19,982)
Totali	(1,274,552)	(808,133)

26. Taksa mbi fitimin (Vazhdim)

Rakordimi i mëposhtëm analizon lidhjen ndërmjet fitimit përpara tatimit dhe barrës tatimore:

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Fitimi para tatimit	7,829,928	4,510,179
Shpenzimet teorike të tatimit mbi të ardhurat duke përdorur normën tatimore 15%	1,174,489	676,527
Efekti tatimor:		
Të ardhura të përjashtuara nga tatimi	(8,218)	(8,117)
Shpenzimet jo të zbritshme	118,048	143,785
Pakësimi tatimit nga humbjet e mbartura	(9,767)	(4,063)
Barra efektive e taksave	1,274,552	808,132
Shkalla e taksës në përqindje	16.28%	17,92%

Pozicionet e pasigurta tatimore të Grupit rivlerësohen nga drejtimi në fund të çdo periudhe raportuese. Detyrimet regjistrohen për pozicionet e tatimit mbi fitimin që përcaktohen nga drejtimi si më shumë gjasa që të rezultojnë në vendosjen e taksave shtesë nëse pozicionet do të kundërshtoheshin nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore që janë miratuar deri në fund të periudhës raportuese, dhe çdo vendim të njohur gjykate ose vendim tjetër për çështje të tilla. Detyrimet për gjokat, interesat dhe taksat, të ndryshme nga të ardhurat, njihen bazuar në vlerësimin e drejtimit për shpenzimet e nevojshme për të shlyer detyrimet në fund të periudhës raportuese.

27. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Matja e vlerës së drejtë në Grup bazohet në burimet e jashtme të të dhënave. Instrumentet financiare të matura në bazë të çmimeve të kuotuara të tregut janë kryesisht letra me vlerë të listuara. Këto instrumente financiare janë caktuar në Nivelin I të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Nëse përdoret një vlerë e tregut dhe tregu nuk mund të konsiderohet të jetë një treg aktiv në funksion të likuiditetit të kufizuar, instrumenti financiar themelor i caktohet Nivelit II të hierarkisë së vlerës së drejtë. Nëse nuk janë në dispozicion çmime të tregut, modelet e vlerësimit të bazuara në të dhënat e tregut të vëzhgueshme përdoren për matjen e këtyre instrumenteve financiare. Këto të dhëna të vëzhgueshme të tregut janë kryesisht përsëritja e kurbës së kthimeve, përhapja dhe luhatshmëria e kreditit.

Nëse vlera e drejtë nuk mund të matet duke përdorur çmime mjaft të rregullta të tregut (Niveli I) ose duke përdorur modele vlerësimi të bazuara tërësisht në çmimet e tregut të vëzhgueshëm (Niveli II), atëherë parametrat individuale të inputeve të cilat nuk janë të vëzhgueshme në treg vlerësohen duke përdorur supozime të përshtatshme. Nëse parametrat që nuk janë të vëzhgueshëm në treg kanë një ndikim të rëndësishëm në matjen e instrumentit financiar themelor, ajo i caktohet Nivelit III i hierarkisë së vlerës së drejtë. Këto parametra matjeje, të cilat nuk janë të vëzhgueshme rregullisht, janë kryesisht përhapjet e kreditit të nxjerra nga vlerësimet e brendshme.

Caktimi i instrumenteve të caktuara financiare në kategoritë e nivelit kërkon vlerësim të rregullt, veçanërisht nëse matja bazohet në të dy parametrat e vëzhgueshëm dhe gjithashtu në parametrat që nuk janë të vëzhgueshëm në treg. Klasifikimi i një instrumenti mundet gjithashtu të ndryshojë me kalimin e kohës për të marrë parasysh ndryshimet në likuiditetin e tregut dhe kështu transparencën e çmimeve.

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të raportuara

Në tabelat e mëposhtme, instrumentet financiare të raportuara me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar janë grupuar sipas zërave në pasqyrën e pozicionit financiar dhe klasifikohen sipas kategorive të matjes. Një dallim është bërë nëse matja bazohet në çmimet e kuotuara të tregut (Niveli I), ose nëse modelet e vlerësimit bazohen në të dhënat e tregut të vëzhgueshme (Niveli II) ose në parametrat që nuk janë të dukshëm në treg (Niveli III). Zërat janë caktuar në nivele në fund të periudhës raportuese.

Aktivët	31 dhjetor 2023			31 dhjetor 2022		
Në mijë Lek	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Niveli I	Niveli II	Niveli III
Aktivët financiarë - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes			137,651			2,003
Letrat me vlerë të borxhit			137,651			2,003

Informacion cilësor për të vlerësimin e financiare instrumentet në nivelin III

Aktivët 2023	Vlera e drejtë në mijë LEK	Teknika e vlerësimit	Të dhëna të rëndësishme jo të vëzhgueshme	Diapazoni i të dhënave jo të vëzhgueshme
Aktivët financiarë - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-
Bonot e thesarit, obligacione me kupone fikse	137,651	Metoda e skontimit së flukseve të parashë (SFP)	Normat bazë të LEK- yel-det e ankandevë -B.Thesari	3.25% - 3.45%
Totali	137,651			

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare që nuk janë raportuar me vlerën e drejtë

Instrumentet financiare në tabelën në vijim nuk menaxhohen në bazë të vlerës së drejtë dhe për këtë arsye nuk maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar. Për këto instrumente vlera e drejtë llogaritet vetëm për qëllimet e dhënies së informacionit në shënimet dhe nuk ka ndikim në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar ose në pasqyrën e të ardhurave të veçanta. Llogaritja e vlerës së drejtë të llogarive të arkëtueshme dhe detyrimeve të pa raportuara me vlerën e drejtë u riklasifikua dhe, ndër të tjera, faktorët e inputeve përdoren gjithashtu edhe në modelet që nuk janë të vëzhgueshme në treg por që kanë një ndikim të rëndësishëm në vlerën e llogaritur.

Një metodë e thjeshtuar e llogaritjes së vlerës së drejtë për portfolet me pakicë (retail) dhe jo pakicë (non-retail) aplikohet për të gjitha transaksionet afatshkurtra (transaksionet me afat maturimi deri në 3 muaj). Vlera e drejtë e këtyre transaksioneve afatshkurtra do të jetë e barabartë me vlerën kontabël të produktit. Për transaksionet e tjera aplikohet metodologjia e përshkruar në seksionin e titulluar Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të raportuara me vlerën e drejtë.

2023 Në mijë Lek	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Vlera e drejtë	Vlera kontabël	Diferencat
Aktivët						
Paraja, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat	-	42,611,051	-	42,611,051	42,611,051	-
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	103,776,989	103,776,989	104,576,268	(799,279)
Hua dhe paradhenie	-	-	147,592,146	147,592,146	147,592,146	-
Detyrimet						
Detyrime derivative të mbajtura për tregtim	-	-	265,277,477	265,277,477	265,317,608	(40,131)
Depozitat dhe Borxhi i varur	-	-	3,194,651	3,194,651	3,194,651	-
2022 Në mijë Lek	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Vlera e drejtë	Vlera kontabël	Diferencat
Aktivët						
Paraja, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat	-	37,491,482	-	-	37,491,482	-
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	66,151,560	66,151,560	82,062,360	(3,166,205)
Hua dhe paradhenie	-	-	155,315,545	155,315,545	155,315,545	-
Detyrimet						
Depozitat dhe Borxhi i varur	-	-	247,076,521	247,076,521	247,094,184	(17,663)
Detyrime të tjera financiare	-	-	2,988,267	2,988,267	2,988,267	-

Niveli I Çmimet e kuotuar të tregut.
Niveli II Teknikat e vlerësimit të bazuara në të dhënat e tregut
Niveli III Teknikat e vlerësimit nuk bazohen në të dhënat e tregut

28. Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera

Tabela e mëposhtme tregon angazhimet e dhëna për kredinë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna.

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Angazhimet per kredi të dhëna	21,903,988	20,579,312
Garancitë financiare të dhëna dhe zotimet e tjera të dhëna	9,048,932	9,876,434
Totali	30,952,920	30,455,746
Humbjet e pritshme të kredisë për zërat jashtë bilancit	(289,121)	(215,726)

Tabela e mëposhtme tregon shumën nominale dhe provizionet për detyrimet jashtë bilancit nga angazhimet dhe garancitë financiare.

2023 Në mijë Lek	Vlera nominale			Provizionet për zërat jashtë bilancit		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Bankat	1,568,419	59,104	-	19	15	-
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-
Korporatat jofinanciare	24,119,320	1,027,520	108,762	117,439	8,268	105,127
Individuale	4,048,673	4,616	16,506	42,889	1,023	14,341
Totali	29,736,412	1,091,240	125,268	160,347	9,306	119,468

2022 Në mijë Lek	Vlera nominale			Provizionet për zërat jashtë bilancit		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Bankat	3,262,567	-	-	20	-	-
Korporata të tjera financiare	366,000	-	-	53	-	-
Korporatat jofinanciare	21,198,844	1,884,568	57,981	80,983	16,893	57,535
Individuale	3,643,856	20,011	21,919	40,064	1,200	18,978
Totali	28,471,267	1,904,579	79,900	121,120	18,093	76,513

Ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit Grupi mund të ngrejë çështje ligjore. Më 31 dhjetor 2023 Grupi kishte çështje të pazgjidhura ligjore të konsideruara normale gjatë rrjedhës së biznesit, duke mos pasur asnjë ndikim material në veprimtarinë e Grupit.

29. Analiza e cilësisë së kredisë

Analiza e cilësisë së kredive të aktiveve financiare është vlerësimi i probabilitetit të mospagimit të aktiveve në një çast kohor. Duhet të theksohet se për aktivet financiare në fazën 1 dhe 2, për shkak të natyrës relative të rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë, nuk është domosdoshmërisht rasti që aktivet e fazës 2 kanë një vlerësim më të ulët të kredisë sesa aktivet e fazës 1, edhe pse është zakonisht ky rast. Lista e mëposhtme jep një përshkrim të aktiveve të Grupit së sipas probabilitetit të mospagesës:

- Shkëlqyeshëm janë ekspozimet që tregojnë një aftësi të fortë për të përmbushur angazhimet financiare, me probabilitet të mospagesës të papërfillshëm ose zero (PM 0.0000 - 0.0300 përqind).
- Të fortë janë ekspozimet që tregojnë një kapacitet të fortë për të përmbushur angazhimet financiare, me probabilitet të mospagesës të papërfillshëm ose të ulët (vargu me PM 0.0300 - 0.1878 përqind).
- Mirë janë ekspozimet të cilat demonstrojnë një kapacitet të mirë për të përmbushur angazhimet financiare, me rrezik të mospagesës të ulët (PM 0.1878 - 1.1735 përqind).
- Kënaqshëm janë ekspozimet të cilat kërkojnë një monitorim më të afërt dhe tregojnë një aftësi mesatare dhe të drejtë për të përmbushur angazhimet financiare, me rrezik të mospagesës të moderuar (PM 1.1735 - 7.3344 përqind).
- Nën standardet janë ekspozime të cilat kërkojnë shkallë të ndryshme të vëmendjes së veçantë dhe rreziku i mospagesës është më shqetësues (vargu i PM 7.3344 <=100.0 përqind).
- Kredia e zhvlerësuar është ekspozime të cilat janë vlerësuar si të zhvlerësuara (PM 100.0 përqind).

Tabela në vijim tregon vlerat kontabël të aktiveve financiare - kostoja e amortizuar sipas kategorive të klasifikimit dhe niveleve:

2023 Në mijë Lek	Niveli 1 HPK 12 mujore	Niveli 2 HPK përgjatë gjithë jetës	Niveli 3 HPK përgjatë gjithë jetës	Totali
i shkëlqyer	19,388,808	-	-	19,388,808
i fortë	44,755,205	18,753	-	44,773,958
i mirë	109,331,892	3,217,659	-	112,549,551
i kënaqshëm	48,547,489	6,256,690	-	54,804,179
nënstandarde	5,818,754	8,050,773	-	13,869,527
Kredia e zhvlerësuar	-	-	7,628,278	7,628,278
Të pa klasifikuar	7,478,778	180,687	40,173	7,699,638
Vlera kontabël bruto	235,320,926	17,724,562	7,668,451	260,713,939
Zhvlerësimi i akumuluar	(1,270,894)	(1,782,483)	(5,492,148)	(8,545,525)
Vlera kontabël	234,050,032	15,942,079	2,176,303	252,168,414

2022 Në mijë Lek	Niveli 1 HPK 12 mujore	Niveli 2 HPK përgjatë gjithë jetës	Niveli 3 HPK përgjatë gjithë jetës	Totali
i shkëlqyer	18,014,896	-	-	18,014,896
i fortë	30,121,342	225,628	-	30,346,970
i mirë	114,999,298	7,712,100	-	122,711,398
i kënaqshëm	42,738,908	5,956,970	-	48,695,878
nënstandarde	4,594,166	7,010,867	-	11,605,033
Kredia e zhvlerësuar	-	-	8,379,245	8,379,245
Të pa klasifikuar	6,574,662	309,868	61,831	6,946,361
Vlera kontabël bruto	217,043,272	21,215,433	8,441,076	246,699,781
Zhvlerësimi i akumuluar	(1,263,661)	(1,479,772)	(6,578,443)	(9,321,876)
Vlera kontabël	215,779,611	19,735,661	1,862,633	237,377,905

Tabela në vijim tregon vlerat nominale të angazhimeve jashtë bilancit sipas kategorive dhe niveleve të klasifikimit:

2023 Në mijë Lek	Niveli 1 HPK 12 mujore	Niveli 2 HPK gjatë gjithë jetës	Niveli 3 HPK gjatë gjithë jetës	Totali HPK 12 mujore
i shkëlqyer	94,731	-	-	94,731
i fortë	2,420,204	5,186	-	2,425,390
i mirë	11,523,479	190,287	-	11,713,766
i kënaqshëm	11,308,154	719,680	-	12,027,834
Nënstandarde	201,794	175,284	-	377,078
Kredia e dëmtuar	-	-	125,268	125,268
Pa klasifikuar	4,188,050	803	-	4,188,853
Totali	29,736,412	1,091,240	125,268	30,952,920
Provizjonet për zërat jashtë bilancit	(160,347)	(9,306)	(119,468)	(289,121)

Kategoria e pa klasifikuar përfshin angazhime jashtë bilancit për disa klientë me pakicë për të cilët nuk ka asnjë ratings. Vlerësimi është i bazuar në faktorë cilësorë

29. Analiza e cilësisë së kredisë (Vazhdim)

2022 Në mijë Lek	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	HPK 12 mujore
i shkëlqyer	49,529	45,692	-	95,221
i fortë	3,529,419	120,177	-	3,649,596
i mirë	11,605,971	500,982	-	12,106,953
i kënaqshëm	9,409,994	736,568	-	10,146,562
Nënstandarde	16,164	488,189	-	504,353
Kredia e dëmtuar	-	-	79,900	79,900
Pa klasifikuar	3,860,190	12,971	-	3,873,161
Totali	28,471,267	1,904,579	79,900	30,455,746
Provizjonet për zërat jashtë bilancit	(121,120)	(18,093)	(76,513)	(215,726)

Kategoria e pavlerësuar përfshin angazhime jashtë bilancit për disa klientë me pakicë (retail) për të cilët nuk ka vlerësime të disponueshme. Prandaj, vlerësimi bazohet në faktorë cilësorë.

30. Kolaterali dhe ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë

Duhet të theksohet se vlerat e kolateralit të paraqitur në tabela kufizohen në vlerën maksimale të vlerës kontabël bruto të aktivit financiar. Tabela në vijim tregon aktivet financiare me koston e amortizuar që i nënshtrohen zhvlerësimit:

2023 Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut	Vlera e drejtë e kolateralit	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit
Banka qendrore	291	-	291
Qeveritë Qëndrore	104,555,950	-	104,555,950
Bankat	27,248,444	-	27,248,444
Institucione të tjera financiare	4,543,014	-	4,543,014
Korporatat jofinanciare	65,941,996	20,568,157	45,373,839
Individët	53,881,504	21,335,971	32,545,533
Angazhimet /garancitë e lëshuara	30,982,899	8,070,194	22,912,705
Totali	287,154,098	49,974,322	237,179,776

2022 Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut	Vlera e drejtë e kolateralit	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit
Banka qendrore	1,850,857	-	1,850,857
Qeveritë Qëndrore	82,040,423	-	82,040,423
Bankat	35,273,599	-	35,273,599
Institucione të tjera financiare	4,861,828	-	4,861,828
Korporatat jofinanciare	67,647,925	22,680,698	44,967,227
Individët	49,402,317	20,192,185	29,210,132
Angazhimet /garancitë e lëshuara	31,062,183	5,291,485	25,770,698
Totali	272,139,132	48,164,368	223,974,764

Tabela në vijim përmban detajet e ekspozimit maksimal nga aktivet financiare në Fazën 3 dhe kolateralin përkatës:

2023 Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut (Niveli 3)	Vlera e drejtë e kolat- eralit (Niveli 3)	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit (Niveli 3)	Zhvlerësimi
Korporatat jofinan- ciare	1,343,482	922,415	421,068	(3,905,402)
Individët	873,836	198,877	674,958	(1,586,745)
Angazhimet / garan- citë e lëshuara	125,268	3,635	121,633	(119,468)
Totali	2,342,586	1,124,927	1,217,659	(5,611,615)

2022 Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut (Niveli 3)	Vlera e drejtë e kolat- eralit (Niveli 3)	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit (Niveli 3)	Zhvlerësimi
Korporatat jofinan- ciare	1,426,287	1,088,755	337,532	(4,786,450)
Individët	639,702	220,492	419,211	(1,791,993)
Angazhimet / garan- citë e lëshuara	79,901	553	79,347	(76,513)
Totali	2,145,890	1,309,800	836,090	(6,654,956)

31. Humbjet e pritshme të kredisë

Humbjet nga zhvlerësimi për të gjitha instrumentet e borxhit të cilat nuk maten me vlerën e drejtë dhe për angazhimet e huasë dhe garancitë financiare (në tekstin e mëtejshmë referuar si në këtë pjesë si instrumente financiare) regjistrohen në shumën e humbjes së pritshme të kredisë. Instrumentet e kapitalit nuk janë subjekt i rregullave të zhvlerësimit të SNRF 9.

Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiarë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlerësimi për një instrument financiar duhet të matet në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë gjatë afatit të mbetur. Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiarë nuk është zvogëluar ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlerësimi për një instrument financiar duhet të matet në vlerën aktuale të humbjes së pritshme dymbëdhjetë mujore. Humbja e pritshme dymbëdhjetë mujore është ajo pjesë e humbjeve të kreditit të parashikuara gjatë jetës që korrespondojnë me humbjet e pritshme të kredisë nga ngjarjet e falimentuara të mundshme për një instrument financiar në dymbëdhjetë muajve pas datës së raportimit. Grupi ka prezantuar metodat e njohjes dhe matjes në mënyrë që të jetë në gjendje të vlerësojë në fund të çdo periudhe raportuese nëse rreziku i kredisë për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. Bazuar në metodën e përshkruar më lart, Grupi klasifikon instrumentet financiare në Fazën 1, Fazën 2, Fazën 3 dhe POCI si në vijim:

- Faza 1 përfshin në thelb të gjitha instrumentet financiarë, për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja e tyre fillestare. Faza 1 gjithashtu përfshin të gjitha transaksionet që tregojnë një rrezik të ulët të kredisë në datën e raportimit, ku Grupi ka shfrytëzuar mundësinë e vlefshme sipas SNRF 9 për të hequr dorë nga vlerësimi i një rritjeje të ndjeshme të rrezikut të kredisë. Ekziston një rrezik i ulët i kredisë për të gjitha instrumentet financiarë për të cilat vlerësimi i brendshëm i kredisë në datën e raportimit është brenda intervalit të klasifikimit të investimit. RBI nuk ka shfrytëzuar përjashtimin për rreziqe të ulëta kreditore në biznesin e kreditimit. Në njohjen fillestare të kredive, grupi regjistron një zhvlerësim në shumën e humbjes së pritshme dymbëdhjetë mujore. Faza 1 gjithashtu përfshin kredi ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe që rrjedhimisht janë riklasifikuar nga Faza 2.
- Faza 2 përfshin ato instrumente financiare të cilëve rreziku i kredisë u është rritur ndjeshëm që nga njohja e tyre fillestare dhe që, në datën e raportimit, nuk klasifikohen si transaksione me rrezik të kufizuar të kredisë. Zhvlerësimi në Fazën 2 njihet në shumën e humbjes së pritshme të kredisë të jetës së instrumentit financiar. Faza 2 gjithashtu përfshin kredi ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe që rrjedhimisht janë riklasifikuar nga Faza 3.
- Faza 3 përfshin instrumentet financiare të klasifikuar si të zhvlerësuara në datën e raportimit. Kriteri i Grupit për këtë klasifikim është përcaktimi i parazgjedhur në përputhje me nenin 178 CRR. Humbja e pritshme e kredisë gjatë gjithë jetës së mbetur të instrumentit financiar duhet gjithashtu të përdoret si bazë për njohjen e zhvlerësimit të kredive të fazës 3.

31. Humbjet e pritshme të kredisë (Vazhdim)

- **POCI:** Aktivitet financiar të blera ose të krijuara nga kreditë janë aktive financiare të cilat ishin zhvlerësuar tashmë në kohën e njohjes fillestare. Në njohjen fillestare, aktivi regjistrohet me vlerën e drejtë pa ndonjë zhvlerësim, duke përdorur një normë efektive të interesit që është rregulluar për aftësinë kreditore. Zhvlerësimi i njohur në periudhat vijuese është i barabartë me ndryshimin kumulativ në humbjen e pritshme të kredisë të instrumentit financiar që nga njohja fillestare në pasqyrën e pozicionit financiar. Kjo mbetet baza për matje, edhe nëse vlera e instrumentit financiar është rritur.

Humbjet e pritshme të kredisë nga instrumentet financiare duhet të pasqyrojnë një shumë të paanshme dhe të ponderuar sipas probabilitetit që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, vlerën në kohë të parasë dhe informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për të kaluarën. ngjarjet, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike. RBI llogarit humbjen e pritshme të kredisë si vlerën e pritshme të ponderuar sipas probabilitetit të të gjitha mospagesave duke marrë parasysh skenarë të ndryshëm gjatë jetëgjatësisë së pritshme të një instrumenti financiar të skontuar me normën efektive të interesit që ishte përcaktuar fillimisht. Humbjet e pritshme të kredisë janë vlera aktuale e diferencës ndërmjet flukseve të parasë të kontraktuara dhe të pritshme reale.

Trajtim i përgjithshëm

Matja e zhvlerësimit për humbjen e pritshme të kredisë mbi aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse është një fushë që kërkon përdorimin e modeleve komplekse dhe supozimeve të rëndësishme për kushtet e ardhshme ekonomike dhe sjelljen e pagesave. Gjykime të rëndësishme kërkojnë në zbatimin e kërkesave të kontabilitetit për matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, ndër të tjera:

- Përcaktimi i kriterëve për rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë
- Zgjedhja e modeleve dhe supozimeve të përshtatshme për matjen e humbjeve të pritshme të kredisë
- Vendosja e numrit dhe peshave relative të skenarëve të ardhshëm për secilin lloj produkti/treg dhe
- Krijimi i grupeve të aktiveve financiare të ngjashme me qëllim matjen e humbjeve të pritshme të kredisë.

Rreziku i kredisë është rreziku i mundshëm për të pësuar humbje financiare nëse klientët, ose palët e tjera dështojnë të përmbushin detyrimet e tyre kontraktuale ose nuk e bëjnë këtë në kohë. Rreziku i kredisë lind kryesisht nga huatë ndërbankare, komerciale dhe personale, si dhe nga angazhimet e huasë, por mund të lindë edhe nga garancitë financiare të dhëna, si garancitë e kredisë dhe letrat e kreditit.

Rreziqe të tjera krediti lindin nga investimet në letrat me vlerë të borxhit dhe nga aktivitetet tregtare (rreziqet e kredisë tregtare), si dhe nga balancat e shlyerjes me palët e tregut dhe marrëveshjet e anasjellta të riblerjes.

Modelet aplikohen për të vlerësuar gjasat e mospagesës, raportet shoqëruese të mospagimit dhe korrelacionet e mospagimit ndërmjet palëve. Grupi mat rreziqet e kredisë duke përdorur probabilitetin e mospagimit (PM), ekspozimin në rast mospagimi (EM) dhe humbjen në rast mospagimi (HM).

SNRF 9 përshkruan një model me tre faza për zhvlerësimin bazuar në ndryshimet në cilësinë e kredisë nga pika e njohjes fillestare. Faktorët ESG nuk janë përfshirë ende në mënyrë eksplicite në modelimin HPK,

Rritja e konsiderueshme e rrezikut të kredisë

Grupi konsideron që një instrument financiar ka pësuar një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë kur një apo më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose kthyesë janë përmbushur:

Kriteret sasiore

Sistemet e klasifikimit përfshijnë të gjithë informacionin sasior dhe cilësor të disponueshëm të rëndësishëm për parashikimin e rrezikut të kredisë në PM. Kjo metrikë bazohet kryesisht në një përzgjedhje statistikore dhe peshim të të gjithë treguesve të disponueshëm. Për më tepër, PM-ja e rregulluar në përputhje me kërkesat e SNRF 9 merr parasysh jo vetëm informacionin historik dhe mjedisin aktual ekonomik, por gjithashtu, në veçanti, informacionin largpamës, si parashikimi për zhvillimin e kushteve makroekonomike. Si pasojë, PM-të përdoren si një kornizë referimi për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë i një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga data e njohjes fillestare të tij. Duke përfshirë rishikimin e kriterit relativ të transferimit brenda proceseve dhe procedurave të forta të kuadrit të menaxhimit të rrezikut të kredisë në të gjithë grupin e bankës, grupi siguron që një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë të identifikohet në mënyrë të besueshme dhe në kohë bazuar në kriteret objektive.

Rishikimi për të përcaktuar nëse rreziku i mospagimit të kredisë në datën e raportimit financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare e instrumentit financiar përkatës është kryer në datën e raportimit. Ky rishikim krahason probabilitetin e vëzhguar të mospagimit mbi maturimin e mbetur të instrumentit financiar (PM për jetëgjatësinë) kundrejt PM-së gjatë gjithë jetës për të njëjtën periudhë siç pritej në datën e njohjes.

Grupi përdor kriteret sasiore si tregues primar të rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë për të gjitha portfolet materiale. Për stadimin sasiore, banka krahason kurbën PD të jetëgjatësisë në datën e raportimit me kurbën PD të jetëgjatësisë së ardhshme në datën e njohjes fillestare. Duke pasur parasysh natyrën e ndryshme të produkteve midis klientëve non-retail dhe atyre me pakicë (retail), metodat për vlerësimin e rritjeve potenciale të rëndësishme të rrezikut të kredisë gjithashtu ndryshojnë pak.

Për t'i bërë të krahasueshme dy kurbat për rrezikun e kredisë të klientëve me pakicë, PM -të zvogëlohen në PM -të vjetore. Një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë konsiderohet të ketë ndodhur nëse rritja e PM ishte 250 përqind ose më shumë. Për maturimet më të gjata, pragu prej 250 përqind reduktohet për të llogaritur efektin e maturimit.

Për ekspozimet me pakicë (retail), PM -të e mbetura kumulative krahasohen si diferenca logit midis PM -së gjatë gjithë jetës në datën e raportimit dhe PM -së gjatë gjithë jetës në fillimin e kushtëzuar me mbijetesën deri në datën e raportimit. Një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë konsiderohet se ka ndodhur kur kjo diferencë logit është mbi një prag të caktuar. Nivelet e pragut llogariten veçmas për çdo portfol, i cili mbulohet nga modele individuale të PM -së të bazuara në vlerësim.

Kriteret cilësore

Grupi përdor kriteret cilësore krahas kriterëve sasiore për të njohur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë për të gjitha portfolet materiale. Lëvizja në Fazën 2 bëhet kur plotësohen kriteret e mëposhtme.

Për klientin e korporatës, qeverinë qendrore, bankën dhe portfolet e financave të projektit, një transferim bëhet nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Zbulimi i shenjave të para të përkeqësimit të kredisë në sistemin e paralajmërimit të hershëm
- Ndryshimet në kushtet e kontratës si masë durimi
- Faktorët e jashtëm të rrezikut me një ndikim potencialisht të rëndësishëm në aftësinë shlyerëse të klientit

Vlerësimi i një rritjeje të ndjeshme të rrezikut të kredisë përfshin informacione për të ardhmen dhe kryhet në baza tremujore në nivel transaksioni individual për të gjithë klientët e korporatave, qeverive qendrore, bankat dhe portfolet financiare të projekteve.

Për portfolet e retail, një transferim i Fazës 2 bëhet nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret cilësore të mëposhtme

- Flamur për masën e durimit
- Parazgjedhja e ekspozimit material (> 20 përqind e ekspozimit total) të të njëjtit klient në një produkt tjetër (segment PI)
- Qasje holistike – e zbatueshme për rastet kur informacioni i ri i largët bëhet i disponueshëm për një segment ose pjesë të portfolit dhe ky informacion nuk është përfshirë ende në sistemin e vlerësimit. Nëse identifikohen raste të tilla, drejtimi mat këtë portfol me humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetës (si një vlerësim kolektiv).

Backstop

Zbatohet një backstop dhe instrumenti financiar konsiderohet se ka pësuar një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë nëse huamarrësi ka më shumë se 30 ditë vonesë për pagesat e tij kontraktuale. Në disa raste të kufizuara, aktivet financiare të cilat janë më shumë se 30 ditë në vonesë mund të mos shfaqin një rrezik kredie dukshëm më të lartë.

Përrjashtimi i rrezikut të ulët të kredisë

Në raste të përzgjedhura për letrat me vlerë të borxhit kryesisht nga qeveritë qendrore, grupi përdor përrjashtimin e rrezikut të ulët të kredisë. Të gjitha letrat me vlerë që paraqiten si rrezik të ulët krediti kanë një vlerësim të barabartë me shkallën e investimit ose më të mirë, d.m.th. minimale S&P BBB-, Moody's Baa3 ose Fitch BBB-. Grupi nuk ka përdorur përrjashtimin e rrezikut të ulët të kredisë për asnjë klient në sektorin e biznesit.

Përkufizimi mospërbushjes së detyrimeve (mospagesës) dhe aktiveve të zhvlerësuar

Grupi vlerëson se një aktiv financiar i cili është subjekt i mospagesës është plotësisht i përafruar me përkufizimin e aktivitetit të zhvlerësuar.

Treguesit e "kreditit të zhvlerësuar" sipas SNRF 9 vlerësohen duke iu referuar faktorëve nxitës sasiore dhe cilësore. Së pari, një huamarrës konsiderohet si i dështuar, nëse vlerësohet se ka kaluar më shumë se 90 ditë. Së dyti, një huamarrës konsiderohet të jetë në mospagim nëse është në vështirësi të konsiderueshme financiare dhe nuk ka gjasa të shlyejë plotësisht ndonjë detyrim kredie. Përkufizimi i parazgjedhur është zbatuar vazhdimisht për të modeluar probabilitetin e mospagimit (PM), ekspozimin në rast mospagimi (EM) dhe humbjen në rast mospagimi (HM) përgjatë llogaritjeve të humbjeve të pritshme të bankës.

31. Humbjet e pritshme të kredisë (Vazhdim)

Shpjegimi i inputeve, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit

Humbja e pritshme e kredisë matet në bazë të një periudhe 12-mujore ose përgjatë gjithë jetës, në varësi të faktit nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare ose nëse një aktiv konsiderohet i zhvlerësuar. Grupi përfshin parashikimet për kushtet e ardhshme në përcaktimin e PM -së 12-mujore dhe përgjatë gjithë jetës, EM dhe HM. Këto supozime ndryshojnë sipas llojit të produktit. Humbjet e pritshme të kredisë janë produkti i skontuar i probabilitetit të mospageses (PM), humbjes në rast mospagese (HM) dhe ekspozimit në rast mospagese (EM). Për zbritjen e HPK përdoret norma efektive e interesit.

Baza për të gjitha vlerësimet e parametrave të komponentit HPK (Retail) me pakicë janë modelet përkatëse të Shtyllës I/II të zhvilluara brenda kornizës së Bazelit.

Probabiliteti i mospagesës (PM)

Probabiliteti i mospagesës paraqet mundësitë që një huamarrës të mos përmbush detyrimet e tij financiare ose gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur të detyrimit. Në përgjithësi, probabiliteti i mospagimit gjatë gjithë jetës llogaritet duke përdorur probabilitetin rregullator dymbëdhjetë mujor të mospagimit, të zhveshur nga çdo rregullim konservator, si pikënisje. Më pas përdoren metoda të ndryshme statistikore për të gjeneruar një vlerësim se si do të zhvillohet profili i mospagimit nga pika e njohjes fillestare gjatë gjithë jetës së huasë ose portofolit të huave. Profili i parazgjedhur bazohet në të dhënat e vëzhguara historike dhe funksionet parametrike.

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar profilin e paracaktuar të shumave të huadhënies dhe këto mund të grupohen në kategoritë e mëposhtme:

- Klientët e korporatave, financat e projekteve dhe institucionet financiare: Profili i paracaktuar krijohet duke përdorur një qasje të regresionit parametrik të mbijetesës (Weibull). Informacioni për të ardhmen përfshihet në probabilitetin e mospagimit duke përdorur modelin me një faktor Vasicek. Kalibrimi i normës së paracaktuar bazohet në metodologjinë Kaplan Maier me rregullim të tërheqjes.
- Huadhënia ne retail dhe kreditë hipotekore: Profili i paracaktuar krijohet duke përdorur regresionin parametrik të mbijetesës në kornizat konkurruese të rrezikut. Informacioni që shikon përpara përfshihet në probabilitetin e parazgjedhjes duke përdorur modelet satelitore.
- Qeverite Qendrore, qeveritë lokale dhe rajonale, kompanitë e sigurimeve dhe sipërmarrjet e investimeve kolektive: Profili i paracaktuar krijohet duke përdorur një qasje të matricës së tranzicionit. Informacioni që shikon përpara përfshihet në probabilitetin e mospagimit duke përdorur modelin me një faktor Vasicek.

Në rrethanat e kufizuara ku disa inpute nuk janë plotësisht të disponueshme, grupimi, mesatarizimi dhe krahasimi i inputeve përdoret për llogaritjen.

Humbja në rast mospagese (HM)

Humbja në rast mospagese, paraqet pritshmerinë që ka Grupi për shkallen e humbjes lidhur me ekspozimin që nuk është paguar në kohë. Kjo humbje varion sipas produktit apo palës së tretë nga e cila rrjedh. Ajo llogaritet në bazë 12 mujore ose përgjatë gjithë jetës, ku humbja nga mospagimi 12-mujor është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse ndodh mospagimi në 12 muajt e ardhshëm dhe humbja nga mospagimi gjatë jetës është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse mospagimi ndodh gjatë jetës së mbetur.

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar humbjen në rast mospagese të vlerës së mbetur, të cilat mund të grupohen sipas kategorive të mëposhtme:

- Modeli shtetëror, humbja në rast mospagimi është përllogaritur duke përdorur burimet e tregut, pasi nuk ka të dhëna të mjaftueshme për humbjet për segmentin shtetëror. Metoda bazohet në ngjarje të jashtme të mospagesës në sektorin shtetëror për periudhën midis 1998 dhe 2015. Vetëm GDP rezultoi të ketë një ndikim të rëndësishëm.
- Për klientët korporata, financimet e projekteve, institucionet financiare, qeveritë lokale dhe rajonale, shoqëritë e sigurimeve, humbja në rast mospagese krijohet duke aktualizuar flukset e perfitura gjatë procesit të punës. Parashikimet për kushtet e ardhshme përfshihen në këtë humbje duke përdorur modelin Vasicek.
- Huadhënia per retail dhe huadhënie të tjera: Për portofolet me modele të zhvilluara IRB, vlerat e nivelit të grupit të Basel HM përdoren si pikënisje për nxjerrjen e vlerësimeve të HM në përputhje me SNRF 9.

Dallimi kryesor midis Basel HM dhe SNRF 9 HM është se për Bazelin synimi është që të ketë një vlerësim mesatar TTC të vlerës së skontuar të rikuperimeve pas dështimit të zgjeruar me kufijtë e konservatorizmit për të llogaritur kujdesin, ndërsa për SNRF 9 vlerësimi HM ka të jetë një vlerësim i paanshëm në kohë që duhet të marrë parasysh informacionin e largët. Prandaj, vlerësimet e Basel HM duhet të rregullohen për qëllimet e SNRF

- Huadhënia per retail dhe kreditë hipotekore: Humbja e dhënë në mospagim gjenerohet duke hequr rregullimet e rënies dhe marzhet e tjera të konservatorizmit nga humbja rregullatore e dhënë mospagimi. Informacioni për të ardhmen përfshihet në humbjen e dhënë të paracaktuar duke përdorur modele të ndryshme satelitore.

Në rrethanat e kufizuara ku disa inpute nuk janë plotësisht të disponueshme modele të rimëkëmbjes alternative, për llogaritjen përdoret benchmark-i i inputeve.

Ekspozimi në rast mospagese (EM)

Ekspozimi në rast mospagese bazohet në shumat që Grupi pret që të jetë në borxh në kohën e mospagesës. EM-të dymbëdhjetë mujore dhe gjatë gjithë jetës përcaktohen në bazë të profilit të pritshëm të pagesës, i cili ndryshon sipas llojit të produktit. Për produktet amortizuese dhe huatë e shlyerjes me një shumë të vetme, kjo bazohet në ripagimet kontraktuale që i detyrohen huamarrësit gjatë një periudhe dymbëdhjetë mujore ose gjatë gjithë jetës. Nëse nuk janë marrë tashmë parasysh në vlerësimin e PM -së gjatë afatit të huasë, supozimet e shlyerjes/rifinancimit të hershëm (të plotë) gjithashtu merren parasysh në llogaritje.

Për produktet me pagesa fikse të papërcaktuara, ekspozimi në rast mospagese parashikohet duke marrë bilancin aktual të tërhequr dhe duke shtuar një faktor konvertimi kreditor i cili lejon tërheqjen e pritur të kufirit të mbetur deri në kohën e shlyerjes. Marzhet rregullatorë të kujdesshëm hiqen nga faktori i konvertimit të kredisë. Në rrethanat e kufizuara ku disa inpute nuk janë plotësisht në dispozicion, krahasimi i inputeve përdoret për llogaritjen.

Faktori i Zbritjes (D)

Në përgjithësi, aktivet financiare dhe aktivet jashtë pasqyrës së pozicionit financiar të cilat nuk janë leasing ose POCl, norma e skontimit e përdorur në llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë është norma efektive e interesit ose një përafrim i saj.

Llogaritja

Për kreditë në Fazën 1 dhe 2, humbja e pritshme e kredisë është produkti i PM, HM dhe EM shumëfish i probabilitetit për të mos mospaguar para periudhës kohore të konsideruar. Ky i fundit shprehet me funksionin e mbijetesës S. Kjo llogarit vlerat e ardhshme të humbjeve të pritshme të kredisë, të cilat më pas zbriten në datën e raportimit dhe përmbledhen. Vlerat e llogaritura të humbjeve të pritshme të kredisë peshohen më pas sipas skenarit të ardhshëm.

Janë përdorur modele të ndryshme për të vlerësuar dispozitat në Fazën 3, dhe këto mund të grupohen në kategoritë e mëposhtme:

Klientët e korporatave, financat e projekteve, sovranët, institucionet financiare, qeveritë lokale dhe rajonale, kompanitë e sigurimit dhe sipërmarrjet e investimeve kolektive: Vlerësimi i fluksit të parasë së ardhshme për provizionet e Fazës 3 bëhet nga menaxherët e stërvitjes dhe llogaritja e provizioneve bëhet nga sistemi ynë lokal.

Për kreditë retail, zhvlerësimet e Fazës 3 përcaktohen për shumicën e njësive të Grupit duke llogaritur vlerësimin më të mirë statistikisht të derivuar të humbjes së pritshme të rregulluar për kostot indirekte

Karakteristikat e përbashkëta të rrezikut të kredisë

Pothuajse të gjitha provizionet sipas SNRF 9 maten kolektivisht. Vetëm për ekspozimet për shoqëritë në nivelin 3, shumica e provizioneve janë vlerësuar në mënyrë individuale. Për provizionet për humbjet e pritshme të kredisë të modeluara në bazë kolektive, një grupim i ekspozimeve kryhet në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të kredisë në mënyrë që ekspozimet brenda secilit grup të jenë të ngjashme.

Karakteristikat e ekspozimit me pakicë grupohen në nivel vendi, klasifikimi i klientëve (familjet dhe mikro), niveli i produktit (p.sh. hipoteka, kreditë personale, lehtësirat e mbitërheqjes ose kartat e kreditit), notat e vlerësimit të PM dhe grupet e HM. Çdo kombinim i karakteristikave të mësipërme konsiderohet si një grup me një profil uniform të humbjeve të pritshme. Karakteristikat e ekspozimit jo të shitjes me pakicë i caktohen një probabiliteti të mospagimit sipas klasifikimeve dhe segmenteve të klientëve. Kjo grupon llojet e klientëve në modele individuale të vlerësimit. Për përcaktimin e parametrave HM dhe EM, portofoli grupohet sipas vendit dhe produktit.

Parashikimet për kushtet e ardhshme

Si rregull, parametrat e rrezikut specifik për SNRF 9 vlerësohen jo vetëm mbi informacionin historik të mospagimit, por gjithashtu veçanërisht mbi mjedisin aktual ekonomik (perspektiva e momentit në kohë) dhe informacionin e largët. Ky vlerësim përfshin kryesisht rishikimin e rregullt të efekteve që do të kenë parashikimet makroekonomike të bankës në lidhje me shumën e HPK dhe përfshirjen e këtyre efekteve në përcaktimin e HPK.

Vlerësimi i rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë dhe llogaritja e humbjeve të pritshme të kredisë, të dyja përfshijnë parashikimeve për kushtet e ardhshme. Grupi ka kryer analiza historike dhe ka identifikuar variabla kryesore ekonomike që ndikojnë në rrezikun e kredisë dhe humbjet e pritura të kreditit për çdo portofol.

Këto variabla ekonomike dhe ndikimi i tyre lidhur me probabilitetin e mosplotësimit, humbja e dhënë në mungesë dhe ekspozimi i parazgjedhur varion nga lloji i kategorisë. Parashikimet e këtyre variablave ekonomike (skenari bazë ekonomik) sigurohen nga RBI Raiffeisen Research në baza tremujore dhe japin pikëpamjen më të mirë të ekonomisë gjatë tre viteve të ardhshme. Përtej tre viteve, nuk është kryer asnjë rregullim makroekonomik.

Kjo do të thotë që pas tre vjetësh, për të projektuar variablat ekonomike për jetëgjatësinë e plotë të mbetur të secilit instrument, është përdorur një qasje e kthimit mesatar, që do të thotë se variablat ekonomike priren ose në një

31. Humbjet e pritshme të kredisë (Vazhdim) Parashikimet për kushtet e ardhshme (Vazhdim)

normë mesatare afatgjatë ose në një normë mesatare afatgjatë rritjeje. deri në maturim. Ndikimi i këtyre variablove ekonomikë në probabilitetin e mospagimit, humbjen e dhënë dhe ekspozimin në mospagim është përcaktuar duke kryer regresion statistikor për të kuptuar ndikimin që ndryshimet në këto variabla kanë pasur historikisht në normat e mospagimit dhe në komponentët e humbjes së dhënë në mospagim. dhe ekspozimi në parazgjedhje.

Përveç skenarit bazë ekonomik, Raiffeisen Research, një departament i njësive ekonomike mëmë, vlerëson gjithashtu një skenar optimist dhe një pesimist për të siguruar kapjen e jolineariteteve. Grupi ka arritur në përfundimin se tre ose më pak skenarë kapin në mënyrë të përshtatshme jolinearitetin. Gjykimi i ekspertëve për rreziqet idiosinkratike është zbatuar gjithashtu në këtë proces në nivel të Raiffeisen Research në koordinim me menaxhimin e rrezikut të Grupit, duke rezultuar në rregullime selektive të skenarëve optimistë dhe pesimistë.

Ashtu si me çdo parashikim ekonomik, projeksionet dhe gjasat e ndodhjes i nënshtrohen një shkalle të lartë pasigurie të qenësishme dhe për këtë arsye rezultatet aktuale mund të jenë dukshëm të ndryshme nga ato të parashikuara.

Grupi konsideron se këto parashikime përfaqësojnë vlerësimin e saj më të mirë të rezultateve të ardhshme dhe mbulojnë çdo jo-linearitet dhe asimetri të mundshme brenda portofoleve të ndryshme të Grupit.

Për zhvillimin e një modeli makroekonomik, u përdorën një sërë variablash makroekonomikë përkatës. Modeli i përdorur është një model regresioni linear me synimin për të shpjeguar ndryshimet në ose nivelin e normës së paracaktuar. Llojet e mëposhtme të makro variablove u konsideruan si nxitës të ciklit të kredisë: rritja reale e PBB-së, norma e papunësisë, norma 3-mujore e tregut të parasë, yield-i i obligacioneve shtetërore 10-vjeçare, indeksi i çmimeve të banesave, normat e këmbimit valutor dhe norma e inflacionit të IHÇK-së. Për çdo vend (ose portofol në rast ekspozimi retail), një grup përkatës përcaktohet bazuar në aftësinë për të shpjeguar normat e mospagimit të vëzhguara historikisht. Nëpërmjet ciklit, PM -të mbivendosen me rezultatet e modelit makroekonomik për të pasqyruar gjendjen aktuale dhe të pritshme të ekonomisë. Për HM, modeli makro zbatohet në normat themelore të kurimit. d.m.th., një perspektivë pozitive makroekonomike rrit normat e kurimit dhe kjo redukton HM. Për ekspozimet retail, aplikimi HM është modeluar në një mënyrë të ngjashme me tarifat e paracaktuara ose drejtpërdrejt ose gjithashtu nëpërmjet komponentëve të tillë si norma e kurimit, kurimi me humbje, si dhe humbja e dhënë jo kuruese. HM-të mesatare afatgjata janë mbivendosur me rezultatet e modeleve makro për të pasqyruar gjendjen aktuale dhe të pritshme të ekonomisë. Ponderimet eaktuara për secilin skenar në fund të vitit raportues janë si më poshtë: 25 përqind optimistë, 50 përqind skenarë bazë dhe 25 përqind skenarë pesimistë.

Për klientët e korporatave, rreziqet dhe ndërlikimet e mëposhtme që vijnë nga zhvillimet aktuale ekonomike dhe politike përfshihen në modelet makroekonomike: Normat e larta të inflacionit sipas standardeve historike po shkaktojnë aktualisht rritje të konsiderueshme të normave bazë të interesit në shumë vende, duke çuar në kosto më të larta financimi për kompanitë. Ky zhvillim është përfshirë në modelet e pjesëve kryesore të portofolit nëpërmjet një ndryshimi në normën 3-mujore të tregut të parasë dhe të yield-it të obligacioneve të qeverisë, duke rezultuar në një rritje të rrezikut të pritshëm të mospagimit. Ndërsa normat e larta të inflacionit mund të shoqërohen me rrezik më të lartë të mospagimit në analizat bivariate, nxitësit themelore të rrezikut më të lartë të mospagimit janë në të vërtetë normat më të larta të interesit si rezultat i inflacionit më të lartë dhe rritjes ekonomike në rënie, të cilat shpesh ndodhin njëkohësisht. Këta shtytës janë të kapur drejtpërdrejt në modelet e rritjes ekonomike dhe normave të interesit. Në terma makroekonomikë, vitet 2020 dhe 2021 u karakterizuan me luhatshmëri jashtëzakonisht të lartë, duke filluar me një rënie të fortë të PBB-së reale e ndjekur nga një normë e ngjashme e rritjes ekonomike pozitive. Në ndryshim nga recesionet e krahueshme pas krizës së madhe financiare, këto zhvillime nuk janë përballur nga një valë falimentimesh dhe mospagimi, të cilat mund t'i atribuohen dy faktorëve.

Recesioni i nxitur nga COVID kryesisht konsistonte në një pezullim të përkohshëm të aktivitetit ekonomik, i cili nuk kërkonte rregullime të rëndësishme strukturore. Për më tepër, u morën masa masive politike për të mbështetur ekonominë për të shmangur pasojat afatgjata që rrjedhin nga ngjarje të tilla si papunësia dhe falimentimi. Këto zhvillime nënvizojnë se si lidhja ndërmjet treguesve makroekonomikë dhe rrezikut të kredisë ndikohet nga rrethana që janë të vështira për t'u kapur me mjete sasiore. Për të shmangur shtrembërimet e nënkuptuara në modelet e regresionit makroekonomik të shkaktuara nga korrelacioni i ngjarjeve gjatë pandemisë COVID, vëzhgimet e viteve 2020 dhe 2021 nuk u përfshinë në model. Zhvillimi i PBB-së reale gjatë pandemisë COVID tregoi gjithashtu se si modelet duhet të marrin në konsideratë një histori mjaft të gjatë të zhvillimeve ekonomike në mënyrë që të bëjnë dallimin midis rritjes së fortë ekonomike menjëherë pas një recesioni masiv (që çon në një ulje të dukshme të rrezikut mesatar të mospagimit) dhe përgjithësisht rritje e fortë ekonomike (e cila çon në një reduktim të rrezikut të mospagimit). Për segmentet me një periudhë më të gjatë të të dhënave historike, modelet aktuale janë në gjendje të bëjnë një diferencim të tillë, i cili çon në projeksione më të sakta.

Supozimi kryesor që qëndron në themel të aplikimit të modeleve të rrezikut makroekonomik të kredisë është se korrelacionet empirike midis treguesve makroekonomikë dhe rrezikut të mospagimit mund të ekstrapolohen në të ardhmen. Në rastin e luftës në Ukrainë, një supozim i tillë duhet të shqyrtohet në mënyrë kritike.

Lidhja empirike midis këtyre dy faktorëve mund të karakterizohet nga një rritje e drejtpërdrejtë, por kalimtare e rrezikut të mospagimit. Për shkak të pasigurisë që rrethon shkallën në të cilën një korrelacion i tillë mund të zbatohet në situatën aktuale, modeli empirik i regresionit për klientët e korporatave është mesatarisht me rezultatet e një modeli të dytë, në të cilin rritja e rrezikut të mospagimit që rezulton nga një recesion është e shtyre në mënyrë të fortë.

Mbivendosjet dhe faktorë të tjerë rreziku

Në situatat kur parametrat ekzistues të hyrjes, supozimet dhe modelimi nuk mbulojnë të gjithë faktorët përkatës të rrezikut, rregullimet pas modelit dhe faktorët shtesë të rrezikut janë llojet më të rëndësishme të mbivendosjeve. Ky është përgjithësisht rasti nëse ka rrethana të përkohshme, kufizime kohore për të përfshirë në mënyrë adekuate informacionin e ri përkatës në vlerësimin ose ri-segmentimin e portofolit dhe nëse kreditë individuale brenda një portofoli kredie zhvillohen ndryshe nga sa pritej fillimisht. Për shkak të situatës aktuale pandemike, është e nevojshme të pasqyrohen rreziqe shtesë në dëmtime.

Për modelet qendrore në segmentin e korporatave, rreziku shtesë është konsideruar duke përdorur faktorët e rrezikut, ndërsa në segmentin lokal të shitjes me pakicë, rreziqet janë aplikuar në krye të modeleve. Për ekspozimet me pakicë, rregullimet pas modelit janë llojet kryesore të mbivendosjeve të aplikuara për llogaritjen e humbjeve të pritshme të kredisë. Në përgjithësi, rregullimet pas modelit janë vetëm një zgjidhje e përkohshme për të shmangur shtrembërimet e mundshme. Ato janë të përkohshme dhe zakonisht nuk janë të vlefshme për më shumë se një deri në dy vjet. Mbivendosjet përkatëse për vitin 2023 janë paraqitur në tabelën më poshtë dhe të ndara sipas kategorive përkatëse.

31 dhjetor 2023	HPK e modeluar	Rregullimet Pas-modelit						Total
	000 lekë	Lidhur me COVID-19			Të tjera			
Banka qendrore	29	-	0%	-	0%	-	0%	29
Qeveritë e përgjith- shme	71,573	-	0%	-	0%	-	0%	71,573
Bankat	80	-	0%	-	0%	-	0%	80
Korporata të tjera financiare	1,181	-	0%	-	0%	-	0%	1,181
Korporatat jofinan- ciare	760,763	720,729	95%	-	0%	720,729	95%	1,481,492
Individët	1,455,359	118,546	8%	-	0%	118,546	8%	1,573,905
Totali	2,288,985	839,275	37%	-	0%	839,275	37%	3,128,260

Një faktor i veçantë rreziku lidhur me ndikimin e mundshëm të rritjes së normës së interesit është aplikuar gjatë vitit 2023, duke rezultuar në provizione shtesë të Fazës 1 dhe 2 prej 839,275 mijë lekë.

Rregullimet pas modelit

Rregullimet pas modelit të lidhura me COVID-19 pasqyruan ndikimin kolektiv në sektorët që u goditën më shumë nga pandemia: turizmi, hotelet, industritë e mëtejshme të lidhura, si dhe automobilat, udhëtimet ajrore, nafta dhe gaz, pasuritë e paluajtshme dhe disa mallra konsumi. Eftetet ishin për shkak të rënies së kërkesës, ndërprerjeve të zinxhirit të furnizimit dhe masave të kontrollit të krizës. Rregullimet e lidhura pas modelit përfshijnë një vlerësim cilësor të ekspozimeve për rritjen e pritshme të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe transferimin e tyre të mëvonshëm nga Faza 1 në Fazën 2. Kriteret për identifikimin e ekspozimeve të tilla bazoheshin kryesisht në industritë e listuara më sipër (për NVM-të) dhe industritë e punësimit (për familjet) dhe më tej, kur është e nevojshme, me informacion në lidhje me zbatimin e masave specifike të moratoriumit. Rregullimet pas modelit anulohen ose pasi rreziqet janë materializuar duke transferuar të arkëtueshmet e prekura në Fazën 3 ose nëse rreziqet e pritshme nuk materializohen.

Faktorë të tjerë rreziku

Për klientët e korporatave, efektet shtesë të humbjes së pritshme të kredisë janë ndërtuar në humbjet e pritshme të kredisë të modeluara me anë të një matrice të industrisë, specifikave të vendit ose, nëse është e nevojshme, me anë të faktorëve të tjerë të veçantë të rrezikut. Në krye të pamjes ekzistuese specifike të vendit, ne përdorim një diferencim të bazuar në industri për të moduluar më tej parametrat e rrezikut. Kjo matricë e industrisë kombinon një gjendje afatshkurtër të industrisë brenda ciklit ekonomik dhe rrugën e rimëkëmbjes në një horizont trevjeçar. Për shembull, për hotelet, PBB-ja përcakton perspektivën makroekonomike, ndërsa matrica e industrisë tregon një skenar pesimist dhe, në krye të kësaj, zënia e faktorit të rrezikut të veçantë nxit nivelin e ngritur të zhvlerësimeve të Fazës 2. Një komponent tjetër i informacionit largpamës është vonesa kohore e fluksit hyrës ndaj ekspozimit jofunksional dhe Faza 3 për shkak të moratoriumeve dhe masave mbështetëse. Efekti i njëhershëm i përdorimit të metodologjisë më të diferencuar ka kompensuar plotësisht mbivendosjen e mëparshme.

31. Humbjet e pritshme të kredisë (Vazhdim)

Analiza e ndjeshmërisë

Supozimet më të rëndësishme që ndikojnë në ndjeshmërinë e lejimit të humbjeve të pritshme të kredisë janë si më poshtë:

- Produkti i brendshëm bruto (të gjitha portofolet)
- Norma e papunësisë (të gjitha portofolet)
- Norma afatgjata e obligacioneve të qeverisë (portofole jo-pakicë veçanërisht)

Në tabelën e mëposhtme jepet një krahasim midis zhvlerësimit të akumuluar të raportuar për humbjet e pritshme të kredisë për aktivet financiare në Niveli 1 dhe 2 (peshuar nga 25 përqind optimist, 50 përqind bazë dhe 25 përqind skenarë pesimistë) dhe pastaj çdo skenar i ponderuar me 100 përqind më vete. Skenarët optimistë dhe pesimistë nuk pasqyrojnë raste ekstreme, por mesatarja e skenarëve që shpërndahen në këto raste. Ky informacion është dhënë për qëllime ilustruese.

2023	31 dhjetor 2023	100%	100%	100%
Në mijë Lekë	(25/50/25%)	Optimist	Bazë	Pesimist
Zhvlerësimi i akumuluar (Niveli 1 & 2)	3,128,493	2,706,591	3,005,639	3,490,785

2022	31 dhjetor 2022	100%	100%	100%
Në mijë Lekë	(25/50/25%)	Optimist	Bazë	Pesimist
Zhvlerësimi i akumuluar (Niveli 1 & 2)	2,774,880	2,371,553	2,672,410	3,383,147

Fshirjet nga bilanci

Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit fshihen (pjesërisht ose plotësisht) kur nuk ka shpresa të arsyeshme për rimëkëmbjen. Kjo ndodh kur huamarrësi nuk ka më të ardhura nga operacionet dhe vlerat kolaterale nuk mund të gjenerojnë flukse të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer shumat që i nënshtrohen heqjes. Për ekspozimin e shoqërive në falimentim, kreditë shënohen në vlerën e kolateralit nëse shoqëria nuk gjeneron flukse të parasë nga biznesi i tij operativ. Biznesi me pakicë merr në konsideratë faktorët cilësorë. Në rastet kur nuk është bërë pagesa për një vit, shumat e papaguara çregjistrohen kur aktivet e zhvlerësuara mund të vazhdojnë të jenë subjekt i veprimeve përmbartimore. Për ekspozimin e shoqërive të vlerësuara si biznes me aktivitet të pasigurtë, kreditë janë zhvlerësuar në vlerën e kolateralit nëse shoqëria nuk gjeneron flukse të mjeteve monetare nga biznesi i saj operacional. Biznesi retail merr në konsideratë faktorët cilësorë. Në rastet kur nuk është bërë pagesa për një vit, shumat e papaguara janë shlyer këtu. Shuma kontraktuale e papaguar mbi Aktivet financiare të cilat janë shlyer gjatë periudhës raportuese dhe që ende i nënshtrohen veprimtarisë së përmbartimit janë të pa-matura / janë në mijë lekë.

32. Ekspozimi i brendshëm sipas niveleve

Portofoli i kredisë i Grupi është shumë i larmishëm në aspektin e tipit të klientit, rajonit gjeografik dhe industrisë. Përqandrimet e emrave të vetëm janë gjithashtu të menaxhuara në mënyrë aktive (bazuar në konceptin e Bankave të Klientëve të lidhur) me kufizime dhe raportim të rregullt. Si pasojë, granulariteti i portofolit është i lartë. Tabela e mëposhtme tregon aktivitet financiar - koston e amortizuar bazuar në palët dhe Nivelit përkatëse. Kjo tregon fokusin e grupit në shoqëritë jofinanciare dhe individët:

2023	Vlera kontabël bruto			Vlera e akumuluar			HPK Raporti i mbulimit		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Bankat qendrore	291	-	-	0	-	-	0.01%	0.00%	0.00%
Institucionet qeveritare	104,648,072	-	-	(71,573)	0	-	0.07%	0.00%	0.00%
Bankat	27,248,489	-	-	(45)	0	-	0.00%	0.00%	0.00%
Korporata të tjera financiare	4,544,026	-4,023,352	-	(1,013)	19	-	0.02%	0.00%	0.00%
Korporatat jofinanciare	53,975,397	12,071,278	5,233,378	(699,855)	(732,800)	(3,905,402)	1.30%	6.07%	74.62%
Individë	48,928,003	5,653,285	2,435,072	(498,428)	(1,049,683)	(1,586,745)	1.02%	18.57%	65.16%
nga të cilat kredi hipotekore	21,243,394	2,491,357	288,986	(117,217)	(487,900)	(186,101)	0.55%	19.58%	64.40%
Totali	239,344,278	13,701,211	7,668,450	(1,270,914)	(1,782,464)	(5,492,147)	0.53%	13.01%	71.62%

Tabela e mëposhtme tregon detyrimet e kushtëzuara dhe angazhimet e tjera jashtë bilancit nga palët dhe nivelet Kjo nxjerr në pah fokusin e Grupit ndaj shoqërive jofinanciare.

2023	Vlera nominale			Provizione për zërat jashtë bilancit			HPK Raporti i mbulimit		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Bankat qendrore	-	-	-	-	-	-	0.00%	0.00%	0.00%
Bankat	1,568,419	59,104	-	19	15	-	0.00%	0.00%	0.00%
Institucionet qeveritare	-	-	-	-	-	-	0.00%	0.00%	0.00%
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	0.00%	0.00%	0.00%
Korporata jofinanciare	24,119,320	1,027,520	108,762	117,439	8,268	105,127	-0.49%	-0.80%	-96.66%
Individë	4,048,673	4,616	16,506	42,889	1,023	14,341	-1.06%	-22.17%	-86.88%
Totali	29,736,412	1,091,240	125,268	160,347	9,306	119,468	-0.54%	-0.85%	-95.37%

Tabela në vijim tregon vlerën kontabël bruto dhe zhvlerësimin e aktiveve financiare - koston e amortizuar që janë zhvendosur nga matja në bazë të humbjeve të pritshme 12-mujore në matje në bazë të humbjeve të pritshme gjatë jetës ose anasjelltas:

2023 Në mijë Lek	Vlera kontabël bruto			Vlera kontabël bruto		
	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës
Transferimi nga HPK 12 muaj në HPK përgjatë gjithë jetës						
Korporatat jo-financiare	(5,642,276)	5,642,276	356,780	(92,010)	1,63%	6.32%
Individë	(3,596,143)	3,596,143	643,906	(39,779)	1.11%	17.91%
Transferimi nga HPK përgjatë gjithë jetës në HPK 12 muaj	-	-	-	-		
Korporatat të tjera financiare	2,480,690	(2,480,690)	(133,216)	56,026	2.26%	5.37%
Individë	848,997	(848,997)	(105,363)	16,158	1.90%	12.41%

Tabela e mëposhtme tregon vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare – kosto e amortizuar që janë transferuar ndërmjet Fazave:jetës ose anasjelltas:

	Vlera Bruto Kontabël					
	Transferimet ndërmjet Fazës 1 dhe Fazës 2		Transferimet ndërmjet Fazës 2 dhe Fazës 3		Transferimi në POCl nga Faza 3	
	Në fazën 2 nga Faza 1		Në fazën 3 nga Faza 2		Në fazën 1 nga Faza 3	
	Në fazën 2 nga Faza 1	Në fazën 1 nga Faza 2	Në fazën 3 nga Faza 2	Në fazën 2 nga Faza 3	Në fazën 3 nga Faza 1	Në POCl nga Faza 3
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	-	-	-	-
Qeveritë qëndrore	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie	9,073,650	3,318,414	877,927	8,688	164,769	11,274
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-
Korporata jo-financiare	5,537,119	2,480,129	802,669	6	105,157	14,740
Individët	3,536,531	838,285	75,258	8,683	59,612	137,968

Tabela e mëposhtme tregon rezervat dhe provizionet për humbjen e kredisë të aktiveve financiare – kosto e amortizuar që janë transferuar ndërmjet fazave:

Rezervat dhe provizionet për humbjet e kredisë								
	Transferimet ndërmjet Fazës 1 dhe Fazës 2			Transferimet ndërmjet Fazës 2 dhe Fazës 3		Transferimet ndërmjet Fazës 1 dhe Fazës 3		Transferimi në POC nga Faza 3
	Në fazën 2 nga Faza 1			Në fazën 3 nga Faza 2		Në fazën 1 nga Faza 3		
	Në fazën 1 nga Faza 2	Në fazën 2 nga Faza 1	Në fazën 3 nga Faza 2	Në fazën 2 nga Faza 3	Në fazën 3 nga Faza 2	Në fazën 1 nga Faza 3	Në POC nga Faza 3	
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	-	-	-	-	-	-
Qeveritë qëndrore	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe parad-hënie	(129,251)	(236,490)	(264,254)	(11,812)	(2,538)	(4,267)	(111,432)	
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Korporata jo-financiare	(90,855)	(135,333)	(107,490)	(1,532)	(1,155)	(61)	(13,750)	
Individët	(38,396)	(101,157)	(156,764)	(10,279)	(1,383)	(4,206)	(97,683)	
Shumat e provizionit të transferuara në faza (shenjë pozitive)								
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	-	-	-	-	-	-
Qeveritë qëndrore	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe parad-hënie	892,849	71,131	486,903	7,546	107,836	1,053	-	-
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Korporata jo-financiare	280,465	56,004	417,899	5	76,314	22	-	-
Individët	612,384	15,126	69,005	7,540	31,522	1,032	-	-

33. Zhvlerësimi

Tabela e mëposhtme tregon zhvlerësimin e kredive dhe borxhit për aktivet financiare të matur me koston e amortizuar dhe aktivet financiare.

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3		Totali
Në mijë Lek	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	POCI	
1 janar 2023	1,263,688	1,479,791	5,423,534	1,154,913	9,321,927
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	143,331	25,387	56,744	-	225,462
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	(36,248)	(77,906)	(119,451)	-	(233,605)
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	(99,715)	393,492	2,920	(380,042)	(83,345)
Zvogëlimi i zbritjes për shkak të shly-erjeve	(166)	(38,212)	(632,550)	(13,918)	(684,846)
31 dhjetor 2023	1,270,890	1,782,552	4,731,197	760,953	8,545,593

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3		Totali
Në mijë Lek	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	POCI	
1 janar 2022	856,479	1,097,686	6,096,301	1,569,725	9,620,191
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	141,912	67,523	128,792	-	338,227
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	(15,085)	(4,538)	(604,246)	-	(623,869)
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	280,591	460,319	452,615	(394,560)	798,965
Zvogëlimi i zbritjes për shkak të shly-erjeve	-	-	-	-	-
31 dhjetor 2022	(208)	(141,199)	(649,930)	(20,252)	(811,589)

Tabela e mëposhtme tregon zhvillimin e provizioneve për angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera:

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Në mijë Lek	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	
1 janar 2023	121,120	18,093	76,513	215,726
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	157,233	9,378	35,160	201,771
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	(58,088)	(9,177)	(45,627)	(112,892)
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	(59,918)	(8,988)	53,422	(15,484)
31 dhjetor 2023	160,347	9,306	119,468	289,121

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Në mijë Lek	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	
1 janar 2022	88,589	19,967	90,492	199,048
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	134,405	11,961	25,007	171,373
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	(39,184)	(3,442)	(15,779)	(58,405)
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	(62,690)	(10,392)	(23,208)	(96,290)
31 dhjetor 2022	121,120	18,094	76,512	215,726

Në vonesë

Në tabelën në vijim janë paraqitur kërkesat dhe borxhet në vonesë të matur me kosto të amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse:

2023		Vlera kontabël							
Në mijë Lek	Aktive në vonesë pa rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare (Niveli 1)			Aktive në vonesë me rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare por jo të zhvlerësuar (Niveli 2)			Aktive me vonesë të zhvlerësuar (Niveli 3)		
	≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë	≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë	≤ 30 ditë	>30 ditë	>90 ditë
Korporata jo-financiare	2,995,503	-	-	1,018,113	187,037	-	109,408	48,703	429,951
Individë	496,405	-	-	546,030	276,523	-	64,026	33,378	576,685
Totali	3,491,908	-	-	1,564,143	463,560	-	173,434	82,081	1,006,636

2022		Vlera kontabël							
Në mijë Lek	Aktive në vonesë pa rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare (Niveli 1)			Aktive në vonesë me rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare por jo të zhvlerësuar (Niveli 2)			Aktive me vonesë të zhvlerësuar (Niveli 3)		
	≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë	≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë	≤ 30 ditë	>30 ditë	>90 ditë
Korporata jo-financiare	2,127,939	-	-	854,884	362,088	-	169,856	13,720	370,968
Individë	639,425	-	-	389,443	234,211	-	44,690	25,293	354,025
Totali	2,767,364	-	-	1,244,327	596,299	-	214,546	39,013	724,993

Shuma e ekspozimeve të vonuara në fazën 2 dhe fazën 3 pasqyron rritjen për shkak të efektit të pandemisë COVID-19 dhe aplikimit të moratoriumeve dhe masave të tjera mbështetëse qeveritare (si huatë e garantuara) të cilat tentojnë të ngrijnë numërimin e ditëve me vonesë deri më 31.12.2021, në përputhje me vendimin nr.33, datë 28.05.2020 të Bankës së Shqipërisë.

34. Ndarja sipas maturitetit të mbetur

Aktive		Aktivet afatshkurtra			Aktivet Afatgjata	
2023 Në mijë Lek		Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Arka, banka Qendrore dhe llogari të tjera pa afat		25,157,497	6	-	-	-
Aktivet financiare - kosto e amortizuar		20,549	91,236,188	37,340,677	89,997,854	41,980,557
Aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes		-	269	137,382	-	-
Aktive të tjera		-	30,001	-	-	-
Totali		25,178,046	91,266,464	37,478,059	89,997,854	41,980,557

Detyrime		Detyrime afatshkurtra			Detyrimet afatgjata	
2023 Në mijë Lek		Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Detyrime financiare - kosto e amortizuar		228,623,419	12,114,256	20,441,865	1,706,084	5,626,635
Detyrime të tjera		47,731	205,949	-	-	-
Totali		228,671,150	12,320,205	20,441,865	1,706,084	5,626,635

34. Ndarja sipas maturitetit të mbetur (Vazhdim)

Aktive	Aktivet afatshkurtra			Aktivet Afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2022 Në mijë Lek					
Arka, banka Qendrore dhe llogari të tjera pa afat	20,560,980	1,375	-	-	-
Aktivet financiare - kosto e amortizuar	22,227	66,189,203	45,791,739	94,272,759	40,423,853
Aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	299	1,704	-	-
Aktive të tjera	-	64,760	-	-	-
Totali	20,583,207	66,255,637	45,793,443	94,272,759	40,423,853

Detyrime	Detyrime afatshkurtra			Detyrimet afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2022 Në mijë Lek					
Detyrime financiare - kosto e amortizuar	213,836,483	10,118,109	24,165,794	1,425,415	536,650
Detyrime të tjera	56,411	192,458	-	-	-
Totali	213,892,894	10,310,567	24,165,794	1,425,415	536,650

Rezerva e detyrueshme nuk është përfshirë në analizën e maturitetit për 2023 dhe 2022 pasi nuk është një instrument financiar kontraktual.

35. Volumet në monedhat e huaja

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivet	141,909,743	131,115,313
Detyrimet	136,455,388	121,439,519

Për detaje të mëtejshme mbi ekspozimet në valutë dhe analizën e ndjeshmërisë, referojuni Shënimit "35 Rreziku i Tregut" më poshtë.

36. Administrimi i rrezikut

a) Vështrim i përgjithshëm

Administrimi aktiv i rrezikut është një kompetencë thelbësore e Grupit. Për të identifikuar, matur dhe menaxhuar në mënyrë efektive rreziqet, Grupi zhvillon në mënyrë të vazhdueshme sistemin gjithëpërfshirës të administrimit të rrezi-kut. Administrimi i rrezikut është një pjesë integrale e administrimit të përgjithshëm të bankave. Veçanërisht, përveç kërkesave ligjore dhe rregullative, ai merr parasysh natyrën, shkallën dhe kompleksitetin e aktiviteteve të biznesit të Grupit dhe rreziqet përkatëse. Raporti i rrezikut përshkruan parimet dhe organizimin e administrimit të rrezikut dhe ekspozimin aktual të rrezikut në të gjitha kategoritë e rrezikut material.

(1) Parimet e administrimit të rrezikut

Grupi ka një sistem funksional të parimeve dhe procedurave të rrezikut për matjen dhe monitorimin e rrezikut, i cili synon kontrollin dhe administrimin e rreziqeve materiale në Grup. Politikat e rrezikut dhe parimet të administrimit të rrezikut janë të përcaktuara nga Bordi Drejtues. Parimet përfshijnë politikat e mëposhtme të rrezikut:

- Administrimi i integruar i rrezikut: Kredia, vendi, tregu, likuiditeti dhe rreziqet operationale menaxhohen si rreziqe kryesore në baza të Grupit. Për këtë qëllim, këto rreziqe maten, kufizohen, grumbullohen dhe krahasohen me kapitalin e mbulimit të rrezikut në dispozicion.
- Kërkesat rregullatore: Të gjitha dispozitat dhe kërkesat e autoriteteve mbikëqyrëse në lidhje me menaxhimin e rrezikut janë marrë parasysh dhe janë në përputhje me.
- Planifikimi i vazhdueshëm: Strategjitë e rrezikut dhe kapitali i rrezikut rishikohen dhe miratohen gjatë procesit të buxhetimit dhe planifikimit njëvjeçar, duke i kushtuar vëmendje të veçantë parandalimit të përqëndrimeve të rrezikut.

- Kontrolli i pavarur: Mirëmbahet një personel i qartë dhe ndarja organizative midis veprimeve të biznesit dhe të gjitha aktiviteteve të administrimit të rrezikut ose kontrollit të rrezikut.
- Kontrolli "ex ante" dhe "ex post": Rreziqet maten vazhdimisht brenda fushës së shitjes së produktit dhe matjes së performancës së rregulluar nga rreziku. Në këtë mënyrë sigurohet që biznesi në përgjithësi kryhet vetëm nën konsideratat e kthimit të rrezikut dhe se nuk ka nxitje për të marrë rreziqe të larta.

Njësitë individuale të administrimit të rrezikut të Grupit zhvillojnë strategji të detajuara të rrezikut, të cilat përcaktojnë objektiva më konkrete të rrezikut dhe standarde specifike në përputhje me këto parime të përgjithshme. Strategjia e përgjithshme e rrezikut të Grupit rrjedh nga strategjia e biznesit e Grupit dhe kërkesa e rrezikut dhe shton aspekte të rëndësishme të rrezikut ndaj strukturës së planifikuar të biznesit dhe zhvillimit strategjik. Këto aspekte përfshijnë, për shembull, kufijtë strukturorë dhe objektivat e raportit të kapitalit që duhet të përmbushen në procesin e buxhetimit dhe në fushën e vendimeve të biznesit. Caqet më specifike për kategoritë individuale të rrezikut janë vendosur në strategjitë e detajuara të rrezikut.

(2) Organizimi i administrimit të rrezikut

Bordi Drejtues i Grupit siguron organizimin e duhur dhe zhvillimin e vazhdueshëm të administrimit të rrezikut. Bordi vendos se cilat procedura duhet të përdoren për identifikimin, matjen dhe monitorimin e rreziqeve dhe merr vendime drejtuese sipas raporteve dhe analizave të rrezikut. Bordi Drejtues mbështetet në kryerjen e këtyre detyrave nga njësitë e administrimit të rrezikut të pavarur dhe komisionet e veçanta.

Funksionet e administrimit të rrezikut kryhen në nivele të ndryshme në Grup. Grupi zhvillon dhe zbaton konceptet përkatëse si institucioni i kreditit amë. Njësitë e administrimit të rrezikut zbatojnë politikat e rrezikut për llojet specifike të rrezikut dhe marrin vendime aktive drejtuese brenda buxheteve të miratuara të rrezikut për të arritur objektivat e vendosura në politikën e biznesit. Për këtë qëllim, ata monitorojnë rreziqet që rezultojnë nga përdorimi i mjeteve standarde të matjes dhe i raportojnë ato tek njësitë qendrore të administrimit të rrezikut nëpërmjet ndërfaqeve të përcaktuara.

Divizioni qendror i Kontrollit të Rrezikut Bankar merr funksionin e kontrollit të pavarur të rrezikut të kërkuar nga ligji bankar. Përgjegjësitë e tij përfshijnë zhvillimin e një kuadri të gjerë të Grupit për administrimin e rrezikut të grupit (duke integruar të gjitha llojet e rrezikut) dhe përgatitjen e raporteve të pavarura mbi profilin e rrezikut për Komitetin e Rrezikut të Bordit Mbikëqyrës, Bordit të Administrimit të Bankës dhe drejtuesve të njërive individuale të biznesit. Ai gjithashtu mat masën e kërkuar të mbulimit të rrezikut për njësi të ndryshme të Grupit dhe llogarit përdorimin e buxheteve të kapitalit të rrezikut të alokuar në kuadrin e mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm.

Komitetet e rrezikut

Komiteti i Rrezikut të Grupit është organi më i lartë vendimmarrës për të gjitha fushat e Grupit lidhur me rrezikun. Ai vendos për metodat e administrimit të rrezikut dhe për konceptet e kontrollit të përdorura përgjithësisht për Bankën dhe për nënndarjet kyçe dhe është përgjegjës për zhvillimin e vazhdueshëm dhe zbatimin e metodave dhe parametereve për përcaktimin e rrezikut dhe për rafinimin e instrumenteve drejtuese.

Kjo gjithashtu përfshin përcaktimin e rrezikut dhe buxhetet dhe kufizimet e ndryshme të rrezikut në nivelin e përgjithshëm të Grupit, si dhe monitorimin e situatës aktuale të rrezikut në lidhje limitet e brendshme të mjaftueshmërisë së kapitalit dhe rreziqet përkatëse. Ai miraton aktivitetet e administrimit të rrezikut dhe kontrollit (siç është shpërndarja e kapitalit të rrezikut) dhe këshillon Këshillin Drejtues në këto çështje. Komiteti i Aktiveve / Detyrimeve të Grupit vlerëson dhe administron strukturën epozicionit financiar dhe rrezikun e likuiditetit dhe përcakton standardet për çmimet e transfertave të fondeve të brendshme. Në këtë kontekst ai luan një rol të rëndësishëm në planifikimin e financimit afatgjatë dhe mbrojtjes së normave të interesit strukturor dhe të kursit të këmbimit valutor.

Komiteti i Rrezikut të Tregut kontrollon rreziqet e tregut që rrjedhin instrumentet e mbajtura për shitje dhe mbajtura në maturim dhe përcakton kufijtë përkatës dhe proceset. Në veçanti, mbështetet në raportet e fitimit dhe humbjes, rreziqet e llogaritura dhe përdorimi i limitit, si dhe rezultatet e analizave të skenarit dhe testet e stresit në lidhje me rreziqet e tregut.

Komiteti i Kreditit përbëhet nga përfaqësues të zyrave shërbimit dhe të zyrave mbështetëse, me detyra të stafit në varësi të llojit të klientit (klientët e korporatave, bankat, sovranët dhe shitjet me pakicë). Komisionet e përcaktojnë kriteret specifike të huadhënies për segmente të ndryshme të klientëve dhe marrin të gjitha vendimet e kredive në lidhje me ato segmente në lidhje me procesin e miratimit të kredisë (në varësi të vlerësimit dhe madhësisë së ekspozimit).

Komiteti i kredive me probleme është komiteti më i rëndësishëm në procesin e vlerësimit dhe vendimmarrjes në lidhje me huatë problematike. Komiteti përfshin kryesisht autoritetet vendimmarrëse; kryetari i tij është Drejtori Kryesor i Rrezikut (DKR) i Bankës. Anëtarët e mëtejshëm me të drejtë vote janë ata anëtarë të Bordit Drejtues përgjegjës për divizionet e konsumatorëve, Drejtori Kryesor Financiar (DKF) dhe divizioni përkatës dhe menaxherët e departamenteve nga administrimi i rrezikut dhe administrimi i ekspozimeve të veçanta (Work-out).

Komiteti i Administrimi dhe Kontrollit të Rrezikut Operacionale të Grupit përbëhet nga përfaqësues të fushave të biznesit (klientët e shitjes me pakicë, të tregut dhe të korporatave) dhe përfaqësues të Pajtuësshmërisë (duke përfshirë krimin financiar), Sistemin e Kontrollit të Brendshëm, Operacionet, Sigurinë dhe Kontrollin e Rrezikut, nën kryesimin e DKR. Ky komitet është përgjegjës për administrimin e rrezikut operacional të Grupit (duke përfshirë rrezikun e sjelljes). Ai nxjerr dhe vendos strategjinë e rrezikut operacional bazuar në profilin e rrezikut dhe strategjinë e biznesit dhe gjithashtu bën vendime lidhur me veprimet, kontrollet dhe pranimin e rrezikut.

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
a) Vështrim i përgjithshëm (Vazhdim)
(2) Organizimi i administrimit të rrezikut. (Vazhdim)

Sigurimi i cilësisë dhe auditimi i brendshëm

së proceseve, modeleve, llogaritjeve dhe burimeve të të dhënave. Kjo është për të siguruar që Grupi i përmbahet të gjitha kërkesave ligjore dhe se mund të arrijë standardet më të larta në operacionet e administrimit të rrezikut.

Të gjitha këto aspekte koordinohen nga Divizioni i Pajtueshmërisë Bankare, i cili analizon sistemin e kontrollit të brendshëm në mënyrë të vazhdueshme dhe - nëse veprimet janë të nevojshme për të adresuar ndonjë mangësi - është gjithashtu përgjegjës për përcjelljen e zbatimit të tyre.

Dy funksione shumë të rëndësishme në sigurimin e mbikëqyrjes së pavarur kryhen nga divizionet e Auditimit dhe Pajtueshmëria: Auditimi i pavarur i brendshëm është një kërkesë ligjore dhe një shtyllë qendrore e sistemit të kontrollit të brendshëm. Auditimi i brendshëm periodikisht vlerëson të gjitha proceset e biznesit dhe kontribuon në mënyrë të konsiderueshme për sigurimin dhe përmirësimin e tyre. I dërgon raportet e tij drejtpërdrejt në Bordin Drejtues të Grupit, i cili i diskuton ato në baza të rregullta në mbledhjet e tij të Bordit.

Zyra e Përputhshmërisë është përgjegjëse për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me përmbushjen e kërkesave ligjore në plotësim dhe si pjesë integrale të sistemit të kontrollit të brendshëm. Kështu, monitorohet përputhja me rregulloret ekzistuese në operacionet ditore.

(3) Administrimi i rrezikut të përgjithshëm të grupit.

Mbajtja e një niveli të mjaftueshëm të kapitalit është një objektivi kryesor i Grupit. Kërkesat e kapitalit monitorohen rregullisht bazuar në nivelin e rrezikut të matur sipas modeleve të brendshme dhe në zgjedhjen e modeleve të përshtatshme merret parasysh rëndësia e rreziqeve që vlerësohen çdo vit. Ky koncept i administrimit të rrezikut të përgjithshëm të grupit siguron përmbushjen e kërkesave të kapitalit si nga perspektiva rregullative (qëndrueshmëria dhe statusi i vazhdueshëm) dhe nga perspektiva ekonomike (vlerësimi objektivi). Kështu ajo mbulon aspektet sasiore të procesit të vlerësimit të mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm (ICAAP) siç kërkohet ligjërisht. Procesi i plotë i ICAAP i Grupit auditohet gjatë procesit të rishikimit mbikëqyrës në baza vjetore.

Korniza e sjelljes të rrezikut (KSR) kufizon rrezikun e përgjithshëm të Grupit në përputhje me objektivat strategjike të Grupit dhe cakton kapitalin e rrezikut të llogaritur sipas kategorive të ndryshme të rrezikut dhe zonave të biznesit. Qëllimi kryesor i KSR është të kufizojë rrezikun, veçanërisht në skenarët e kundërt dhe për rreziqet kryesore të njëanshme në mënyrë të tillë që të sigurojnë pajtueshmëri me raportet minimale rregullatore. Rrjedhimisht, KSR bazohet në tri shtyllat e ICAAP (vlerësimi objektivi, vijimësia e biznesit, perspektiva e qëndrueshmërisë) dhe përcakton limitet e rrezikut të përqendrimit për llojet e rrezikut të identifikuar si të rëndësishme në vlerësimin e rrezikut. Përveç kësaj, qëndrimi ndaj rrezikut i vendosur nga Bordi Drejtues dhe strategjia e rrezikut të Bankës dhe zbatimi i tij raportohen rregullisht në Komitetin e Rrezikut të Bordit Mbikëqyrës.

Objektivi	Rreziku	Teknika e matjes	Niveli i besimit
Perspektiva e vlerësimit të synuar	Rreziku i mos plotësimit të kërkesave nga huadhënësit kryesor të Bankës	Humbja e papritur për horizontin e rrezikut njëvjeçar (kapitali ekonomik) nuk mund të tejkalojë nivelin aktual të kapitalit dhe detyrimeve të varura	99.92% si rrjedh nga probabiliteti i objektivave të vlerësimit të parazgjedhur
Perspektiva e biznesit në vijimësi	Rreziku i mosplotësimit të kërkesës së kapitalit rregullator sipas CRR	Kapaciteti i marrjes së rrezikut (fitimet e projektuara plus kapitali që tejkalon kërkesat rregullatore) nuk mund të tejkalojë vlerën me rrezik të Bankës (horizonti rreziku një vjeçar)	95 % duke reflektuar gatishmërinë e pronarëve për të injektuar fonde shtesë vetanake
Perspektiva e qëndrueshmërisë	Rreziku i rënies nën një raport të qëndrueshëm tier 1 gjatë gjithë ciklit ekonomik	Projeksionet e kapitalit dhe të ardhurave për një periudhë planifikuese trevjeçare bazuar në supozimet e një rënie të konsiderueshme në ekonomi	85-90 % bazuar në vendimet e mundshme të administrimit për të ulur rrezikun përkohësisht ose për të rritur kapitalin e kapitalit shtesë

b) Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku më i madh për biznesin e Grupit. Rreziku i kredisë nënkupton rrezikun e humbjes financiare nëse ndonjë nga klientët ose palët e treta nuk i përmbush detyrimet kontraktuale ndaj Grupit. Rreziku i kredisë vjen kryesisht nga huatë dhe paradhëniet ndaj bankave, huatë dhe paradhëniet për klientët, angazhimet e huadhënies dhe garancitë financiare të dhëna. Grupi gjithashtu është e ekspozuar ndaj rreziqeve të tjera të kreditit që rrjedhin nga investimet në letrat me vlerë të borxhit dhe ekspozimet e tjera të lidhura me aktivitetet tregtare, marrëveshjet e shlyerjes dhe transaksionet e anasjellta të riblerjes (reverse repo).

Ekspozimi total i kredisë i përdorur në administrimin e portofolit përfshin të dyja ekspozimet në dhe jashtë pasqyrës së pozicionit financiar përpara aplikimit të faktorëve të konvertimit të kredisë, dhe kështu përfaqëson ekspozimin total të kredisë. Nuk zvogëlohet nga efektet e zbutjes së rrezikut të kredisë, si garancitë ose kolaterali fizik, efektet që megjithatë konsiderohen në vlerësimin e përgjithshëm të rrezikut të kredisë. Ekspozimi total i kredisë është përdorur - nëse nuk është shprehur ndryshe - për t'u referuar ekspozimeve në të gjitha tabelat e mëposhme në raportin e rrezikut.

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë sipas klasës së aktiveve:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Klientet korporata	75,224,605	76,921,228
Financimi i projekteve	7,058,834	6,367,604
Klientet me pakicë	75,335,391	69,815,866
Bankat	48,793,883	63,779,889
Sovranët	127,865,197	101,483,743
Totali	334,277,910	318,368,330

Ekspozimi total i kredisë përfshin balancat e parave në bankat qendrore dhe depozitat e tjera në banka (Shënimi 6), aktivet financiare me koston e amortizuar (Shënimi 7) dhe angazhimet e huasë, garancitë financiare të dhëna dhe angazhimet e tjera të dhëna (Shënimi 28).

Portofoli i kredisë – klientët korporata

Modelet e brendshme të vlerësimit për klientët e korporatave marrin parasysh parametrat cilësorë, raportet e ndryshme nga deklarata e pozicionit financiar dhe raportet e fitimit që mbulojnë aspekte të ndryshme të aftësisë kreditore të klientëve për industri dhe industri të ndryshme. Përveç kësaj, modeli për korporatat më të vogla gjithashtu përfshin një përbërës të sjelljes së llogarisë.

Tabela e mëposhtme tregon totalin e vlerësimit të brendshëm të ekspozimit ndaj kredisë (korporatat e mëdha, korporatat e mesme dhe korporatat e vogla). Për qëllime prezantimi, notat individuale të shkallës së vlerësimit janë kombinuar në nëntë klasifikime kryesore.

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
1 Rrezik minimal	-	0.00%	-	0.00%
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	-	0.00%	-	0.00%
3 Gjendje shumë e mirë e kredisë	163	0.00%	-	0.00%
4 Gjendje e mirë e kredisë	1,967,427	2.62%	1,169,577	1.52%
5 Gjendje e shëndoshë e kredisë	30,257,453	40.22%	26,877,103	34.94%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	23,550,293	31.31%	26,687,862	34.70%
7 Gjendja margjinale e kredisë	10,120,029	13.45%	10,093,880	13.12%
8 Gjendja e dobët e kredisë / nën standard	4,671,671	6.21%	6,176,324	8.03%
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	791,932	1.05%	1,204,629	1.57%
10 E zhvlerësuar	3,855,123	5.12%	4,684,629	6.09%
NR E pa klasifikuar	10,514	0.01%	27,224	0.04%
Totali	75,224,605	100.00%	76,921,228	100.00%

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
b) Rreziku i kredisë (Vazhdim)

Modeli i vlerësimit për financimin e projektit ka pesë klasa dhe merr parasysh probabilitetet individuale të parazgjedhur dhe kolateralin në dispozicion. Ndarja e ekspozimit të financimit të projektit të grupit është paraqitur në tabelën e mëposhtme:

Në mijë Lek		31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
6.1	Profili i shkëlqyeshëm i rrezikut të projektit - rrezik shumë i ulët	-	0.00%	1,088,630	17.10%
6.2	Profili i mirë i rrezikut të projektit - rrezik i ulët	6,836,164	96.85%	4,977,659	78.17%
6.3	Profili i pranueshëm i rrezikut të projektit - rreziku mesatar	-	0.00%	-	0.00%
6.4	Profili i dobët i rrezikut të projektit - rreziku i lartë	-	0.00%	-	0.00%
6.5	E zhvlerësuar	222,657	3.15%	301,313	4.73%
NR	E pa klasifikuar	13	0.00%	2	0.00%
Totali		7,058,834	100.00%	6,367,604	100.00%

Tabela më poshtë jep një ndarje të ekspozimit total të kredisë për korporatat dhe financimin e projektit sipas industrisë:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Prodhim	17,746,378	19.52%	16,254,483	19.52%
Tregtia me shumicë dhe pakicë	24,952,667	32.04%	26,684,624	32.04%
Ndërmjetësimi financiar	974,656	1.31%	1,087,945	1.31%
Pasuri të patundshme	1,407,479	2.37%	1,977,061	2.37%
Ndërtim	11,510,860	13.16%	10,958,214	13.16%
Transport, magazinim dhe komunikim	41,450	0.05%	38,120	0.05%
Furnizimi me energji, gaz, avull dhe ujë të ngrohtë	3,989,953	4.29%	3,570,053	4.29%
Shërbime teknike	15,914,171	20.06%	16,711,134	20.06%
Industritë e tjera	5,745,825	7.21%	6,007,198	7.21%
Totali	82,283,439	100.00%	75,864,556	100.00%

Portofoli i kredisë - Klientë me pakicë

Klientet retail janë të ndarë në individë privatë dhe ndërmarrje të vogla dhe të mesme (NVM). Për klientet me pakicë përdoret një sistem me dy pikë, i përbërë nga vlerësimi fillestar dhe ad hoc i bazuar në të dhënat e klientit dhe të vlerësimit të sjelljes bazuar në të dhënat e llogarisë. Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e kredisë të Grupit ndaj klientëve me pakicë:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Klientët me pakicë - individë privatë	61,108,939	81%	56,081,080	80%
Klientët me pakicë - njësi të vogla dhe të mesme	14,226,452	19%	13,734,786	20%
Totali	75,335,391	100%	69,815,866	100%

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)

b) Rreziku i kredisë (Vazhdim)

Portofoli i kredisë - Klientë me pakicë (Vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë për klientët me pakicë (individët privatë dhe mikro njësitë) sipas vlerësimit të brendshëm:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
0.5 Rrezik minimal	1,921,332	3.01%	3,746,268	6.39%
1.0 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	5,183,224	8.13%	14,225,934	24.26%
1.5 Gjendje shumë e mirë në kredi	9,845,150	15.44%	7,661,794	13.06%
2.0 Gjendja e mirë e kredisë	11,883,452	18.64%	9,100,534	15.52%
2.5 Gjendja e shëndoshë e kredisë	10,973,422	17.21%	7,734,383	13.19%
3.0 Gjendje e pranueshme e kredisë	8,299,383	13.02%	4,028,304	6.87%
3.5 Gjendja marginale e kredisë	3,937,556	6.18%	2,399,483	4.09%
4.0 Gjendja e dobët e kredisë / nën standard	2,044,490	3.21%	1,099,776	1.88%
4.5 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	2,763,845	4.34%	1,717,689	2.93%
5.0 E zhvlerësuar	2,427,889	3.81%	2,427,317	4.14%
NR E pa klasifikuar	4,466,987	7.01%	4,505,611	7.68%
Totali	63,746,730	100%	58,647,093	100%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë ndaj klientëve me pakicë (ndërmarrjet e ndërmarrjeve të vogla) sipas vlerësimit të brendshëm:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
1 Rrezik minimal	94,620	0.87%	160,548	1.51%
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	768,791	6.91%	546,095	4.67%
3 Gjendje shumë e mirë në kredi	804,508	7.37%	991,271	8.51%
4 Gjendje e mirë e kredisë	1,776,335	15.84%	1,719,984	15.56%
5 Gjendje e shëndoshë e kredisë	2,017,742	17.97%	1,907,999	17.65%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	1,953,262	16.75%	2,289,338	20.90%
7 Gjendje marginale e kredisë	2,018,916	16.38%	1,693,143	14.99%
8 Gjendje e dobët e kredisë / nën standard	839,562	6.06%	693,163	5.87%
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	228,788	1.89%	238,560	2.01%
10 E zhvlerësuar	1,073,807	9.85%	913,507	8.31%
NR E pa klasifikuar	12,330	0.11%	15,165	0.03%
Totali	11,588,661	100.00%	11,168,773	100.00%

Tabela më poshtë tregon ekspozimin total të kredisë me pakicë sipas produktit:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Kreditë hipotekare	27,557,290	36.58%	25,896,612	37.09%
Kreditë personale	26,096,895	34.64%	23,151,899	33.16%
Financimi i NVM-ve	10,893,237	14.46%	2,199,476	3.15%
Overdraft	6,274,736	8.33%	10,627,673	15.22%
Kartat e kreditit	2,337,058	3.10%	5,838,959	8.36%
Kredi për makina	2,176,175	2.89%	2,101,247	3.01%
Totali	75,335,391	100%	69,815,866	100%

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
b) Rreziku i kredisë (Vazhdim)

Portofoli i kredisë – Bankat

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë sipas klasifikimit të brendshëm për bankat (duke përjashtuar bankat qendrore). Për shkak të numrit të vogël të klientëve (psh. humbjeve të vëzhguara), probabiliteti i humbjeve të klasifikimit individual në këtë klasë të aktiveve llogaritet bazuar në një kombinim të të dhënave të brendshme dhe të jashtme.

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
1 Rrezik minimal	-	0%	10,543,620	17%
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	10,026,972	21%	13,391,471	21%
3 Gjendje shumë e mirë në kredi	18,491,215	38%	14,630,915	23%
4 Gjendja e mirë e kredisë	18,728,653	38%	18,580,739	29%
5 Gjendja e shëndoshë e kredisë	239,068	0%	5,162,769	8%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	977,921	2%	1,147,491	2%
7 Gjendje marginale e kredisë	234,800	0%	0	0%
8 Gjendje e dobët e kredisë / nën standard	95,223	0%	321,617	1%
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	-	0%	0	0%
10 E zhvlerësuar	-	0%	0	0%
NR E pa klasifikuar	31	0%	1,266	0%
Totali	48,793,883	100.00%	63,779,888	100.00%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë ndaj bankave (duke përjashtuar bankat qendrore) sipas produktit:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Hua dhe paradhanie	27,248,489	56%	34,199,906	57%
Obligacionet	-	0%	-	0%
Repo	1,257,821	3%	2,595,334	4%
Tregu i parave	-	0%	1,073,798	2%
Të tjera	20,287,573	42%	22,189,530	37%
Totali	48,793,883	100%	60,058,568	100%

Portofoli i kredisë – Qeveritë qendrore

Një tjetër klasë e aktiveve formohet nga qeveritë qendrore, bankat qendrore dhe komunat rajonale, si dhe subjektet e tjera të sektorit publik. Tabela më poshtë jep një ndarje të ekspozimit total ndaj qeverive qendrore (duke përfshirë bankat qendrore) sipas vlerësimit të brendshëm::

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
A1 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	17,379,940	13.59%	5,681,161	5.60%
A2 Gjendje shumë e mirë e kredisë	12,179,006	9.52%	3,645,431	3.59%
A4 Gjendje e mirë e kredisë	23	0.00%		
A5 Gjendje e mirë e kredisë	1,052,682	0.82%	2,297,783	2.26%
B1 Gjendje e shëndoshë e kredisë	-	0.00%	-	
B2 Gjendje shumë e mirë e kredisë	3,143,452	2.46%		
B5 Gjendje e mirë e kredisë	90,815,399	71.02%	-	
C1 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	2,008,979	1.57%	87,236,154	85.96%
C2 Gjendje shumë e mirë e kredisë	1,285,608	1.01%	1,490,350	1.47%
C3 Gjendje shumë e mirë e kredisë	-	0.00%	13	0.00%
C4 Gjendje e mirë e kredisë	-	0.00%	1,132,757	1.12%
NR E pa klasifikuar	108	0.00%	94	0.00%
Totali	127,865,197	100.00%	101,483,743	100.00%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredive ndaj sovranëve (duke përfshirë bankat qendrore) sipas

produktit:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Hua dhe paradhenie	23,217,066	18.16%	20,267,287	19.97%
Obligacionet	104,647,840	81.84%	79,365,553	78.21%
Tregu i parave	291	0.00%	1,850,903	1.82%
Totali	127,865,197	100.00%	101,483,743	100.00%

Ekspozimet jo-performuese (EJP)

Tabela në vijim paraqet ekspozimet jo-performuese duke përfshirë së bashku ekspozimet të humbura dhe jo të humbura.

në mijë LEK	EJP		Raporti i EJP		Raporti i mbulimit të EJP	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Korporatat jofinanciare	5,451,793	7,726,045	7.62%	8.41%	77.25%	80.43%
Individët	2,663,881	2,662,228	4.18%	4.69%	66.76%	72.36%
Hua dhe paradhënie	8,115,674	10,388,273	2.64%	3.00%	73.97%	79.00%
Totali	8,115,674	10,388,273	2.64%	3.00%	73.97%	79.00%

Huatë me probleme (HP)

Sipas Nenit 178 CRR, përkufizimi i humbjes dhe i huave me probleme (HP) shkaktohet nëse mund të supozohet se një klient nuk ka gjasa të përmbushë detyrimet e tij të huasë në bankë ose nëse debitori ka kaluar së paku 90 ditë për çdo detyrim ndaj bankës.

Për klientët jo-retail, dymbëdhjetë tregues të ndryshëm përdoren për të identifikuar një ngjarje të paracaktuar. Për shembull, një ngjarje humbjeje zbatohet nëse një klient përfshihet në procedurat e paaftësisë paguese ose të ngjashme, nëse ka qenë e nevojshme të njihet një zhvlerësim ose zbritje e drejtpërdrejtë mbi një hua të klientit ose nëse administrimi i rrezikut të huasë ka gjykuar një llogari të arkëtueshme të mos jetë tërësisht i rikuperueshëm ose njësia e testimit po konsideron një ristrukturim.

Tabela e mëposhtme tregon pjesëmarrjen e huave me probleme (HP) në klasat e aktiveve të përcaktuara (duke përjashtuar zërat jashtë gjendjes financiare):

në mijë LEK	HP		Raporti HP		Raporti i mbulimit HP	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Korporatat jofinanciare	5,451,596	7,702,461	7.62%	8.37%	77.26%	80.66%
Individet	2,663,881	2,662,228	4.18%	4.67%	66.76%	73.85%
Totali i jo-bankave	8,115,477	10,364,689	4.18%	4.40%	73.97%	79.23%
Totali	8,115,477	10,364,689	4.18%	4.40%	73.97%	79.23%

Tabelat e mëposhtme tregojnë ndryshimet në kreditë me probleme në klasat e aktiveve të përcaktuara (duke përjashtuar zërat jashtë gjendjes financiare):

në mijë LEK	Më 1 janar 2023	Shtesa	Zvogëlime	Më 31 dhjetor 2023
Korporatat jofinanciare	7,702,461	1,094,981	(3,345,846)	5,451,596
Individet	2,662,229	1,028,068	(1,026,416)	2,663,881
Totali i jo-bankave	10,364,690	2,123,049	(4,372,262)	8,115,477
Totali	10,364,690	2,123,049	(4,372,262)	8,115,477

Në zvogëlime përfshihen ripagimet, anulimet dhe daljet nga kategoria e HP.

në mijë LEK	Më 1 janar 2022	Shtesa	Zvogëlime	Më 31 dhjetor 2022
Korporatat jofinanciare	8,853,711	1,140,997	(2,292,247)	7,702,461
Individet	2,904,234	880,061	(1,122,067)	2,662,228
Totali i jo-bankave	11,757,945	2,021,058	(3,414,314)	10,364,689
Totali	11,757,945	2,021,058	(3,414,314)	10,364,689

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
b) Rreziku i kredisë (Vazhdim)

Përqëndrimi i rrezikut

Portofoli i kredisë së Grupit është shumë i diversifikuar në aspektin e rajonit gjeografik dhe të industrisë. Përqëndrimet e ekspozimeve janë gjithashtu të administruara në mënyrë aktive (bazuar në konceptin e grupeve të klientëve të lidhur) përmes kufizimeve dhe raportimit të rregullt. Si rezultat, niveli i detajimit të portofolit është i lartë. Si pjesë e riorganizimit strategjik të Grupit, strukturat kufizuese për rrezikun e përqëndrimit u rishikuan për secilin segment të klientëve. Ndarja rajonale e ekspozimeve pasqyron diversifikimin e gjerë të biznesit të kredisë në tregjet e Grupit.

Tabela në vijim tregon shpërndarjen e ekspozimeve të kredive në të gjitha klasat e aktiveve nga vendi i huamarrësit, të grupuara sipas rajoneve:

në mijë LEK	2023	Pjesa në %	2022	Pjesa në %
Shqipëri	(7,729)	0.00%	260,017,327	81.67%
Austri	4,425,628	1.32%	15,262,434	4.79%
Gjermani	3,463,745	1.04%	5,304,342	1.67%
Holandë	64,452	0.02%	4,974,956	1.56%
Francë	135,827	0.04%	4,360,375	1.37%
Amerika e Veriut	22,058,440	6.60%	3,646,151	1.15%
Zvicër	5,068,481	1.52%	1,424,746	0.45%
Itali	71,275	0.02%	104,660	0.03%
Britania e Madhe	2,599,608	0.78%	84,467	0.03%
Rumani	908	0.00%	642	0.00%
Poloni	29,040,649	8.69%	85	0.00%
Republika Çeke	263,916,089	78.95%	27	0.00%
Bullgari	803	0.00%	2	0.00%
Të tjera	2,981	0.00%	12,235,947	3.84%
Pjesa tjetër e Bashkimit european	2,008,110	0.60%	9,461,802	2.97%
Pjesa tjetër e Botës	1,428,643	0.43%	1,490,367	0.47%
Totali	334,277,910	100.00%	318,368,329	100.00%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e kredisë në të gjitha klasat e aktiveve sipas monedhës:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Euro (EUR)	137,798,308	41.37%	127,217,823	40.72%
SHBA-Dollar (USD)	19,085,708	5.73%	20,135,758	6.45%
Franga zvicerane (CHF)	381,702	0.11%	545,933	0.17%
Leku shqiptar (ALL)	170,756,400	51.27%	160,603,541	51.41%
Monedha të tjera të huaja	5,059,553	1.52%	3,911,851	1.25%
Totali	333,081,671	100.00%	312,414,906	100.00%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e përgjithshëm të kredisë të Grupit bazuar në klasifikimin e industrisë së klientëve:

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	Pjesa në %	31 dhjetor 2022	Pjesa në %
Bankat dhe sigurimet	91,599,023	27.60%	86,839,596	27.60%
Administrata publike dhe institucionet e mbrojtjes dhe sigurimeve shoqërore	44,547,810	22.28%	70,088,676	22.28%
Individët private	69,296,612	12.86%	40,458,312	12.86%
Aktivitetet e pasurive të patundshme Tregti me pakicë, përveç riparimit të automjeteve	30,674,270	10.34%	32,542,846	10.34%
Furnizimi me energji, gaz, avull dhe ujë të ngrohtë	18,347,953	6.04%	19,004,997	6.04%
Prodhimi i metaleve bazë	19,939,925	5.74%	18,054,057	5.74%
Ndërtim	14,198,016	4.06%	12,779,964	4.06%

b) Rreziku i kredisë (Vazhdim)

Përqëndrimi i rrezikut (Vazhdim)

Nxjerrja e naftës së papërpunuar dhe gazit natyror	7,941,289	2.73%	8,578,060	2.73%
Transport tjetër	5,003,899	1.54%	4,856,201	1.54%
Aktivitete të tjera të biznesit	4,785,219	1.52%	4,793,736	1.52%
Aktivitetet e pasurive të patundshme	3,525,644	1.20%	3,784,390	1.20%
Transporti tokësor, transporti nëpërmjet tubacioneve	2,755,965	0.79%	2,496,756	0.79%
Tregtia me shumicë dhe tregtia me komision (përveç tregtimit të makinave)	-	0.00%	-	0.00%
Shitja e automjeteve	-	0.00%	-	0.00%
Prodhim i makinerive dhe pajisjeve	-	0.00%	-	0.00%
Prodhimi i produkteve ushqimore dhe pijeve	25,414	0.05%	142,277	0.05%
Industritë e tjera	21,636,873	3.25%	10,227,141	3.25%
Totali	334,277,910	100%	314,647,009	100%

c) Rreziku i tregut

përfshihen ndryshimet në vlerën e aktiveve të tregtueshme, lëvizjet direkt ose indirekt në çmimet e vëzhgueshme dhe efektet e ndryshimeve në luhatshmërinë dhe likuiditetin e këtyre faktorëve. Prandaj, rreziku i tregut lind nga ndryshimet e vlerës aktuale të pozicioneve brenda dhe jashtë bilancit në librin tregtar dhe bankar të bankës.

Vlerësimet e rrezikut të tregut bazohen në ndryshimet në kurset e këmbimit, normat e interesit, diferencat e kredisë, çmimet e kapitalit dhe të mallrave, dhe parametra të tjerë të tregut (p.sh., luhatshmëritë e nënkuptuara). Divizioni i Tregjeve të Kapitalit është përgjegjës për tregtimin e pronave, krijimin e tregut dhe biznesin e klientëve në tregun e pasasë dhe produktet e tregut të kapitalit.

Organizimi i administrimit të rrezikut të tregut

Të gjitha rreziqet e tregut maten, monitorohen dhe administrohen në nivel Grupi.

Të gjitha rreziqet e tregut maten, monitorohen dhe administrohen në nivel Grupi.

Komiteti i Rrezikut të Tregut është përgjegjës për çështjet strategjike të administrimit të rrezikut të tregut. Ai është përgjegjës për administrimin dhe kontrollin e të gjitha rreziqeve të tregut në Grup. Kufiri i përgjithshëm i Grupit vendoset nga Bordi Drejtues në bazë të kapacitetit të marrjes së rrezikut dhe buxhetit të të ardhurave. Ky kufi ndahet në nën kufij në koordinim me ndarjet e biznesit sipas strategjisë, modelit të biznesit dhe qasjes ndaj rrezikut.

Departamenti i Administrimit të Rrezikut të Tregut siguron që vëllimi i biznesit dhe lloji i produkteve përputhen me strategjinë e përcaktuar të Grupit. Ai është përgjegjës për zbatimin dhe rritjen e proceseve të administrimit të rrezikut, infrastrukturës dhe sistemeve të administrimit të rrezikut, manualeve dhe teknikave të matjes për të gjitha kategoritë e rrezikut të tregut dhe rrezikun e kredisë që rrjedh nga ndryshimet e çmimeve të tregut në transaksionet derivative. Për më tepër, Administrimi i Rrezikut të Tregut në mënyrë të pavarur mat dhe raporton të gjitha rreziqet e tregut në baza ditore dhe sipas kërkesave.

Të gjitha produktet në të cilat mund të mbahen pozicionet e hapura janë të shënuara në katalogun e produkteve. Produktet e reja shtohen në këtë listë vetëm pas përfundimit me sukses të procesit të miratimit të produktit. Aplikacionet e produktit kontrollohen tërësisht për çdo rrezik. Ato miratohen vetëm nëse produktet e reja mund të zbatohen në sistemet e administrimit të rrezikut të bankës në "front and back office".

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
c) Rreziku i tregut (Vazhdim)

Sistemi limit

Grupi përdor një qasje gjithëpërfshirëse të administrimit të rrezikut si për librin tregtar ashtu dhe për atë bankar (qasja e totalit të kthimit). Prandaj, rreziku i tregut administrohet në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha librat tregtar dhe bankar. Treguesit e mëposhtëm maten dhe kufizohen në baza ditore në sistemin e administrimit të rrezikut të tregut:

Vlera në rrezik (VR) – (niveli i besueshmërisë: 99 përqind, horizonti i rrezikut: një ditë)

- Vlera në rrezik është instrumenti drejtues kryesor i rrezikut të tregut në tregjet likuide dhe situatat normale të tregut. VR matet bazuar në një qasje simulimi hibrid në të cilën llogariten 5,000 skenarë. Qasja kombinon avantazhet e një simulimi historik dhe simulimi Monte-Carlo dhe nxjerr parametrat e tregut nga 500 ditë të të dhënave historike. Supozimet e shpërndarjes përfshijnë karakteristika moderne si grupimet e paqëndrueshme dhe ndryshime të rastësishme të kohës, gjë që ndihmon në riprodhimin e saktë të shpërndarjeve me shtrirje të madhe dhe asimetrike dhe faktorëve të rrezikut të normës bazë të interesit. Rezultatet e vlerës në rrezik nuk përdoren vetëm për të kufizuar rrezikun, por edhe në shpërndarjen e kapitalit ekonomik.

Ndjeshmëria (ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit dhe normat e interesit, gama, vega, çmimet e kapitalit dhe të mallrave).

- Kufijtë e ndjeshmërisë janë për të siguruar që përqendrimet janë shmangur në situata normale të tregut dhe janë instrumenti drejtues kryesor në situatat ekstreme të tregut dhe në tregjet jolikuide ose në tregjet që janë në m3nyrë strukturore të vështira për t'u matur.
- Stoploss - Limitet e ndalimit të humbjes shërbejnë për të forcuar disiplinën e tregtarëve në mënyrë që ata të mos lejojnë që humbjet të grumbullohen në pozicionet e tyre të pronësisë, por në mënyrë strikte të kufizojnë ato.

Një koncept i plotë stress testing plotëson këtë sistem të limiteve me shumë nivele. Simulon ndryshimet e mundshme të vlerës aktuale me skenarë të përcaktuar për portofolin total. Rezultatet mbi përqendrimet e rrezikut të tregut të treguara nga këto teste të stresit raportohen në Komitetin e Rrezikut të Tregut dhe merren parasysh gjatë përcaktimit të kufijve. Raportet e testit të stresit për portofolet individuale përfshihen në raportimin e përditshëm të rrezikut të tregut.

Vlera në rrezik (VR)

Tabelat e mëposhtme tregojnë VaR (99 përqind, një ditë) për kategoritë individuale të rrezikut të tregut në librin tregtar dhe në librin bankar. VaR-ja e Grupit kryesisht vjen nga rreziku i monedhës për librin e tregtimit dhe rreziku i normës së interesit për librin bankar.

Libri tregtar VR 99% 1d	VaR	VaR
në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rreziku i monedhës	99%	100%
Rreziku i normës së interesit	1%	0%
Marzhi i rrezikut të kredisë	0%	0%
Rreziku i çmimit të aksioneve	0%	0%
Rreziku Vega	0%	0%
Rreziku i bazës	0%	0%
Totali	(2,585)	(16,835)

Libri bankar VR 99% 1d	VaR	VaR
në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rreziku i monedhës	0%	0%
Rreziku i normës së interesit	36.80%	46.50%
Marzhi i rrezikut të kredisë	61.60%	52.70%
Rreziku Vega	0%	0%
Rreziku i bazës	1.60%	0.8%
Totali	(432,166)	(663,614)

Gjithsej VR 99% 1d	VaR	VaR
në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rreziku i monedhës	2.90%	1.4%

Rreziku i normës së interesit	35.50%	46.5%
Marzhi i rrezikut të kredisë	59.90%	51.4%
Rreziku i çmimit të aksioneve	0%	0%
Rreziku Vega	0%	0%
Rreziku i bazës	1.70%	0.7%
Totali	(291,617)	(665,493)

Rreziku Vega është matja e ndryshimit të çmimit të një opsioni ndaj ndryshimeve në paqëndrueshmërinë e aktivitetit bazë. Vega përfaqëson shumën që ndryshon çmimi i një kontrate opsioni në reagim ndaj një ndryshimi prej 1% në paqëndrueshmërinë e nënkuptuar të aktivitetit bazë. Grupi nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut Vega.

Rreziku bazë është rreziku financiar që kompensimi i investimeve në një strategji mbrojtëse nuk do të pësojë ndryshime çmimesh në drejtime krejtësisht të kundërta nga njëri-tjetri. Ky korrelacion jo-perfekt midis dy investimeve krijon potencialin për fitime ose humbje të tepërta në një strategji mbrojtëse, duke shtuar kështu rrezikun për pozicionin. Për të përcaktuar sasinë e rrezikut bazë, banka merr çmimin aktual të tregut të aktivitetit që mbrohet (hedged) dhe zbret çmimin e ardhshëm të kontratës.

Rreziku i kursit të këmbimit dhe raporti i kapitalit

Rreziku i tregut në Grup rezulton kryesisht nga rreziku i kursit të këmbimit, luhatjet e kursit të këmbimit gjithashtu ndikojnë në të ardhurat dhe shpenzimet aktuale. Ato gjithashtu ndikojnë në kërkesat e kapitalit rregullator për aktivitetet e shprehura në monedha të huaja, edhe nëse ato financohen në të njëjtën monedhë dhe kështu nuk krijojnë një pozicion të hapur të këmbimit valutor.

Grupi synon stabilizimin e raportit të kapitalit gjatë administrimit të rreziqeve të kursit të këmbimit. Ky rrezik administrohet në baza mujore në Komitetin e Aktivitet/Pasivitet të Grupit bazuar në luhatjet historike të këmbimit valutor, parashikimet e kurseve të këmbimit dhe ndryshimet e raportit të kapitalit rregullator ndaj ndryshimeve në kurset individuale të këmbimit valutor.

Tabela e mëposhtme tregon të gjitha pozicionet materiale të hapura të kursit të këmbimit në datën 31 dhjetor 2023 dhe vlerat korresponduese për vitin e kaluar.

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
AUD	7,680	12,265
CAD	(19,345)	22,752
CHF	26,251	(3,908)
DKK	(35)	(39)
EUR	5,514,506	9,820,254
GBP	65,826	(22,449)
JPY	2,266	3,467
NOK	(8)	(10)
SEK	(40)	(44)
USD	(129,908)	(170,222)

Pozicioni i hapur negativ për monedhat e huaja tregon se detyrimet financiare janë më të mëdha se aktivitetet financiare në monedhën përkatëse, ndërsa nëse pozicioni i hapur për monedhat e huaja është pozitiv tregon se aktivitetet financiare janë më të mëdha se detyrimet financiare.

Rreziku i normës së interesit në librin tregtar

Tabelat në vijim tregojnë ndryshimet më të mëdha të vlerës aktuale për librin tregtar të Grupit, duke pasur parasysh një rritje të normës bazë të interesit me një pikë për të gjithë kurbën e yield-it në mijë Lekë për datat e raportimit më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

2023 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-12.32	-0.01	-0.01	-12.30								

2022 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-0.94	-0.02	-0.19	-0.72								

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)

c) Rreziku i tregut (Vazhdim)

Rreziku i normës së interes në librin tregtar (Vazhdim)

Maturimet e ndryshme dhe skemat e rivlerësimit të aktiveve dhe detyrimeve përkatëse (Depozitat dhe financimet nga tregjet e parasë dhe tregjet e kapitalit) shkaktajnë rrezikun e normës së interesit në Grup. Ky rrezik lind në veçanti nga ndryshimet në ndjeshmërinë e normave të interesit, rregullimet e normave dhe mundësi tjetër e përdorimt të flukseve të pritshme të parasë. Rreziku i normës së interesit në librin bankar është i rëndësishëm për EUR dhe USD si monedha kryesore.

Administrimi i pasqyrës së pozicionit financiar është detyra kryesore e sektorit të Thesarit, i cili mbështetet nga Komiteti i Aktivit/Pasivit të Grupit. Ato bazojnë vendimet e tyre në analiza të ndryshme të të ardhurave nga interesi dhe simulime që sigurojnë ndjeshmërinë e duhur të normës së interesit në përputhje me ndryshimet e pritshme në normat e tregut dhe qasjen e përgjithshme ndaj rrezikut.

Rreziku i normës së interesit në librin bankar nuk matet vetëm brenda kuadrit të vlerës në rrezik (Value-at-risk, VaR), por gjithashtu administrohet nga mjetet tradicionale të analizave të hendeikut të normës nominale dhe të normës së interesit. Rreziku i normës së interesit është subjekt i raportimit tremujor në kontekstin e statistikave të rrezikut të normës së interesit të paraqitura tek mbikëqyrësi i sektorit bankar.

Tabela në vijim tregon ndryshimin në vlerën aktuale të librit bankar të Grupit bazuar mbi një rritje të normës bazë të interesit me një pikë për të gjithë kurbën e yield-it në mijë Lek për datat e raportimit 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

2023 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	2,465	-59	-146	-414	-1,016	1,193	2,802	-1,537	135	1,093	387	27
CHF	-5	-	-	-3	-	-	-1	-1	-1	-	-	-
EUR	8,311	-62	-151	-321	1,692	2,746	5,472	469	-1,267	-52	-55	-159
GBP	14	-4	1	16	1	-	-	-	-	-	-	-
USD	112	96	5	125	15	194	192	-515	-	-	-	-

2022 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	2,687	(108)	(60)	(368)	421	2,958	(691)	(160)	255	574	38	(172)
CHF	17	-	-	(2)	(4)	(1)	(3)	(2)	(2)	(1)	-	-
EUR	3,224	232	19		1,296	536	1,219	(1,497)		(279)	(254)	(106)
GBP	12	13	2	(296)	1	-	-	-	(4,094)	-	-	-
USD	12	13	2	22	1	-	-	-	-	-	-	-

d) Administrimi i Likuiditetit

Struktura e financimit

Struktura e financimit të Grupit është shumë e fokusuar në marrjen e depozitave retail në tregun vendas. Burimet e ndryshme të financimit përdoren në përputhje me parimin e diversifikimit. Këto përfshijnë përdorimin e kredive të financimit të palës së tretë dhe skemat e ndarjes së rrezikut me organizata të ndryshme nderkombetare. Pjesërisht për shkak të burimeve të kufizuara të vendit dhe pjesërisht për shkak të çmimeve të leverdisshme, Grupi po përdor gjithashtu huamarrje ndërbankare dhe marrëveshje me bankat vendase dhe ndërkombëtare.

Parimet

Administrimi i likuiditetit në Grup siguron disponueshmërinë e vazhdueshme të fondeve të nevojshme për të mbuluar operacionet e përditshme të biznesit. Prandaj është një nga proceset më të rëndësishme të biznesit në drejtimin e përgjithshëm të grupit. Mjaftueshmëria e likuiditetit sigurohet përgjatë gjithë spektrit të maturimit si nga një aspekt ekonomik ashtu edhe nga një rregullator.

Në perspektivën ekonomike, Grupi RBI ka krijuar një kuadër qeverisjeje që përfshin kufijtë e brendshëm dhe masat e kontrollit mbi pozicionet e likuiditetit, që është në përputhje me Parimet për Administrimin e Rrezikut të Likuiditetit të Lartë dhe Mbikëqyrjen e themeluar nga Komiteti i Bazelit për Mbikëqyrjen Bankare. Grupi gjithashtu ka zbatuar të njëjtin kuadër, si një nga bankat e rrjetit të Grupit RBI.

Komponenti rregullator trajtohet duke përbushur kërkesat e raportimit sipas Basel III (Raporti i mbulimit të likuiditetit, Raporti neto i financimit të qëndrueshëm dhe matjet shtesë të monitorimit të likuiditetit) dhe duke mbajtur kërkesat minimale përkatëse në formën e kufijve rregullatorë. Për më tepër, Grupi ka shtuar kuadrin e likuiditetit bazuar në grup, kërkesat shtesë për likuiditet dhe raportim të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë (BSH) dhe Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.

Përgjegjësia dhe organizimi

Përgjegjësia për të siguruar nivele adekuate të likuiditetit është përgjegjësi mbi të gjithë Bordin Menaxhues. Megjithatë, për sa i përket funksioneve, anëtarët përgjegjës të Bordit janë Kryeshefi Ekzekutiv (Thesari dhe IB) dhe Zyrtari Kryesor i Rrezikut/Zyrtari Kryesor Financiar. Për rrjedhojë, proceset që lidhen me rrezikun e likuiditetit kryhen kryesisht nga dy departamente brenda bankës.

Së pari, departamenti i Thesarit/Dealing Room menaxhon pozicionet e rrezikut të likuiditetit brenda strategjisë, udhëzimeve dhe parametrave të vendosur nga vendimet e marra në mbledhjet e Komitetit të Aktiveve dhe Detyrimeve (KAD), të cilat pasqyrojnë të gjitha kufizimet rregullatore.

Së dyti, këto monitorohen dhe mbështeten nga sektori i pavarur i rrezikut të integruar (departamenti i rrezikut të tregut). Departamenti i rrezikut të tregut mat dhe zbaton kufizime në pozicione të ndryshme likuiditeti, si dhe monitoron përputhshmërinë e tyre. Përveç funksioneve të linjës së sipërpërmendur, ALM dhe Kërkimi i Tregut është përgjegjës për zbatimin e metodologjisë së gjerë të Grupit për modelet e rrezikut të likuiditetit.

Strategjia e Likuiditetit

Objektivat strategjike të likuiditetit të Grupit tonë përfshijnë vetë-qëndrueshmërinë e pozicionit të likuiditetit të grupit, stabilizimin e vazhdueshëm të bazës së depozitave të klientëve dhe pajtueshmërinë e vazhdueshme me kërkesat rregullatore dhe me politikat dhe kufijtë e brendshëm. Një objektiv tjetër është shmangia e likuiditetit të tepërt të kushtueshëm dhe shfrytëzimi eficient i fondeve. Njësitë e Administrimit të Rrezikut të Likuiditetit (Dhoma e Thesarit / Tregtisë, Rreziku i Tregut, KAP dhe Kërkimet) në Grup kanë një sërë masash të drejtpërdrejta ose indirekte për të drejtuar bilancet dhe pozicionet e likuiditetit të grupit. Dhoma e Thesarit / Tregtisë është e angazhuar për të arritur të gjithë treguesit kryesorë të performancës (TKPs) dhe për të qenë në përputhje me parimet e bazuara në rrezik.

Treguesit kryesorë të performancës përfshijnë objektiva të përgjithshme (kthimi nga kapitalin i rregulluar me rrezikun (KKRR) ose raportet e mbulimit), si dhe objektivat specifike të Thesarit për likuiditet (si një horizont minimal i mbijetesës në skenarë të përcaktuar të stresit ose diversifikimin e strukturës së rifinancimit). Përveç arritjes së një kontributi strukturor nëpërmjet transformimit të maturitetit që pasqyron likuiditetin dhe rrezikun e tregut të parashtruar nga banka, Dhoma e Thesarit / Tregtisë ndjek një politikë të matur dhe të qëndrueshme të rrezikut në administrimin e bilancit të saj.

Kuadri i Rrezikut të Likuiditetit

Likuiditeti i referohet aftësisë së Grupit për të mbajtur dhe/ose tërhequr, në çdo kohë, fondet e disponueshme në monedhat e kërkuara dhe shuma të mjaftueshme me kosto të arsyeshme, në mënyrë që të përmbushë detyrimet e saj financiare kur ato të kthehen. Rreziku i likuiditetit paraqet mundësinë e efekteve negative në rezultatin financiar dhe ekuitetin për shkak të pamundësisë së Grupit për të përmbushur detyrimet e saj të pagesës për shkak të:

Tërheqja e burimeve ekzistuese të financimit dhe/ose pamundësia për të siguruar burime të reja financimi (rreziku i likuiditetit të financimit)

Vështirësitë në konvertimin e aktiveve në fonde likuide për shkak të çrregullimeve të tregut (rreziku i likuiditetit të tregut)

Grupi përcakton kuadrin për menaxhimin e rrezikut të likuiditetit, i cili do t'i mundësojë Grupit t'i përgjigjet detyrimeve të maturuara në kushtet normale të biznesit, por edhe në kohë krize. Grupi menaxhon rrezikun në të gjitha monedhat dhe të ndara në monedhat kryesore, siguron stabilitet dhe diversifikim të burimeve të financimit, të trajtuar në kohë dhe në mënyrë adekuate në rast të rritjes së rrezikut.

Kuadri i rrezikut të likuiditetit përfshin përcaktimin e qasjes së rrezikut të vendosur dhe kufijve, modelet e aplikuara për kapjen e sjelljes së klientit dhe tregut (parimi i vijmësisë dhe stresi), sistemin e Treguesve të Paralajmërimit të Hershëm, planet e emergjencës.

Procesi i Administrimit të Rrezikut konsiston në matjen dhe modelimin e rreziqeve, vendosjen dhe monitorimin e kufijve, mbajtjen e ekspozimeve brenda këtyre kufijve dhe trajtimin e tepricave të limiteve dhe përafrimin e menaxhimit të ekspozimit me objektivat e biznesit.

Sjellja ndaj rrezikut dhe niveli i likuiditetit

Korniza e sjelljes të rrezikut (RAF) synon t'i sigurojë drejtimin, së bashku me formulimin dhe miratimin e një deklaratë të sjelljes të rrezikut, një mjet për të vendosur dhe kufizuar nivelin e rrezikut të përgjithshëm që grupi është i gatshëm dhe në gjendje të marrë përsipër të arrijë qëllimet e tij strategjike dhe të biznesit. Ekziston një ndërlidhje e ngushtë me Procesin e Vlerësimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit të Brendshëm (ICAAP) pasi objektivi kryesor i RAF është të harmonizojë objektivat strategjikë dhe të biznesit me domosdoshmërinë për të përmbushur kërkesat minimale rregullatore të kapitalit në skenarë të pafavorshëm, si dhe në rastin e njërive të mëdha dhe për të siguruar që kreditorët e vjetër të mos pësojnë humbje në një skenar rreziku ekstrem.

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)

d) Administrimi i Likuiditetit (Vazhdim)

Rreziku i normës së interes në librin tregtar (Vazhdim)

Sjellja ndaj rrezikut përkufizohet si niveli i rrezikut që banka është e gatshme të marrë dhe shprehet me një qasje rreziku që kërkon një periudhë minimale mbijetese (TTW) prej 30 ditësh në një periudhë stresi të rëndë (krizë e kombinuar) pa ekzekutimin e ndonjë kundërmase, ose 90 ditë me kundërmasa, përkatësisht. Kjo sigurohet ose nga një profil strukturor pozitiv i likuiditetit ose nga një nivel mjaftueshëm i lartë likuiditeti. Në rast të ndërprerjeve të tregut, mund të vendoset një drejtim individual ad hoc me objektiva më konservative për pozicionin total ose monedhat e zgjedhura.

Në rastin e biznesit si zakonisht (Skenari GC) transformimi i maturimit duhet të mbulohet plotësisht nga niveli i disponueshëm i likuiditetit në periudhën afatmesme. Kjo do të thotë që pozicioni kumulativ i likuiditetit për një periudhë deri në një vit duhet të jetë pozitiv. Në afat të gjatë (një vit ose më shumë), transformimi i maturitetit lejohet deri në një nivel të caktuar.

Sjellja e rrezikut i përcaktuar në modelet e brendshme plotësohet me kufizime të bazuara në raportet rregullatore të likuiditetit. Në përputhje me sjelljen e përcaktuar të rrezikut, grupi ka një horizont mbijetese prej disa muajsh (TTW) në një skenar stresi të rëndë, të kombinuar (stresi i reputacionit dhe i tregut). Kjo sigurohet si nga një profil strukturor pozitiv i likuiditetit. Në një mjedis normal në vijimësi, transformimi i maturitetit mbulohet plotësisht nga niveli i disponueshëm i likuiditetit në periudhën afatmesme. Kjo do të thotë se pozicioni kumulativ i likuiditetit për një periudhë deri në një vit është pozitiv. Në afat të gjatë (një vit ose më shumë), transformimi i maturitetit lejohet deri në një nivel të caktuar.

Raportet e likuiditetit sipas rregullatorit lokal

Njësia e rrezikut të tregut bazuar në rregulloren nr. 71 të BSH-së "Për administrimin e rrezikut të likuiditetit" duhet të llogarisë dhe raportojë në rast të ndonjë teprice raportet e likuiditetit në BSH. Rreziku i Tregut llogarit raportin e aktiveve likuide kundrejt detyrimeve afatshkurtra:

1. Të shprehura në monedhën kombëtare (lekë) në nivelin minimal 15% (pesëmbëdhjetë përqind) dhe në valutë në nivelin minimal 20% (njëzet përqind);
2. Në total në nivelin minimal 20% (njëzet përqind).

Raporti i mbulimit të Likuiditetit (RML)

Bazuar në rregulloren nr. 27/2019 të BSH-së, Raiffeisen Bank Shqipëri siguron në çdo kohë një raport mbulimi të likuiditetit të paktën:

- 100% për monedhat totale
- 80% për totalin e valutave të huaja të rëndësishme

Pozicioni i likuiditetit monitorohet në nivel Banke dhe kufizohet me anë të një sistemi limit të plotë. Në përputhje me sjelljen e përcaktuar të rrezikut, Grupi përcaktoi kufijtë që kufizojnë pozicionet e likuiditetit në një formë të dyfishtë: nga një grup kufijsh të likuiditetit të shqetësimit në vazhdimësi dhe një grup kufijsh likuiditeti TTW.

Raporti i financimit të qëndrueshëm (RFQ)

RFQ përkufizohet si përqindja e fondit të qëndrueshëm të disponueshëm ("FQD") nëpërmjet detyrimeve dhe kapitalit mbi financimin e qëndrueshëm të kërkuar ("FQK") për aktivet. Grupi monitoron transformimin e saj strukturor të likuiditetit dhe maturimit të aktiveve edhe me treguesin strukturor të kapitalit – raporti neto i financimit të qëndrueshëm (RFQ), i cili është treguesi afatgjatë i likuiditetit, i cili vlerëson nëse grupi ka strukturën e duhur të financimit në lidhje me struktura e aktiveve.

Bazuar në rregulloren nr. 70/2022 të BSH, Raiffeisen Bank Shqipëri do të sigurojë në çdo kohë një raport neto të qëndrueshëm financimi prej të paktën:

- 100% për monedhat totale

Monitorimi i likuiditetit

Grupi përdor një sërë instrumentesh matëse të personalizuar dhe tregues të paralajmërimit të hershëm, të cilat i japin Bordit të Administrimit dhe Drejtimit të lartë informacionin përpara në kohë. Kuadri rregullator sigurohet që Grupi mund të vazhdojë të operojë në një periudhë të vështirë stresi.

Monitorimi i limiteve dhe raportimi mbi përputhjen me limitet kryhet në mënyrë të rregullt dhe efektive. Çdo shkelje e kryer nga linja të ndryshme biznesi të Bankës, raportohet në KAP të Grupit dhe përshkallëzohet. Në raste të tilla, ndërmerren hapat e duhur në konsultim me njësinë përgjegjëse ose çështja përshkallëzohet në instancën tjetër më të lartë përgjegjëse.

Testimi i stresit të likuiditetit

Testet e stresit kryhen për njësitë individuale të Grupit në baza ditore dhe në nivel Grupi në baza javore, në RBI HO. Testet mbulojnë tre skenarë (krizën e tregut, krizën reputacionale dhe krizën e kombinuar), duke konsideruar efektet e skenarëve për një periudhë disa mujore dhe paraqesin që ngjarjet e stresit mund të rezultojnë njëkohësisht në një kërkesë likuiditeti në kohë për disa valuta. Skenarët e stresit përfshijnë financimin kryesor dhe rreziqet e likuiditetit të tregut, pa marrë parasysh efektet e dobishme të diversifikimit. Kjo do të thotë se në testet e stresit të Grupit, të gjitha njësitë e rrjetit janë njëkohësisht subjekt i një krize të kombinuar të theksuar për të gjitha produktet e tyre kryesore. Rezultatet e testeve të stresit raportohen tek Shefi i Rrezikut dhe Shefi i Financës, si dhe tek anëtarët e tjerë të Drejtimit në baza javore; ato gjithashtu formojnë një komponent kyç në takimet mujore të KAP dhe përfshihen në planifikimin strategjik dhe në planifikimin e emergjencave të Grupit.

Një qasje konservatore miratohet kur përcaktohen raportet e flukseve dalëse në bazë të të dhënave historike dhe opinioneve të ekspertëve. Simulimi supozon mungesën e qasjes në tregun e parasë ose të kapitalit dhe njëkohësisht flukseve dalëse të depozitave të klientëve. Në këtë drejtim, rreziku i përqendrimit të depozitave përcaktohet duke vendosur raporte më të larta të flukseve dalëse për klientët e mëdhenj. Më tej, supozimet mbi stresin formulohen për tërheqjen e garancive dhe detyrimet e kredive. Përveç kësaj, pozicionet e zbutësve të likuiditetit përshtaten me skontimet për të mbuluar rrezikun e lëvizjeve të pafavorshme të tregut dhe vlerësohen daljet e mundshme të flukseve që rrjedhin nga transaksionet derivative të kolateralit. Grupit vazhdimisht monitoron nëse supozimet e stresit janë ende të përshtatshme apo nëse ka rreziqe të reja të cilat duhet të merren parasysh. Koncepti "në kohë reale" është përcaktuar si instrument kryesor i kontrollit për administrimin e përditshëm të likuiditetit dhe për këtë arsye është një përbërës kryesor i planifikimit financiar dhe buxhetimit. Ky koncept është thelbësor në përcaktimin e raporteve të performancës në lidhje me likuiditetin.

Mburojat e Likuiditetit

Siç paraqitet nga raportet e përditshme të rrezikut të likuiditetit, Grupi mban dhe administron në mënyrë aktive mburojat e likuiditetit, duke përfshirë aktivet afatshkurtra me cilësi të lartë (AACL) të cilat janë gjithmonë të mjaftueshme për të mbuluar flukset dalëse neto të para shikuara në skenarët e krizës.

Grupi mban portofole të letrave me vlerë afatshkurta të pagarantuara në shuma të konsiderueshme dhe të tregtueshme në ankandet e Bankës Qendrore, me qëllim që të sigurojë likuiditet të mjaftueshëm në monedhën vendase.

Grupi është përgjegjëse për sigurimin e disponueshmërisë së mburojave të likuiditetit, duke testuar aftësinë e saj për të përdorur fondet e Bankës Qendrore e duke vlerësuar vazhdimisht pozicionin e kolateralit në përputhje me vlerën e tyre të tregut, si dhe kontrollin e kapacitetit kundërbalancues, duke marrë në konsideratë potencialin e financimit të siguruar dhe të pasiguar dhe likuiditetin e aktiveve. Në përgjithësi, aplikohen skontime në të gjitha pozicionet e mburojave të likuiditetit. Këto skontime përfshijnë skontimin e rrezikut të tregut dhe skontimin nga Bankës Qendrore. Skontimi i rrezikut të tregut paraqet luhatshmërinë e mundshme të çmimeve të letrave me vlerë të mbajtura si aktive si pjesë e mbrojtjes së likuiditetit gjatë 20 ditëve të ardhshme, ndërsa skontimi i Bankës Qendrore paraqet një skontim shtesë nga Banka Qendrore që mund të ofrohet si kolateral. Kriteret e pranueshmërisë në nivel grupi marrin në konsideratë ku-fizimet e kreditimit brenda grupit, si p.sh. kufiri ligjor i huadhënies.

Administrimi i Likuiditetit brenda ditës

Në përputhje me kërkesat rregullatore për administrimin e likuiditetit brenda ditës, Departamenti i Tregtisë përm-bush kërkesat e mëposhtme:

- Përm-bushja e kërkesave ligjore bankare për likuiditet (kërkesat e rezervës minimale);
- Optimizimi i flukseve dalëse të likuiditetit, kostove të financimit dhe kthimit nga investimeve;
- Ofrimi i fondeve në dispozicion për pagesat në dalje në llogaritë NOSTRO me bankat korrespondente;
- Ndjekja dhe raportimi i vazhdueshëm i situatës së likuiditetit në tregu.

Departamenti i Tregut të Parave si pjesë e Departamentit të Tregtisë është përgjegjës për të administruar nevojat ditore për likuiditet dhe për të menaxhuar rrezikun afatshkurtër të likuiditetit në monedhën vendase dhe në valutë. Thesari merr informacion për të gjitha pagesat kombëtare dhe ndërkombëtare nga departamentet e tjera dhe parashikon fondet në dispozicion në llogarinë tonë NOSTRO me datë valutë T+2, por mund të ndodhë të ngrihen kërkesa të veçanta për datë valutë T+1, T+0. Për të gjitha pagesat në tregun kombëtar dhe ndërkombëtar duhet të respektohet koha e përcaktuar e Grupit deri në momentin që transaksioni të ketë përfunduar. Për pagesat në monedhën vendase, orari i fiksuar nga Banka e Shqipërisë (BSH) është 15:30. Për pagesat në valutë të huaj orari i fiksuar është 16:30.

Grupi përdor sistemin AIPS (Sistemin e Pagesave Ndërbankare Shqiptare) si platformë për monitorimin online të llogarisë tonë Nostro me Bankën e Shqipërisë për të gjitha pagesat / të ardhurat në monedhën vendase LEK. Monitorimi i llogarive tona Nostro në monedhë të huaj bëhet duke përdorur platforma online, të cilat lehtësojnë administrimin e përditshëm të likuiditetit. Çdo ditë, nga sistemi kryesor bankar MIDAS ngrihen pyetje të cilat përdoren për administrimin e përditshëm të likuiditetit.

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
d) Administrimi i Likuiditetit (Vazhdim)
Administrimi i Likuiditetit brenda ditës (Vazhdim)

Platforma negociuese Reuters përdoret për të hyrë në marrëveshje tregtare në tregun ndërbankar. Departamenti i Tregut të Parave është përgjegjës për të siguruar fonde të mjaftueshme për pagesat e kryera në çdo datë valutë. Informacioni kryesor mbi pagesat e kryera merret me postë elektronike nga Njësia e Proçedimit të Pagesave dhe SWIFT-eve (Departamenti i Operacioneve Qendrore dhe Administrimit të Objekteve) me datë valutë T+2 dhe kur bëhet me kërkesë specifike me datë valutë T+0.

Pozicioni i likuiditetit të grupit monitorohet dhe përditësohet pas çdo transaksioni të kryer gjatë ditës. Shoqëria e moni-toron pozicionin e likuiditetit duke përdorur excel-in dhe duke e përditësuar atë manualisht me informacionin e marrë nga burime të ndryshme si Njësia e Proçesimit të Pagesave dhe SWIFT-ve (Departamenti i Administrimit të Operacioneve Qendrore dhe Departamenti i Financave të Tregtisë dhe Financimit Afatshkurtër), Zyra e Thesarit (Departamenti i Operacioneve dhe Departamenti i Administrimit të Objekteve), Departamenti i Këmbimit Valutor, Departamenti i Korpo-ratave.

Likuiditeti i tepërt në monedhë të huaj investohet si afatshkurtër në tregun e brendshëm dhe ndërkombëtar.

Departamenti i Tregtisë është përgjegjës për administrimin e likuiditetit në monedhën vendase dhe në valutë për të gjithë grupin, e jo për çdo degë në mënyrë të veçantë. Departamenti i Tregut të Parave merr kërkesë për fonde për pagesat e klientëve në baza ditore dhe siguron likuiditetin e nevojshëm. Shoqëria po përdor monitorimin e platformave online për shumicën e llogarive NOSTRO për të kontrolluar të gjitha transaksionet e kryera në këto llogari.

Pozicioni i mbyllur për çdo llogari NOSTRO merret me postë nga Departamenti SWIFT-eve (në mëngjes) nëpërmjet mesazhit MT 950. Pozicioni i çdo llogarie LORO përgatitet nga Departamenti i Letrave me Vlerë, Investigimit, Rakkordimeve dhe Suportit në frekuenca të ndryshme siç është rënë dakord me secilin prej tyre dhe dërgohet nga SWIFT-i nëpërmjet MT 950.

Plani i Financimit Emergjent

Grupi është duke analizuar ndikimin e mundshëm të Pandemisë Covid -19 në likuiditetin e Grupit për vitin 2021. Në kushtet e një vështirësie likuiditeti, Grupi kalon në një proces emergjence në të cilin ndjek planin e emergjencës së parakohshme të likuiditetit. Këto plane të emergjencës përbëjnë një element në kuadrin e administrimit të likuiditetit dhe janë të detyrueshme për të gjithë anëtarët e Grupit RBI. Procesi i administrimit të emergjencave është hartuar në mënyrë që Grupi të mund të mbajë një pozicion të fortë likuiditeti edhe në situata serioze krizash.

PFE përcakton tre faza të një krize likuiditeti të cilat përshkruhen nga ngjarjet e renditura më poshtë:

Faza A: faza e hershme e kontigjencës së likuiditetit

Faza B: faza më e rëndë e kontigjencës së likuiditetit

Faza C: faza e rikuperimit të likuiditetit

Pozicioni i Likuiditetit

Pozicioni i likuiditetit të Grupit ngrihet mbi një bazë të fortë të depozitave të klientëve të plotësuar me financimin në shuma të mëdha. Instrumentet e financimit janë të diversifikuar siç është më e përshtatme dhe përdoren në raste nevojë. Aftësia për të siguruar fondet monitorohet dhe vlerësohet saktësisht nga Departamenti e Thesarit / Tregtisë, Shitjet e Thesarit, si dhe nga Departamenti i Kërkimeve dhe KAP.

Në vitin e kaluar dhe deri më sot, likuiditeti i Grupit ka qënë në mënyrë të konsiderueshme mbi të gjitha kufijtë rregullatorë dhe kufijtë e brendshëm. Rezultati për testin e stresit të brendshëm në kohë reale tregon se Grupi do të mbijetonte gjatë fazës së stresit të modeluar prej disa muajsh edhe pa aplikuar masat e emergjencës. Raporti i "Parimit të Vijmësisë" tregon pozicionin strukturor të likuiditetit, e cila mbulon të gjithë nxitësit e rrezikut material të cilat mund të japin ndikim në Grup sipas një skenari të zakonshëm biznesi. Rezultatet e skenarit të parimit të vazhdimësisë tregohen në tabelën në vijim, ku paraqitet likuiditeti i tepërt dhe raporti i flukseve hyrëse të pritshme të parase plus kapacitetin e kundërbalancimit ndaj daljeve të parave të gatshme (raporti i likuiditetit) për maturitetet e përzgjedhura në baza kumulative. Bazuar në supozimet e ekspertëve, analizat statistikore dhe specifikat e vendit, kjo përlllogaritje përfshin edhe vlerësimet e stabilitetit të bazës së depozitave të klientëve, daljet nga zërat jashtë pozicionit financiar dhe lëvizjet e tregut në rënie në raport me pozicionet që ndikojnë në kapacitetin kundërbalancues të likuiditetit

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
Maturiteti	1 muaj	1 vit	1 muaj	1 vit
Hendeku i Likuiditetit	118,161,851	144,922,920	72,878,740	59,628,060

Raporti i mbulimit të likuiditetit (RML)

Raporti i mbulimit të likuiditetit (RML) i referohet përqindjes së aktiveve shumë likuide (HQLAs) të mbajtura nga Grupi për të përmbushur detyrimet potenciale të shoqëruara me flukse dalëse (detyrimet afatshkurtra). HQLAs mund të konvertohet në para në dorë për të plotësuar nevojat e likuiditetit për një minimum prej 30 ditë kalendarike në skenarin e stresit të likuiditetit.

Llogaritja e hyrjeve dhe daljeve të pritshme të fondeve dhe HQLAs bazohet në specifikimet rregullatore. Në vitin 2022 dhe 2023, kufiri rregullator për RML ishte në nivelin aktual prej 100 përqind.

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivet likuide mesatare	94,198,879	65,450,575
Daljet neto	16,058,641	11,084,329
Hyrjet	31,917,420	45,402,260
Daljet	47,976,062	44,337,316
Raporti i Mbulimit të Likuiditetit	586%	590%

Raporti i financimit të qëndrueshëm neto (RFQN)

RFQN është përcaktuar si përqindje e Financimit të Qëndrueshëm në Dispozicion ("FQD") nëpërmjet detyrimeve mbi Financimin e Qëndrueshëm të Kërkuar ("FQK") për aktivet. Burimet e Financimeve të Qëndrueshme në Dispozicion përfshijnë: depozitat e klientëve, financimet afatgjata me shumicë (nga tregu ndërbankar i huasë), dhe kapitali.

në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Financimi i Qëndrueshëm i Kërkuar	141,802,443	137,122,003
Financimi i Qëndrueshëm në Dispozicion	237,595,096	214,950,939
Raporti i financimit të qëndrueshëm	167%	156%

Raporti i mbulimit të likuiditetit dhe Raporti i financimit të qëndrueshëm janë paraqitur në takimet e KAP në baza mujore. Grupi synon të sigurojë konsistencë midis likuiditetit dhe kërkesave të Bazel III.

Rreziku i likuiditetit nga financimi

Rrezikut i likuiditetit nga financimi është nxitur kryesisht nga ndryshimet në strategjinë e rrezikut të huadhënësve ose nga një përkeqësim në aftësinë kreditore të një banke që ka nevojë për financim të jashtëm. Normat e financimit dhe rritja ose rënia e ofertës me përhapjen e kredisë, ndryshojnë për shkak të situatës specifike të tregut ose grupit.

Si pasojë, financimi afatgjatë varet nga rikthimi i besimit në banka dhe rritja e përpjekjes në mbledhjen e depozitave të klientëve. Aktivitetet bankare financohen duke kombinuar fondet e depozitave të individëve dhe fondet nga shitja me shumicë. Në planet e financimit të Grupit, një vëmendje e veçantë i kushtohet strukturës së ndryshme të financimit për të zbutur rrezikun e likuiditetit nga financimi. Masat e financimit me shumicë në Grup janë përgjegjësi e Departamentit të Shitjes së Thesarit dhe Departamentit IB, ku Menaxheri i Financimit është Z. Christian Canacaris, Drejtori Ekzekutiv i Grupit. Gjatë këtij procesi kontrollohet hendeuku midis aktiveve dhe detyrimeve dhe rishikohet nëse ka nevoja për financim. Megjithatë, për shkak të faktit se Grupi ynë ka patur gjithmonë likuiditete të tepërta, ka treguar nevoja minimale për financim brenda Grupit. .

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)
d) Administrimi i Likuiditetit (Vazhdim)
Rreziku i likuiditetit nga financimi (Vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon një ndarje të flukseve të mjeteve monetare sipas maturitetit kontraktual të aktiveve financiare:

2023 në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset e parasë kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Aktivet financiare jo-derivative	294,779,465	330,606,894	127,540,485	29,285,127	63,184,881	110,596,403
Arka, Banka Qendrore dhe llogarite pa afat	42,611,051	42,611,051	42,611,051	-	-	-
Hua dhe paradhenie	147,592,146	176,552,291	40,097,575	25,846,340	9,154,796	101,453,581
Banka qendrore	291	291	291	-	-	-
Institucione shtetërore	231	231	231	-	-	-
Bankat	27,248,444	27,248,444	27,248,444	-	-	-
Korporata të tjera financiare	522,651	538,327	(4,023,000)	535,004	4,026,324	-
Korporatat jofinanciare	65,939,025	77,145,791	15,878,830	25,063,309	3,718,017	32,485,634
Individet	53,881,504	71,619,207	992,779	248,027	1,410,455	68,967,947
Letrat me vlerë të borxhit	104,576,268	111,443,552	44,831,859	3,438,787	54,030,085	9,142,822
Institucione shtetërore	104,576,268	111,443,552	44,831,859	3,438,787	54,030,085	9,142,822
Bankat	-	-	-	-	-	-

2022 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Aktivet financiare jo-derivative	274,871,390	319,733,384	98,004,853	33,693,942	76,805,952	106,363,747
Arka, Banka Qendrore dhe llogarite pa afat	37,491,482	37,491,482	37,491,482	-	-	-
Hua dhe paradhenie	155,315,545	197,769,426	45,649,553	20,084,268	27,004,435	100,166,281
Banka qendrore	1,850,857	1,850,857	1,850,857	-	-	-
Institucione shtetërore	290	290	290	-	-	-
Bankat	35,273,599	35,273,599	35,273,599	-	-	-
Korporata të tjera financiare	1,145,096	1,148,343	(3,721,086)	-	4,540	-
Korporatat jofinanciare	67,643,385	80,446,316	11,512,302	19,858,367	18,416,600	30,659,047
Individet	49,402,318	79,050,021	733,591	225,901	8,583,295	69,507,234
Letrat me vlerë të borxhit	82,064,363	84,472,476	14,863,818	13,609,674	49,801,517	6,197,466
Institucione shtetërore	82,064,363	84,472,476	14,863,818	13,609,674	49,801,517	6,197,466
Bankat	-	-	-	-	-	-

36. Administrimi i rrezikut (Vazhdim)

d) Administrimi i Likuiditetit (Vazhdim)

Rreziku i likuiditetit nga financimi (Vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon një analizë të maturimit të flukseve të parasë të paskontuara sipas maturitetit kontraktual të pasiveve financiare:

2023 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Detyrimet financiare jo-derivative	299,236,594	303,385,244	240,798,132	33,629,119	18,875,772	10,082,222
Depozitat	266,655,203	270,575,268	234,597,810	20,924,541	7,875,093	7,177,824
Institucione shtetërore	6,484,232	6,484,232	6,484,232	-	-	-
Bankat	7,876,792	11,775,432	(1,629,265)	466,799	6,154,654	6,783,243
Korporata të tjera financiare	2,726,829	2,730,803	2,576,151	56,735	97,917	-
Korporatat jofinanciare	55,690,722	55,695,438	55,425,261	41,327	145,916	82,935
Individët	193,876,628	193,889,363	171,741,431	20,359,680	1,476,606	311,646
Llogari të tjera financiare	1,857,056	1,857,056	1,857,056	-	-	-
Garanci financiare të dhëna dhe marrëveshje të tjera	9,048,932	9,048,932	2,109,437	3,216,222	3,587,378	135,896
Marrëveshje për kredi të dhëna	21,675,403	21,903,988	2,233,829	9,488,356	7,413,301	2,768,502

2022 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Detyrimet financiare jo-derivative	280,518,910	280,548,713	223,963,755	38,111,550	15,545,349	2,928,059
Depozitat	248,646,267	248,656,783	218,782,555	24,173,302	5,164,276	536,650
Institucione shtetërore	7,695,315	7,695,315	7,695,315	-	-	-
Bankat	(506,640)	(506,640)	(4,227,961)	-	3,721,321	-
Korporata të tjera financiare	2,459,135	2,462,229	2,271,349	88,952	101,928	-
Korporatat jofinanciare	48,336,168	48,336,228	47,976,470	59,401	170,646	129,711
Individët	190,662,289	190,669,651	165,067,382	24,024,949	1,170,381	406,939
Llogari të tjera financiare	1,436,184	1,436,184	1,436,184	-	-	-
Garanci financiare të dhëna dhe marrëveshje të tjera	9,876,434	9,876,434	2,602,710	4,496,296	2,627,992	149,436
Marrëveshje për kredi të dhëna	20,560,025	20,579,312	1,142,306	9,441,952	7,753,081	2,241,973

e) Rreziku operacional

Rreziku operacional përcaktohet si rreziku i humbjeve që rezultojnë nga proceset e brendshme të papërshtatme ose të dështuara, njerëz dhe sisteme, ose nga ngjarje të jashtme, përfshirë rrezikun ligjor. Në këtë kategori rreziku, nxitësit e rrezikut të brendshëm, siç janë aktivitetet e paautorizuara, mashtrimet ose vjedhjet, humbjet e lidhura me sjelljen, gabimet e modelimit, gabimet në ekzekutim dhe procesim, apo ndërprerjet e biznesit dhe dështimet e sistemit mund të administrohen. Gjithashtu, mund të administrohen dhe kontrollohen edhe faktorët e jashtëm siç janë dëmtimi i pasurisë fizike ose mashtrimi.

Kjo kategori rreziku është analizuar dhe administruar bazuar në të dhënat historike të humbjeve dhe rezultatet e vlerësimeve të rrezikut.

Ashtu si me llojet e tjera të rrezikut, parimi i "firewalling" për administrimin e rrezikut dhe kontrollit aplikohet edhe për rrezikun operacional të Grupit. Me këtë qëllim, janë përzgjedhur dhe trajnuar si Menaxhues të Rrezikut Operacional disa individë në secilën fushë biznesi. Menaxherët e Rrezikut Operacional sigurojnë Kontrollin Qendror të Rrezikut Operacional nëpërmjet raporteve mbi vlerësimet e rrezikut, ngjarjet e humbjes, treguesit dhe masat e marra. Ato mbështeten në punën e specialistëve të dedikuar të rrezikut operacional (DORS).

Njësitë kontrolluese të rrezikut operacional janë përgjegjës për raportimin, zbatimin e kuadrit, zhvillimin e masave të kontrollit dhe monitorimin e përmbushjes së kërkesave. Brenda kuadrit të ciklit vjetor të administrimit të rrezikut, koordinohet edhe pjesëmarrja e linjës së dytë përkatëse të departamenteve të mbrojtjes (Administrimi i Krimit Financiar, Përputhshmëria, Administrimi i Furnitorëve, Administrimi i Transferimeve, Administrimi i Sigurimeve, Siguria e Informacionit, Siguria Fizike, BCM, Sistemi i Kontrollit të Brendshëm) dhe të gjithë linjat e para të partnerëve të mbrojtjes (Menaxherët e Rrezikut Operacional).

Identifikimi i rrezikut

Identifikimi dhe vlerësimi i rreziqeve që mund të rrezikojnë ekzistencën e Grupit (por ndodhja e të cilave është pothuajse e pamundur) dhe zonat ku humbjet kanë më shumë gjasa të ndodhin më shpesh (por kanë ndikim të kufizuar) janë aspekte të rëndësishme të administrimit të rrezikut operacional.

Vlerësimi i rrezikut operacional realizohet në mënyrë të zgjeruar, të njëtrajtshme dhe të strukturuar për Grupin sipas kategorive të rrezikut siç janë proceset e biznesit dhe llojet e ngjarjeve. Për më tepër, vlerësimi i rrezikut vlen edhe për produktet e reja. Të gjitha njësitë e Grupit vlerësojnë ndikimin e probabilitetit të lartë/ndikimit të ulët të ngjarjeve dhe probabilitetit të ulët/ndikimit të lartë të incidenteve sipas vlerësimit të tyre të potencialit të humbjes për vitin e ardhshëm dhe në dhjetë vitet në vijim. Për ngjarjet me probabilitet të ulët/ndikim të lartë përdoret një instrument analitik i Grupit (me skenarë). Profili i rrezikut të brendshëm, humbjet dhe ndryshimet e jashtme përcaktojnë se cilat raste duhet të trajtohen në detaje.

Monitorimi

Për të monitoruar rreziqet operationale përdoren indikatorë të paralajmërimit të hershëm që lejojnë identifikimin e shpejtë dhe minimizimin e humbjeve.

Të dhënat mbi humbjet grumbullohen në një bazë të dhënash qendrore të quajtur AKRO (Aplikacioni i Kontrollit të Rrezikut Operacional) në një mënyrë të strukturuar dhe në nivel banke sipas llojit të ngjarjes dhe të biznesit. Përveç kërkesave për raportim të brendshëm dhe të jashtëm, informacionet mbi ngjarjet e humbjes krahasohen me të dhënat ndërkombëtare për të zhvilluar më tej menyrën e administrimit të rrezikut operacional, si dhe për të ndjekur masat e marra dhe efektivitetin e kontrollit. Që nga viti 2010, Grupi ka qenë pjesëmarrëse në grumbullimin e të dhënave të ORX (Shoqata e Shkëmbimit të të Dhënave të Rrezikut Operacional), të dhënat e të cilës aktualisht përdoren për qëllime dhe analiza të brendshme dhe si pjesë e modelit të rrezikut operacional. ORX është një shoqatë bankash dhe sigurimesh për qëllime statistikore. Rezultatet e analizave si dhe ngjarjet që rezultojnë nga rreziqet operationale janë raportuar në baza të rregullta në një mënyrë gjithëpërfshirëse në Komitetin e administrimit dhe Kontrollit të Rrezikut Operacional të përshtatshëm dhe Komitetin e Kontrollit të Rrezikut Operacional të Grupit RBI.

Saktësimi dhe minimizimi i rreziqeve

Që nga tetori 2016, veprimtaritë me rrezikun operacional ndërmerren nga Administrimi i Krimit Financiar. Administrimi i Krimit Financiar siguron një mbështetje për parandalimin dhe identifikimin e mashtrimit. Grupi gjithashtu ka zhvilluar një program trajnimi të gjerë të stafit dhe ka plane të ndryshme emergjencash dhe sisteme mbështetëse rezervë. Objektivat e Grupit lidhur me administrimin e kapitalit janë: (i) të jetë në përputhje me kërkesat për kapitalin të përcaktuara nga Banka Qendrore e Shqipërisë dhe (ii) të mbrojë aftësinë e Grupit për të vijuar aktivitetin e saj.

37. Administrimi i kapitalit

Objektivat e Grupit lidhur me administrimin e kapitalit janë: (i) të jetë në përputhje me kërkesat për kapitalin të përcaktuara nga Banka Qendrore e Shqipërisë dhe (ii) të mbrojë aftësinë e Grupit për të vijuar aktivitetin e saj.

Kapitali ligjor

Grupit monitoron mjaftueshmërinë e kapitalit duke përdorur, ndër të tjera, rregullat dhe raportet e vendosura nga rregullatori shqiptar, Banka e Shqipërisë ("BSH"), e cila përcakton kapitalin ligjor të kërkuar për të mbështetur biznesin. Rregullorja "Për mjaftueshmërinë e kapitalit" është krijuar në zbatim të ligjit nr. 8269, datë 23 dhjetor 1997 "Për Bankën e Shqipërisë" dhe "Ligjin Bankar të Republikës së Shqipërisë".

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është përqindja e kapitalit rregullator ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik dhe jashtë zërave të balancës, shprehur në përqindje. Raporti minimal i mjaftueshmërisë së kapitalit është 12 përqind.

Raporti i modifikuar i mjaftueshmërisë së kapitalit është përqindja e kapitalit bazë ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik dhe zërave jashtë bilancit, të shprehura në përqindje. Raporti minimal i modifikuar i mjaftueshmërisë së kapitalit është 6 përqind.

Aktivet e ponderuara me rrezik (APRR)

Aktivet janë të ponderuara me rrezik sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke u caktuar një peshë rreziku sipas shumës së kapitalit që konsiderohet të jetë e nevojshme për t'i mbështetur ato. Janë aplikuar pesë kategori të peshave të rrezikut (0 përqind, 20 përqind, 50 përqind, 100 përqind, 150 përqind); për shembull, mjetet monetare dhe instrumentet e tregut të parasë kanë një peshë zero të rrezikut, që do të thotë se nuk kërkohet asnjë kapital për të mbështetur mbajtjen e këtyre pasurive. Ndërtesat dhe pajisjet mbartin një peshë 100% të rrezikut, që do të thotë se duhet të mbështetet nga kapitali i barabartë me 12 përqind të vlerës kontabël.

Janë marrë parasysh edhe marrëveshjet e angazhimit të lidhura me kredinë, si mjete financiare jashtë bilancit. Shumat më pas u caktohet një peshë rreziku duke përdorur të njëjtat përqindje si për aktivet në bilanc.

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Totali i aktiveve të ponderuara me rrezik	144,436,582	143,866,541
Kapitali rregullator	28,625,539	26,903,223
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	19.82%	18.70%

Politika e Grupit është të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe të tregut si dhe të mbështesë zhvillimin e biznesit në të ardhmen. Grupi e njeh ndikimin e nivelit të kapitalit në kthimin e aksionarëve gjithashtu Grupi njeh nevojën për të ruajtur një balancë midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme nëpërmjet një niveli më të lartë borxhi dhe avantazhet dhe sigurinë e përfituar nga një pozicion i shëndoshë kapitali.

Grupi ka përmbushur të gjitha kërkesat e kapitalit të përcaktuara nga institucioni rregullator ("Banka e Shqipërisë") gjatë gjithë periudhës. Nuk ka pasur ndryshime materiale në administrimin e kapitalit të Grupit gjatë periudhës.

38. Palët e lidhura

Transaksionet me palët e lidhura (shoqëritë dhe individët) janë të kufizuara në transaksionet e biznesit bankar që kryhen në kushte të tregut të drejtë. Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura (individët) raportohen në shënim (40) Marrëdhëniet me drejtimin kryesor.

Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktive financiare të përzgjedhura		
Letrat me vlerë të borxhit	-	-
Raiffeisenbank a.s.	-	-
Kredi dhe paradhënie	12,401,228	11,069,330
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	7,276,481	4,800,863
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC	520,340	1,142,935
RLB KI-Gruppe Salzburg	4,604,406	5,125,532
Aktive të tjera	89,435	90,730
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	88,548	82,898
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.	888	7,832
Asete financiare te perzgjedhura		
Depozita	2,423,106	17,795
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	2,423,088	17,795
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.	18	-
Provigjione dhe detyrime të tjera	53,613	81,132
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	53,613	81,132
Angazhime për hua, garanci financiare dhe angazhime të tjera të dhëna	1,028,831	1,861,537
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	1,028,831	1,861,014
Raiffeisenbank Austria d.d.	-	523
Në mijë LEK	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Të ardhurat nga interesat	310,847	70,308
Raiffeisenbank a.s.	-	-
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	198,513	37,768
RLB KI-Gruppe Salzburg	70,031	17,704
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC	42,303	14,836
Shpenzimet nga interesat	(31,710)	(46,158)
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	(31,710)	(31,006)
RLB KI-Gruppe Salzburg	-	(15,152)
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	7,647	8,990
Raiffeisen Bank International AG (parent company)	561	395
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.	6,827	8,571
Raiffeisenbank Austria d.d.	259	24
Shpenzimet nga tarifat dhe komisionet	(254,509)	(252,760)
Ukrainian Processing Center PJSC	(81,818)	(71,304)
Regional Card Processing Center s.r.o.	(75,103)	(97,707)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L.	(11,743)	(9,727)

Raiffeisen Bank International AG (parent company)	(85,845)	(74,022)
Numri mesatar i stafit		
Me kohë të plotë	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Punonjësit me pagë	1,235	1,222
Punonjësit e pagave	40	40
Totali	1,275	1,262

Marrëdhëniet e bankës me drejtuesit e bankës

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivet	403,276	433,017
Detyrimet	147,942	128,090

Shpërblimi i anëtarëve të Bordit Drejtues

Tabela e mëposhtme tregon shpërblimin total të anëtarëve të Bordit Drejtues sipas SNK 24.17. Shpenzimet sipas SNK 24 u njohën në bazë rritëse dhe sipas rregullave të standardeve bazë:

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve	177,437	194,814
Përfitime të tjera afatgjata	84,729	74,059
Totali	262,166	268,873

Shpërblimi i anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës

Në mijë Lek	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Bordi Mbikëqyrës i Shpërblimit	14,559	14,356

Kapitali rregullator i Shoqërisë së Menaxhimit të Fondeve Pensionale Suplementare dhe Fondeve të Investimeve (degë e Grupit)

Bazuar në ligjin nr.10197 dhe 10198, datë 10.12.2009, shoqëritë e administrimit të fondeve të pensioneve suplementare dhe fondeve të investimit, duhet të mbajnë në çdo kohë një kapital minimal prej 15,625 mijë lekë, të llogaritur si aktive neto të Fondit në pasqyrën e pozicioni financiar. Kur vlera e aktiveve neto të fondeve në administrim të shoqërisë administruese tejkalon shumën 31,250 milionë lekë, shoqëria administruese duhet të rrisë kapitalin, në masën që rritja e kapitalit të jetë të paktën 0.02% e shumës. me të cilat vlera e aktiveve neto të fondeve në administrim tejkalon kufirin e sipërpërmendur. Megjithatë, nuk është e nevojshme që kapitali të rritet përtej kufirit prej 1,250,000 mijë lekë. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, Raiffeisen INVEST është në përputhje me kërkesat ligjore për kapitalin rregullator.

Kapitali rregullator i Shoqërisë Leasing (degë e Grupit)

Bazuar në rregulloren e Bankës së Shqipërisë “Licencimi i institucioneve jo-bankare” aktiviteti i leasing financiar përfshihet në aktivitetet e institucioneve financiare jo-bankare dhe ndër të tjera, kërkesa për kapital minimal për fillimin e aktivitetit të lizingut është 100,000 mijë lekë. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, Raiffeisen Leasing sh.a është në përputhje me kërkesat ligjore për kapitalin rregullator.

Politika e Grupit është të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investorëve, kreditorëve dhe tregut dhe të mbështesë zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin e aksionerëve njihet gjithashtu dhe Grupi njihet nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme me ingranazh më të madh dhe avantazheve dhe sigurisë që ofron një pozicion i shëndoshë kapitali.

Grupi dhe operacionet e tij të rregulluara individualisht kanë qenë në përputhje me të gjitha kërkesat e kapitalit të imponuara nga jashtë gjatë gjithë periudhës. Nuk ka pasur ndryshime materiale në menaxhimin e kapitalit të Grupit gjatë periudhës.

Subjekte të strukturuar të pakonsoliduara

Bazuar në kërkesat e SNRF 10, ekspozimi ndaj kthimeve të ndryshueshme duhet të jetë shumë më i lartë se ekspozimi nga tarifat e menaxhimit të aktiveve në nivel tregu, në mënyrë që të merret në konsideratë konsolidimi i fondeve të menaxhuara nga njësia ekonomike, gjë që nuk është rasti për Grupin i cili ka të drejtë në 1.5% të vlera neto e aktiveve të Fondeve. Më tej, Grupi nuk zotëron asnjë njësi investimi as në fondin e pensioneve dhe as në fondet e investimeve. Asetet e Fondit janë "të rrethuara" nga kompania e Administratës (degë e Grupit). Sipas legjislationit shqiptar për fondet e pensioneve dhe fondet e investimeve, titulli ligjor mbi aktivet e Fondit u mbetet kontribuuesve. Si pasojë, Grupi nuk ka konsoliduar asnjë nga fondet e administruara nga një prej filialeve të tij në pasqyrat financiare të

38. Palët e lidhura (Vazhdim)

Subjekte të strukturuar të pakonsoliduara (Vazhdim)

konsoliduara të vitit 2023. Informacioni rreth subjekteve të strukturuar të pakonsoliduara është si më poshtë:

	2023	31 dhjetor 2023		
Në mijë LEK	Të ardhura nga një- sia ekonomike e strukturuar për vitin	Vlera kontabël e aktiveve të njësisë ekonomike të strukturuar	Vlera kontabël e detyrimeve të njësisë ekonomike të strukturuar	Aktivët neto të njësisë ekonomike të strukturuar
Fondi Prestige	1,248,014	31,081,117	56,302	31,024,815
Fondi Pension	76,351	1,400,982	4,450	1,396,533
Fondi Vizion	455,226	8,798,573	33,720	8,764,853
Fondi Euro	69,499	3,322,931	5,708	3,317,223
Fondi Mix	5,828	320,635	552	320,083
Totali	1,854,918	44,924,238	100,732	44,823,507

39. Ngjarjet pas datës së raportimit

Drejtimi i Grupit nuk është në dijeni për ndonjë ngjarje tjetër pas datës së raportimit që mund të kërkojë korrigjim ose shënime shtesë në këto Pasqyra Financiare.

Deklarata e përfaqësuesve ligjorë

Ne konfirmojmë se në dijeninë tonë pasqyrat financiare të konsoliduara japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të aktiveve, detyrimeve, pozicionit financiar dhe fitimit ose humbjes së Grupit siç kërkohet nga standardet e zbatueshme të kontabilitetit dhe se raporti i Drejtimit të Grupit jep një informacion të saktë dhe pamje të drejtë të zhvillimit dhe të performancës së biznesit dhe pozitës së Grupit, së bashku me një përshkrim të rreziqeve dhe pasigurive kryesore që Grupi përballlet.

Drejtoria

Christian Canacaris
Drejtor Ekzekutiv

Alexander Zsolnai
Nënkryetar i Drejtorisë

Erion Serti
Anëtar i Drejtorisë përgjegjës për
CIO/COO

Vilma Bace
Anëtare e Drejtorisë, përgjegjëse për
Klientët Retail

Elona Mullahi
Anëtare e Drejtorisë përgjegjëse për
Klientët Korporata dhe SE

Raiffeisen Leasing Sh.a

Raiffeisen Leasing sh.a. ("Shoqëria") është një shoqëri shqiptare me kapital aksionar, e regjistruar në Regjistrin Tregtar Shqiptar nga Gjykata e Rrethit Tiranë me vendim numër 35733, datë 15 maj 2006. Shoqëria filloi aktivitetin e saj në maj 2006.

Aktiviteti kryesor i Shoqërisë është të ofrojë qera financiare ndaj shoqërive dhe individëve.

Kapitali aksionar është regjistruar në monedhën shqiptare lek. Duke filluar nga data 10 tetor 2016, Raiffeisen Bank Sh.a është aksionari i vetëm i Raiffeisen Leasing sh.a. Selia e regjistruar e Shoqërisë është në adresën; Rruga "Tish Daija", Kompleksi "Haxhiu", Godina nr. 1, Kati 7, Tiranë.

Aksionari kryesor i Shoqërisë është i regjistruar në Tiranë. Pala kontrolluese përfundimtare është Raiffeisen International Bank-Holding Aktiengesellschaft.

Pasqyrat financiare për vitin raportues 2023 janë miratuar nga Këshilli Drejtues i shoqërisë më 20 mars 2024. Këto pasqyra financiare miratohen gjithashtu edhe nga aksionarët në asamblenë e përgjithshme të aksionarëve.

Këshilli Drejtues dhe Këshilli Administrues ka anëtarët në vijim duke filluar nga data 31 dhjetor 2021:

Këshilli Mbikëqyrës

Dieter Schiedl	Kryetar i Këshillit Mbikëqyrës
Erion Balli	Anëtar i Këshillit Mbikëqyrës
Migena Arkaxhiu	Anëtar i Këshillit Mbikëqyrës

Këshilli i Administrimit

Ankleida Shehu	Drejtoreshë Ekzekutive (Administratore)
Estela Themeli	Zv. Drejtore Ekzekutive (Administratore)

Edhe gjatë vitit 2023, Raiffeisen Leasing Albania vijoi të jetë lider në tregun e Qerasë Financiare.

Vlera e financuar për vitin 2023 ka qenë 22,7 milionë euro, ku 20,8 milionë euro ose 92% e vlerës totale të financuar gjatë vitit 2023 janë për mjete të lëvizshme dhe 1,9 milionë euro ose 8% për pajisje.

Produktet kryesore të Raiffeisen Leasing janë financimi i mjeteve të lëvizshme dhe pajisjeve. Të gjithë produktet e qerasë financiare u janë ofruar sektorëve të biznesit si korporatat dhe bizneset e mesme, ndërkohë që individët e përdorin kryesisht për makina personale. Kontratat e reja të qerasë financiare gjatë vitit 2023 i përkasin në vlerën 43 përqind klientëve korporatë, 19 përqind biznesit të mesëm, 22 përqind biznesit të vogël, ndërsa pjesa tjetër në vlerën 16 përqind i përket klientëve individë.

Një ndër objektivat e shoqërisë është rritja e financimit me produkte ESG duke kontribuar në zhvillimin në shoqëri dhe në mjedis në mënyrë sa më të përgjegjshme dhe të qëndrueshme. Vetëm gjatë vitit 2023 janë financuar rreth 4,6 milionë euro, ose rreth 20% e vlerës totale të financimit të mjeteve ESG.

Shoqëria vazhdon të ruajë një nivel të kënaqshëm likuiditeti ndërsa totali i aktiveve mbulon me rreth 112% totalin e detyrimeve më 31 dhjetor 2023 të njëjtën vlerë si 1 vit më parë, për të cilat të arkëtueshmet nga qeratat financiare mbulojnë me rreth 96% borxhin afatgjatë kundrejt 98% të një viti më parë. Pagesat e detyrimeve afatshkurtra kundrejt furnitorëve nuk janë ndikuar dhe shoqëria nuk ka reduktuar aktivitetin operacional me furnitorët. Shoqëria nuk parashikon shitje të portofolit të qerave financiare.

Qëllimi ynë ka qenë kryesisht në forcimin e bashkëpunimit afatgjatë me klientët e Grupit Raiffeisen, duke ofruar mbështetje të frytshme për nevojat e tyre në biznes.

Raiffeisen Leasing, i ka kushtuar kujdes të veçantë forcimit dhe vendosjes së bashkëpunimit strategjik me rrjetin e koncensionarëve të shitjeve të makinave që operojnë në Shqipëri.

Raiffeisen Leasing u ofron klientëve produkte dhe shërbime cilësore, si dhe informacion të plotë lidhur me strukturën dhe thjeshtësinë e të gjitha veprimeve të qerasë financiare.

Pjesë e aktivitetit tonë është edhe rimarketimi apo rishitja e mjeteve. Për sa i përket rishitjes, kemi zbatuar procedurë që na kanë pozicionuar si ekspert për vendosjen e standardeve në treg. Gjithsesi, shoqëria ka përdorur njohuritë dhe përvojën e Raiffeisen Leasing International si dhe të shoqërive të tjera që operojnë në rajon lidhur me produktet

dhe shërbimet e qerasë financiare, si dhe në fushën e marketingut. Për më tepër, shoqëria ka akses të plotë në rrjetin e madh të furnitorëve ndërkombëtarë të makinave me tonazh të rëndë, makinerive dhe pajisjeve, me të cilët Grupi Raiffeisen ka marrëdhënie të qëndrueshme, në dobi të klientëve ekzistues dhe potencialë të shoqërisë për realizimin e planeve të tyre investuese.

Deri në fund të vitit 2023, Raiffeisen Leasing ka pasur 21 punonjës, që ju ofrojnë klientëve shërbime të shpejta dhe të përshtatshme për plotësimin e nevojave të tyre.

Raiffeisen Leasing ka hapur platformat në rrjetet sociale Instagram, Facebook, LinkedIn dhe gjatë vitit 2023 vijon të jetë shumë aktiv dhe ka rritur prezencën në to duke promovuar produktet dhe shërbimet e Qerasë Financiare duke u bazuar dhe koordinuar me politikat dhe aktivitetet e marketingut të koncesionarëve vendas si partnerët tanë kryesorë në biznes.

Gjejmë rastin të falënderojmë klientët dhe partnerët tanë të biznesit për bashkëpunimin e shkëlqyer gjatë 2023 dhe sidomos për besimin që ata na kanë pasur te ne. Gjithashtu, jemi shumë mirënjohës ndaj punonjësve tanë për përkushtimin dhe përpjekjet, duke shprehur bindjen tonë që ekipi i Raiffeisen Leasing do të bëjë të mundur që të jemi lider edhe në vitin 2024.

Perspektivat për vitin 2024

Raiffeisen Leasing sh.a do të vijojë të mbështesë në mënyrë të vazhdueshme bizneset në planet e tyre të investimeve edhe gjatë 2024, duke ofruar financimin e mjeteve të lëvizshme dhe pajisjeve dhe një fokus në rritje për financimin e mjeteve ESG.

Gjithashtu, duke u bazuar në strategjinë e shoqërisë, gjatë vitit 2024 planifikohet që të hidhet në treg një produkt i ri për klientët individë, qera financiare për pasuri të paluajtshme rezidenciale. Shoqëria jonë do të jetë e para në tregun e qerasë financiare që do të ofrojë këtë produkt duke plotësuar kërkesat e tregut në Shqipëri.

Ne do të jemi tërësisht të përkushtuar në zhvillimin e mëtejshëm të bashkëpunimit afatgjatë me klientët dhe koncesionarët tanë dhe do të vazhdojmë në mënyrë aktive t'u përgjigjemi nevojave të tyre me gamën e produkteve dhe shërbimeve tona.

Objektivat tona kryesorë do të përfshijnë rritjen e biznesit, përmirësimin e shitjeve të kryqëzuara me të gjithë sektorët e bankës, përmirësimin e vazhdueshëm të produkteve ekzistuese dhe zhvillimin e produkteve të reja, menaxhimin e duhur të riskut, reduktimin e kostove dhe përmirësimin e efikasitetit. Ne jemi plotësisht të përkushtuar ndaj ruajtjes së qëndrueshmërisë së portofolit aktual duke zbatuar parimin e cilësisë, në vend të sasisë, dhe politikën rigorozë të riskut.

Përvoja jonë dhe mbështetja e grupit Raiffeisen, baza e fortë e kapitalit dhe cilësia e portofolit përbëjnë një garanci që ne do të mbetemi një partner i sigurt dhe i përgjegjshëm për klientët dhe koncesionarët për periudhën në vijim.

Raiffeisen INVEST

Viti 2023 ishte një vit i suksesshëm për shoqërinë e menaxhimit të aseteve. Pavarësisht situatës së pasigurt ekonomike, ne kemi arritur rezultate të jashtëzakonshme financiare dhe mbetemi lider në industrinë e fondeve të investimeve, me vlerën prej 86% të aksioneve të tregut. Përkushtimi dhe angazhimi ynë i palëkundur ndaj klientëve tanë ka dhënë frytet e veta, duke sjellë një rritje mbresëlënëse të aseteve nën menaxhim dhe rritje të madhe të të ardhurave.

Kemi vënë re një rritje të jashtëzakonshme në vlerën prej 21% të aseteve nën menaxhim dhe 11% rritje në numrin e klientëve. Asetet tona kanë arritur vlerën prej 431 milionë euro me më shumë se 35,000 klientë të cilët na kanë besuar. Asgjë nuk do të kishte qenë e mundur pa punën e palodhur dhe përkushtimin e agjentëve të shitjes dhe anëtarëve të ekipit tonë, të cilët kanë dëshmuar vazhdimisht përvojën dhe përkushtimin e tyre ndaj qëllimeve financiare të klientëve tanë.

Për më tepër, strategjitë tona efektive të investimeve, praktikat rigorozë të menaxhimit të riksut dhe zhvillimi i tregjeve kanë bërë që klientët tanë të përfitojnë të ardhura shumë të larta. Për më tepër, arritëm rezultate të larta financiare për aksionarët tanë me shpenzime PBT + Shpërndarje në 3.9 milionë euro, duke tejkaluar ndjeshëm parashikimet tona fillestare.

Përveç performancës sonë financiare, ne vazhdojmë të përqendrohemi në shërbimin ndaj klientit për të nxitur partneritete afatgjata. Ne kemi krijuar edhe një faqe të re interneti, duke e bërë më të lehtë për klientët të gjurmojnë investimet e tyre dhe të kenë akses në informacione të personalizuar.

Një tjetër arritje e rëndësishme ishte miratimi i ligjit "Për fondet e pensione private", i cili ofron stimuj të rëndësishëm fiskalë për anëtarët e fondit të pensioneve.

Planet e shitura të investimit u rritën me 37% kundrejt vitit 2022, duke shënuar më shumë se 8,000 plane të shitura.

Sidoqoftë, duhet të pranojmë sfidat që kemi ndeshur gjatë rrugëtimit. Kriza e vitit 2022 pati një ndikim të madh në fonde, ndërsa sfida jonë kryesore ishte rikthimi i besimit në produktet tona dhe rikuperimi i zhvillimit, të cilën e realizuam duke filluar nga muaji gusht 2023.

Do të vazhdojmë përkushtimin për të përmirësuar vazhdimisht biznesin tonë të menaxhimit të aseteve në të ardhmen. Viti 2024 paraqet vështirësi të tjera që duhet t'i mposhtim. Pasiguritë gjeopolitike, paqëndrueshmëria e tregut dhe rritja e pritshmërive të klientëve sjellin sfida që kërkojnë vigjilencën, fleksibilitetin dhe vizionin tonë strategjik. Jemi duke zbuluar me kujdes avancimet në teknologji dhe kontributin në qëndrueshmëri. Prezantimi i fondit të parë ESG në tregun shqiptar është pjesë e strategjisë sonë për vitin 2024.

Performanca e fondeve dhe zhvillimi i tregjeve financiare gjatë vitit 2023

Gjatë vitit 2023, fondet nën menaxhim siguruan kthimet neto për investitorët si më poshtë:

- Fondi i Pensioneve Private Raiffeisen: +4.54 % në vit
- Fondi Raiffeisen Prestigj: +6.28 % në vit
- Fondi Raiffeisen Vizion: +12.18 % në vit
- Fondi Raiffeisen Invest Euro: +5.29 % në vit
- Fondi Raiffeisen Miks: +7.67 % në vit

Në tregjet ndërkombëtare, bankat qendrore kanë vazhduar rritjen e normave të interesit, duke ndaluar në këtë mënyrë pjesërisht inflacionin. Përkatësisht, FED rriti katër herë normat e interesit në vlerën 1% në total, ndërsa BQE-ja rriti gjashtë herë normat e interesit në vlerën 2% në total.

Cikli i politikës monetare strikte në SHBA dhe BE përfundoi në tremujorin e fundit të 2023 dhe shënoi një numër të lartë uljesh të normave të interesit duke filluar nga viti 2024. Si rrjedhojë, viti 2023 shënoi një zhvillim pozitiv si për tregjet e obligacioneve ashtu edhe për ato të kapitalit.

Numri i aksioneve është rritur kryesisht gjatë vitit, të mbështetur nga të dhëna të sigurta ekonomike dhe cikli strikt që po përfundon. Shumë indekse kryesore të aksioneve shënuan fitime dyshifrore gjatë vitit, pasi rënia e inflacionit i bëri tregtarët më optimistë për një ulje të normës së interesit në vitin 2024. Teknologjia e fokusuar në AI ishte sektori me të ardhurat më të larta, me disa shoqëri IT-ja që arritën fitime rekord.

Të ardhurat në tregun e obligacioneve ishin të ulëta për pjesën më të madhe të vitit, pasi kishte pasiguri lidhur me menaxhimin e politikës monetare. Megjithatë, u vu re një rritje e madhe gjatë dy muajve të fundit të vitit 2023, pasi u forcuan pritshmëritë për ulje të normave të interesit. Kjo kthesë ishte pozitive për të ardhurat fikse për vitin kalendarik.

Në Shqipëri, norma bazë është më e ulët krahasuar me vendet e BE-së pasi Banka Qendrore nuk i rriti shumë normat e interesit (normat e interesit janë rritur vetëm dy herë gjatë vitit 2023 me 0.5%). Kontribuuesit kryesorë në këtë vendim ishin vlerësimi i fortë i monedhës vendase dhe konsolidimi i fortë fiskal. Gjatë tremujorit të parë të vitit 2023, yield-et e titujve të qeverisë shqiptare shënoi një rënie të ndjeshme nga 2% deri në 2.5%. Pavarësisht trendit kryesor të rënies së normave të interesit, një rritje e yield-eve të titujve të qeverisë shqiptare është shënuar pas muajve të verës, veçanërisht gjatë tremujorit të fundit të vitit. Në përgjithësi, kurba e yield-eve është në rënie me 1% deri në 2%, me përjashtim të Repo dhe bonove të thesarit 3M.

Në Raiffeisen Invest, menaxherët e fondeve janë përpjekur të ulin riskun dhe nivelin e paqëndrueshmërisë së fondeve, duke kaluar në instrumente që mund të përfitonin nga zhvillimet e reja në tregjet financiare, duke u fokusuar edhe në menaxhimin solid të likuiditetit.

Fondet në FCY rikuperuan pjesërisht humbjet e vitit 2022, duke e mbyllur vitin me rezultate të larta.

E njëjta gjë vlen edhe për fondet në LCY, të cilat rikuperuan plotësisht humbjet e shkaktuara gjatë vitit të kaluar. Fondi Vizion solli të ardhurat më të larta vjetore që nga prezantimi i tij në tregun vendas nga fondet në lekë.

Fondi i Pensioneve Private Raiffeisen ka shënuar një progres të kënaqshëm për vitin 2023, duke shënuar të ardhurat vjetor neto më të larta krahasuar me fondet e tjera të pensioneve private që operojnë në tregun vendas.

Në Raiffeisen Invest, drejtuesit e fondeve u përpoqën të ulin nivelin e rrezikut të fondeve, duke ulur ekspozimin ndaj instrumenteve financiare me rrezik më të lartë dhe duke kaluar në instrumente që mund të përfitonin nga zhvillimet e reja në tregjet financiare. Një nga prioritetet kryesore ishte menaxhimi i likuiditetit të fondit dhe siguri i treguesve solidë të likuiditetit për të gjitha fondet.

Fondi i pensioneve vullnetare Raiffeisen ishte i vetmi fond që nuk pësoi luhatje dhe ka shënuar kthimin vjetor më të lartë gjatë vitit 2022 krahasuar me fondet e tjera të pensioneve vullnetare që operojnë në tregun vendas.

Përgjegjësia sociale

Si një institucion financiar jemi të ndërgjegjshëm për rolin tonë në nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm dhe kontributin në mirëqenien e komunitetit. Kështu, ne vazhduam përfshirjen tonë aktive në fusha të ndryshme duke mbështetur projektet komunitare dhe OJF-të lokale, me synimin për të realizuar vepra të mira për shoqërinë.

Gjatë vitit 2023, Raiffeisen Invest mbështeti 40 organizata dhe institucione me projektet e tyre, duke ndikuar pozitivisht dhe promovuar një kulturë përgjegjësie sociale.

Një nga fushat kryesore ku kemi dhënë një kontribut aktiv është mbrojtja e mjedisit dhe ndërgjegjësimi për ndryshimet klimatike.

Për më tepër, kontributi i Raiffeisen Invest është shtrirë në mbështetjen e fushave dhe projekteve të tjera të rëndësishme si art dhe kulturë, me 19 projekte kryesisht ekspozita dhe koncerte nga artistë të ndryshëm, përfshirë këtu bashkëpunimin me Ambasadën Austriake.

Duke vijuar me mbështetjen në evenimente dhe aktivitete sociale për familjet në nevojë dhe institucionet publike për rindërtimin e hapësirave publike apo organizimin e eventeve komunitare.

Një nga sponsorizimet me ndikim të lartë është mbështetja e dhënë për "Qendrën Shqiptare të Zhvillimit të Familjes" me programin e tyre vjetor kundër dhunës në familje, kryesisht për gratë dhe fëmijët. Duke u angazhuar në këtë partneritet ne rrisim ndërgjegjësimin dhe përpqemim të krijojmë një mjedis më të sigurt brenda familjes, që synin ofrimin e informacionit, sigurisë dhe mbështetjes.

Raiffeisen Invest sh.a., si pjesë e një grupi të madh dhe të rëndësishëm bankar dhe një kompani lider në administrimin e aseteve në tregun vendas, e konsideron Përgjegjësinë Sociale të Korporatës një nga komponentët kryesorë të biznesit.

Ne do të mbetemi mbështetës aktivë të komunitetit, duke u përpjekur të ndihmojmë shoqërinë në krijimin e një të ardhmeje më të begatë.

Perspektiva 2024

Ndonëse inflacioni në SHBA dhe BE nuk ka arritur akoma nivelin më të ulët, mund të jetë sfiduese për Bankat Qendrore që të realizojnë objektivat e tyre prej 2% brenda një periudhe të shkurtër. Gjithsesi, duket se situata është nën kontroll.

Vëmendja është zhvendosur tek ekonomia globale, e cila pritet të dobësohet tej mase gjatë vitit 2024, duke mos qenë në gjendje të mbështesë një politikë monetare strikte për një periudhë afatgjatë. Si rrjedhojë, bankat qendrore parashikohet të fillojnë uljen e normave të interesit gjatë vitit 2024, megjithëse koha se kur do të ndodhë një gjë e tillë mbetet për t'u diskutuar.

Investitorët presin që ulja e parë të normave të interesit të ndodhë gjatë muajve të verës. Tregjet po vlerësojnë një rënie të normave të interesit prej rreth 1% deri në 1.5% si për FED ashtu edhe për BQE.

Këto zhvillime do të sillnin krijimin e një mjedisi shumë të favorshëm dhe mbështetës për tregun e obligacioneve, të shoqëruar me rënien e yield-eve dhe rritjen e çmimeve. Perspektiva për tregun e aksioneve është gjithashtu shpresëdhënëse. Megjithatë, ecuria e tregut të aksioneve do të varet nga niveli i recesionit në ekonomi, një plan veprim shumë i mundshëm, veçanërisht për BE-në.

Duke qenë se politika fiskale e qeverisë shqiptare për vitin 2024 fokusohet në mbështetjen e rritjes së pagave, ajo mund të sjellë presione inflacioniste në gjashtëmujorin e dytë të vitit. Si rrjedhojë, Banka e Shqipërisë mund të kufizojë politikën monetare dhe të rrisë normën bazë me 25 - 50 bp krahasuar me bankat e tjera qendrore.

Për më tepër, qeveria do të rrisë kërkesën për borxhin e brendshëm, me një rritje të ndjeshme duke filluar nga tremujori i dytë i vitit 2024. Si rrjedhojë, yield-et pritet të rriten me ritme të moderuara, sidomos instrumentet afatgjata. Duke qenë se sistemi bankar duket se mban mjaft likuiditet në fillim të vitit 2024, presioni mbi yield-et mund të jetë më i ulët gjatë gjashtëmujorit të parë, ndërsa gjatë gjashtëmujorit të dytë të vitit 2024 mund të jetë më i lartë.

Një vështrim mbi Raiffeisen Bank International

Raiffeisen Bank International (RBI) i referohet Austrisë, ku është një bankë lider për korporata dhe investime, si dhe në Evropën Qendrore dhe Lindore (EQL) si treg mëmë. Degët mbulojnë 12 tregje në të gjithë rajonin. Përveç kësaj, Grupi përfshin shumë ofrues të tjerë të shërbimeve financiare që operojnë në fusha të tilla si qeratë financiare, menaxhimi i aseteve dhe M&A (Bashkim dhe Blerje të Shoqërive).

Në total, rreth 45,000 punonjës të RBI-së iu shërbyen 18.6 milionë klientëve nga rreth 1,500 degë, shumica dërrmuese e të cilave ndodhen në Evropën Qendrore dhe Lindore.

Bankat rajonale Raiffeisen përbëjnë afërsisht 61.17 përqind të aksioneve të RBI-së. Aksionet e mbetura zotërohen në qarkullim të lirë.

Rrjeti i Raiffeisen Bank SHA

Qarku Tiranë 1

Rruga e Kavajës,
Pallati 71, Shkalla 1, Ap 4, Tiranë
Tel: +355 4 2253 644/6.
+355 4 2233 396
+355 4 2224 540

Qarku Juglindor

Shëtitore "Fan S. Noli", Silver Center, Korçë
Tel: +355 82 43179
Fax: +355 82 45870

Qarku Tiranë 2

Rruga "Vangjel Noti",
Nd.: 12, H 6, Laprakë, Tiranë
Tel: +355 4 2357828

Qarku i Veriut

Hotel Rozafa, Lagja "Vasil Shanto",
Rruga "Teuta", Shkodër
Tel: +355 22 43171
+355 22 43764

Qarku Jugperëndimor

Lagja "Pavarësia",
Blvd. "Ismail Qemali", përballë
"Kullave Aleksandria", Vlorë

Adresat

Raiffeisen Bank International AG

Austri

Am Stadtpark 9
1030 Vienna
Tel: +43-1-71 707-0
SWIFT/BIC: RZBATWW
www.rbinternational.com

Rrjeti i Bankave në EQL

Shqipëri

Raiffeisen Bank Sh.a.
Rruga "Tish Daija"
Kompleksi Kika 2
1000 Tirana
Tel: +355-4-23 81 381
SWIFT/BIC: SGSBALTX
www.raiffeisen.al

Bjellorusi

Priorbank JSC
V. Khoruzhey St. 31A
220002 Minsk
Tel: +375-17-28 9-9090
SWIFT/BIC: PJCBBY2X
www.priorbank.by

Bosnje dhe Hercegovinë

Raiffeisen BANK d.d. BiH
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-75 50 10
SWIFT/BIC: RZBABA2S
www.raiffeisenbank.ba

Kroaci

Raiffeisenbank Austria d.d.
Magazinska cesta 69
10000 Zagreb
Tel: +385-72-626 262
SWIFT/BIC: RZBHHR2X
www.rba.hr

Republika Çeke

Raiffeisenbank a.s.
Hvězdova 1716/2b
14078 Prague 4
Tel: +420-412 440 000
SWIFT/BIC: RZBCCZPP
www.rb.cz

Hungari

Raiffeisen Bank Zrt.
Váci út 116-118
1133 Budapest
Tel: +36-1-48 444-00
SWIFT/BIC: UBRTHUHB
www.raiffeisen.hu

Kosovë

Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.
Robert Doll St. 99
10000 Prishtinë
Tel: +383-38-222 222
SWIFT/BIC: RBKOKPR
www.raiffeisen-kosovo.com

Rumani

Raiffeisen Bank S.A.
FCC Building
Calea Floreasca 246D
014476 Bucharest
Tel: +40-21-30 610 00
SWIFT/BIC: RZBRROBU
www.raiffeisen.ro

Rusi

AO Raiffeisenbank
Smolenskaya-Sennaya Sq. 28
119002 Moscow
Tel: +7-495-721 99 00
SWIFT/BIC: RZBMRUMM
www.raiffeisen.ru

Serbi

Raiffeisen banka a.d. Beograd
Djordja Stanojevic 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-32 021 00
SWIFT/BIC: RZBSRSBG
www.raiffeisenbank.rs

Sllovaki

Tatra banka, a.s.
Hodžovo námestie 3
81106 Bratislava 1
Tel: +421-2-59 19-1000
SWIFT/BIC: TATRSKBX
www.tatrabanka.sk

Ukrainë

Raiffeisen Bank JSC
Generala Almazova Str., 4A
01011 Kiev
Tel: +38-044-490 8888
SWIFT: AVALUAUK
www.raiffeisen.ua

Shoqëritë Leasing

Austri

Raiffeisen-Leasing
Gesellschaft m.b.H.
Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-716 01-0
www.raiffeisen-leasing.at

Shqipëri

Raiffeisen Leasing Sh.a.
Rruga "Tish Daija"
Kompleksi "Haxhiu" Godina 1
Kati 7-te
1000 Tirana
Tel: +355-4-22 749 20
www.raiffeisen-leasing.al

Bjellorusi

„Raiffeisen-Leasing“ JLLC
V. Khoruzhey St. 31 A
220002 Minsk
Tel: +375-17-28 9-9394
www.rl.by

Bosnje dhe Hercegovinë

Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo
Zmaja od Bosne bb.
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-254 340
www.rlbg.ba

Kroaci

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Magazinska cesta 69
10000 Zagreb
Tel: +385-1-65 9-5000
www.raiffeisen-leasing.hr

Republika Çeke

Raiffeisen-Leasing s.r.o.
Hvězdova 1716/2b
14000 Prague 4
Tel: +420-2-215 116 11
www.rl.cz

Hungari

Raiffeisen Corporate Lizing Zrt.
Váci út 116-118
1133 Budapest
Tel: +36-1-486 5177
www.raiffeisenlizing.hu

Kosovë

Raiffeisen Leasing Kosovo LLC
St. UÇK no. 222
10000 Pristina
Tel: +383-38-222 222-340
www.raiffeisenleasing-kosovo.com

Rumani

Raiffeisen Leasing IFN S.A.
Calea Floreasca 246 C
014476 Bucharest
Tel: +40-21-30 644 44
www.raiffeisen-leasing.ro

Rusi

OOO Raiffeisen-Leasing
Smolenskaya-Sennaya Sq. 28
119121 Moscow
Tel: +7-495-72 1-9980
www.raiffeisen-leasing.ru

Serbi

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Djordja Stanojevic 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-220 7400
www.raiffeisen-leasing.rs

Slovakia

Tatra-Leasing s.r.o.
Hodžovo námestie 3
81106 Bratislava
Tel: +421-2-5919-5919
www.tatraleasing.sk

Siloveni

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Letališka cesta 29a
1000 Ljubljana
Tel: +386-8-281-6200
www.raiffeisen-leasing.si

Ukrainë

LLC Raiffeisen Leasing
Pyrohov Str. 7-7b
Office 503
01601 Kiev
Tel: +38-044-590 24 90
www.raiffeisen-leasing.com.ua

Degët dhe zyrat përfaqësuese – Evropë

Belgjikë RBI Liaison Office Brussels Rue de l'Industrie 26-38 1040 Brussels Tel: +32 2 28968-56	Poloni Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce Plac Konesera 8 03-736 Warsaw Tel: +48-22-5785602	Turqi Raiffeisen Investment Financial Advisory Services Ltd. Co. Bahtiyarlar Sok. No. 8 Etiler 34337 Istanbul Tel: +90 212 287 10 80
Francë RBI Representative Office Paris 9 - 11 avenue Franklin D. Roosevelt 75008 Paris Tel: +33 (0) 1 45 61 27 00	Slllovakia RBI Slovak Branch Karadžičova 14 821 08 Bratislava Tel: +421 2 57203041 https://sk.rbinternational.com	Mbretëri e Bashkuar RBI London Branch Tower 42, Leaf C 9th Floor 25 Old Broad Street London EC2N 1HQ Tel: +44-207-933-8000
Gjermani RBI Frankfurt Branch Wiesenhüttenplatz 26 60329 Frankfurt Tel: +49-69-29 921 924	Suedi RBI Representative Office Nordic Countries Drottninggatan 89, 14th Floor 113 60 Stockholm Tel: +46 73 091 05 89	

Degët dhe zyrat përfaqësuese – Azi

Kinë RBI Beijing Branch Unit 700 (7th Floor), Building No. 6 Jianguomenwai Dajie 21 100020 Beijing Tel: +86-10-65 32-3388	Kore RBI Representative Office Korea #1809 (Jongno 1 ga, Le Meilleur Jongno Town) 19, Jong-ro, Jongno-gu Seoul 03157 Tel: +82-2-725-7951	Singapor RBI Singapore Branch 50 Raffles Place #31-03 Singapore Land Tower Singapore 048623 Tel: +65-63 05-6000
Indi RBI Representative Office Mumbai 501, Kamla Hub, Gulmohar Rd, Juhu Mumbai 400049 Tel: +91-22-26 230 657	Poloni Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce Plac Konesera 8 03-736 Warsaw Tel: +48-22-5785602	Vietnam RBI Representative Office Ho-Chi-Minh-City 35 Nguyen Hue Str., Harbour View Tower Room 601A, 6th Floor, Dist. 1 Ho-Chi-Minh-City Tel: +842-8-38 214 718, +842-8-38 214 719

Filiale të përzgjedhura

Austri

Elevator Ventures Beteiligungs GmbH
Mooslackengasse 12
1190 Vienna
www.elevator-ventures.com

Kathrein Privatbank AG

Wipplingerstraße 25
1010 Vienna
Tel: +43-1-53 451-0
www.kathrein.at

Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H.

Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-54 646-0
www.bausparen.at

Raiffeisen Continuum GmbH

Am Stadtpark 9
1030 Vienna
Tel: +43-1-71 707 8510
www.raiffeisen-continuum.at

Raiffeisen Digital Bank AG

Am Stadtpark 9
1030 Vienna
Tel: +43-1-71 707 5560
www.raiffeisendigital.com

Raiffeisen Factor Bank AG

Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-219 74 57
www.raiffeisen-factorbank.at

Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H.

Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-71 170-0
www.rcm.at

Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft

Mooslackengasse 12
1190 Vienna
mailbox@rwbb.at
https://raiffeisen-wohnbaubank.at

Valida Holding AG

Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-31 648-0
www.valida.at

USA

RB International Markets (USA) LLC
1177 Avenue of the Americas, 5th Floor
New York, NY 10036

